

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2022-06-22 kl:10:00
kl:10.00-12.00 Informationsärenden
kl:12.00-13.00 Lunch
kl:13.00-16.00 Sammanträdet fortsätter

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Ärenden

- 1 Upprop och val av protokollsjusterare
- 2 Fastställande av dagordning
- 3 Föregående mötesprotokoll
- 4 Anmälan av informationshandlingar 2022/3
- 5 Anmälan av delegationsbeslut 2022/2
- 6 Inkomna remisser, promemorior och motioner
- 7 Kurser och konferenser

Informationsärenden och aktuellt

- 8 Projektredovisning - Kvalitetsutveckling 2.0
- 9 Information om krisresidens för konstnärer
- 10 Regionrevisionen
- 11 Aktuellt Regionsamverkan Sydsverige
- 12 Aktuell information
- 13 Månadsrapport 2022 ANA nämnden 2022/81

Beslutsärenden till regionfullmäktige

- 14 Budget 2023 med flerårsplan för 2024-2025 2022/77
Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
- 15 Policy för regionalt stöd till civilsamhället 2022/1068

Beslutsärenden för nämnden

- 16 Tillfällig förstärkning till regional kulturverksamhet 2022 2022/659
- 17 Projekt - Studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings Län 2022/1375

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2022-06-22 kl:10:00
kl:10.00-12.00 Informationsärenden
kl:12.00-13.00 Lunch
kl:13.00-16.00 Sammanträdet fortsätter

18 Projekt - Nuläge och framtid, Regionala kompetensbehov, stärkt analys- och prognosarbete 2022/1304

Övrigt

19 Övriga frågor

Kallade

Ordinarie ledamöter:
Per Eriksson (C) ordf.
Monica Samuelsson (KD) 1:e vice ordf.
Dan Sylvebo (-) 2:e vice ordf.
Per Svenberg (S)
Aneth Amundson (S)
Adam Starck (S)
Hans Jarstig (KD)
Raymond Pettersson (C)
Helen Skogelin Torvaldsson (BA)
Mari Hultin (L)
Jon Hammarin-Heinpalu (MP)
Kristina Nero (V)
Gun Lusth (M)
Olle Moln Teike (SD)
Ulf Svensson (SD)

Tjänstemän:

Jane Ydman, regiondirektör
Karin Hermansson, regional utvecklingsdirektör
Peter Friberg, sektionschef samordning, uppföljning och analys
Anna-Gun Grännö, ekonomichef
Linda Byman, nämndsekreterare

Personalrepresentanter:

Irene Tengberg Herrstedt, SACO
Carina Thållén, ersättare

För kännedom*Ersättare:*

Annki Stark (S)
Irada Alieva Söderberg (S)
Markus Kauppinen (S)
Anton Axelsson (KD)
Haykanush Vardanyan (KD)
Jessica Hagård (C)
Matilda Henriksson (C)
Fredrik Sveningsson (L)
Monica Persson (MP)
Lena Danås (V)
Ami Fagrell (V)
Elisabeth Wahlström (M)
Ann-Katrin Löfstedt (M)
Maria Högberg (SD)
Anders Vigortsson (SD)

Regionråd

Maria Frisk (KD)
Marcus Eskdahl (S)
Rachel De Basso (S)
Per Eriksson (C)
Jimmy Ekström (L)
Martin Nedergaard-Hansen (BA)
Jon Hammarin-Heinpalu (MP)
Mikael Ekvall (V)
Malin Wengholm (M)
Dan Sylvebo (-)
Samuel Godrén (SD)

Sammanställning av informationshandlingar nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet, 2022-06-22

Ärendetyp	Ärenderubrik
Protokoll	<ul style="list-style-type: none"> • Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2022-06-01 • Protokoll presidiet – Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2022-06-09
Inkomna handlingar	
Utgående skrivelser	
Regeringsbeslut	<ul style="list-style-type: none"> • Regeringsbeslut Finansdepartementet, Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende länsstyrelserna
Cirkulär från SKR	
Beslut från SKR	
Övrigt	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmötesprotokoll för Regionsamverkan Sydsverige 2022-06-13 • Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget, Mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2022-06-20

Utskriven av: Linda Byman

Diarienummer:	Region Jönköpings län
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
Sammanträdesdatum:	2022-06-22
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2022.7772	Mazen Gabro Mourad, dansare	Ulrika Josefsson §
2022-05-25	At your service	Ulrika Josefsson
RJL 2020/1706	Tordyveln flyger i skymningen	ANA 4.2.1 Mirjam Gerebo

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-108

Tid: 2022-06-09 kl. 09:00

Plats: Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13

§ 95

Inkomna remisser, promemorior och motioner

Sammanställning av inkomna remisser och motioner för maj 2022 anmäls och läggs till handlingarna.

Beslutets antal sidor

1

Dokument

Utskriftsdatum: 2022-06-01

Utskriven av: Sebastian Karlberg

Diarienummer: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2022.6808	I	Motion - Bättre vård för patienter med Lipödem	Linda Byman
2022-05-24		Vänsterpartiet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1409		Motion - Bättre vård för patienter med Lipödem	MOTION

Dokument

Utskriftsdatum: 2022-06-01

Utskriven av: Nina Granström

Diarienummer: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Remisser maj månad 2022

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2022.5612	I	Förslag på nya föreskrifter om chefsöverläkarens underrättelse- och uppgiftsskyldighet avseende vissa åtgärder inom psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård	Evelina Örn
2022-05-03		Inspektionen för vård och omsorg	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1178		Remiss - Förslag på nya föreskrifter om chefsöverläkarens underrättelse- och uppgiftsskyldighet avseende vissa åtgärder inom psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård	REMISS
2022.5999	I	Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet SOU 2022:11	Nathalie Bijelic Eriksson
2022-05-09		Socialdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1272		Remiss - Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet SOU 2022:11	REMISS
2022.6020	I	Förslag till föreskrifter om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård	Evelina Örn
2022-05-10		Socialstyrelsen	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1280		Remiss - Förslag till föreskrifter om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård	REMISS
2022.6202	I	Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om det europeiska hälsodataområdet, COM(2022) 197 final	Nathalie Bijelic Eriksson
2022-05-13		Socialdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1322		Remiss - PM Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om det europeiska hälsodataområdet, COM (2022) 197 final	REMISS
2022.6263	I	Godstransporter på väg - Vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system SOU 2022:13	Erik Bromander
2022-05-16		Finansdepartementet	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1331		Remiss - Godstransporter på väg - Vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system SOU 2022:13	REMISS

2022.6435	I	Förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om vaccination i enlighet med det särskilda vaccinationsprogrammet för personer som ingår i riskgrupper	Evelina Örn
2022-05-18		Folkhälsomyndigheten	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1354		Remiss - Förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om vaccination i enlighet med det särskilda vaccinationsprogrammet för personer som ingår i riskgrupper	REMISS
2022.6578	I	Samråd - trafikplatsnamn i Värnamo	Erik Bromander
2022-05-20		Trafikverket	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1380		Remiss - Samråd rörande trafikplatsnamn i Värnamo	REMISS
2022.6670	I	Nedläggning av spår 20 och del av spår 6 samt bandel 720 i Värnamo	Erik Bromander
2022-05-20		Trafikverket	RLK o Verksamhetsnära funktion
RJL 2022/1393		Remiss - Nedläggning av spår 20 och del av spår 6 samt bandel 720 i Värnamo	REMISS

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-105, 107-108

Tid: 2022-06-09 kl. 09:00

Plats: Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13

§ 105

Kurser och konferenser

Beslut

Presidiet beslutar om deltagande för följande kurser och konferenser:

- Kultur för hälsa den 15 september i Gislaved.
Presidiet beslutar att två från Koalitionen och en från oppositionen medges delta.

Beslutets antal sidor

1

KULTUR FÖR HÄLSA KONFERENS

Glashuset Gislaved 15 september 2022, kl. 09:00-15:30

KONFERENS KULTUR FÖR HÄLSA RIKTAR SIG TILL:

Dig som är engagerad i arbetet med barn, äldre, personer med funktionsnedsättning, hälso- och sjukvård och integration.

Dig som är beslutsfattare och politiker.

PROGRAM

Kom och ta del av den senaste forskningen och goda exempel på hur du kan använda kultur för att främja hälsa och välbefinnande. Under dagen kommer du att delta på seminarier och workshops samt uppleva kulturinslag och lyssna på intressanta föreläsare. Vår ambition är att du ska få inspiration och kunskap om hur du kan använda kulturen på ett nytt sätt.

Konferensen gästas av två internationella föreläsare!

Nils Fietje, Research Officer WHO:s Europa kontor, leder organisationens arbete med att öka förståelsen av hur kulturella sammanhang påverkar och interagerar med hälsa och välmående.

Jimmy Rotheram leder arbetet med musik på Feversham Primary Academy (UK). 2018 blev Jimmy nominerad till Varkey Foundations Global Teacher Prize för hans uppskattade arbete med att använda musik som en central del i undervisningen. Detta ledde till att skolan gick från att vara en av de sämst rankade till en av de bästa för elevers utveckling i England.

Mer info: <https://rjl.se/kulturförhalsa>

ANMÄLAN OCH KOSTNAD

[Mer information och anmälan här](#)

Senast anmälningsdatum är 29 augusti 2022.

Konferensen kostar 300kr inkl. moms. Fika och vegetarisk lunch ingår.

Frågor vid anmälan kontakta lok@rjl.se

Vi reserverar oss för ändringar i programmet.

UTSTÄLLNINGSBORD

Bokning av utställningsbord görs i samband med anmälan till konferensen.

Frågor om innehåll kontakta:

Birgitta Ekeberg birgitta.ekeberg@rjl.se Folkhälsa Region Jönköpings län

Ida-Klara Johansson ida-klara.johansson@rjl.se Folkhälsa Region Jönköpings län

Arrangör för konferensen är Styrgrupp Kultur för hälsa; Region Jönköpings län, Jönköpings läns museum, Jönköpings läns bildningsförbund, Jönköpings läns arkivförbund, Jönköpings läns hembygdsförbund och kommunerna i Jönköpings län i samverkan med Gislaveds kommun.

Diskussionsområden för revisorernas träff med nämnden arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2022-06-22

Deltagare från revisionen: Marianne Ericsson, Per Hansson, Thomas Werthén, samt Nenus Jihad (revisionschef) och Mia Suntuila (administrativ samordnare)

1. Information från revisionen

Berätta kort om revisorernas arbete med revisionsplan och kort om innehåll. Revisorerna lämnar information om granskningar som påverkar nämnden under 2022.

2. Nämndens arbete med mål, intern kontroll, uppföljning

Hur arbetar nämnden med riskanalys och intern kontroll? Har nämnden diskuterat riskanalys, interna- kontrollplanen och nämndspecifika kontrollmoment?

Har nämnden gjort en egen prioritering av vilka kontrollmoment som ska genomföras under 2022?

3. Övrigt

Information om arbete i kulturutskottet.

4. Information från nämnden

Vad är på gång inom nämndens ansvarsområde framåt, vad kommer att påverka verksamheten?

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-108**Tid:** 2022-06-09 kl. 09:00**Plats:** Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13**§ 100****Månadsrapport 2022 ANA nämnden**

Diarienummer: RJL 2022/81

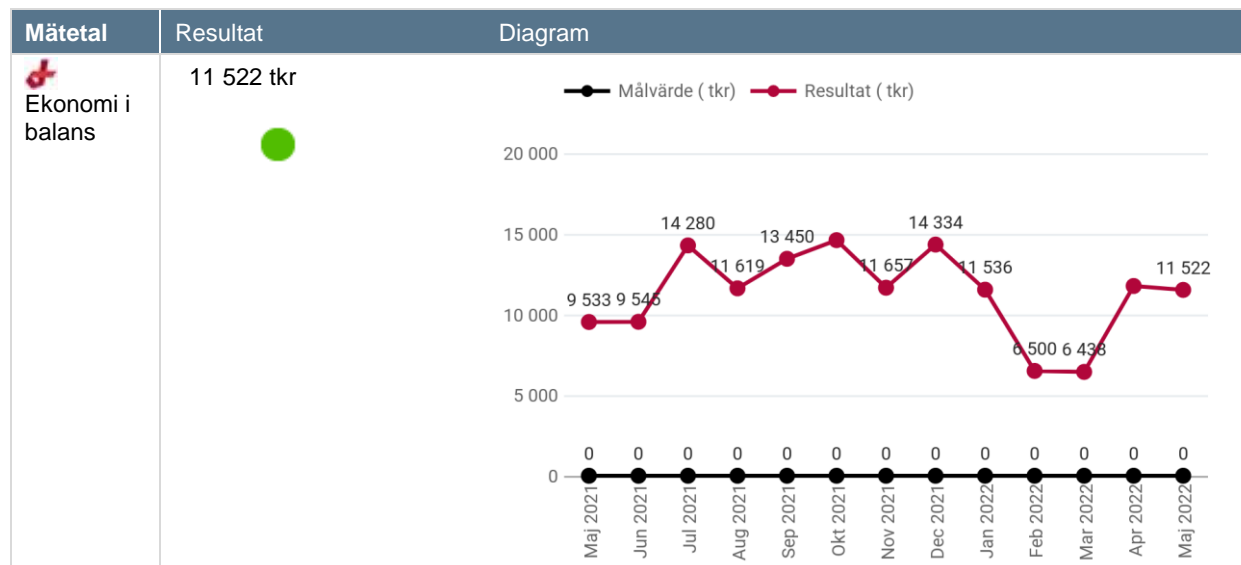
Ekonomichef Anna-Gun Grännö redovisar månadsrapport per maj 2022, rapporten anmäls och läggs till handlingarna.

Beslutets antal sidor

1

Månadsrapport – maj 2022, ANA

0 ■ 0 ◆ 1 ● 0 ■ av 1 Mätetal

Regional utveckling (ANA) +11,5 mnkr

A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+6,4 mnkr)

Folkhögskolornas budgetavvikelse är positiv och uppgår till 2,9 mnkr och beror bland annat på högre statsbidrag än budgeterat och intäkter från deltagare i samband med terminsstart. Även några vakanser bidrar till den positiva budgetavvikelsen.

Verksamheten vid Smålands musik och teater följer i stort budgeten men uppvisar en mindre negativ budgetavvikelse med -0,8 mnkr. Den negativa budgetavvikelsen beror bland annat på viss eftersläpning av fakturering dessutom har tekniksidan högre kostnader för köpta tjänster med anledning av vakanser. Dessa vakanser förväntas vara tillsatta till hösten. Vårens intäkter för produktioner har hittills varit lägre än budgeterat med undantag för Cyrano de Bergerac, konserten med Annika Norlin samt Barnens bästa.

Övrig kultur, kulturbidrag och gestaltning samt kulturprojekten har en positiv budgetavvikelse på 2,8 mnkr. Det beror fortsatt på samma faktorer som tidigare månader. Bland annat finns det flera vakanta tjänster inom verksamheten, statsbidraget är högre än budgeterat samt att flera aktiviteter inte har hunnit genomföras ännu utan kommer att starta allt eftersom under året. Rekrytering pågår och förhoppningen är att tjänsterna är tillsatta innan året är slut.

Kostnader för bidragsgivning visar på en positiv budgetavvikelse med 0,9 mnkr och beror främst på att några bidrag inte har börjat betalas ut ännu. De administrativa kostnaderna visar en positiv budgetavvikelse på 0,6 mnkr bland annat beroende på lägre lönekostnader med anledning av en föräldraledighet.

Naturbruksskolornas ekonomi beräknas vara i balans för perioden.

B. Centrala anslag (+5,1 mnkr)

Den positiva budgetavvikelsen förklaras av att medel för regional utveckling inte är nyttjade i nivå med budget.

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-108

Tid: 2022-06-09 kl. 09:00

Plats: Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13

§ 101

Budget 2023 med flerårsplan för 2024-2025 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Diarienummer: RJL 2022/77

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Överlämna förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan för 2024-2025 till budgetberedningen.

Sammanfattning

Nämnden redovisar i föreliggande skrivelse sitt förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan 2024-2025. Förslaget överlämnas till budgetberedningen.

Beslutsunderlag

- Missiv daterat 2022-06-03
- Förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan 2024-2025 för nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Regionfullmäktige

Förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan 2024-2025 - ANA

Förslag till beslut

arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Överlämnar förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan för 2024-2025 till budgetberedningen

Sammanfattning

Nämnden redovisar i föreliggande skrivelse sitt förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan 2024-2025. Förslaget överlämnas till budgetberedningen.

Information i ärendet

Budgetförslaget utgår från regionstyrelsens direktiv för styrelsen och nämndernas arbete med Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan för 2024-2025. Nämnden ska senast 22 juni 2022 överlämna ett förslag till budgetberedningen för fortsatt budgetarbete.

En av punkterna i det beslutade direktivet är att nämnderna i sitt budgetarbete ska utgå beslutad budget 2022 med flerårsplan 2023-2024. Bedömning är att den nuvarande ramen för nämnden inte är tillräcklig utan att ramen behöver utökas. Nämnden har heller inte bedömt att det är möjligt att göra omprioriteringar inom befintlig ram.

Budgetförslaget innebär utökade satsningar utöver redan beslutade i budget 2022 med flerårsplan 2023-2024 på följande områden:

- Animationsutbildning Sörängen 1,5 miljoner kronor
- Förstärkning till verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen 6 miljoner kronor
- Företagsjouren 0,5 miljoner kronor

Beslutsunderlag

- Missiv daterat 2022-06-03
- Förslag till Budget och verksamhetsplan 2023 med flerårsplan 2024-2025 för nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslut skickas till

Regionstyrelsen

NÄMND FÖR ARBETSMARKNAD, NÄRINGLIV OCH ATTRAKTIVITET

Per Eriksson
Ordförande

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Regional utveckling

Bild 1: Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård Region Jönköpings län ska vara bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Tillsammans med länets kommuner har Region Jönköpings län tagit fram en gemensam regional utvecklingsstrategi som sträcker sig fram till år 2035. Strategin ska leda till att Jönköpings län blir Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla invånare, trivs, utvecklas och mår bra. Arbetet att uppnå målen i strategin genomsyrar all verksamhet.

Utgångspunkten för den regionala utvecklingsstrategin är Agenda 2030 med de 17 globala målen för hållbar utveckling. Målen är integrerade i strategin och ska vara vägledande för en utveckling i riktning åt ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Knappt hade pandemin börjat lägga sig förrän krig utbröt i Europa, något som i stor utsträckning påverkar även Sverige och Jönköpings län och bidrar till stor osäkerhet inför framtiden. Ökade priser på bland annat energi och livsmedel påverkar negativt såväl regionens egna verksamheter som näringslivet i stort.

Utmaningarna måste hanteras skyndsamt för att undvika företagsnedläggningar. I långa loppet behöver den gröna omställningen påskyndas för att vi ska nå fossiloberoende. Jönköpings län har goda förutsättningar att producera mer fossilfri energi. Regionen ska också undersöka möjligheterna att upplåta egen mark för solpaneler och vindkraftverk. Målsättningen att bli ett plusenergilän senast 2045 känns än mer angelägen och arbetet behöver stärkas.

Inom näringslivet behöver lärdomarna från omställningarna under pandemin tas tillvara. På samma sätt behöver Region Jönköpings län ta vara på kunskapen om vad som är viktigt under en kris och hur samhället kan ställa om för att utvecklas till det bättre. Under pandemin började många medarbetare arbeta hemifrån. Då restriktionerna släpptes återgick vissa arbetsgivare till hur det var före pandemin, medan andra behöll ett mer flexibelt förhållningssätt. Här är digitalisering och tillgång till robust fibernät avgörande för möjlighet till distansarbete, studier och att driva företag i hela länet men också för att kunna ta del av kultur och samhällstjänster.

Näringslivet i Jönköpings län präglas av en stark tillverkningsindustri. Här råder dock kompetensbrist vilket hämmar tillväxten. Därför behövs ett aktivt arbete för att både möta näringslivets utmaningar och öka länets förmåga att attrahera nya invånare. Detta ska göras i nära samarbete mellan region, kommuner, näringsliv, föreningsliv, akademi och invånare. Tillsammans sätts mål, testas och utforskas nya lösningar, bland annat inom ramen för Smart specialisering.

Invånarna i Jönköpings län ska ha goda möjligheter att resa kollektivt till och från jobbet, till studier, fritidsaktiviteter, samhällsservice och kultur. Under 2023 ska Region Jönköpings län se över hur förändrade resvanor bör påverka planeringen inför kommande linjedragningar. Målet är att öka andelen som reser

kollektivt. Kollektivtrafiken behöver också vinna länsinvånarnas förtroende att bussar och tåg går på utsatta tider och att det finns alternativ till bilen för arbetspendling. Region Jönköpings län ska ta initiativ till särskilda avsiktsförklaringar med länets alla kommuner för att klargöra vilket ansvar varje part har för att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig.

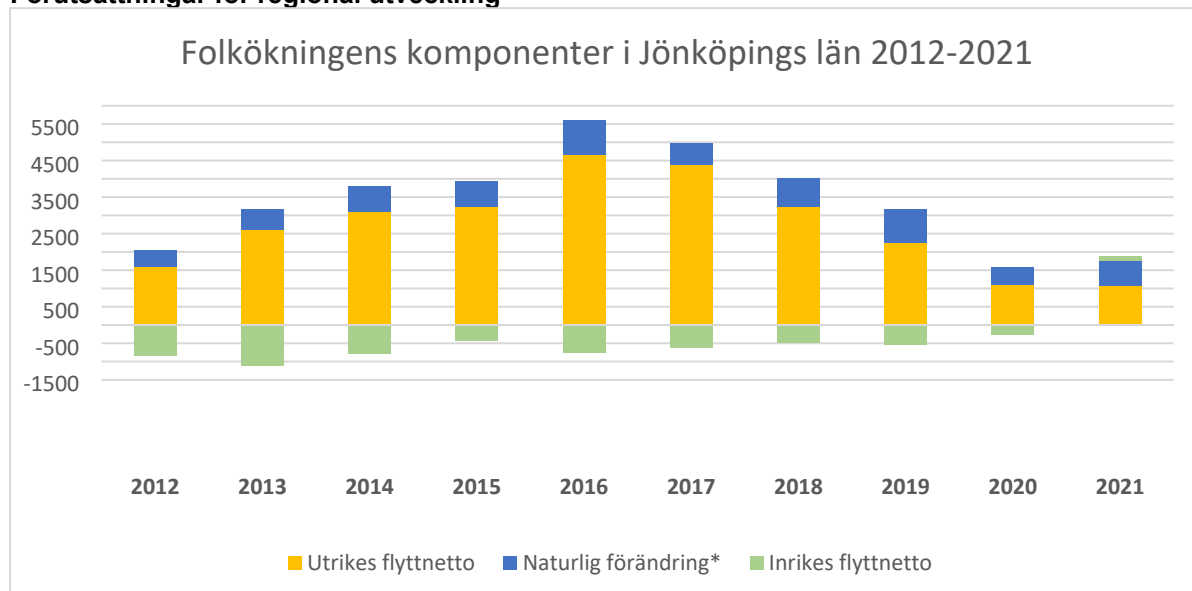
Under 2023 ska arbetet för länets kulturella och kreativa näringar intensifieras. Det senaste året har en revidering av den regionala kulturplanen genomförts. Detta i dialog med länets kommuner, civilsamhälle, det professionella kulturlivet, ideella föreningar, nationella och regionala intresseorganisationer, tjänstepersoner inom kultursamverkansmodellen samt politiska företrädare på kommunal och regional nivå. Förstärkning i budget görs för att kulturplanens intentioner ska kunna förverkligas.

Klimatförändringarna är en av vår tids allra största utmaningar. Region Jönköpings län har fastställt ett hållbarhetsprogram och tagit fram en koldioxidbudget för den egna verksamheten med sikte på år 2025. Målsättningen är att vara i linje med Parisavtalets mål på högst 1,5 graders global uppvärmning. Omställningen inom kollektivtrafiken till nära 100 % förnyelsebara drivmedel bidrar i hög grad till att arbetet är på rätt väg, men Region Jönköpings län kan göra mer för att öka takten i klimatomställningen.

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Region Jönköpings län har tillsammans med länets kommuner tagit fram en gemensam regional utvecklingsstrategi för perioden fram till år 2035. Strategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla invånare trivs, utvecklas och mår bra. Arbetet med att nå målen i strategin genomsyrar all verksamhet under kommande år. Region Jönköpings län ska leda och driva arbetet för att strategin ska bli verklighet i nära samverkan med länets kommuner, organisationer och med civilsamhället.

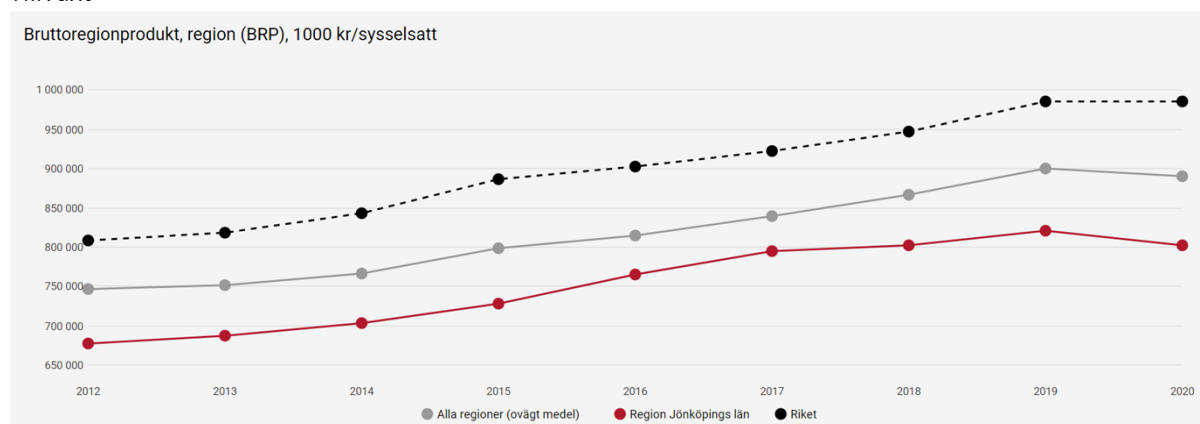
Förutsättningar för regional utveckling

Jönköpings län ska vara den bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på. Ett mått på hur länets förmåga att leva upp till detta kan vara vår förmåga att attrahera nya invånare. Länet har under de senaste tio åren präglats av hög invandring samt utflyttning till andra delar av landet. Jönköpings läns attraktivitet har haft en långsamt ökande trend och under år 2021 blev länet en plats som fler flyttar till än från, något som inte skett sedan år 2000.

Det kan bero på att pandemin ökat landsbygdens attraktivitet som livsmiljö i och med ändrade möjligheter att både leva och arbeta på landsbygden. Tillgången till bredband och digitala tjänster är en förutsättning för att denna utveckling ska bibehållas liksom arbetsgivarnas positiva inställning till distansarbete. Region Jönköpings län ska uppmuntra denna utveckling och i nära samarbete med länets kommuner verka för en god tillgång till samhällsservice och tjänster utanför stadsområdena.

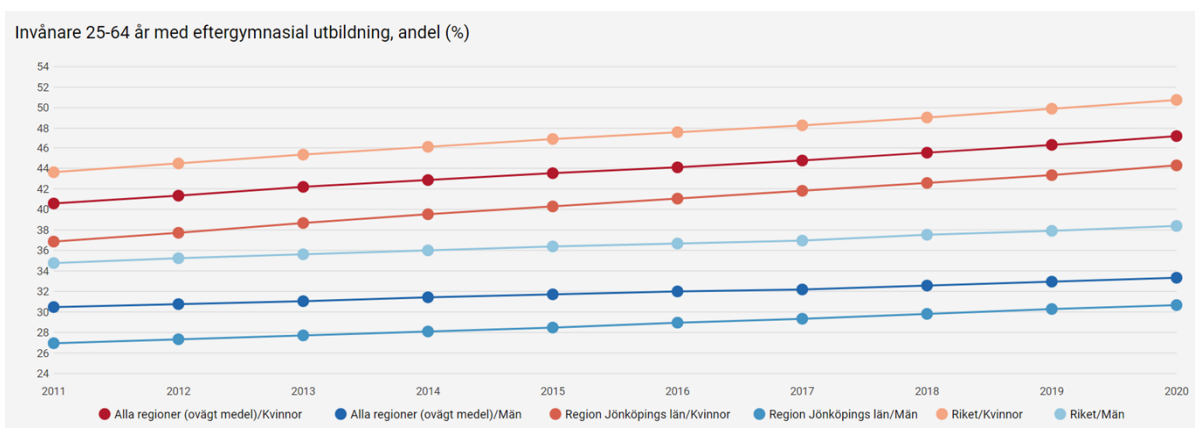
Tillväxt

Tillväxten för länets näringsliv har en svag och vikande utveckling. Till viss del kan detta härledas till påverkan från pandemin men den vikande trenden inleddes redan före pandemin. Detta är en stor utmaning för länet och för att bryta utvecklingen behövs ett aktivt arbete inriktat på flera områden.

I våra egna analyser såväl som de analyser som gjorts av bland andra OECD och Nord Regio, framgår att Jönköpings län står inför stora behov av strukturomvandling. Länets näringsliv har relativt sett lågt kunskaps- och teknologinnehåll i produkter och tjänster, en låg digital transformationstakt, en lägre grad av hållbarhetsdriven näringslivsutveckling än andra samt bedöms ligga lågt när det gäller jämställd regional tillväxt. Dessa faktorer är samtidigt identifierade som avgörande för länets långsiktiga konkurrenskraft och fortsatta välfärd.

Kompetensförsörjning

Jönköpings län har en lågutbildad arbetskraft jämfört med övriga landet. Det finns mycket som tyder på att den befintliga arbetskraftens kompetensnivå inte matchar näringslivets behov. Detta är en avgörande fråga, inte bara för att trygga en fortsatt god ekonomisk tillväxt, utan också för att trygga en låg arbetslöshet, god hälsa och länets attraktivitet. Historiskt sett så har, framför allt, tillverkningsindustrin varit duktig på att själva lösa sin kompetensförsörjning genom utbildning och upplärning på arbetsplatserna. Dagens högteknologiska och globala samhälle ställer dock högre krav där tillgång på högskolekompetens är avgörande.

Region Jönköpings län måste i nära samverkan med näringslivets aktörer och utbildningsaktörer aktivt arbeta för att höja kompetensnivåerna, säkerställa validering av den kompetens som faktiskt finns samt matcha behov med kompetenser. Det är också viktigt att länet är en attraktiv plats för personer med akademisk utbildning att bosätta sig på och forma sitt liv.

Påverkan från omvärlden och omvärldsfaktorer

Jönköpings län har påverkats kraftfullt av pandemin och varit det län som, utifrån sin storlek, utnyttjat möjligheterna till stöd för korttidsarbete mest. En stor del av den privatanställda arbetskraften var permitterad i början av pandemin, men under hösten 2020 återhämtade sig en stor del av industrin. Besöksnäringen har dock drabbats hårt under hel pandemin. Tack vare stödet har dock den höga sysselsättningen kunna bibehållas och länets näringsliv gick ur pandemin med goda förutsättningar för återhämtning och tillväxt.

Kriget i Ukraina har åter försatt länet i en osäkerhet inför den framtida utvecklingen. Kriget påverkar länet på flera områden men inom vilka och i vilken omfattning är oklart. Det är även oklart vilken påverkan som är bestående över tid. Ett antagande är att antalet flyktingar till länet kommer att öka, de höga priserna på energi och drivmedel belastar näringslivet negativt och vi kan förutsätta att de globala transportkedjorna kommer att störas. Dessa utmaningar måste hanteras i den korta sikten för att undvika företagsnedläggningar. Samtidigt visar utmaningarna mycket tydligt på vikten av en fortsatt och accelererad omställning bort från det ohållbara fossilberoende näringslivet till ett mer långsiktigt hållbart där länet kan producera mer av sin egen energi och sina egna bränslen. Arbetet mot att bli ett plusenergilän behöver stärkas.

Länets jordbruk är extra utsatt av den negativa påverkan och behöver stötts så att inte möjligheterna till en fortsatt hållbar livsmedelsproduktion och ökad grad av självförsörjning går om intet.

Den största påverkan från kriget är dock inte dess påverkan på näringslivet utan att det är en utmaning på det demokratiska och fria samhället och vår grundläggande trygghet. Det har inte sedan andra världskrigets efterspel varit viktigare att stå fast vid vår öppenhet och våra grundläggande mänskliga rättigheter. Kriget utmanar oss som offentlig, demokratisk myndighet att stå fast och tydlig i våra värderingar.

Region Jönköpings läns verksamheter spelar en viktig roll i detta arbete. Våra skolor ska lära ut demokratiska principer, våra kulturverksamheter ska skapa förutsättningar för det demokratiska samtalet och förmedla vad

som det innebär att vara människa och det regionala utvecklingsarbetet ska skapa förutsättningar för att våra länsinvånare – både nuvarande och framtida – ska kunna forma sina egna liv utifrån sina önskningar och drömmar.

Påverkan av pandemin

Coronapandemin har starkt påverkat länets utveckling under de senaste åren. De stödåtgärder som genomförts under pandemin har motverkat arbetslöshet och konkurser i länet. Trots detta har dock näringslivet drabbats negativt. Särskilt företag inom besöksnäringen, kulturella och kreativa näringarna och delar av servicesektorn har drabbats negativt.

Digitaliseringen har förstärkts under pandemin. Webbhandeln har ökat, många har arbetat eller studerat på distans och deltagit i kulturupplevelser via internet. Samtidigt har resande minskat kraftigt, både med bil och med kollektivtrafik.

Hur detta kommer att påverka länets utveckling långsiktigt är oklart men kraven på Region Jönköpings län som en av länets ledande aktörer för att skapa en hållbar regional utveckling har ökat. Förväntan på att Region Jönköpings län kan bistå och stärka de trender som föranleder en hållbar regional utveckling i länet är stora. Den regionala utvecklingsstrategin tillsammans med de olika riktade insatser och program som gjorts tillgängliga skapar mycket goda förutsättningar för vår förmåga att möta dessa förväntningar. Det ställer samtidigt stora krav på vår egen förmåga att kunna analysera utvecklingen och att bedöma vilka insatser som är mest strategiskt avgörande för att uppfylla regionala utvecklingsstrategins löfte.

Tillsammans möter vi utmaningarna

Det behövs ett aktivt arbete på flera områden för att möta utmaningarna med en svag och vikande utveckling av tillväxten för länets näringsliv, samt förmågan att attrahera nya invånare. Detta arbete ska göras i nära samarbete mellan region, kommunerna, näringsliv, föreningsliv, akademi och invånare. Tillsammans sätts mål, testas och utforskas nya lösningar, bland annat inom ramen för Smart specialisering.

Regional utveckling för social hållbarhet

Att förändra vår värld, så inleds Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan identifierar 17 globala mål för hållbar utveckling som Sverige förbundit sig att nå. De flesta målen ska vara uppnådda just 2030, men det finns också delar som ska vara uppnådda redan 2020. Utifrån en genomförd GAP-analys av Jönköpings län i förhållande till Agenda 2030 och Region Jönköpings läns arbete med att stödja utveckling i andra delar av världen, har de 17 målen integrerats i mål och indikatorer.

Viktiga områden som behöver utvecklas i länet är till exempel jämställdhet, hållbar miljö, hållbar konsumtion och god utbildning för alla. Det globala perspektivet är viktigt och det handlar både om att bidra till utveckling i andra delar av världen samt att sätta länets utveckling i ett globalt perspektiv.

Jämställdhet

I Jönköpings län ska kvinnor och män, flickor och pojkar ha samma förutsättningar till inflytande i det regionala tillväxtarbetet. De ska på lika villkor kunna ta del av länets resurser. I länets utveckling ska jämställdhet och likabehandling vara en självklarhet. För att lyckas med att stärka attraktionskraften, tillväxtpotentialen och sysselsättningen i hela länet ska allas potential tas till vara. Ett län där det finns en jämn fördelning av makt mellan kvinnor och män är också ett län som ser allas kompetenser, erfarenheter och olikheter som tillgångar. För att länet ska lyckas skapa en gynnsam utvecklingsanda, innovationskraft och hållbar tillväxt måste jämställdhetsperspektivet involveras i alla områden inom regional utveckling.

Jönköpings län har flera viktiga faktorer att arbeta med när det gäller jämställd regional tillväxt och att motverka en könssegregerad arbetsmarknad. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: Arbetsgivare ska sätta lön efter kompetens, inte kön. Fler kvinnor ska ha förutsättningar att starta och driva företag. Fler kvinnor behöver också finnas i styrelser och ha möjlighet att bidra till innovation. Kvinnor utbildar sig i högre grad eftergymnasialt och den nuvarande utvecklingen leder till att en betydligt större andel kvinnor än män skaffar sig en högre utbildning. Högre utbildnings urbaniserande effekt riskerar att leda till att länet får en allt större andel män i förhållande till kvinnor. Utvecklingen leder också till att männen halkar efter kvinnorna när det gäller utbildning och framtida utvecklingsmöjligheter, något som leda till stora utmaningar inte minst socioekonomiskt. Andelen pojkar och män som väljer att läsa vidare efter gymnasiet behöver därför öka.

Integration

Integration är en förutsättning för att Jönköpings län ska kunna nå den tillväxt och utveckling som förutsätts i den regionala utvecklingsstrategin. Men integration är också en förutsättning för ett socialt inkluderande samhälle. Social sammanhållning uppnås genom människors lika möjligheter att delta och bidra i samhället. Att öka människors delaktighet är viktigt inte bara ur demokratisk synvinkel utan också ur ett folkhälsoperspektiv. De som är födda utanför Norden har ett 30 procent lägre socialt och kulturellt deltagande än personer födda i Sverige. Andelen som saknar praktiskt stöd, det vill säga om de kan få hjälp av någon/några personer om de har praktiska problem eller är sjuka, är också större bland utrikes födda (både kvinnor och män) än bland de som är födda i Sverige.

Mångfald och jämlikhet

Jämlikhet är ett tillstånd där alla människor har samma status, åtnjuter samma respekt och är lika mycket värda. Jämlikhet innebär också att alla människor har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, vilka omfattar samhället i sin helhet. Med mångfald menas olika bakgrunder såsom religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller funktionshinder. Detta kan man kalla kategorisk mångfald. Även värderingar, olika erfarenheter, egenskaper, förmågor, färdigheter och kompetenser utgör en stor del av mångfalden. Detta kallas individuell mångfald. I Jönköpings län uppmuntras och värdesätts såväl kategorisk som individuell mångfald. Insatser behöver ske för att stärka mångfaldsarbetet i länet både när det gäller kategorisk mångfald och individuell mångfald.

Energiförsörjning

Klimatet förändras redan nu i snabb takt och medför stor påverkan på många viktiga samhällsfunktioner och verksamheter. För att lyckas minska vår påverkan på klimatet och undvika att medeltemperaturen ökar mer än 1,5 grad globalt krävs stora insatser.

För att nå visionen om att bli ett klimatsmart plusenergilän krävs att produktionen från förnybara energikällor är större än den mängd vi använder och att energikällorna är förnybara. Jönköpings län behöver också förhålla sig till en ökad och ändrad efterfrågan på energi på grund av de klimatförändringar som sker.

Region Jönköpings Län har i Klimat- och Energistrategin förbundit sig att stödja åtgärder för att:

- Öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor
- Främja den förnybara energiproduktionen

Energiförsörjning handlar också om att skapa ett hållbart näringsliv. Näringslivets behov av förnybar energi till stabila priser är en förutsättning för en hållbar utveckling av länet och för att kunna nya företag ska kunna uppstå. Det är också en avgörande faktor för att länets befintliga tillverkningsindustri ska kunna fortsätta sin omställning till en hållbar verksamhet.

Länets förutsättningar för förnyelsebar energiproduktion är goda. Det finns goda möjligheter till en fortsatt utbyggnad av vindkraft, som på kort tid kan öka tillgången på billig energi. Det finns också goda förutsättningar för en fortsatt utbyggnad för produktion av solenergi. Omställningen av energiproduktionen till förnyelsebar energiproduktion ställer dock stora krav på infrastrukturen för kraftöverföring. Som det ser ut nu är infrastrukturen för kraftöverföring byggd på att koppla samman vatten- och kärnkraft med den befolkningsstruktur och näringslivsstruktur som då gällde. Att hantera omställningen till förnyelsebar energiproduktion och samtidigt möta förändringarna inom näringsliv och befolkningsstruktur, samt hantera andra samhällsutmaningar såsom elektrifieringen av fordonsflottan och den tunga trafiken, innebär att utvecklingen av kraftnäten blir en central utmaning för omställningen av samhället.

Digitalisering

Tillgänglighet genom informations- och kommunikationsteknik

Tillgång till fiberuppkoppling med hög hastighet och hög kvalitet är en förutsättning för att samhället ska klara välfärdstjänsterna över tid och servicen till invånarna – inte minst på landsbygden. Då fler och fler viktiga samhällstjänster- och funktioner erbjuds digitalt så måste den digitala infrastrukturen vara robust och säker. Tekniken används överallt och nya tjänster tillkommer löpande.

Länets invånare behöver känna till och ha möjlighet att använda tekniken, i arbetslivet och privat. Det handlar om demokrati och delaktighet.

Det finns stora vinster att hämta hem rent samhällsekonomiskt genom effektivisering, rationalisering och via gemensamt upphandlade system. Var i länet invånarna bor ska inte avgöra hur god tillgängligheten till bredband och höghastighetsuppkoppling är. Företag och privatpersoner ska kunna verka och bo på landsbygden och ha

likvärdiga förutsättningar som i stadsnära områden. En attraktiv boendemiljö kan erbjuda digital delaktighet och det ska alla invånare ha möjlighet till i Jönköpings län.

Tillgängligheten på höghastighetsuppkoppling är även en förutsättning för att företag i hela länet ska kunna ta del av digitala lösningar för effektivisering, kompetens- och affärsutveckling. Jönköpings län ska vara ett län i framkant. Därför måste det ske gemensamma satsningar på fiber och bredband för att hela Jönköpings län ska vara livskraftigt och attraktivt.

Bredband och digitalisering

Digitaliseringen kan på många sätt bidra till ett mer hållbart samhälle. Artificiell intelligens och robotar kommer att underlätta och ta över många uppgifter som idag sköts av människor. Det kommer att lösa många av utmaningarna med arbetskraftsbrist och är en förutsättning för att de arbeten som bara kan skötas av människor kan bemannas i framtiden och för att lösa välfärdsutmaningarna. Digitaliseringen bidrar till möjligheten att bo och leva på landsbygden utan att välja bort attraktiva arbeten eller kulturella och sociala upplevelser. Samtidigt innebär bristerna i den digitala infrastrukturen en utmaning för att få till stånd digitaliseringen och förverkliga möjligheten att leva i hela länet. Särskilt på landsbygden kvarstår fortfarande stora utmaningar för att nå både företag och hushåll med bredband.

Digitaliseringen innebär också många utmaningar. Skulle el, mobiltelefoni och/eller internetuppkoppling slås ut som en konsekvens av klimathändelser, terroristhandlingar eller av en fientlig makt skulle både samhället och varje enskild individ påverkas på många sätt. Digitaliseringen behöver därför å ena sidan drivas framåt för att stärka konkurrenskraft, lösa välfärdsutmaningar, bidra till ett socialt sammanhållet samhälle samt att hela länet ska utvecklas. Samtidigt behöver å andra sidan länet utvecklas och byggas medvetet, med resiliens och redundans.

Regional utvecklingsstrategi i budget och flerårsplan

Utgångspunkten för den regionala utvecklingsstrategin är Agenda 2030 med de 17 globala målen för hållbar utveckling. Målen är integrerade i strategin och ska vara vägledande för en utveckling i riktning åt ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Den regionala utvecklingsstrategin omfattar sex strategier:

1. Hållbar region
2. Attraktiv region
3. Tillgänglig region
4. Smart region
5. Kompetent region
6. Global region

Strategierna förhåller sig till prioriteringarna i den nationella strategin för hållbar regional utveckling. Fyra strategier är vertikala medan två, Hållbar region och Global region är horisontella, vilket innebär att samtliga insatser måste förhålla sig till och har möjlighet att hämta kraft i dessa. Det innebär också att kraven på hållbarhetssäkring kan mötas.

Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län

I Region Jönköpings läns budget och flerårsplan fastställs vilka delstrategier som ska prioriteras och vilka delmål som ska uppnås. Prioriterade delstrategier, delmål samt uppdrag kan revideras i kommande budgetbeslut. Dessa omsätts i uppdrag till verksamheten för regional utveckling inom modellen för balanserade styrkort och lämnas i kapitlet Verksamheter för regional utveckling.

Prioriterade delstrategier och delmål i den Regionala utvecklingsstrategin

En hållbar region

För en långsiktigt hållbart regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete krävs att social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet och att länet genom samhandling utvecklas till en förebild i genomförandet av målen. Medvetet individuellt och kollektivt ansvarstagande och förändringsvilja är grundförutsättningar för att länet ska nå de långsiktiga hållbarhetsmålen.

2035 är Jönköpings län ett hållbart län

Prioriteringen av delstrategier för ”En hållbar region” har gjorts med utgångspunkt från vad som är angeläget och aktuellt, var det finns förmåga att samverka samt var vi har pågående arbete. Ska vi klara det gemensamma klimatmålet om en maximal temperaturökning på 1,5 grad är det bråttom. Därför är det prioriterat att under de närmsta åren rikta utvecklingsinsatser för att påverka vår miljö och klimatet i en positiv riktning och minska förbrukningen av jordens resurser. Pandemin har satt ljuset på de ökande klyftorna i samhället och det är därmed extra viktigt att arbeta för att skapa en social utveckling för människor och företag. Jönköpings län är ett av de län som har störst utmaningar på jämställdhetsområdet. Ett jämställt näringsliv och samhälle skapar förutsättningar för attraktivitet, kompetensförsörjning med mera och är därmed högt prioriterat. Ett aktivt fortsatt arbete för att genomföra den regionala livsmedelsstrategins handlingsplan är också angeläget.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser.

Vårt län ska vara ett attraktivt län för nuvarande och kommande generationer. För att nå dit ska vi vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetens samtliga tre dimensioner. De beslut som fattas ska genomsyras av en strävan att minska miljöpåverkan, tillämpa en hållbar resursanvändning samt minska klimatpåverkan.

Bevara våtmark

Länet ska arbeta aktivt för att nå Sveriges miljö kvalitetsmål och minska utarmningen av den biologiska mångfalden, minska föroreningar i luft och vattendrag, återställa förorenade områden, bevara och återställa våtmarker och hantera avfall på ett hållbart sätt. Jordbrukets påverkan på vattendrag och våtmarker har stor betydelse för miljön. Då klimatförändringar troligen kommer medföra stora utmaningar för vattenförsörjningen är det särskilt viktigt att skydda olika vattentäkter.

Delmål

Länet ska kännetecknas som ett län som arbetar aktivt för de globala klimatmålen och Sveriges miljömål.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag

En hållbar social utveckling i länet skapas genom ett samhälle där alla invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara.

Delmål

- Länet ska kännetecknas som ett län som bedriver ett aktivt arbete för Agenda 2030.
- Fler medborgare i länet känner en delaktighet och att de kan påverka samhällets utveckling.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Säkerställa en jämställd regional utveckling och jämlika förutsättningar i samhället.

Som aktör med regionalt utvecklingsansvar har Region Jönköpings län det nationella uppdraget att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla de verksamheter och program som ingår i det regionala tillväxtarbetet. Detta kallas jämställdhetsintegrering och är en politisk strategi som Sverige har jobbat efter sedan 1994. Jönköpings län har flera viktiga faktorer att arbeta med när det gäller jämställd regional tillväxt. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: lönerna behöver bli mer jämställda, fler kvinnor få förutsättningar att starta och driva företag, fler kvinnor behöver finnas i styrelser och fler kvinnor behöver bidra till innovation. Jönköpings län ska sträva efter jämlikhet i levnadsvillkor och det aktiva deltagandet i samhällslivet för alla människor i länet. Även ett jämlikt folkhälsoarbete och ett bra liv för alla ska prioriteras i länet.

Delmål

- Fler organisationer och företag som är jämställda i länet.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet.

Den nationella livsmedelsstrategin med sikte mot år 2030, antogs av riksdagen den 20 juni 2017 och är den första svenska livsmedelsstrategin som omfattar hela livsmedelskedjan. Målet är en ökad och hållbar produktion av mat som kan leda till fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet och ge konsumenter, oavsett bakgrund, bättre förutsättningar att göra medvetna val. Detta är även målet för Jönköpings läns regionala livsmedelsstrategi. Den regionala livsmedelsstrategin har fem fokusområden: produktion, innovation, göra affärer, attityder, självförsörjningsgrad.

En ökad livsmedelsproduktion kommer också medföra en ökad belastning på klimatet och miljön. Därför är det särskilt viktigt att fokusera på en omställning till mer klimatpositiva grödor som möter konsumenternas efterfrågan och behov, på bevarande av de artrika betesmarkerna finnas samt omställning till biobaserade bränslen och eldrivna fordon.

Jordbrukets påverkan på vattendrag och våtmarker har stor betydelse för vår miljö. Då klimatet troligen kommer medföra stora utmaningar för vattenförsörjningen är det särskilt viktigt att skydda olika vattentäcker i landskapet och begränsa vattenanvändningen. Det finns en stor framtidstro hos länets livsmedelsproducenter och ett intresse för att vända utmaningarna till fördelar. Under 2023 ska arbetet utvecklas med regionala aktörer och de gröna näringarna.

Självförsörjning av livsmedel

Region Jönköpings län ska stödja Sveriges förmåga till självförsörjning av livsmedel. Genom upphandlingar av närproducerade varor och tjänster kan fler mindre aktörer i Jönköpings län vara med och konkurrera om avtalen.

Minska andelen läkemedelsrester

Region Jönköpings län ska arbeta för att minska andelen läkemedelsrester i samhället och långsiktigt säkra tillgång till dricksvatten. Region Jönköpings län behöver fortsätta att föra en dialog med kommunerna och samordna insatserna för att minska andelen läkemedelsrester i dricksvatten. Läkemedelsförskrivningen behöver ske på ett sådant sätt som garanterar att patienterna får det de behöver och som samtidigt även undviker att rester kan försvinna ut i närmiljön.

Delmål

- En ökad hållbar produktion och konsumtion av mat/livsmedel med syfte att bidra till en ökad självförsörjningsgrad i länet.
- Långsiktigt säkrad tillgång till dricksvatten.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Handlingsplan för klimat & miljö i det regionala tillväxtarbetet
- Livsmedelsstrategi för Jönköpings län 2030
- Skogs- och trästrategin
- Klimat- och Energistrategin

En attraktiv region

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region - en region som ser möjligheter i förändringar och värdesätter samverkan. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag, som investerar i kapital och som utvecklar samhällen. De attraheras av en öppen inkluderande, jämställd, mångkulturell och barnvänlig livsmiljö som ger möjligheter att kombinera ett bra boende med bland annat ett rikt kulturliv, god utbildning, arbete, service god hälsa, omsorg och fritid. En livsmiljö som lockar människor till attraherar ännu flera.

2035 är Jönköpings län den bästa platsen att besöka, växa upp, bo, leva, verka, åldras på och flytta till för alla.

Utifrån nio utpekade delstrategier inom en attraktiv region prioriteras fyra av dem under planperioden. Prioriteringsordningen tar sin utgångspunkt i en kartläggning av nuläget i länet kopplat till de utpekade områdena och hur vi på bästa sätt får kraft och förflyttning inom handlingsplansarbetet framöver. Pandemin har slagit särskilt hårt mot besöksnäring och kultursektorn. Samtidigt som pandemin bidragit till en kraftig ökning av att semestra på hemmaplan. Trender pekar även mot att människor föredrar att semestra på ett hållbart vis. Detta ger besöksnäringen möjligheter att återhämta sig samt växa sig starkare. De prioriterade delstrategierna påverkar och hjälper länets aktörer både på lång och kort sikt. Företagsfokus – samverkanfokus – inkludering – hållbarhet – attraktivitet. Inom de prioriterade delstrategierna pågår det aktiviteter som är viktiga att fånga upp i det kommande arbetet med delmål och handlingsplaner.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som präglas av mångfald.

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt. Det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer.

Det offentliga behöver bidra till att stödja civilsamhällets förutsättningar för att säkerställa ett rikt och varierat utbud av fritidsaktiviteter och länets infrastruktur behöver i högre grad stödja möjligheterna att ta sig till kultur och fritidsaktiviteter både i vardagen för länsinvånarna och för besökande och turister. Besöksmål
Länet har ett rikt och varierat utbud av besöksmål, allt ifrån historiska platser och miljöer. Länet alla besöksmål har därmed stora möjligheter att både erbjuda länsinvånarna en berikande och varierad fritid men också att locka turister och andra besökare till länet - en viktig attraktivitetsfaktor även för länets invånare. *Det finns även många aktörer så som föreningar och kommuner som bidrar med rikt utbud av evenemang som lockar till sig deltagare och besökare utanför länsgränsen.*

OECD konstaterar i sin rapport att Jönköpings län har fokuserat för lite på attraktivitet för de människor som bor i eller kan tänka sig vilja flytta till länet. Rapporten är en viktig signal om nuläget, länets aktörer bör se det som en möjlighet och positiv utmaning till att utveckla kultur och fritidsutbud samt besöksmålen.

Delmål

Kultur- och fritidsutbudet är vitalt och närvarande i hela länet och tillgängligt för alla.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla attraktiva besöksmål i både stad och landsbygd.

Delmål

- Utnyttja länets fulla potential inom besöksnäringen.

- Öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Driva en hållbar digital utveckling.*

Den demografiska utvecklingen utmanar svensk välfärd. Kommuner och regioner är mitt i en förändringsresa för att tillhandahålla välfärd på helt nya och smartare sätt. Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och likvärdig vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess och en effektiv och innovativ välfärd. Digitaliseringsrådet arbetar aktivt med e-förvaltningsområdet i Jönköpings län i syfte att öka nyttan för medborgare, näringsliv, föreningar och inre effektivisering i medlemmarnas organisationer. Region Jönköpings läns digitaliseringsstrategi anger inriktningen för regionens digitaliseringspolitik. Region Jönköpings län ska bli bäst i Sverige på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter. Ett mycket offensivt mål eftersom regeringens ambition är att Sverige ska bli bäst i världen. Bakgrunden till arbetet är den digitalisering som sker i samhället samtidigt som utvecklingen av digitala tjänster och infrastruktur är ett utpekat område i Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). De möjligheter och utmaningar som kommer med den digitala utvecklingen måste hanteras på rätt sätt för att tjäna människan, verksamheter och organisationer i hela länet. Vårt huvudmål är en hållbar digitaliserad region och vår målbild är att Jönköpings län är bäst i Sverige på digitalisering. Alla i Jönköpings län ska ha möjlighet att använda sig av digitala samhällstjänster.

Delmål

- Skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd för länets invånare – aktörer.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Skapa, upprätta en samverkansmodell med civilsamhället.*

Länet finns en stor resurs i vårt civilsamhälle. Ambitionen är att upprätta en produktiv dialog och avtala ett samverkansupplägg som ger länets aktörer ett bättre utgångsläge att genomföra förändringar och möta upp utmaningar. Det finns ett stort värde i engagemanget från civilsamhället. Det ger möjlighet till involvering och integrering i utveckling av vår gemensamma plats. Civilsamhällets aktörer enskilda individer få inflytande i olika samhällsfrågor, demokratin stärks, Involvering stärker folkhälsan. Ett län som ur alla perspektiv samverkar och är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och bra livsmiljöer. Arbetet med att teckna IOP (offentligt idéburet partnerskap) är igång och fortsätter för att stärka samverkan med civilsamhället

Delmål

Stärka civilsamhällets roll i länets utvecklingsarbete.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Digitaliseringsstrategi
- Regionalt serviceprogram
- Regional besöksnäringstrategi
- Regional kulturplan

En tillgänglig region

Länets geografiskt strategiska läge har genom historien skapat förutsättningar för möten och handel som gett länet utmärkta förutsättningar att ta vara på framtidens möjligheter. En långsiktigt hållbar livsmiljö i länet förutsätter bostäder för människor i livet alla skeenden, attraktiva möjligheter att bo och leva i länets alla delar samt snabba och långsiktigt hållbara kommunikationer. En god tillgänglighet är en förutsättning för alla länsinvånare potential ska komma till sin rätt. Genom fysisk och digital infrastruktur skapar läget förutsättningar för att vara en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion.

2035 skapar tillgänglighet utvecklingskraft i Jönköpings län.

Näringslivet i Jönköpings län är uppkopplat i både globala och nationella leveransked genom sin dynamiska arbetsmarknad förse hela södra Sverige med arbetstillfällen. Genom nya stambanor för höghastighetståg kan detta uppnås, och göra Jönköpings län till navet i södra Sveriges transportsystem. Genom väl fungerande regional infrastruktur kan hela länet, både stad och landsbygd, kopplas upp mot stambanorna. Det är därför prioriterat att verka för en god utformning av nya stambanor samt att upprätta en ny regional plan för transportinfrastruktur. Omställningen i arbetslivet och utbildningsväsendet som pandemin har skyndat på har också visat betydelsen av digital infrastruktur. Det är därför prioriterat att säkerställa att få ut det nya stödet för bredband. För att stärka arbetet kring transport- och bredbandsinfrastruktur, samt även för att belysa den geografiska aspekten av andra områden inom Regionala utvecklingsstrategin, är det prioriterat att ta fram regionala strukturbilder.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.

Järnvägens betydelse för en hållbar tillväxt och utveckling är avgörande för Sverige som helhet och för Jönköpings län. För att kunna öka kapaciteten med järnväg för såväl person- som godstransporter behöver Sverige och Jönköpings län bygga nya stambanor. Det är den viktigaste samhällsbyggnadsfrågan för Sverige i modern tid. Nya stambanor för höghastighetståg ska byggas i ett sammanhållet system och kommer att bygga ihop stad och landsbygd. Det kommer generera fler arbetstillfällen, nya bostäder och bättre förutsättningar för omställningen till ett hållbart samhälle.

Delmål

Beslut om tidplan för höghastighetsbanan

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla infrastrukturen i länet så att den möjliggör hållbara, säkra och tillgängliga resor, transporter, logistik och turism.

För att skapa förutsättningar för att nå målen inom Agenda 2030 krävs en utveckling av infrastrukturen i länet. För att klara målen behöver det ske en förflyttning av transporter från väg till järnväg. De befintliga vägarna behöver dock underhållas och utvecklas så att hög säkerhet kan hållas samt att alla former av miljövänliga transporter på väg kan underlättas. En välutvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för ett väl fungerande transportsystem. Det ska vara enkelt att resa, transportera gods och turista. Övergångar mellan olika transportslag ska förenklas och stimuleras.

Delmål

- Tillgång till säkra vägar
- Tillgång till vägar för tunga transporter
- Tillgång till/ användning av fossilfria drivmedel
- Småskalig infrastruktur

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Skapa hållbar digital utveckling i hela länet genom tillgång till höghastighetsuppkoppling.

Enligt prognosen blir det svårt att nå målet om att alla invånare i Jönköpings län ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025. Framförallt är det invånare på landsbygden och vid kommungränserna som är svårast att nå med bredband. För att uppfylla målet ska Region Jönköpings län ta ett större ansvar för samordningen med kommuner och andra aktörer som hanterar bredbandsutbyggnaden. Här behövs ett ökat arbete för att koordinera de insatser som idag pågår för att länets invånare och företag ska ha tillgång till ett snabbt och stabilt bredband. Arbetet görs inom samarbete med Regionssamverkan i Sydsverige. Region Jönköpings län ska ta tillvara de medel som kommer från med regeringens budget för att fler hushåll och företag får tillgång till fiber/bredband.

Delmål

Alla medborgare i länet ska ha tillgång till säker och snabb tillgång till internet

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Gemensamma strukturbilder för länets framtida infrastruktursystem.

Regionala strukturbilder är viktiga för att möta de nya krav som ställs på den kommunala översiktsplaneringen genom globaliseringen, specialiseringen, urbaniseringen och en ökande rörlighet. Strukturbilderna leder till relevanta och konkreta besluts- och planeringsunderlag för både lokal och regional utveckling när det gäller till exempel infrastruktur, boende, fritid, kultur, kompetensförsörjning och näringsliv.

Regionens roll är att bidra med ett regionalt perspektiv till översiktsplaner och bostadsförsörjningsplaner. På så sätt stärks hela länets konkurrenskraft. De regionala strukturbilderna är ett viktigt kunskapsunderlag för planerings- och strategiarbete, för både kommunala och regionala aktörer.

Genom arbetet med regionala strukturbilder främjas samverkan mellan olika aktörer i olika delar av regionen, på både kommunal och regional nivå. Tillsammans kan vi skapa en attraktiv plats för både näringsliv, arbetskraft och besökare, där alla delar av länet får verktyg till att utvecklas.

Delmål

Samverkan kring strukturbilder för länets utveckling

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa att kollektivtrafiken bidrar till en hållbar utveckling, arbetsmarknadsförstoring och länsinvånarnas resor till studier, fritidsaktiviteter och kultur.*

En utvecklad och tillgänglig kollektivtrafik bidrar även till ett mer jämlikt samhälle där alla invånare, oavsett ekonomisk förmåga har möjlighet att resa mellan studier, arbete och boende. Detta är en förutsättning för att invånare ska kunna ta del av kultur- och fritidsaktiviteter, service och omsorg. Även för besöksnäringen är ett väl fungerande transportsystem av yttersta vikt för att lyckas locka turister till alla delar av länet.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Cykelstrategi
- Regional Transportplan
- Bredbandsstrategi

En smart region

Företagsamhet och samverkan är kännetecknande för länet sedan lång tid tillbaka. Genom innovations- och förändringskraft har länets näringsliv utvecklats och gått stärkt ur kriser och strukturomvandlingar. Mod, handlingskraft, stolthet och uppfinningsrikedom präglar företagen, deras ledare och medarbetare. Genom framgångsrika och prestigelösa småföretag blomstrar hela länet och sysselsättningen är hög.

2035 är Jönköpings län en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Hållbar tillväxt, stärkt konkurrenskraft, innovationskapacitet och förändringsledningsförmåga kommer behövas för att stärka företagen i Jönköpings län. En ökad samverkan mellan akademi, offentlig sektor och näringsliv ska resultera i kluster och innovationsmiljöer som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling för länet.

En strategi för smart specialisering har fastställts och ska bidra till ett växande och innovativt näringsliv. Strategin kommer ha stor betydelse för våra satsningar under de kommande åren.

För att klara omställning och ökad innovationsförmåga som näringslivet står inför måste kompetensförsörjning och kompetensutveckling stärkas. Det krävs samhandling från flera aktörer för att klara globala och nationella utmaningar Jönköpings University är härvidlag en viktig motor för ökad kompetens och innovationskapacitet.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Förstärka näringslivets och offentligas innovations- och förändringskraft.*

En stark industri är av stor betydelse för länet även framöver men en breddning av näringslivet är en viktig faktor för länets fortsatta utveckling. Därför måste nya näringar och affärsmöjligheter stödjas och stimuleras för att få möjlighet att växa. Nyföretagandet är relativt andra län lågt, vilket behöver ändras och företagsledarna är i huvudsak svenskfödda män varför företagsamheten behöver bli mer diversifierad. Förändringstakten är hög och tekniska innovationer driver utvecklingen mot ett mer automatiserat, robotiserat och digitaliserat samhälle. Företag ställs inför utmaningar på en internationell arena och utsätts för allt hårdare konkurrens från hela världen. Innovation och kunskap är ur detta perspektiv nyckeln till framgång.

Den regionala innovationsstrategin (RIS) tar sin utgångspunkt i samhällets utveckling och ger innovation ett tvärsektorielt perspektiv. Det betyder att näringslivsdriven innovation, som ofta handlar om att tjäna pengar, berörs lika mycket som offentligt driven innovation, som ofta handlar om att effektivisera och utveckla nya processer. Akademiens roll för forskning och utbildning blir i allra högsta grad betydelsefull för länets samlade

vitalitet och kreativitet liksom civilsamhällets engagemang i utveckling och förnyelse. Förmågan till förnyelse och förmågan att ta tillvara på ny kunskap och ny teknologi är central i dagens samhälle.

Delmål

- Ökad innovationskapacitet
- Fler nya företag
- Fler kvinnor som äger eller leder företag.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.*

För att hela länet fortsatt ska ha ett framgångsrikt näringsliv krävs förnyelse och utveckling inom alla sektorer samtidigt som ny affärslogik bejakas i takt med att digitaliseringens möjligheter tas tillvara och nyttiggörs alltmer. Förnyelse och utveckling innebär också ett ökat kunskapsinnehåll och en lyhördhet mot marknadens förväntningar på miljömässig hållbarhet i de produkter och tjänster som länet erbjuder. Smart specialisering innebär att satsa på de områden länet ligger i världsklass eller har en relativ konkurrensfördel jämfört med andra regioner. Utvalda områden spetsas, breddas och diversifieras. Detta bidrar i sin tur till stärkt konkurrenskraft gentemot omvärlden.

KKN – kulturella och kreativa näringar

Region Jönköpings län ska aktivt främja KKN-näringen (kulturella och kreativa näringar) i länet i syfte att synliggöra branschen och dess möjligheter som fysisk och digital aktör. KKN-näringen befinner sig i gränslandet mellan kultur- och näringsliv och är viktig för ett gott innovationsklimat och platsens attraktivitet. Det är centralt att näringen rustas att hitta möjligheter till stöd, försörjning och expansion, bland annat genom digitalisering för att tillvarata den potential och kapacitet som finns inom KKN-näringen. Möjligheten för spelkulturen som ett nytt möjligt regionalt utvecklingsområde ska ses över.

Delmål

- Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.
- Intensifiera arbetet med kulturella och kreativa näringar (KKN) i länet samt stötta och uppmuntra initiativ från andra aktörer inom KKN i länet

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Smart specialisering S3
- Skogs- och trästrategin
- Digitaliserings-strategin
- Livsmedelsstrategin

En kompetent region

Förmågan att attrahera och rekrytera samt behålla och utveckla kompetenser är helt avgörande för att säkra näringslivets och den offentliga sektorns behov av medarbetare för att kunna möta välfärdens och näringslivets utmaningar. Förutsättningarna och utgångsläget varierar mellan länets kommuner, genom en väl fungerande samverkan i länet mellan Region Jönköpings län, kommunerna, akademi och övriga utbildningsanordnare samt arbetsförmedling och arbetsmarknadens parter säkerställs den långsiktiga kompetensutvecklingen och matchningen på arbetsmarknaden i hela länet.

2035 säkerställs matchningen på arbetsmarknaden i Jönköpings län genom det livslånga lärandet

Företag och offentlig sektor har problem med att rekrytera och hitta rätt kompetens. Det behöver inte vara så, utan alla människors potential borde kunna tillvaratas på arbetsmarknaden. Regional kompetensförsörjnings ambition är att matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns rekryteringsbehov och arbetskraftens kompetens är hög. Region Jönköpings län strävar efter att det finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling ska stödja näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånares potential och kompetens tas tillvara. Matchningen kan säkerställas genom att det livslånga lärandet stärks.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt.*

Region Jönköpings län har i egenskap av att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) ett särskilt ansvar för att stärka den regionala kompetensförsörjningen. Regionen ska arbeta för en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning. Vi vill stimulera kompetensutveckling som stärker kvinnors och mäns ställning på arbetsmarknaden, samt stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv. Regionen ska arbeta för att öka övergången till arbete bland kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden, samt underlätta unga kvinnors och mäns etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning.

Länets kompetensbehov måste kontinuerligt analyseras. Prognoser om kompetensbehov på kort, och lång sikt ska regelbundet publiceras och utgöra underlag för kompetensförsörjningsinsatser. I en god dialog och samverkan mellan arbetsmarknadens parter och olika utbildningsanordnare kan dessa synliggjorda kompetensbehov tillgodoses genom olika utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser. Dialogen och samverkan mellan arbetsmarknadens parter och länets olika utbildningsaktörer ska säkerställas genom etablerandet av systematiska och strukturerade samverkansmodeller.

För att lyckas med en välfungerande matchning måste också effektiva strukturer för validering etableras. Det handlar framför allt om att tydliggöra de olika branschvisa valideringsmodeller som redan finns på plats, samt säkerställa hur dessa etablerade valideringsmodeller kan leda till konkreta kompetensutvecklingsinsatser.

Delmål

- Tillhandahålla analyser och prognoser av privat och offentlig sektors behov av kompetens på kort och lång sikt som underlag för kompetens-försörjningsinsatser.
- Det ska finnas effektiva strukturer för validering på regional nivå.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.*

Delmål

- Medverka i planeringen av utbud och inriktning av regionalt yrkesvux.
- Kartlägga hur kommunala lärcentra arbetar med kompetensförsörjning.
- Folkhögskolors och studieförbunds möjligheter att stärka det regionala kompetens-försörjningsarbetet tillvaratas.

En global region

Länets strategiska läge, den internationellt profilerade högskolan och den ökande globaliseringen skapar förutsättningar för länet att bli en långsiktig hållbar och innovativ tillväxtregion. Exportmarknaden är central för många av länets företag. En förutsättning för länets långsiktigt hållbara utveckling är att länets företag erövrar och blir en del av de globala värdekedjorna. Insatser behöver därför kontinuerligt göras för att stödja företagets internationalisering- och exportambitioner. Globaliseringen ger även möjlighet till kunskaps- och kompetensinflenser samt ökar möjligheten för internationella företags direktinvesteringar och nyetableringar i länet.

2035 är Jönköpings län ett internationellt konkurrenskraftigt län.

I den regionala utvecklingsstrategin och i organiseringen hos Regional Utveckling är det internationella arbetet både ett eget och ett tvärsektorielt område. För länets utveckling, både det offentligas och näringslivets, är det viktigt med internationellt samarbete för att lära av andra, dra nytta av varandras likheter och olikheter, för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna. För att nå framgång på EU-arenan inom olika områden krävs kraftsamling och samordning. Detta är förutsättningsskapande för att på sikt nå andra mål.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Bidra till att utveckla EU och övriga världen i en mer hållbar riktning.

Globaliseringen påverkar också hur kultur, livsåskådningar och värderingar formas. Genom att aktivt delta i globaliseringen och den internationella konkurrensen kan länet skapa nya relationer med andra människor, med andra platser och med andra länder. Genom samverkan kan länet också påverka andra i en mer hållbar och fredlig inriktning utifrån perspektiven i de globala målen.

Delmål

- Främjande av mänskliga rättigheter
- Bedriva lärande för Agenda 2030
- Främjande av demokrati i ett europeiskt perspektiv

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder.

Jönköpings län har hittills utmärkt sig genom att i relativt låg utsträckning ta del av de ram- och sektorsprogram som finns för att EU:s gemensamma sammanhållningspolitik och mål ska bli verklighet. Därför behöver förutsättningar skapas för att fler aktörer ska vilja och kunna driva projekt. Det behövs också en större medvetenhet om de transnationella programmen och strategierna som Interreg och Östersjöstrategin och fler aktörer behöver stimuleras att delta i sektorsprogram och ramprogram för t.ex. forskning och innovation. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, och Europeiska Socialfonden ESF är en möjliggörare inte enbart för den regionala utveckling som skapas genom fonderna utan även för att skapa kapacitet för att nå andra medel inom EU.

Delmål

- Nyttjande av EU-medel
- Intresse av EU

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.

Samtidigt som globaliseringen skapar stora möjligheter, medför den också att förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Utvecklingen går allt snabbare och med hjälp av främst sociala medier sprids uppfattningar, trender och rörelser snabbt och får omedelbart stor global påverkan. För att hävda sig i denna miljö krävs en stor lyhördhet och förmåga att anpassa sig. Företags värdegrund och ansvarstagande när det gäller mänskliga rättigheter, produkter och processers hållbarhet samt arbetsmiljö och arbetsgivarvarumärke får allt större betydelse för konsumenters val och allmänhetens syn på ett företag. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala.

Genom en proaktiv omvärldsanalys och att lära av andra kan det offentliga, näringsliv och civilsamhälle dra nytta av varandras likheter och olikheter för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Delmål

Omvärldsanalys utifrån länets perspektiv

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Den dubbla omställningen med EU:s gröna giv och EU:s digitala agenda
- Operativt program för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF) Småland och Öarna 2021–2027
- Programmet för Europeiska Socialfonden (ESF+) och dess handlingsplan för Småland och Öarna 2021–2027
- EU:s strategi för Östersjöregionen

Verksamhet för regional utveckling

Regional utvecklingsstrategi 2020–2035

Visionen i den regionala utvecklingsstrategin är inte bara en vägvisare, den är också ett löfte till länets invånare. Den innebär att Jönköpings län har bestämt sig för hur länet ska uppfattas i det långsiktiga perspektivet, såväl inifrån som utifrån. Tillsammans med strategins mål ska den leda till utvecklingen av ett hållbart län med goda möjligheter till boende i attraktiva miljöer. Den ska skapa förutsättningar för arbete, företagande, utbildning, bra kommunikationer samt ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för ett bra liv och god hälsa för alla länsbor. Strategin ska också bidra till att människor vill söka sig till och stanna i länet.

Den regionala utvecklingsstrategin är den långsiktiga planen för Jönköpings län. Arbetet med länets hållbara tillväxt och utvecklingsfrågor utgår från denna. Genomförandet av strategins handlingsplaner, andra beslutade program och planer för delområden som till exempel infrastruktur, trafik, kultur, digitalisering och hållbarhet, sker i ett etappvist arbete för att nå målen.

Ansvar för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och för att nå målen till 2035 faller på många olika aktörer. Region Jönköpings län har uppdraget att leda och hålla samman arbetet i länet. Det sker i nära samverkan med kommuner, näringsliv, civilsamhälle, Jönköping University, övriga utbildningsaktörer, Länsstyrelsen och statens verksamheter i länet. Region Jönköpings län svarar också för analyser och utvärderingar samt nationella redovisningar.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundernas och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor: VITALT och tillgängligt kulturliv

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt. Det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer.

Utvecklingsstatistik	Mätmetod	2022	2021	2020
Besökare				
Totalt	Gästnätter, antal		1 169 978	1 674 000
Varav utländska	Gästnätter, antal		154 279	471 000

Uppdrag

- Få länets invånare som våra bästa ambassadörer.
- Öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.

Framgångsfaktor: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Som aktör med regionalt utvecklingsansvar har Region Jönköpings län det nationella uppdraget att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla de verksamheter och program som ingår i det regionala tillväxtarbetet. Detta kallas jämställdhetsintegrering och är en politisk strategi som Sverige har jobbat efter sedan 1994. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: Arbetsgivare ska sätta lön efter kompetens, inte kön. Fler kvinnor ska få förutsättningar att starta och driva företag. Fler kvinnor behöver också finnas i styrelser och få möjlighet att

bidra till innovation. Jönköpings län ska sträva efter jämlikhet i levnadsvillkor och det aktiva deltagandet i samhällslivet för alla människor i länet.

Uppdrag

- Utveckla arbetet med att minska oskäligena skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.
- Löpande insamling av data för att följa utvecklingen för att säkerställa att jämställdhetsmålen nås.

Framgångsfaktor: Tillgänglig, säker och hållbar infrastruktur.

Förnyelsebar energi

Jönköpings län har goda möjligheter för att ställa om till att producera mer fossilfri energi. Mängden förnyelsebar energi kan öka genom exempelvis vindkraft, solpaneler, biogas och vätgas. Energikontor Norra Småland behöver ha resurser för att kunna stödja fler företag och organisationer till att påbörja mer hållbara projekt och ställa om till mer klimat-, miljö- och energismart verksamhet. Region Jönköpings län har tillsammans med andra aktörer i länet målet att bli ett plusenergilän senast år 2045. I samhället sker en stor omställning mot mer elektrifiering och behoven ökar succesivt med ny teknik. Region Jönköping län har arbetat med energieffektivisering under lång tid och hållbarhet är ett viktigt fokus för hela verksamheten. Region Jönköping län behöver bidra och öka möjligheterna för mer energiproduktion genom investeringar och utbyggnad av solceller och vindkraft i länet.

Agenda 2030

För att skapa förutsättningar för att nå målen inom Agenda 2030 krävs en utveckling av infrastrukturen i länet. För att klara målen behöver det ske en förflyttning av transporter från väg till järnväg. De befintliga vägarna behöver dock underhållas och utvecklas så att hög säkerhet kan hållas samt att alla former av miljövänliga transporter på väg kan underlättas. En välutvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för ett väl fungerande transportsystem. Det ska vara enkelt att resa, transportera gods och turister. Övergångar mellan olika transportslag ska förenklas och stimuleras.

Region Jönköpings län har under 2020 inlett arbetet med att ta fram en regional cykelstrategi. Syftet är att komplettera den regionala länstransportplanen för att förtydliga hur Region Jönköpings län kan bidra till en ökad, enkel och säker cykling till och från arbete och skola, samt turist och fritidscyklning, i hela länet. En regional cykelstrategi som kompletterar den regionala länstransportplanen kommer att behöva ta hänsyn till glappet mellan fysiska investeringar och övrigt regionalt och kommunalt ansvar för cykel frågan. En regional cykelstrategi tar sig an den del av länets transportinfrastruktur med cykelfokus som inte fullt ut fångas av den regionala länstransportplanens ansvar, Trafikverkets ansvar eller kommunernas ansvar. Istället bör den fokusera på att ena länet kring cykel frågan med utgångspunkt i de mjuka frågorna som folkhälsa, samhällsplanering, klimatpåverkan, ökad säker cykling, mobility management och liknande frågor.

Arbete för nya stambanor

Region Jönköpings län ska fortsätta driva på för att staten ska bygga nya stambanor enligt Sverigeförhandlingen. Region Jönköpings län har gått in i ett treårigt projekt med fortsatt strategiskt arbete under åren 2022-2024 för nya stambanor med höghastighetstrafik. TIM-nämnden har avsatt 7,6 miljoner kronor för projektet och finansieringen sker med 50 procent ur anslaget för regionala utvecklingsmedel och 50 procent ur anslaget för statliga 1:1-medel.

Tåglinjen Värnamo-Halmstad

Region Jönköpings län ser stora fördelar med att trafikera järnvägssträckan Värnamo-Halmstad. Det underlättar för personresor och godstrafik och binder samman de båda arbetsmarknadsregionerna Jönköpings län och Halland. Samtidigt behöver järnvägssträckan rustas upp för att behålla hastighet och öka säkerheten utmed banan. Region Jönköpings län behöver ha en bra dialog med Region Halland för att gemensamt kunna ta ansvar för att tågtrafiken ska fortsätta. Region Jönköpings län ska driva på för att det ska göras en åtgärdsvalsstudie för järnvägssträckan Värnamo-Halmstad.

Uppdrag

- Genomföra en utredning kring möjligheterna att använda egen mark för upplåtelse av solceller och vindkraft.

- driva på för att det ska göras en åtgärdsvalsstudie för järnvägssträckan Värnamo-Halmstad.
- Genomföra en analys om vilka ytterligare insatser som är nödvändiga för att uppnå bredbandsmålen.
- Utveckla metoder och arbetsformer för, samt att genomföra cykelfrämjande åtgärder. Genomförandet ska också följas upp i ett årligt cykelbokslut.
- Genomför en kartläggning och potentialstudie för regionala flygplatser.
- Ta fram nödvändiga beslutsprocesser och studier inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen.
- Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.
- I samverkan kartlägga energiförsörjningsbehoven nu och framgent, identifiera flaskhalsar för effektiv energiförsörjning och föreslå åtgärder.

Perspektiv: Process och produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter

STRATEGISKT MÅL Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktor Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Den demografiska utvecklingen utmanar svensk välfärd. Kommuner och regioner är mitt i en förändringsresa för att tillhandahålla välfärd på helt nya och smartare sätt. Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och likvärdig vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess och en effektiv och innovativ välfärd. Digitaliseringsrådet arbetar aktivt med e-förvaltningsområdet i Jönköpings län i syfte att öka nyttan för medborgare, näringsliv, föreningar och inre effektivisering i medlemmarnas organisationer. I den smarta staden skapar innovationer, digitalisering, miljö- och klimatteknik möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna behöver vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en central utgångspunkt för smarta städer.

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Sammanhållen digital service som baseras på samverkande processer och gemensamma lösningar innebär att välfärden kan erbjuda tjänster som utgår från användarnas behov och livshändelser. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt – till exempel genom effektiva infrastruktur lösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Länet har stora möjligheter att gå före i en hållbar stadsutveckling, och det blir då viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som idag finns tillgängliga. Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i högre grad än tätortens på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Nationella bredbands- och digitaliseringsstrategier ligger till grund för Region Jönköpings läns framtida strategi.

Region Jönköpings läns digitaliseringsstrategi anger inriktningen för Region Jönköpings läns digitaliseringspolitik. Region Jönköpings län ska bli bäst i Sverige på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter. Ett mycket offensivt mål eftersom regeringens ambition är att Sverige ska bli bäst i världen. Bakgrunden till arbetet är den digitalisering som sker i samhället samtidigt som utvecklingen av digitala tjänster och infrastruktur är ett utpekat område i Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). De möjligheter och utmaningar som kommer med den digitala utvecklingen måste hanteras på rätt sätt för att tjäna människan, verksamheter och organisationer i hela länet. Vårt huvudmål är ett hållbart digitaliserat län och vår målbild är att Jönköpings län är bäst i Sverige på digitalisering. Alla i Jönköpings län ska ha möjlighet att använda sig av digitala samhällstjänster.

Uppdrag

- Upprätta testbäddar för länets kommuner för att stödja hållbar digital utveckling.
- Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.

Framgångsfaktor Samverkan med andra aktörer

Civilsamhället är en stor och viktig resurs i Jönköpings län. Region Jönköpings län ska verka för en produktiv dialog samt upprätta en samverkansmodell som ger länets aktörer ett bättre utgångsläge att planera långsiktigt, genomföra förändringar och möta utmaningar. Det ger möjlighet till delaktighet, integrering och utveckling av vårt län. Civilsamhällets aktörer och enskilda individer ska ha inflytande i olika samhällsfrågor. Ett län som ur alla perspektiv samverkar och är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och bra livsmiljöer.

Uppdrag

- Stärka, formalisera och utveckla samverkan med civilsamhället i länet.
- I samverkan initiera en nätverksplattform för symbios mellan företag

STRATEGISKT MÅL: Kvalitet och hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet

Framgångsfaktor Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer.

Vårt län ska vara ett attraktivt län för nuvarande och kommande generationer. För att nå dit ska vi vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetens samtliga tre dimensioner. De beslut som fattas ska genomsyras av en strävan att minska miljöpåverkan, tillämpa en hållbar resursanvändning samt minska klimatpåverkan.

Agenda 2030: All regional tillväxt och utveckling ska utgå från en långsiktigt hållbar utveckling och de globala mål som identifierats i Agenda 2030. Därför behöver vi skapa förutsättningar i länet för att bidra till målen samt följa noga hur länet ligger till.

Klimat: Den globala uppvärmningen bromsas inte i den takt som behövs. Genom Parisavtalet har världens länder höjt ambitionsnivån och vill begränsa den globala uppvärmningen till under 2 grader och sträva efter att hålla den under 1,5 grader. Jönköpings län behöver särskilt se till vilka bidrag som kan göras från länet. Särskilt fokus bör vara på att ersätta fossila bränslen förnybara energikällor, energieffektivisering och minskad energikonsumtion.

Miljö: Om vi skyddar vår till delar unika miljö i Jönköpings län skapas goda förutsättningar för att bo, leva och verka här. Länet ska arbeta aktivt för att nå Sveriges miljökvalitetsmål. Särskilda utmaningar som behöver lyftas fram är minska utarmningen av den biologiska mångfalden, minska föroreningar i luft och vattendrag, återställa förorenade områden, bevara och återställa våtmarker och hantering av avfall på ett hållbart sätt.

Uppdrag

- Genom den framtagna koldioxidbudgeten kommunicera och skapa medvetenhet för ökad takt i klimatomställningen.

Framgångsfaktor Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Jönköpings län tar i låg utsträckning del av de ram- och sektorsprogram som finns för att EU:s gemensamma sammanhållningspolitik och mål ska bli verklighet. Därför behöver förutsättningar skapas för att fler aktörer ska vilja och kunna driva projekt. Det behövs också en större medvetenhet om de transnationella programmen och strategierna som Interreg och Östersjöstrategin och fler aktörer behöver stimuleras att delta i sektorsprogram och ramprogram för t.ex. forskning och innovation. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, och Europeiska Socialfonden ESF är en möjliggörare inte enbart för den regionala utveckling som skapas genom fonderna utan även för att skapa kapacitet för att nå andra medel inom EU.

Med den gröna given har EU målet att ställa om till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi med syfte att möta utmaningarna som klimatförändringarna utgör. Region Jönköpings län ska arbeta aktivt för att ta tillvara på de möjligheter som den gröna given ger för att ställa om länet.

Region Jönköpings län deltar aktivt i samarbeten med andra län i Sverige. Tillsammans med Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Blekinge samt Jönköping University och Linnéuniversitetet drivs det gemensamma Brysselkontoret som sprider kunskap från Bryssel om EU:s sektorsprogram och ramprogram och hur de kan användas i Sverige.

Internationell policy och internationellt fokus som ett tvärsektoriellt perspektiv

När beroendet av omvärlden ökar och en del av de politiska besluten fattas på europeisk nivå blir det internationella arbetet en förutsättning för att skapa en långsiktig regional utveckling. Detta är bakgrunden till Region Jönköpings läns internationella policy. Den internationella policyn slår fast att Region Jönköpings läns internationella arbete ska främja den regionala utvecklingen och främja Region Jönköpings läns olika verksamheter. Region Jönköpings län är genom sina kunskaper och nätverk en resurs för länet vad gäller EU-finansiering och projektstöd.

Ett internationellt fokus är nödvändigt och kan öka potentialen för utveckling inom samtliga områdena i den regionala utvecklingsstrategin. Förutom att det internationella arbetet genomförs som ett eget område inom utvecklingsstrategin ska det därför dessutom integreras tvärsektoriellt inom andra områden.

Uppdrag

- Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

STRATEGISKT MÅL: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor Innovationsstödjande arbete

Ett starkt näringsliv med hög innovationsförmåga är av stor betydelse för länet. Nya näringar och affärsmöjligheter ska stödjas och ges möjlighet att växa. Nyföretagandet är relativt andra län lågt, vilket behöver ändras och företagsledarna är i huvudsak svenskfödda män varför företagsamheten behöver bli mer jämlik och diversifierad. Förändringstakten är hög och tekniska innovationer driver utvecklingen mot ett mer automatiserat, robotiserat och digitaliserat samhälle. Företag ställs inför globala och nationella utmaningar på en internationell arena och utsätts för allt hårdare konkurrens. Innovation och ökad kompetens är nyckeln till framgång.

Den av regionfullmäktige antagna *Smarta specialiseringsstrategin* tar sin utgångspunkt i länets utvecklingsmöjligheter och ger innovation ett tvärsektorielt perspektiv. Akademiens roll, genom utbildning och forskning, är mycket betydelsefull för länets samlade vitalitet och kreativitet. Förmåga till förnyelse och att tillvarata ny kunskap och teknologi är central i dagens samhälle.

Utvecklingsstatistik	Mätmetod	2021	2020	2019
Antal nystartade företag	SCB		1 809	1 809
Företagsledare, andel fördelat på kön	SCB		K: 25,3 % M: 74,7%	K: 25,3 % M: 74,7 %

Uppdrag

- I samverkan med forskningsinstitutioner utveckla formerna för att tillämpa aktuell forskning, utveckla forskningsinsatser eller testbäddar i arbetet med den regionala utvecklingen.
- Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.
- Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna.
- Arbeta för att öka andelen kvinnor i bolagsstyrelser.
- Arbeta för att fler företag startas och stimulera nya näringar.
- Stödja affärs- och kompetensutveckling för företagare på landsbygden.

Framgångsfaktor Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.

Samtidigt som globaliseringen skapar stora möjligheter, medför den också att förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Utvecklingen går allt snabbare och med hjälp av främst sociala medier sprids uppfattningar, trender och rörelser snabbt och får omedelbart stor global påverkan. För att hävda sig i denna miljö krävs en stor lyhördhet och förmåga att anpassa sig. Företags värdegrund och ansvarstagande när det gäller mänskliga rättigheter, produkter och processers hållbarhet samt arbetsmiljö och arbetsgivarvarumärke får allt större betydelse för konsumenters val och allmänhetens syn på ett företag. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala.

Genom en proaktiv omvärldsanalys och att lära av andra kan det offentliga, näringsliv och civilsamhälle dra nytta av varandras likheter och olikheter för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt möjlighet till riktade projektutlysningar. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband såväl inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelingsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att de regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.

Förändrade resvanor

Med anledning av coronapandemin påverkades resandet med kollektivtrafiken och många arbetsgivare ställde om till mer flexibla arbetsplatser där många arbetade hemifrån. Samtidigt har Jönköpings län väldigt många industrier och vårdinrättningar med anställda som inte kan arbeta hemifrån. Omkring 70 procent av länets invånare kan inte arbeta på distans. Efter att restriktionerna i samhället släpptes har olika arbetsgivare både dels återgått mer till hur det var innan pandemin och dels behållit möjligheterna till flexibla arbetsplatser. Region Jönköpings län behöver undersöka vilka förändringar av resvanor som har uppstått med anledning av coronapandemin och hur det kan komma att påverka utbudet av kollektivtrafik. Det behöver samtidigt finnas en beredskap för att kunna ställa om trafik utifrån förändrade förutsättningar i samhället. Det kan gälla vid krissituationer i närområdet eller grannländer eller vid större företagsetableringar eller byggnationer av bostadsområden.

Uppdrag

- Undersöka vilka förändringar av resvanor som har uppstått med anledning av coronapandemin och hur det kan komma att påverka utbudet av kollektivtrafik.
- Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning kopplad till den regionala utvecklingsstrategin.
- Region Jönköpings län ska utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering med fokus på de regionala utvecklingsåtgärderna effekter i länet på en aggregerad nivå.
- Region Jönköpings län ska utveckla analys- och prognosarbetet för att säkerställa utgångspunkterna för det regionala utvecklingsarbetet.
- Utveckla metoder för att koppla samman regional fysisk planering och infrastrukturplanering. Detta bör genomföras så att organisation och teknisk plattform kan hantera stora datamängder och analys av geografisk information för hela regional utvecklings verksamhetsområde.

Framgångsfaktor Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.

Företag och offentlig sektor har problem med att rekrytera och hitta rätt kompetens. Det behöver inte vara så, utan alla människors potential borde kunna tillvaratas på arbetsmarknaden. Regional kompetensförsörjnings ambition är att matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns rekryteringsbehov och arbetskraftens kompetens är hög. Region Jönköpings län strävar efter att det finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling ska stödja näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånarens potential och kompetens tas tillvara. Matchningen kan säkerställas genom att det livslånga lärandet stärks.

Region Jönköpings län har i egenskap av att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) ett särskilt ansvar för att stärka den regionala kompetensförsörjningen. Regionerna ska inom ramen för sitt tillväxtarbete fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet. I uppgiften ska det även ingå att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

Region Jönköpings län ska arbeta för en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning. Region Jönköpings län arbetar med att stärka kopplingen mellan skola-arbetsliv, utbildning och arbetslivets kompetensbehov samt kompetensutveckling som stärker individens ställning på arbetsmarknaden och näringslivets omställningsbehov. Region Jönköpings län ska arbeta för att öka övergången till studier eller

arbete bland de individer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Region Jönköpings län verkar för att Jönköping University ska få universitetsstatus.

Uppdrag

- Presentera en årlig prognos över kompetensbehov i länet på kort och lång sikt. Särskilt uppmärksamma kompetensnivå på kommunal och delregional nivå. En framtidsspaning tas fram en gång per mandatperiod.
- Konkretisera den roll som folkbildningens aktörer kan spela i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.
- Kartlägga hur länets kommuner arbetar med lärcentra och hur Region Jönköpings län kan stödja arbetet.
- Arbeta för att det livslånga lärandet möjliggörs genom olika lokala och regionala modeller.

STRATEGISKT MÅL: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor Tillgång till regionala utvecklingsmedel utifrån länets behov ska öka.

Finansiering av arbetet med att leda, samordna och följa upp det regionala utvecklingsarbetet sker inom budgeten för Region Jönköpings län. Till stöd för olika former av projekt och verksamhet för riktade insatser som bidrar till tillväxt och utveckling finns egna regionala utvecklingsmedel på 18,1 mnkr. Region Jönköpings län disponerar årligen statliga utvecklingsmedel, så kallade 1:1 medel. Dessa styrs av förordning 2003:596. Med projektverksamhet avses i denna förordning sådan verksamhet som avser projekt med syfte att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Projektverksamheten ska vara förenlig med regionala strategier och program. Bidrag får lämnas med maximalt 50 procent i förhållande till total projektkostnad för att genomföra projekt som bidrar till att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Dessa pengar fördelas mellan olika projektstöd, företagsstöd och till kommersiell service.

Region Jönköpings läns finansiering ska i första hand inriktas till områden av strategisk kapacitetshöjande betydelse. Den årliga bemyndiganderamen för 2022 är 70 mnkr och anslaget som kan betalas ut är drygt 26 mnkr. Därutöver kommer aktiviteter kunna finansieras från olika källor som t.ex. EU:s strukturfonder och program samt svenska nationella insatser. Det finns enligt regeringens villkorsbeslut kring regionalt utvecklingsarbete krav på att återrapportera arbetet med hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet. Detta berör även regionala tillväxtmedel. Inför EU:s nya programperiod finns krav från EU-kommissionen att 30 procent av insatserna inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) ska genomföras inom politiskt mål 2 Ett grönnare och koldioxid snålare Europa 2021-2027.

Utöver ovanstående har Region Jönköpings län möjlighet att själv eller tillsammans med andra aktörer söka EU-medel eller statliga medel från särskilda utlysningar och insatser som ytterligare kan stärka det regionala utvecklingsarbetet. Den fleråriga finansieringen av regionala utvecklingsstrategin fastställs i egen process. En finansieringsstrategi för 1:1-medel kommer att fastställas under 2022. Strategin möjliggör en proaktiv finansiering och öppnar upp för portföljstyrning genom t.ex. riktade utlysningar. Finansieringsstrategin kommer på sikt att underlätta arbetet med utvärdering och uppföljning av insatser finansierade av 1:1-medel. Uppföljning och utvärdering görs idag primärt på projektnivå och som övergripande uppföljning av bemyndigande och anslag.

Utvecklingsstatistik	2022	2021	2020	2019
Bemyndiganderam regionala projektmedel	70 mnkr	70 mnkr	65 mnkr	56 mnkr
Utnyttjad andel bemyndiganderam	-	-	86 %	87 %
Nyttjande av anslag	-	-	60 %	64 %

Kultur

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Kultur är en betydelsefull faktor för tillväxt och utveckling i länet. Ett rikt kulturliv och en levande kulturmiljö medverkar till ett områdes attraktivitet, ger ökad turism och arbetstillfällen. Dessutom är kulturupplevelser viktiga för individens välfärd och välbefinnande genom sin hälsofrämjande och rehabiliterande kraft. Kulturen har en given plats i arbetet med att öka intresset för Jönköpings län och för att göra det mera attraktivt för både besökande och boende. Genom att gemensamt värna om kulturens egenvärde och kulturutövares möjligheter blir kulturen en tillväxtfaktor.

Region Jönköpings län utvecklar kulturen inom områdena film, teater, musik, litteratur, dans, hemslöjd, bild och form samt stödjer folkbibliotekens samarbeten och utveckling. Region Jönköpings län är även huvudman för Smålands Musik och Teater och tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet stiftare av Jönköpings läns museum. Dessutom stödjer Region Jönköpings län verksamhet som främjar bildning, kulturell mångfald och konstnärligt skapande genom bidrag till föreningar och organisationer samt genom ekonomiskt stöd till kulturaktiviteter.

Kultur för barn och unga

Region Jönköpings län ska vara bästa plats att växa upp på. Kultur till och för barn och unga är prioriterat. Alla barn har demokratisk rätt till kultur och ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas. Utifrån ett tillgänglighetsperspektiv är det viktigt att det finns en mångfald av kultur för en mångfald av barn och unga.

Barn och unga har kunskaper, erfarenheter och perspektiv som inte vuxna har och är därför en resurs. Målet är att Jönköpings län ska vara det ledande barnkulturlänet i Sverige.

Samtliga verksamheter inom Kultursamverkansmodellen ska arbeta för att stärka barn och ungas möjligheter att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län. Verksamheterna ska också arbeta för en intensifierad närvaro i kommunerna. Detta för att åstadkomma ökade möjligheter till skapande verksamhet samt främja kulturella upplevelser i skolan eller på fritiden i sin hemkommun.

Regional kulturplan och kultursamverkansmodellen (Styrdokument och program)

Den regionala kulturplanen är ett styrdokument för det kulturpolitiska området på regional nivå och omfattar hela det regionala kulturansvaret, inklusive fördelning av statliga och regionala bidrag till regional kultur. Kulturplanen är ett verktyg för dialogen med staten avseende fördelning av statliga medel, samt en beskrivning om hur Region Jönköpings län vill att kulturområdet ska utvecklas. Region Jönköpings län har under 2021/2022 reviderat Regional Kulturplan 2018–2022. Den nya kulturplanen är framtagen i dialog med länets alla kommuner, civilsamhället, det professionella kulturlivet, ideella föreningar, nationella och regionala intresseorganisationer, tjänstepersoner inom kultursamverkansmodellen, kultur- och förvaltningschefer, samt regionala och kommunala politiker.

Region Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer. Detta innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelningen av statsbidraget till regional kulturverksamhet. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara uppdragsbeskrivningar.

Regionala kulturverksamheter som finansieras med statliga medel via kultursamverkansmodellen:

- Sektionen för kulturutveckling, Region Jönköpings län
- Smålands Musik och Teater, Region Jönköpings län
- Jönköpings läns folkrörelsearkiv
- Jönköpings läns museum
- Riksteatern Jönköpings län
- Vandalorum, museum för konst och design
- Share music and performing arts

Sektionen för kulturutveckling, Smålands Musik och Teater och Jönköpings läns museum styrs av de regionala styrdokument som finns, exempelvis budget med verksamhetsplan. Dessutom ska dessa verksamheter långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt den regionala utvecklingsstrategin. Kulturplanen revideras under år 2022 då den nuvarande upphör att gälla.

Sektionen för kulturutveckling

Kulturutveckling är en verksamhet som, med den regionala kulturplanen som grund, arbetar strategisk för att stödja länets aktörer inom musik, teater, dans, film, bild och form, gestaltning, hemslöjd samt litteratur och regional biblioteksverksamhet. Med sin kompetens ska verksamheten förbättra förutsättningarna för ett rikt kulturliv i länet och stimulera utvecklingen av densamma. Verksamheten sker i dialog med och mellan civilsamhället och länets kulturaktörer. Verksamheten har i uppdrag att vara främjande, kunskapsbärande och bildande. För varje konstområdena ska det finnas konsulenter som ansvarar för främjandeuppdraget.

Kulturutveckling ansvarar för att utveckla de stöd som utgår till kulturlivet. I verksamhetens uppdrag ingår också att svara för forum och möten för dialog mellan kulturaktörerna och Region Jönköpings län. Samråd och samverkan med länets kommuner, civilsamhället, studieförbund, fria kulturutövare och institutioner är en central del av verksamheten. Ökat fokus ska läggas på det fria kulturlivet. Region Jönköpings läns kulturbidrag ska inte användas för organisationens egna kulturprojekt utan riktas till fristående kulturarbetare och det ideella kulturlivet. Genom den konstnärliga gestaltningen bidrar verksamheten till stimulerande miljöer i Region Jönköpings läns lokaler. Konstnärer, nationella såväl som internationella, ges möjlighet till arbete och länets invånare får tillfälle att möta samtidskonst i sin närmiljö.

Smålands Musik och Teater

Smålands Musik och Teater är Region Jönköpings läns regionteater och regionmusik sammanslaget, och har ett länsuppdrag inom musik, teater och dans och ska, som nav för länets scenkonst, verka i länets samtliga kommuner. Genom sin teaterensemble och orkester, Jönköpings Sinfonietta, är Smålands Musik och Teater den största arbetsgivaren för konstnärlig personal i länet. Samverkan ska ske med det fria professionella kulturlivet, ideella krafter och civilsamhället. Smålands Musik och Teater ska bidra till att bredda intresset och engagemanget för kulturen i allmänhet och scenkonsten i synnerhet. Smålands Musik och Teaters verksamhet utgår ifrån Kulturhuset Spira i Jönköping. I den ingår att ansvara för ett brett utbud på Spiras fyra scener. Detta säkerställs genom egna produktioner, samarbeten, inköpta produktioner samt uthyrningar. Smålands Musik och Teater anordnar dessutom konferenser med kulturinslag. Verksamheten ska också bedrivas på platser ute i länet. Verksamhetens resurser ska fördelas så att Smålands musik och teater har en bred kulturverksamhet med scenkonstproduktioner som kommer hela länet till del samt god samverkan med det fria kulturlivet. Samverkan med andra professionella scenkonstverksamheter ska eftersträvas.

Bidrag för kultur, demokrati och folkhälsa

Organisationer som får bidrag från Region Jönköpings län ska vara demokratiskt uppbyggda och ha hälsofrämjande, inkluderande, ideologiska, opinionsbildande, demokratiska och/eller sociala funktioner. Med demokratiskt uppbyggda avses att medlemmarna ska ha ett reellt inflytande över verksamheten. De organisationer som stöds av Region Jönköpings län ska bedriva sin verksamhet i större delen av länet. Målet med bidragen är att de ska stödja och stimulera verksamheter i hela länet som bidrar till länets utveckling. Det är även av stor vikt att skapa meningsfulla och inkluderande mötesplatser som främjar hälsa, kreativitet och integration i samverkan med civilsamhället. Stöd ges till organisationer som arbetar länsövergripande, självständigt och kontinuerligt för att bidra till demokrati, social inkludering och en meningsfull fritid för länets invånare. Bidragsgivningen inom kultur, demokrati och folkhälsa ska utgå från Region Jönköpings läns grundläggande värderingar och alla människors lika värde.

Stöden ska bidra till att:

- stärka och utveckla demokratin i hela länet.
- ge människor möjlighet att påverka sin livssituation i hela länet.
- utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i hela länet.
- bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet i hela länet.
- främja god hälsa och bättre livskvalitet för länets invånare.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundernas och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

Strategiskt mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktor: God och jämlik hälsa

Uppdrag

- Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.

Framgångsfaktor: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag

- Stärka barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län.
- Utveckling av kulturens infrastruktur i länet.
- Utveckla, stödja och främja det fria kulturlivet
- Utveckla former som ger alla möjligheter att delta i och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Under 2023 ses principerna för prissättningen vid Kulturhuset Spiras över

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2021	Resultat 2020
Publik Smålands Musik och Teater	Statistik	≥ 70 000	40 195	24 485
<i>varav kulturhuset Spira</i>			30 237	17 826
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>			3 419	3 100
<i>varav övriga kommuner i länet</i>		≥ 30 000	6 539	3 559
Publik vid föreställningar för barn och ungdom	Statistik	≥ 25 000	7 390	10 326
<i>varav kulturhuset Spira</i>			3615	6 997
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>			641	1 960
<i>varav övriga kommuner i länet</i>			3 134	1 369

Verksamhetsstatistik (nytt från 2023 därför saknas statistik från tidigare år)

Antal	2023	2022	2021
Publik/gäster Smålands Musik och Teater			
Publik vuxen			
Publik barn och ungdom			
Konferensgäster			
Erbjuda scenkonst till kommunerna (utifrån kommunernas behov)			
Turné			
Samverkan om bussresor till Spira			
Skolföreställningar			

Perspektiv: Process produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

Strategiskt mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktor: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag

- Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.

Framgångsfaktor: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag

- Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell kulturutövare i länet.
- Utveckla hållbara strukturer för samråd, samverkan och dialog mellan aktörer inom kulturområdet.
- Bidra till att skapa en hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet genom att samverka inom ramen för Regionsamverkan Syd (RSS).
- Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.

Framgångsfaktor: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag

- Främja och delta i kulturellt samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen om kulturens och bildningens möjligheter och utveckling.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor: Förbättringskunskap

Uppdrag

- Genom kunskapsöverföring och stödjande insatser främja utveckling av berörda konst- och bildningsområden, med och mellan civilsamhället, kulturell verksamhet och konstnärliga utövare i länet.

Utbildning och bildning

Naturbruksskolor

Region Jönköpings läns naturbruksskolor, Stora Segerstads naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksgymnasium, ska utvecklas i samråd med länets kommuner och branschens aktörer. Detta sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter, samt i lokala programråd där företrädare för de gröna näringarna deltar. Naturbruksskolorna ska vara goda förebilder, sprida kunskap och arbetssätt som bidrar till att nå de globala målen och Sveriges miljömål. Naturbruksskolorna är viktiga för Region Jönköpings läns ansvar för regional kompetensförsörjning samt viktiga utbildnings- och kompetenscentra för de gröna näringarna.

Naturbruksskolorna ska vara ledande inom sina områden och det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte att bidra till de gröna näringarnas utveckling. För att bidra till det behöver tillämpad forskning, försöksverksamheter och öppna testbäddar utvecklas på skolorna i samarbete med akademi, forskningsinstitutioner och näringsliv. Detta skapar förutsättningar för att utveckla skolorna till reella kompetenscentrum för de gröna näringarnas långsiktigt hållbara utveckling.

Folkhögskolor och folkbildning

I det livslånga lärandet, för att stärka demokratin och för att förse länet med efterfrågad kompetens har folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer genom den långa bildningstraditionen och att den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos deltagare. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildningsbakgrund, deltagare med utländsk bakgrund och personer med funktionsvariationer. Folkhögskolorna har en viktig roll när det gäller att ge människor en andra chans till vidare studier, att möta människors unika behov och förutsättningar samt att bidra till det livslånga lärandet.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och hälsa för Värnamo folkhögskola. Dessa folkhögskolor tillsammans med länets rörelsedrivna folkhögskolor är en viktig resurs för länets kompetensförsörjning.

Folkhögskolorna utgör en arena som möjliggör för alla människor att inkluderas i det sociala och politiska livet. Studieförbund och folkhögskolor skapar mötesplatser som både bidrar till social sammanhållning och till en öppen och fri debatt. Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Det innebär att folkbildningens målgrupp är bredare än målgruppen för vuxenutbildningen.

Verksamheten ska utvecklas vidare för att ytterligare bidra till demokratin, att stödja människors handlingskraft, fylla utbildnings- och bildningsbehov i samhället och ge alla tillgång till kulturlivet. Folkhögskolorna kan snabbt anpassa sig till skiftande behov i samhället och hos individer och grupper med olika utmaningar.

Animationsutbildning

Sörängens folkhögskola har idag en tvåårig animationsutbildning men vill etablera en treårig praktisk utbildning. Denna utbildning kan då också utgöra stommen för att skapa ett nationellt center för animation. Genom att erbjuda ett tredje studieår ger det deltagarna en mer grundlig utbildning eftersom animation i sig är ett hantverk som kräver tid och fördjupning. Det saknas nationell motsvarighet och för Region Jönköpings läns del skulle en kreativ utbildning av riksintresse öka områdets attraktivitet. Dessutom skulle kompetens hos deltagarna också ge förutsättningar för att erbjuda olika verksamheter inom Region Jönköpings län möjlighet att beställa animerat informations- och marknadsföringsunderlag. Denna verksamhetsförändring ryms inte inom befintliga ramar. Under förutsättning att utökning av budget beviljas planeras start av ett tredje år påbörjas under 2023 och att utbildningen är i full drift läsåret 2025/26.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundernas och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor: Nöjda kunder och intressenter

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021
Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (naturbruksskolorna)	Statistik	3,0 %	3,9 %	3,3 %

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sökande per utbildningsplats, folkhögskolorna	Statistik	≥ 2,0	1,5	0,8	2,3	1,6	0,8	

Uppdrag

- Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.
- Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Perspektiv: Process produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

Strategiskt mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktor Säker verksamhet

Uppdrag

- Utveckla formerna för att livsmedel som produceras på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.

Framgångsfaktor Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	Statistik	90 %						
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan	Statistik	90 %	89 %	90 %	89 %	93 %	84 %	90 %

Verksamhetsstatistik

Antal deltagarveckor* folkhögskolor	2021	2020	2019
Sörängens folkhögskola	7 090	6 839	6 732
Värnamo folkhögskola	7 632	7 477	7 120
Rörelsefolkhögskolor i länet**	27 240	26 389	26 576
Antal gymnasieelever***	Lå 2020/2021	Lå 2019/2020	Lå 2018/2019
Stora Segerstads naturbrukscentrum	182	181	172
Tenhults naturbruksgymnasium	218	192	194
Antal elever gymnasiesärskola****	Lå 2020/2021	Lå 2019/2020	Lå 2018/2019
Stora Segerstads naturbrukscentrum	16	10	15
Tenhults naturbruksgymnasium	24	22	19

* En deltagarvecka = en deltagare som studerar heltid fem dagar per vecka.

** Braheskolan, June, Mariannelunds, Mullsjö, Sommenbygdens, Södra Vätterbygdens och Ädelfors folkhögskolor

*** Statistik från Skolverket

**** Egen statistik

Uppdrag

- Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud med hög kvalitet på naturbruksskolorna och folkhögskolorna, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov.
- Utbildningar inom gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer som är anpassade efter näringens behov ska erbjudas.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor: Professionell kunskap

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2022	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel behöriga lärare								

Uppdrag:

- Tillvarata den pedagogiska kompetensen

Perspektiv: Ekonomi

Leder för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

STRATEGISKT MÅL God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor: Kostnadseffektiv verksamhet

Avser samtlig verksamhet under ANA-nämnden.

Systemmätetal	Mål 2022	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Ekonomi i balans ANA-nämnd	Inte överstiga budget	14,1 mnkr	14,3 mnkr	Målet nått	Ej aktuellt	Negativ avvikelse	Månad

Länstrafiken

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i Jönköpings län styrs och påverkas av de visioner som fastställs av Region Jönköpings län och andra samhällsorgan. Region Jönköpings län bedriver sin verksamhet utifrån visionen: För ett bra liv i en attraktiv region. Ett bra liv förutsätter bl.a. goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att arbetsplatser, skolor, köpcentra, offentlig service som t ex sjukvård och kulturinrättningar ska nås med kollektivtrafik av så många regioninvånare som möjligt. En attraktiv region fordrar bl.a. en hög tillgänglighet till dessa funktioner.

En väl fungerande kollektivtrafik har en avgörande betydelse för att möjliggöra en sådan situation för såväl enskilda människor som näringsliv. Det ska vara lätt att resa till och från olika resmål inom och utanför länets gränser. Med utgångspunkt från sitt uppdrag har en verksamhetsidé formulerats för Region Jönköpings läns kollektivtrafik enligt följande: Kollektivtrafiken ska ses som ”Det naturliga resvalet” och bedrivs med omtanke om kunderna samt erbjuda prisvärda, enkla och säkra resor. Med det naturliga resvalet menas att det ska vara ett naturligt förstahandsval att resa med tåg och buss då man behöver en motoriserad resa. Inför varje beslut att resa ska den kollektiva resan alltid vara ett klart och tydligt alternativ till andra reseformer. Naturligt också i den bemärkelsen att kollektivresan sparar på vår miljö. Beslutet om hur man ska resa kommer inte alltid att resultera i att man väljer buss eller tåg, men det kollektiva resandet ska alltid ha en stark attraktionskraft för den enskilda människan.

Arbetspendling

Kollektivtrafikens primära uppdrag är att kunna erbjuda bra möjligheter till pendling mellan hem och arbete eller utbildning. Länet har många stora arbetsplatser och det behöver finnas bra möjlighet att både kunna ta sig in till större orter och samtidigt ut till mindre orter med kollektivtrafiken. Många arbetsgivare är helt beroende av bra pendlingsmöjligheter för att det ska finnas tillräckligt med personal med rätt kompetens på arbetsplatserna. Region Jönköpings län behöver se över behovet av mer direkttrafik för arbetspendling till större arbetsplatser. Mer direkttrafik kan även underlätta resor för studier på annan ort.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Lagen innebär bland annat att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell trafik. En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Trafikförsörjningsprogram

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet ska beskriva mål och inriktning för all regional kollektivtrafik, det vill säga kollektivtrafik inom länet samt den kollektivtrafik över länsgräns som till störst del består av vardagsresande. Detta eftersom dagens regioner inte alltid slutar vid länsgränsen utan kan bestå av större arbetsmarknadsregioner där människor dagligen pendlar över länsgränser.

Beslut om nytt regionalt trafikförsörjningsprogram för länet togs under 2021 och omfattar tiden fram till 2035.

Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter, myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande mål till 2035

Marknadsandel

Andelen kollektivtrafik av det totala antalet motoriserade transporter ska vara 25 procent.

Antal resor

78 procent resandeökning jämfört med 2018 till sammanlagt 40 miljoner resor

Kundnöjdhet/kvalitet

(avser nöjda eller mycket nöjda)

Alla länsbor, allmän trafik, 60 procent

Resenärer, allmän trafik, 70 procent

Tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättningar

Fler ska kunna resa med allmän kollektivtrafik genom tillgänglighetshöjande åtgärder vid hållplatser och andra bytespunkter. Fler linjer ska kunna betraktas som fullt tillgängliga och redovisas i kommande Trafikförsörjningsprogram.

Näbarhet

Av länets befolkning har 84 procent av befolkningen närmre än en kilometer till en hållplats eller station i kollektivtrafiksystemet med en turtäthet på minst 8-12 turer varje vardag (2017 års siffror SCB). Målet är att kunna hålla näbarheten kring 85 procent.

Miljö och hållbart samhälle

All allmän kollektivtrafik drivs med förnybara drivmedel. År 2018 var denna andel 85 procent. Busstrafiken körs helt med förnyelsebart drivmedel från 2021.

Trafikens totala koldioxidutsläpp g CO₂/personkilometer minskar med minst 73 procent. Trafikens totala energianvändning kWh/personkilometer minskar med minst 38 procent.

Buller ska minska. Andel kilometer körda i stadstrafik ska till 50 procent utföras med eldrivna fordon. Till eldrivna fordon räknas även ladd-hybrider.

Kollektivtrafikövergripande

Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafik kostnaderna. Aktiv marknadsföring, effektiva försäljningskanaler, till exempel till arbetsgivare och företag, och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet. Kollektivtrafiken har under pandemin tappat mer än hälften av resorna. För att få tillbaka resenärerna efter pandemin men även för att attrahera nya resenärer kommer det att krävas omfattande marknadsföringsinsatser och insatser för att förbättra kundupplevelsen.

Avsiktsförklaringar med kommunerna

Region Jönköpings län ska göra separata avsiktsförklaringar med alla länets kommuner om kollektivtrafiken. Avsiktsförklaringarna ska klargöra vilket ansvar varje part har för att på bästa sätt verka för att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig. Det kan gälla linjedragningar, turtäthet, hållplatser och möjlighet till att växla mellan olika fordon vid knutpunkter för smidiga och hållbara resor.

Allmän kollektivtrafik

En avsiktsförklaring mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län har tecknats avseende stadstrafiken i Jönköping. Avsiktsförklaringen innebär bland annat införande av elbussar på stomlinjerna, en helt ny stomlinje 4 samt åtgärder som Jönköpings kommun behöver vidta för att förbättra framkomligheten i trafiken. För att genomföra satsningarna har en ny bussdepå uppförts i Jönköping. Den nya stadstrafiken startade i juni 2021 då även den nya depån började tas i bruk.

På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Behov av underhåll på järnvägslinjerna i Jönköpings län är stort, södra stambanan behöver hålla hög kvalitet och de regionala tågbanorna behöver rustas

upp. Det är prioriterat att i samverkan med Trafikverket driva frågan om ett järnvägsnät med hög kvalitet. Järnvägslinjen mellan Nässjö och Vetlanda behöver rustas upp och elektrifieras.

Eftersom regionalstågstrafiken har en långsiktig strukturerande effekt i samhället, är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tågtrafikeringsuppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras.

Länstrafiken förnyar sin fordonsflotta inom Krösatågen och ett projekt om fordonsanskaffning pågår tillsammans med länen inom Regionsamverkan Sydsverige och Transitio AB. De nya fordonen kan inte underhållas i nuvarande depå och därför byggs en ny ny tågdepå i Nässjö.

Bussförbindelse Eksjö-Sävsjö-Värnamo

För att kunna erbjuda linjelagda kollektiva resor mellan kommunernas huvudorter på max 60 minuter behövs en ny bussförbindelse mellan Sävsjö och Värnamo. En bussförbindelse mellan Eksjö- Sävsjö-Värnamo skulle komplettera övrig kollektivtrafik och binda ihop länet. Möjligheterna för att starta en ny linje är beroende av de ekonomiska förutsättningarna som finns för att bygga ut kollektivtrafiken.

Anropsstyrd linjelagd trafik

Landsbygden behöver ha bra förutsättningar för kollektiva resor men det finns utmaningar med reseunderlaget. I budget 2022 fastställdes att Länstrafiken ska pröva pilotprojekt med att införa anropsstyrd linjelagd kollektivtrafik på ett par platser och linjer. Pilotprojekten ska fortsätta och kan ligga till grund för vidare utbyggnad och kan på sikt ersätta annan linjelagd kollektivtrafik på linjer där det är svårt att få tillräckligt med resenärer.

Prisvärda biljettprodukter

För att få igång resandet efter coronapandemin behöver biljettprodukterna inom kollektivtrafiken hållas på en prisvärd nivå. Om kollektivtrafiken ska vara en stark konkurrent och komplement till bilen behöver prisnivån på biljetter stimulera till ökat resande.

Utredning av studentkort

Länstrafiken utreder möjligheten och beräknar kostnaden för att införa ett prisvärt studentkort inom kollektivtrafiken. Jönköping University och andra lärosäten har många studenter och studerande från hela länet som har en begränsad ekonomi. Ett prisvärt studentkort kan underlätta för resor till och från studier och ge studenter ett mer aktivt liv. Många arbetsplatser har brist på personal och ett studentkort kan även underlätta för de som vill skola om sig eller vidareutbilda sig för att bli mer attraktiva på arbetsmarknaden.

Serviceresor

Region Jönköpings län ansvarar genom Länstrafiken för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning. TIM-nämnden har möjlighet att revidera reglementen för färdtjänst och sjukresor under verksamhetsåret.

Sällskapsdjur på färdtjänstresor

Länstrafiken har tagit fram riktlinjer och kostnader för att ta med sig sällskapsdjur på färdtjänstresor. Kostnaden är 1,1 miljoner kronor. Under 2023 införs möjligheten att ta med sällskapsdjur på färdtjänstresor när det finns ekonomiska förutsättningar.

Resursförstärkning

I enlighet med fastställt regionalt trafikförsörjningsprogram 2021–2035 för Jönköpings län bedöms den årligen driftskostandsökningen för kollektivtrafiken vara 35 miljoner kronor per år fram till och med 2035. Region Jönköpings län behöver därför avsätta 35 miljoner kronor för utbyggnad av kollektivtrafiken för 2023. Målsättningen är att öka andelen som reser kollektivt.

Sedan Coronapandemins start har resandet och biljettintäkterna minskat kraftigt vilket medfört ett betydande budgetunderskott inom Länstrafiken. Region Jönköpings län har erhållit statsbidrag för intäktsbortfall men det har inte täckt hela intäktsbortfallet. Beroende på resandeutvecklingen kommer budgetunderskottet bestå under flera år framåt.

Med den bakgrunden och med de målsättningar som finns i trafikförsörjningsprogrammet om ett ökat resande, kommer det krävas betydande resursförstärkningar, men också omdisponering av resurser från trafikutbud med lågt resandeunderlag.

För att finansiera fortsatta satsningar som exempelvis anskaffning av nya Krösatåg och ny tågdepå, tillförs en resursförstärkning enligt intentionerna i trafikförsörjningsprogrammet 2023 och 2024 om 35 miljoner kronor årligen.

Förväntade kostnadsökningar 2023 och framåt innebär att en genomsnittlig uppräknig av biljettpriserna enligt index behöver göras vid årsskiftet 2022/23. Prishöjningarna är en förutsättning för att bibehålla en budget i balans förutom ytterligare budgetkompensation. Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prisförändringar. För 2023 föreslås en höjning av egenavgiften för sjukresor till 135 kr. Ersättning för resa med egen bil samt boende föreslås vara oförändrade.

Hållbar utveckling

Region Jönköpings län har åtagit sig att göra sin del för att bidra till att nå 1,5-gradersmålet i Parisavtalet. Genom att uppfylla de mål som är uppsatta i Region Jönköpings läns program för hållbar utveckling bidrar vi till att uppfylla vårt åtagande.

Enligt hållbarhetsprogrammet ska år 2025 bussar i allmän kollektivtrafik drivas med 100 procent förnybara drivmedel, dieseltåg drivas med den andel förnybara drivmedel som är godkänt, dock minst 20 procent förnybara drivmedel, eltåg drivas med 100 procent förnybar el och fordon inom serviceresor drivas med minst 40 procent förnybara drivmedel. Omställning till förnybara drivmedel innebär ökade kostnader.

Fackligt råd hos Länstrafiken

För att få till en bättre dialog mellan anställda inom drift och service och kollektivtrafikmyndigheten ska Länstrafiken ta initiativ till ett fackligt råd. Ett nytt forum för samtal och dialog mellan representanter för fackförbund och Länstrafiken ska fungera rådgivande för att kunna utveckla kollektivtrafiken. Ett fackligt råd kan ge anställdas perspektiv inför kommande upphandlingar eller leda fram till andra initiativ för att förbättra personalens situation.

Perspektiv Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundens och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor Nöjda kunder och intressenter

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Andel nöjda index (NKI) (kollektivbarometern) Allmän kollektivtrafik							
alla länsbor	55 %	49 %	46 %	>54 %	>46 %	<46 %	Tertial
resenärer	65 %	60 %	58 %	>64 %	>54 %	<54 %	Tertial
Serviceresor	85 %	83 %	85 %	>84 %	>70 %	<70 %	Tertial

Uppdrag

- Se över biljettsortiment och prissättning med tanke på nya resandemönster efter pandemin.
- Utredda möjligheten och beräknar kostnaden för att införa ett prisvärt studentkort inom kollektivtrafiken.
- Se över behovet av mer direkttrafik för arbetspendling till större arbetsplatser.
- Ta initiativ till fackligt råd.
- Införa möjligheten att ta med sällskapsdjur på färdtjänstresor när det finns ekonomiska förutsättningar.

Perspektiv: Process och produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunder och intressenter. Processororientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

STRATEGISKT MÅL: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Antal resor, allmän kollektivtrafik	22,6 miljoner	22,1 miljoner	-20 %	Ökn jmf 2020	Ej ökn	Minskn	Månad
Andel förnybara drivmedel i dieseltåg	20 %	19 %	19 %	>20%	>16%	<16%	Helår

Uppdrag

- Ta avstamp i nytt Trafikförsörjningsprogram för att få igång det kollektiva resandet efter pandemin.
- Fortsätta med upphandlings- och leveransprojekt av nya tågfordon samt bidra till arbetet med ny tågdepå.

- Göra separata avsiktsförklaringar med alla länets kommuner om kollektivtrafiken.
- Fortsätta med pilotprojekt för anropsstyrd linjelagd trafik.
- Om ekonomiska förutsättningar finns starta bussförbindelse Eksjö-Sävsjö-Värnamo

Perspektiv: Ekonomi

Leder för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

STRATEGISKT MÅL: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor Kostnadseffektiv verksamhet

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Ekonomi i balans TIM-nämnd	Inte överstiga budget	-7,3 miljoner kr	-22,2 miljoner kr	Målet nått	Ej aktuell	Negativ avvikelse	Månad

Uppdrag

- Att genomlysas resandemönster och ekonomiska effekter på kort och lång sikt utifrån pandemin och som ska utgöra underlag inför budget och översyn av Trafikförsörjningsprogram.

10 juni 2022

För kännedom:
Regionsektionerna, Kommunal
Ombudsman Kommunal

Central samverkansgrupp
Att: Jane Ydman
Regionens hus, Jönköping

Kommunals synpunkter/ medskick till Budget

Region Jönköpings län står inför stora utmaningar.

Pandemin har starkt påverkat Kommunals medlemmar. Särskilt våra undersköterskor/ skötare som stått i frontlinjen för att på bästa sätt och under rådande omständigheter fått lösa arbetsätt under pågående arbetspass för att möta upp aktuellt rådande verksamhetsbehov. Det har skapat oro, stress och på vissa arbetsplatser en förtroendekris för att arbetsgivaren inte haft förmågan att leda och fördela med arbetstagarnas bästa för ögonen. Vi anser att arbetsmiljö och arbetsvillkor behöver arbetas igenom för att skapa en samsyn i hur vi skapar en arbetsplats där både arbetstagarperspektivet och verksamhetsperspektivet går i samklang. AME är här en viktig stödfunktion att ta tillvara.

TIM: Arbetsgivarens tidigare förslag om att avgiftsbelägga personalparkeringen på Ryhov anser vi är ett ogenomtänkt och dåligt förslag på god personalpolitik. Många av Kommunals medlemmar har valt att ta bilen då barn ska lämnas och hämtas på vägen till och från arbetet. Många arbetar sen kväll, vissa till klockan 22.00 för att dagen efter starta upp sitt arbetspass klockan 6.45. Såklart vill arbetstagaren öka tiden för återhämtning och sömn. Vill arbetsgivaren ha arbetstagare anställda utanför promenadavstånd, anser vi, att personalparkeringen fortsatt bör vara avgiftsfri på alla tre sjukhusen.

En större rörlighet av Kommunals yrkesgrupper kräver att regionen tydligt kan leva upp till sitt mål om att vara Sveriges bästa offentliga arbetsgivare dels för att kunna rekrytera nya medarbetare inom Kommunals avtalsområde men även för att kunna behålla redan anställda medarbetare.

- Yrkesutveckling

Undersköterskor, skötare, ambulanssjukvårdare för att nämna några yrkesgrupper, bör liksom andra yrkesgrupper få ekonomiskt stöd i någon form av Region Jönköpings län, under studietiden. Kommunal anser att arbetsgivaren ska erbjuda yrkesutveckling till alla, oavsett yrkeskategori inom regionen.

- *RAK*

Rätt Använd Kompetens, en viktig del i att frigöra tid för det direkta vårdarbetet för vårdpersonal genom att arbetsuppgifter i stället utförs av Servicepersonal, tex förrådsbeställningar, frukostservering. Kommunal ser svårigheter för Region Jönköpings län att kunna utveckla detta koncept, när det ska finansieras inom befintliga budgetramar. RAK kan utvecklas mycket mer och Servicepersonal skulle kunna få mycket mer varierande arbetsuppgifter som skulle gynna hälsan och minska ohälsan.

- *Arbetstider/ arbetsvillkor/ schemaläggning*

Heltidsarbete som norm, där har Kommunal och Region Jönköpings län ett avtal och arbetet fortgår. För att detta ska bli det normala inom Region Jönköpings län krävs arbetstider som gör att medlemmarna orkar ett helt arbetsliv och kan ha ett gott liv därefter.

Av största vikt är att semesterdagar kan tas ut, så att vila och återhämtning kan ske.

En översyn av jourverksamheten behövs.

- *Lön*

Attraktiva löner, dels när det sker nyanställning men också att erfarenhet ska löna sig. Specialistutbildning inom ett yrke måste också värderas med högre lön. Ersättning för nattarbete, visserligen ett lönetillägg, men ska inte enligt Kommunal skilja mellan yrkesgrupper som arbetar sida vid sida nattetid. Extrasatsningen som majoritetsstyret i regionen ofta nämner, har inte delats ut till Kommunals yrkesgrupper. Inflationen är på rekordhöga nivåer och Kommunal anser att arbetsgivaren bör ta med det i kommande lönerevision och tillföra extra medel utöver framförhandlat löneavtal.

- *Kompetensförsörjning*

Region Jönköpings län står liksom andra offentliga arbetsgivare inför ett stort rekryteringsbehov. Därför måste arbetet med Vård och Omsorgscollege intensifieras och marknadsföras. För att fler ska vilja utbilda sig till ett vårdyrke och vilja arbeta här, måste Region Jönköpings län marknadsföra sig som en arbetsgivare, där även undersköterskor, skötare mfl har en framtid med utvecklingsmöjligheter.

- *80-90-100*

Arbeta 80%. Lön till 90%. Arbetsgivaren fortsätter betala in till pensionen 100%.

Idag är det vanligt att arbetsgivare använder den här möjligheten för att motivera sina anställda till att stanna kvar i arbete. Möjligheten till att minska sin arbetstid främjar även den enskilda till minskad risk för sjukskrivning. Kommunal anser att erbjudande om 80-90-100 bör erbjudas medarbetare fom det år de fyller 61 år.

Vänliga hälsningar

Kommunal Sydväst Regionsektionerna i Region Jönköpings län

Carina Sjögren

Kommunals representant i CSG

Vårdförbundets medskick till budgeten 2023

Hur vården ska räcka till är en utmaning som bara har ökat år från år och de båda pandemiåren 2020–2021 visade tydligt på bristerna i vården, brister som Vårdförbundet sett och påtalat under många år.

Kompetensförsörjningen, patientsäkerheten och **arbetsmiljö** är tre faktorer som har ett starkt förhållande till varandra vilket gör att detta måste omhändertas samtidigt för att man överhuvudtaget ska komma tillrätta med problemen.

Av Socialstyrelsens rapport Kompetensförsörjning och patientsäkerhet 2018 framgår att bristande bemanning och kompetens ökar risken för vårdskador. Enligt rapporten är kompetensbrist en större patientsäkerhetsrisk än personalbrist. Det framgår också att personal med högre utbildningsnivå och längre yrkeserfarenhet bidrar till bättre patientsäkerhet. Sambandet finns också beskrivet i Inspektionen för vård och omsorgs (IVO:s) årliga rapporter till regeringen om myndighetens viktigaste iakttagelser och slutsatser. Det finns ett flertal studier som exempelvis RN4CAST-studierna som också bekräftar sambandet mellan kompetensbrist och vårdskador.

Behovet av våra fyra yrkesgrupper; Barnmorskor, Biomedicinska analytiker, Röntgensjuksköterskor och Sjuksköterskor är landsövergripande. Behovet har under de senaste åren, både före och under den pågående pandemin, varit än mer påtagligt i vår region. Vi ser en ökad personalomsättning och att en stor andel går och kommer att gå i pension inom den närmsta tiden. Många av Vårdförbundets medlemmar som går i pension innehar lång och gedigen erfarenhet och flera har också specialistkompetens, detta innebär ett tapp av kompetens, erfarenhet och särskild yrkesskicklighet. Särskilt har bristen på sjuksköterskor med specialistkompetens och biomedicinska analytiker blivit synlig i stor omfattning.

För en långsiktig hållbar kompetensförsörjning som leder till god och säker vård och en bra arbetsmiljö krävs att arbetsgivaren:

- rekrytera fler barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor, sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor
- behåller rätt kompetens i vården
- återrekrytera de medarbetare som lämnat vården för att arbeta i andra branscher

För att uppnå detta behöver en attraktiv arbetsgivare erbjuda goda anställningsvillkor med goda marknadsanpassade löner, hälsosamma arbetstider och en arbetsmiljö med rimlig arbetsbelastning som ger förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.

Våra medlemmar har verkligen gjort och gör fortfarande skillnad, ansträngt sig än mer, bidragit med sin kunskap, kompetens och fritid under omställningen av vården det senaste 2 åren. Många vittnat om en känsla av att inte räcka till och att de ansträngningar som gjorts inte värderats av arbetsgivaren fullt ut. Dessa ansträngningar syntes inte i löneöversynerna 2020 och 2021 endast de som gick på KLA (krislägesavtalet) fick en rättvis ersättning för det man bidrog med för att

arbetsgivaren skulle nå sitt mål. I vårt gemensamma löneavtal finns alla möjligheter till prioritering och satsningar på våra livsviktiga yrkesgrupper för att trygga vårdens kompetensförsörjning och minska vårdköerna för regionens invånare. Vi i Vårdförbundet är eniga med SKR om nödvändigheten i detta.

Vårdförbundet tecknade 2022 ett tvåårigt avtal (**HÖK 22**). Detta nya avtal innehåller ett flertal åtgärder och överenskommelser för att förbättra arbetsmiljön och få fler kollegor i hälso- och sjukvården. För att stärka möjligheten till lönekarriär i yrket övertid är det en fortsatt satsning på särskilt yrkesskickliga och att erfarenhet ska löna sig – detta är också en avgörande faktor för kompetensförsörjningen. Vidare fortsätter parterna gemensamma arbeten kring karriär (karriärmodeller), utbildning och specialiseringar för samtliga yrken.

Ett antal koll- och kontroll-punkter har tillkommit i HÖK 22 just för att ge bättre arbetsmiljö och mer hälsosamma arbetstider. Detta för att bryta den normförskjutning som under flera år pågått i hälso- och sjukvården. Övertid, otillräcklig dygnsvila, långa arbetspass, jour och beredskap förekommer i en omfattning som varken skapar ett förutsägbart, hållbart eller hälsosamt arbetsliv. Alla dessa åtgärder är ett resultat av bristen på personal och kompetens. Den egna hälsan och det sociala livet blir lidande vilket varken gynnar kompetensförsörjningen eller patientsäkerheten. **För att rätta till denna normförskjutning krävs** ett nytt förhållningssätt gällande bemanning av de olika verksamheterna, som grund behövs en bemanning för 12 månader per år, en bemanning som tillåter korttidsfrånvaro och uttag av den årliga semestern, att mäta bemanning i årsarbetare är föråldrat. Inte minst krävs det tillförda resurser.

Vårdförbundet vill:

- Att det ska vara möjligt att göra lönekarriär i yrket över tid.
- Att erfarenhet och särskild yrkesskicklighet ska löna sig.
- Att nyexaminerade ska ha goda förstalöner.
- Att löneutveckling och lönespridning speglar utbildning, kunskap, erfarenhet, ansvar och särskild yrkesskicklighet.
- Att ha förutsättningar att arbeta heltid ett helt yrkesliv.
- Ett hållbart yrkesliv med tid för vila och återhämtning samt ett socialt liv.
- Ett hållbart yrkesliv där både den egna hälsan och patientsäkerheten säkras.
- Ett hållbart yrkesliv med utrymme för reflektion, löpande fortbildning, kompetensutveckling och tydliga karriärvägar.

Kompetensförsörjning

– fler kollegor med rätt kompetens på rätt plats

Vårdförbundets förslag på lösningar – kompetensförsörjning

• Konkurrenskraftiga och jämställda löner

Erfarenhet, kompetens och särskild yrkesskicklighet måste premieras och Lönespridningen öka. Det förutsätter långsiktiga uppdrag och ekonomiska förutsättningar att rekrytera och behålla personal.

Vi ser Region Jönköpings riktade lönesatsningen om 50 miljoner år 2020, 2021 och 2022-års löneöversyn som positiv för våra yrkesgrupper men det har inte ökat lönespridningen eller möjliggjort en lönekarriär för våra fyra yrken så att intentionerna i vårt gemensamma löneavtal

HÖK 19 och nuvarande avtal HÖK 22 uppfyllts. Denna riktade lönesatsning är inte tillräcklig, utan måste både höjas och även fortsätta för år 2023 samt kommande år för att vi ska kunna nå intentionen i vårt gemensamma löneavtal.

• **Tydliga karriärvägar, även i det vårdnära arbetet**

Möjlighet till karriär är en av de viktigaste faktorerna som gör ett yrke attraktivt. För att locka fler till hälso- och sjukvården behövs inte bara god löneutveckling utan också tydliga karriärmöjligheter.

• **Förutsättningar för fler att vilja arbeta längre**

Utöver att säkerställa en god arbetsmiljö med rimligt arbetsinnehåll och arbetstider som gör det möjligt att orka arbeta fram till pensionen krävs ändrade förutsättningar för att lyckas få fler att arbeta högre upp i ålder. Dessa behov kan se olika ut. Kollektivavtalade lösningar som kan få fler att stanna längre i yrket är till exempel genom en 80-90-100-lösning: 80 % arbete, 90 % lön, 100 % pensionsavsättning.

• **Att ta tillvara våra äldres erfarenhet och kunskap efter deras pensionering.**

Rekryteringsåtgärd för pensionerade sjuksköterskor och barnmorskor som uppnått 65 år, där grundlönen höjs med 30% när de går in och arbetar extra, vilka också sannolikt kan räknas som både erfarna och särskilt yrkesskickliga. Här vill Vårdförbundet se att detta utökas till att gälla alla bristyrken dvs. även biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor för att säkra vårdens kvalitet. Detta är två yrkesgrupper som inte syns i media men som vården på inget sätt kan undvara och inte minst nu under pandemin har bristen på biomedicinska analytikers kompetens synliggjorts.

När vi har lyft detta med tjänstemännen i Regionen får vi veta att detta är ett politiskt beslut och inte går att ändra på utan det måste i så fall bli ett nytt politiskt beslut om detta.

• **En god introduktion underlättar för den som är ny eller återkommer i yrket**

Inför ett introduktionsår, för att lotsa in nya kollegorna i yrket. Chansen att stanna ökar om handledare har funnits på plats under den första tiden. För de som varit borta några år och vill komma tillbaka, kan det behövas en strukturerad introduktion, fortbildning eller reaktiveringskurser för att underlätta återkomst i yrket.

Fortsätt att utveckla yrkesintroduktionen för nyutbildade sjuksköterskor. Yrkesintroduktionen behöver även breddas till barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor.

För att ge en god likvärdig introduktion även för kommunen medarbetare för att lyckas med den sammanhållna vården behöver samarbetet utökas med länets kommuner.

• **Reglerade specialistutbildningar för Vårdförbundets professioner**

Inför reglerade specialistutbildningar för barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor för att säkerställa kunskapsutvecklingen och patientsäkerheten.

Utöka antalet avancerade specialistsjuksköterskor. Region Jönköpings län har tre av landets trettio avancerade specialist-sjuksköterskor (Holland har ca tre tusen). Dessa tre finns inom kirurgisk vård. Genom att analysera behovet av denna kompetens inom fler områden som tex. akutmottagningsverksamhet, primärvård och geriatrik samt öka andelen avancerade specialistsjuksköterskor kan vården effektiviseras och kvalitén höjas. Det är hög tid att Regionen nu ser över detta behov och tar tillvara denna kompetens och möjliggör detta för fler.

- **Specialistutbildning inom anställningen**

Regionen tecknar avtal enligt Vårdförbundets modell för utbildningsanställningar: Akademisk specialisttjänstgöring, AST.

Arbetsmiljön i vården

– livsviktiga medarbetare måste få förutsättningar till ett hållbart yrkesliv

Vårdförbundets förslag på lösningar - Hållbart yrkesliv

- **Förutsättningar för närvarande chefer**

Inför reglering så att varje chef har ansvar för högst 25 medarbetare. Goda förutsättningar för cheferna ökar stabiliteten och kvalitén i verksamheten.

- **Planera med marginaler**

En konstant underbemanning sliter på en redan hårt ansatt personal. Vårdförbundets professioner behöver utrymme för reflektion, kompetensutveckling, interprofessionell samverkan och verksamhetsutveckling. Frigör minst 20 procent av arbetstiden från patientnära arbete. Vidare behöver de olika verksamheterna en behovsanpassad bemanning ”behovsbemanning” med rätt kompetens i tillräcklig mängd. Det behövs ett nytt förhållningssätt gällande bemanning av de olika verksamheterna, som grund behövs en bemanning för 12 månader per år, en bemanning som tillåter korttidsfrånvaro och uttag av den årliga semestern, att mäta bemanning i årsarbetare är föråldrat. Inte minst krävs det tillförda resurser.

- **Hälsosamma arbetstider och tid för vila och återhämtning**

Arbetstider förlagda till dygnets alla timmar sliter på hälsan. Därför behöver det finnas marginaler som ger möjlighet både till återhämtning i vardagen, veckovila och 11 timmars dygnsvila mellan arbetspass samt fyra veckors sammanhållen semester under sommarmånaderna.

- **Hållbara uppdrag med balans i krav och resurser**

Politiker har ansvar att vara tydliga i sina uppdrag och när resurser tillsätts, så att arbetsgivare kan planera och bemanna för detta. Det behöver finnas en tydlig koppling mellan politikernas löften till invånarna, uppdragsbeskrivningar till arbetsgivarna och resurser till verksamheterna, så att Vårdförbundets professioner kan leverera en god och säker vård utan att själva bli sjuka eller drabbas av etisk stress.

- **Att all tid som våra medlemmar står till arbetsgivarens förfogande ska vara aktiv arbetstid.**

Våra fyra yrken anställs under olika former. Natt, rotation, jour och beredskap. Vårdförbundet anser att all jour- och beredskapstjänstgöring ska tas bort. Och går inte det så bör villkoren förbättras avsevärt från det som regleras i allmänna bestämmelser, då genom lokala kollektivavtal

Med vänlig hälsning,
VÅRDFÖRBUNDET

Iréne Sjövall Sanned
Ordförande
Vårdförbundet avdelning Jönköping

Kommentarer från Vision Region Jönköpings län inför BUDGET

"Budgetförslag från Koalitionen":

IT- 20 miljoner – mycket pengar. Vad ska det gå till? Ökad digitalisering? Kommer det gå våra medlemmar till gagn i form av utbildningar exempelvis? Öka kompetens och resurser för de som arbetar med digitalisering inom regionen.

Utveckling av Bemanningseenheten – 2 miljoner. Ska det bara innefatta SSK och Vårdadministratörer? Hur är det med alla andra yrkesgrupper inom Regionen? Bl.a. tandsköterskor, IT-personal.

"För ett bra liv i en attraktiv Region".

Under Övergripande ledningssystem: Hur ser man på avgift för tolktjänster? Hur hushåller man med deras resurser?

Visionerna, sid 7. Man gör sitt vanliga yrke, och ska förbättra det. Var finns kompetensutveckling för administratörer? Ex vårdadministratörer. Oftast är inte de medräknade i kompetensutvecklingen på sina arbetsplatser. Finns inte mycket som riktar sig till administratörer internt. Oftast får de inte åka externt, andra yrkesgrupper får det. Leder till att man söker sig till andra administrativa tjänster inom regionen för att på så sätt utveckla sig, då arbetsplatserna för administratörerna inom regionen inte bidrar till någon större kompetensutveckling i deras arbetsliv.

Vill ni Regionstyrelsen att regionen ska förbättra system och processer, behöver man involvera ALL personal, inte bara den vårdande personalen – såväl i intern kompetensutveckling som extern. Våra medlemmar hamnar ofta i skymundan här, då fokus ligger på vårdpersonal. Ska regionen ligga längst fram digitalt, måste man också ge den yrkesgrupp som har utbildning och kompetens från början i digitaliseringen möjlighet att kunna utvecklas inom de områdena, med regelbundenhet för att möta den pågående utvecklingen i samhället.

"Gemensamt för Region Jönköping"

Under "Uppdrag"

Genomföra kompetensplanering och de aktiviteter som behövs för att säkra den kompetens som krävs för att utföra verksamhetens uppdrag. (Ny)

Utveckla och tydliggöra karriär och utvecklingsmöjligheter i olika yrken i hela organisationen utöver de möjligheter till utbildningsanställning som redan finns för yrkesgruppen sjuksköterska.

Hur planerar man detta? Hur skapar man karriärmöjlighet för ex administratörer inom vården när det är exempelvis så svårt att starta upp en s.k. specialistutbildning vårdadministratörer som initierats av utbildningsgruppen på IHH som en påbyggnad den nuvarande grundläggande vårdadministratörsutbildningen -
?

”Planeringsförutsättningar”

Hur stimulera ökat intresse för eftergymnasial utbildning? Inom vår region är utbildningsnivån lägre än i genomsnittsnivån för hela riket. Som Sveriges bästa offentliga arbetsgivare - låt utbildning löna sig – för alla yrkesgrupper. Utbildning måste löna sig – även inom de kvinnodominerade yrkesgrupperna i offentlig sektor.

Vision Region Jönköpings kommentarer:

Trots löfte som aviserades i årets löneprocess från arbetsgivaren för löneprocessen 2021 om att arbetslivserfarenhet och kompetens skulle löna sig, kunde Vision i avstämningen se att så var inte fallet, vilket arbetsgivaren faktiskt konstaterade i avstämningen. Vision såg då återigen att yngre och nyutexaminerade går in med nästan samma lön som de som arbetat 10-15 år inom samma yrke och på samma arbetsplats. Vision hade efterfrågat löneutfall baserat på åldersgrupp, och här blev det ”svart på vitt”.

Hur motiverar ni att man stannar kvar och bidrar med sin kompetens och är lojal mot sin arbetsgivare här. Erfarenhet och kompetens måste visas i lönekuvertet för våra medlemsgrupper - trots att det är kvinnodominerade yrken som vi i stora delar representerar.

Region Jönköping ska inte bara vara den bästa offentliga arbetsgivaren utan bör även arbeta mot att vara den bästa jämställda offentliga arbetsgivaren – inom alla yrkesgrupper som arbetar i regionen.

Styrelsen Vision Region Jönköpings län
Genom Ulrika Toftgård, ordförande
ulrika.toftgard@rjl.se

SACOs synpunkter inför budget 2023, budgetbilagor Nämnd FS - vårdval primärvård 2022-06-15

Fast läkarkontakt **Leverantören ska enligt patientlagen (2014:821) ge patienten möjlighet väja en fast läkarkontakt inom primärvården.** Region Jönköping län målsättning är att varje invånare i länet ska ha en namngiven fast läkarkontakt inom primärvården. Den fasta läkarkontakten ska bland annat svara för att patienten undersöks, om möjligt ställa diagnos och se till att patienten får den medicinska vård som hans eller hennes tillstånd fordrar eller att andra relevanta åtgärder vidtas. I ansvaret ingår även att vägleda patienten i hans eller hennes kontakter med övrig hälso- och sjukvård och i förekommande fall samordna de undersöknings- och behandlingsåtgärder som vidtas. En fast läkarkontakt ska vara legitimerad läkare men behöver inte ha specialistkompetens i allmänmedicin. Den som har en fast läkarkontakt ska, så långt det är möjligt, få träffa samma läkare vid varje besök på vårdcentralen. **Patienten har inte rätt välja vilken läkare som ska vara fast läkarkontakt.** En patients önskemål om att en viss läkare ska vara hans eller hennes fasta läkarkontakt bör däremot tillgodoses om det är möjligt. Att en patient erbjuds en fast läkarkontakt i primärvården ger förutsättningar för en sammanhållen planering av utredning och behandling. Det minskar i sig risken för onödiga undersökningar och behandlingar. Läkaren får dessutom en bättre Primärvård inom vårdval Region Jönköpings län 2022-04-11 18 överblick över pågående aktiviteter vilket underlättar arbetet. Att läkaren ges möjlighet att följa en enskild patient och ta del av resultat från de olika undersökningar, behandlingar och förlopp som planeras och genomförs bidrar till en känsla av sammanhang – inte bara för patienten utan även för läkaren Fast läkarkontakt registreras i Cosmic enligt gällande rutin. Fast läkarkontakt dokumenteras med namn och titel

I ovanstående stycke står dessa meningar emot varandra.

2Patientjournalen Leverantören ska upprätta och hantera patientjournalen enligt gällande lagar och förordningar. En patientjournal ska innehålla de uppgifter som behövs för en god och säker vård enligt gällande lagar och föreskrifter. Patientjournalen omfattar ”Patientens väg genom vården” och innefattar moduler för remissflöde, planering/bokning, vårdkontaktregistrering, avgiftshantering, journaldokumentation, vårdplanering och läkemedel. Vårdinformationen hanteras i Cosmic och övriga komplementsystem och bygger på en fastställd struktur och standard för Region Jönköpings län. Fokus ligger på att rätt information ska finnas på rätt plats, i rätt tid, som underlag för rätt beslut – för att trygga patientsäkerhet och uppföljningsbarhet. **Leverantören ska registrera diagnoser, KVÅ-koder och vårdkontakter i patientjournalen enligt Region Jönköpings läns riktlinjer, terminologi, struktur, rutinbeskrivningar och mallar”**

Kommer information ut gällande KVÅ-koder? Vi registrerar inte dessa i dagsläget.

”3.4 Närakut Vårdcentralens närakut Vårdcentralen bedriver närakut vardagar 08:00-17:00. Invånare som kontaktar vårdcentralen och bedöms vara i behov av akut vård och behandling på primärvårdsnivå ska omhändertas på vårdcentralen samma dag. Endast patienter som söker vård efter 17:00 får hänvisas till gemensam närakut.”

Enligt uppgift hänvisas och bokas inte sällan patienter till Närakuten under dagen. Ngt som kan regleras via en sk straffavgift? Det skrivs synergier men inget händer.

Habilitering Leverantören ansvarar för att invånare som valt vårdcentralen, som har en medfödd eller tidigt förvärvad skada, får habiliteringsinsatser på primärvårdsnivå enligt Region Jönköpings läns allmänna kliniska kunskapsstöd Fakta.

Finns inget Faktadokument under fliken ”Uppdrag primärvård” gällande habilitering på vårt intranät. Vilket betyder att det är lite svårt att kommentera detta. Regelboken kan inte hänvisa till ngt som inte finns. Återkommer ständigt till att de psykosociala teamen inte hanterar minderåriga i primärvården, endast vuxna och arbetsterapeuter och sjukgymnaster/fysioterapeuter inte har kompetens inom området habilitering. Primärvården har endast korta behandlingsserier och arbetar med egenvård och eget ansvar i våra rehabiliteringsplaner. Habilitering är ett särskilt område som dessutom är svårt och patienterna har rätt att kräva erforderlig kompetens vilket man får av teamen inom habiliteringen.

/Irene

Sverigedemokraternas budgetförslag

Regional utveckling

Bild 1: Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård Region Jönköpings län ska vara bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Tillväxt och hög sysselsättning är två av de viktigaste delarna inom Regional Utveckling. Riktiga jobb genererar skatteintäkter som är nödvändigt för att regionen ska kunna bibehålla en god välfärd till medborgarna.

Kultur

En kultur kan liknas vid ett Språk. Ett språk kan låna uttryck från andra språk. Uttryck kan tillkomma, försvinna, eller ha lokala variationer. Olika språk kan vara mer eller mindre lika varandra men det är ändå olika språk med sin särart. På samma sätt ser vi den svenska kulturen.

Vi vill vårda och bevara den svenska kulturen som är en liten, unik men värdefull del i den globala mångfalden av olika kulturer. Den svenska kulturen, vårt gemensamma arv, traditioner, värderingar och en mångfald av yttringar

binder samman det svenska samhället. En hög social tillit stimulerar engagemanget i samhället, reducerar kriminalitet och stärker den individuella självkänslan. För detta krävs kulturell och värdeorienterad sammanhållning, bildning och sysselsättning i riktiga jobb. Alla som är med och bygger upp är också mer benägna att vårda.

Sammanhållningen i vårt län är både ett gemensamt och individuellt ansvar. Alla medborgare ska vara väl införstådda med sina skyldigheter och rättigheter och villiga att bidra med sin del.

Kultur är mer än föreställningar på Spira. Kultur är att fira våra helgdagar, hembygdsföreningar, musikskolor, historiska minnesmärken och en levande landsbygd.

Skogsbruk, levande landsbygd

Jönköpings län är ett skogslän med ängsmark och brukad jord däremellan. Det är viktigt att slå vakt om skogsägarnas villkor att bruka skogen på ett miljömässigt sätt, ur ekonomiskt perspektiv.

Statens inblandning i privata skogsägares förvaltning med möjlighet till övertagande av skog är ett hot mot familjers rätt att själva äga och vårda den skog som brukats och vårdats i generationer. Inventeringar som grund för skyddsvärde får inte drabba större arealer än nödvändigt. Rätt skog ska värnas och med större precision.

Jönköpings län har problem med rovdjur och nu även bofasta vargar. Detta ger stora konsekvenser för uppfödning av tamdjur. Riskerna ökar också för olyckor med exempelvis jakthundar. Vi vill prioritera djurhållarna! Det är därför önskvärt att Jönköpings län som är rikt på små djurhållare får vara utan vargrevir.

Kollektivtrafik

Vi vill införa anropstyrd närtrafik i glesbygd där linjelagda turer saknas eller är få till antalet. Vi vill att alla med behov av färdtjänst skall beviljas färdtjänst och att bedömningssystemet skall vara rättvist. Vi vill i större utsträckning använda kamerabevakning och biljettkontrollanter.

Tillgängligheten, tryggheten och punktligheten är viktiga för att fler ska känna att kollektivtrafiken är ett alternativ till bilen. Den viktigaste principen för

kollektivtrafiken är att underlätta för de som saknar körkort eller av andra skäl inte kan ta sig själv till arbete, skola och samhällsservice.

Kollektivtrafiken ska inte konkurrera med andra transportslag, exempelvis genom att göra det besvärligare att åka bil. Det ska vara god tillgänglighet till parkeringsplatser och rimliga P-avgifter.

Länstrafikens mål ska inte vara att öka antalet resande i kollektivtrafiken, -det gynnar bara satsningar på stadstrafiken där det finns många resande. Istället bör målet vara fler nöjda resenärer i kollektivtrafiken. Hundratals miljoner har de senaste åren investerats i Länstrafiken. Trots detta har inte antalet resande ökat. Idag finansieras Länstrafiken till 70 % av regionskatt och 30 % biljettintäkter. Vår inriktning är att finansieringen ska vara 50 % skatt och 50 % biljettintäkter. Detta kan nås bland annat genom smartare upphandlingar.

Tåg och flyg

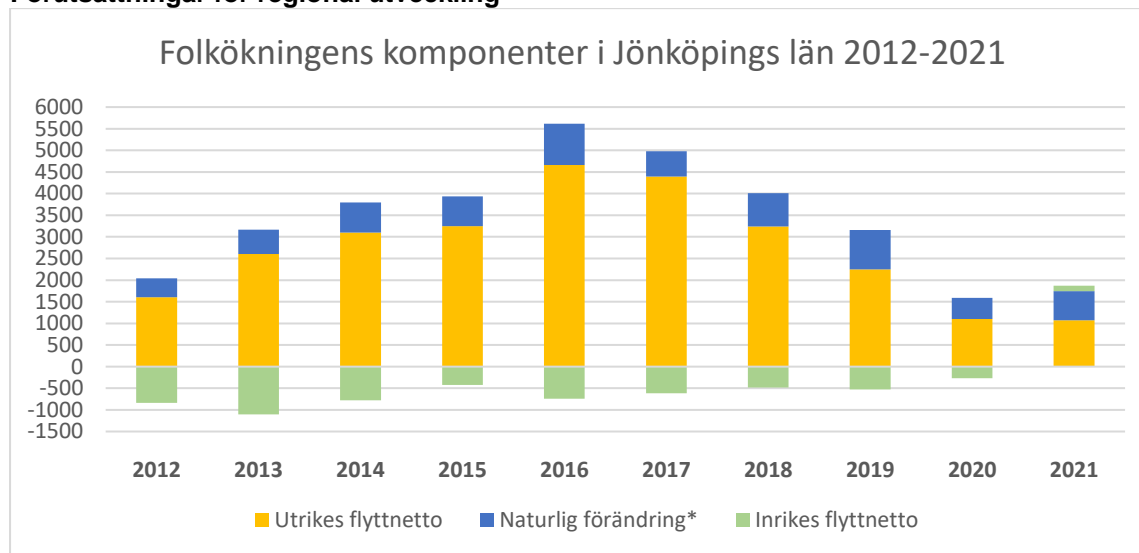
En uppgradering av befintliga tågbanor där man kan köra längre tåg med hög robusthet är ett bättre alternativ än Höghastighetsbanan, som är dyr med osäkra nyttoeffekter.

Vi vill ha en ny järnvägsförbindelse mellan Göteborg-Jönköping-Nässjö, både för gods- och persontrafik. Vi vill ha fler avgångar från Jönköping Airport som gynnar såväl turismen som företag i länet.

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Region Jönköpings län har tillsammans med länets kommuner tagit fram en gemensam regional utvecklingsstrategi för perioden fram till år 2035. Strategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla invånare trivs, utvecklas och mår bra. Arbetet med att nå målen i strategin genomsyrar all verksamhet under kommande år. Region Jönköpings län ska leda och driva arbetet för att strategin ska bli verklighet i nära samverkan med länets kommuner, organisationer och med civilsamhället.

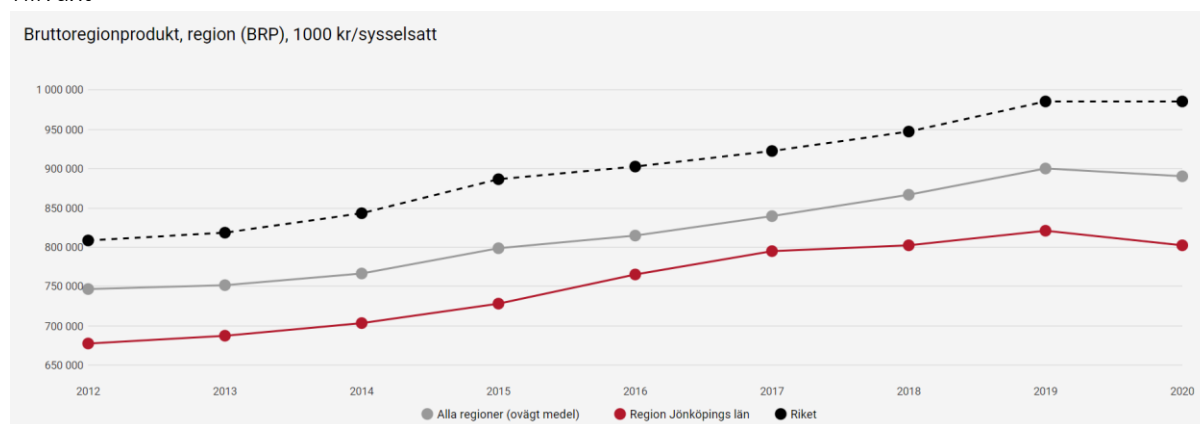
Förutsättningar för regional utveckling

Jönköpings län ska vara den bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på. Ett mått på hur länets förmåga att leva upp till detta kan vara vår förmåga att attrahera nya invånare. Länet har under de senaste tio åren präglats av hög invandring samt utflyttning till andra delar av landet. Jönköpings läns attraktivitet har haft en långsamt ökande trend och under år 2021 blev länet en plats som fler flyttar till än från, något som inte skett sedan år 2000.

Det kan bero på att pandemin ökat landsbygdens attraktivitet som livsmiljö i och med ändrade möjligheter att både leva och arbeta på landsbygden. Tillgången till bredband och digitala tjänster är en förutsättning för att denna utveckling ska bibehållas liksom arbetsgivarnas positiva inställning till distansarbete. Region Jönköpings län ska uppmuntra denna utveckling och i nära samarbete med länets kommuner verka för en god tillgång till samhällsservice och tjänster utanför stadsområdena.

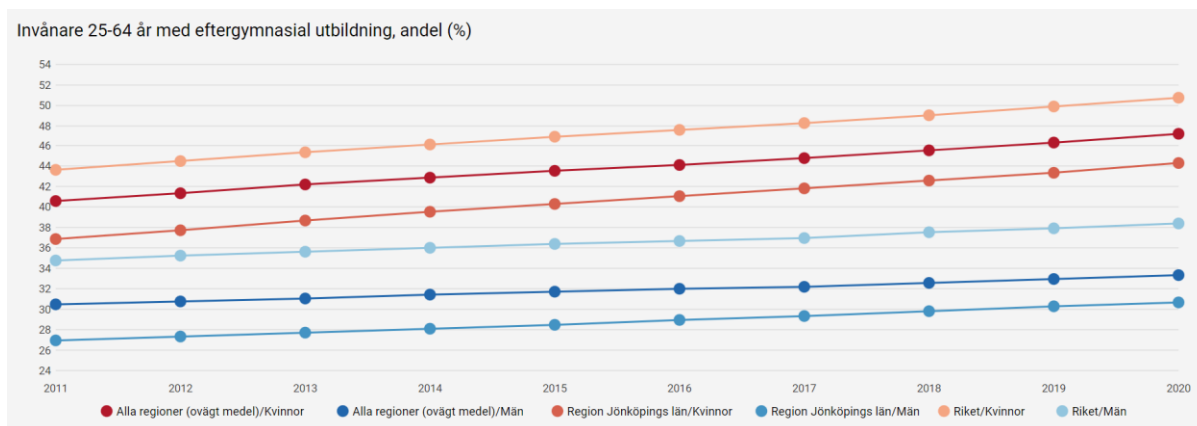
Tillväxt

Tillväxten för länets näringsliv har en svag och vikande utveckling. Till viss del kan detta härledas till påverkan från pandemin men den vikande trenden inleddes redan före pandemin. Detta är en stor utmaning för länet och för att bryta utvecklingen behövs ett aktivt arbete inriktat på flera områden.

I våra egna analyser såväl som de analyser som gjorts av bland andra OECD och Nord Regio, framgår att Jönköpings län står inför stora behov av strukturomvandling. Länets näringsliv har relativt sett lågt kunskaps- och teknologinnehåll i produkter och tjänster, en låg digital transformationstakt, en lägre grad av hållbarhetsdriven näringslivsutveckling än andra samt bedöms ligga lågt när det gäller jämställd regional tillväxt. Dessa faktorer är samtidigt identifierade som avgörande för länets långsiktiga konkurrenskraft och fortsatta välfärd.

Kompetensförsörjning

Jönköpings län har en lågutbildad arbetskraft jämfört med övriga landet. Det finns mycket som tyder på att den befintliga arbetskraftens kompetensnivå inte matchar näringslivets behov. Detta är en avgörande fråga, inte bara för att trygga en fortsatt god ekonomisk tillväxt, utan också för att trygga en låg arbetslöshet, god hälsa och länets attraktivitet. Historiskt sett så har, framför allt, tillverkningsindustrin varit duktig på att själva lösa sin kompetensförsörjning genom utbildning och upplärning på arbetsplatserna. Dagens högteknologiska och globala samhälle ställer dock högre krav där tillgång på högskolekompetens är avgörande.

Region Jönköpings län måste i nära samverkan med näringslivets aktörer och utbildningsaktörer aktivt arbeta för att höja kompetensnivåerna, säkerställa validering av den kompetens som faktiskt finns samt matcha behov med kompetenser. Det är också viktigt att länet är en attraktiv plats för personer med akademisk utbildning att bosätta sig på och forma sitt liv.

Påverkan från omvärlden och omvärldsfaktorer

Jönköpings län har påverkats kraftfullt av pandemin och varit det län som, utifrån sin storlek, utnyttjat möjligheterna till stöd för korttidsarbete mest. En stor del av den privatanställda arbetskraften var permitterad i början av pandemin, men under hösten 2020 återhämtade sig en stor del av industrin. Besöksnäringen har dock drabbats hårt under hel pandemin. Tack vare stödet har dock den höga sysselsättningen kunna bibehållas och länets näringsliv gick ur pandemin med goda förutsättningar för återhämtning och tillväxt.

Kriget i Ukraina har åter försatt länet i en osäkerhet inför den framtida utvecklingen. Kriget påverkar länet på flera områden men inom vilka och i vilken omfattning är oklart. Det är även oklart vilken påverkan som är bestående över tid. Ett antagande är att antalet flyktingar till länet kommer att öka, de höga priserna på energi och drivmedel belastar näringslivet negativt och vi kan förutsätta att de globala transportkedjorna kommer att störas. Dessa utmaningar måste hanteras i den korta sikten för att undvika företagsnedläggningar. Samtidigt visar utmaningarna mycket tydligt på vikten av en fortsatt och accelererad omställning bort från det ohållbara fossilberoende näringslivet till ett mer långsiktigt hållbart där länet kan producera mer av sin egen energi och sina egna bränslen. Arbetet mot att bli ett plusenergilän behöver stärkas.

Länets jordbruk är extra utsatt av den negativa påverkan och behöver stötts så att inte möjligheterna till en fortsatt hållbar livsmedelsproduktion och ökad grad av självförsörjning går om intet.

Den största påverkan från kriget är dock inte dess påverkan på näringslivet utan att det är en utmaning på det demokratiska och fria samhället och vår grundläggande trygghet. Det har inte sedan andra världskrigets efterspel varit viktigare att stå fast vid vår öppenhet och våra grundläggande mänskliga rättigheter. Kriget utmanar oss som offentlig, demokratisk myndighet att stå fast och tydlig i våra värderingar.

Region Jönköpings läns verksamheter spelar en viktig roll i detta arbete. Våra skolor ska lära ut demokratiska principer, våra kulturverksamheter ska skapa förutsättningar för det demokratiska samtalet och förmedla vad

som det innebär att vara människa och det regionala utvecklingsarbetet ska skapa förutsättningar för att våra länsinvånare – både nuvarande och framtida – ska kunna forma sina egna liv utifrån sina önsknings och drömmar.

Påverkan av pandemin

Coronapandemin har starkt påverkat länets utveckling under de senaste åren. De stödåtgärder som genomförts under pandemin har motverkat arbetslöshet och konkurser i länet. Trots detta har dock näringslivet drabbats negativt. Särskilt företag inom besöksnäringen, kulturella och kreativa näringarna och delar av servicesektorn har drabbats negativt.

Digitaliseringen har förstärkts under pandemin. Webbhandeln har ökat, många har arbetat eller studerat på distans och deltagit i kulturupplevelser via internet. Samtidigt har resande minskat kraftigt, både med bil och med kollektivtrafik.

Hur detta kommer att påverka länets utveckling långsiktigt är oklart men kraven på Region Jönköpings län som en av länets ledande aktörer för att skapa en hållbar regional utveckling har ökat. Förväntan på att Region Jönköpings län kan bistå och stärka de trender som föranleder en hållbar regional utveckling i länet är stora. Den regionala utvecklingsstrategin tillsammans med de olika riktade insatser och program som gjorts tillgängliga skapar mycket goda förutsättningar för vår förmåga att möta dessa förväntningar. Det ställer samtidigt stora krav på vår egen förmåga att kunna analysera utvecklingen och att bedöma vilka insatser som är mest strategiskt avgörande för att uppfylla regionala utvecklingsstrategins löfte.

Regional utveckling för social hållbarhet

Att förändra vår värld, så inleds Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan identifierar 17 globala mål för hållbar utveckling som Sverige förbundit sig att nå. De flesta målen ska vara uppnådda just 2030, men det finns också delar som ska vara uppnådda redan 2020. Utifrån en genomförd GAP-analys av Jönköpings län i förhållande till Agenda 2030 och Region Jönköpings läns arbete med att stödja utveckling i andra delar av världen, har de 17 målen integrerats i mål och indikatorer.

Viktigt i länet är att utveckla en ökad självförsörjning av livsmedel och spetsutbildningar i samarbete med näringslivet.

~~Viktiga områden som behöver utvecklas i länet är till exempel jämställdhet, hållbar miljö, hållbar konsumtion och god utbildning för alla. Det globala perspektivet är viktigt och det handlar både om att bidra till utveckling i andra delar av världen samt att sätta länets utveckling i ett globalt perspektiv.~~

Jämställdhet

I Jönköpings län ska kvinnor och män, flickor och pojkar ha samma förutsättningar till inflytande i det regionala tillväxtarbetet. De ska på lika villkor kunna ta del av länets resurser. I länets utveckling ska jämställdhet och likabehandling vara en självklarhet. För att lyckas med att stärka attraktionskraften, tillväxtpotentialen och sysselsättningen i hela länet ska allas potential tas till vara. Ett län där det finns en jämn fördelning av makt mellan kvinnor och män är också ett län som ser allas kompetenser, erfarenheter och olikheter som tillgångar. För att länet ska lyckas skapa en gynnsam utvecklingsanda, innovationskraft och hållbar tillväxt måste jämställdhetsperspektivet involveras i alla områden inom regional utveckling.

Jönköpings län har flera viktiga faktorer att arbeta med när det gäller jämställd regional tillväxt och att motverka en könssegregerad arbetsmarknad. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: Arbetsgivare ska sätta lön efter kompetens, inte kön. Fler kvinnor ska ha förutsättningar att starta och driva företag. Fler kvinnor behöver också finnas i styrelser och ha möjlighet att bidra till innovation. Kvinnor utbildar sig i högre grad eftergymnasialt och den nuvarande utvecklingen leder till att en betydligt större andel kvinnor än män skaffar sig en högre utbildning. Högre utbildnings urbaniserande effekt riskerar att leda till att länet får en allt större andel män i förhållande till kvinnor. Utvecklingen leder också till att männen halkar efter kvinnorna när det gäller utbildning och framtida utvecklingsmöjligheter, något som leda till stora utmaningar inte minst socioekonomiskt. Andelen pojkar och män som väljer att läsa vidare efter gymnasiet behöver därför öka.

Integration

Integration är en förutsättning för att Jönköpings län ska kunna nå den tillväxt och utveckling som förutsätts i den regionala utvecklingsstrategin. Men integration är också en förutsättning för ett socialt inkluderande

samhälle. Social sammanhållning uppnås genom människors lika möjligheter att delta och bidra i samhället. Att öka människors delaktighet är viktigt inte bara ur demokratisk synvinkel utan också ur ett folkhälsoperspektiv.

När regionen riktar informationsinsatser och stöd till nyanlända ska även information ges om vilka bidrag som finns att söka för återvandring.

De som är födda utanför Norden har ett 30 procent lägre socialt och kulturellt deltagande än personer födda i Sverige. Andelen som saknar praktiskt stöd, det vill säga om de kan få hjälp av någon/några personer om de har praktiska problem eller är sjuka, är också större bland utrikes födda (både kvinnor och män) än bland de som är födda i Sverige.

Mångfald och jämlikhet

Jämlikhet är ett tillstånd där alla människor har samma status, åtnjuter samma respekt och är lika mycket värda. Jämlikhet innebär också att alla människor har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, vilka omfattar samhället i sin helhet. Med mångfald menas olika bakgrunder såsom religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller funktionshinder. Detta kan man kalla kategorisk mångfald. Även Värderingar, olika erfarenheter, egenskaper, förmågor, färdigheter och kompetenser utgör en stor del av mångfalden. Detta kallas individuell mångfald. I Jönköpings län uppmuntras och värdesätts såväl kategorisk som individuell mångfald. Insatser behöver ske för att stärka mångfaldsarbetet i länet både när det gäller kategorisk mångfald och individuell mångfald.

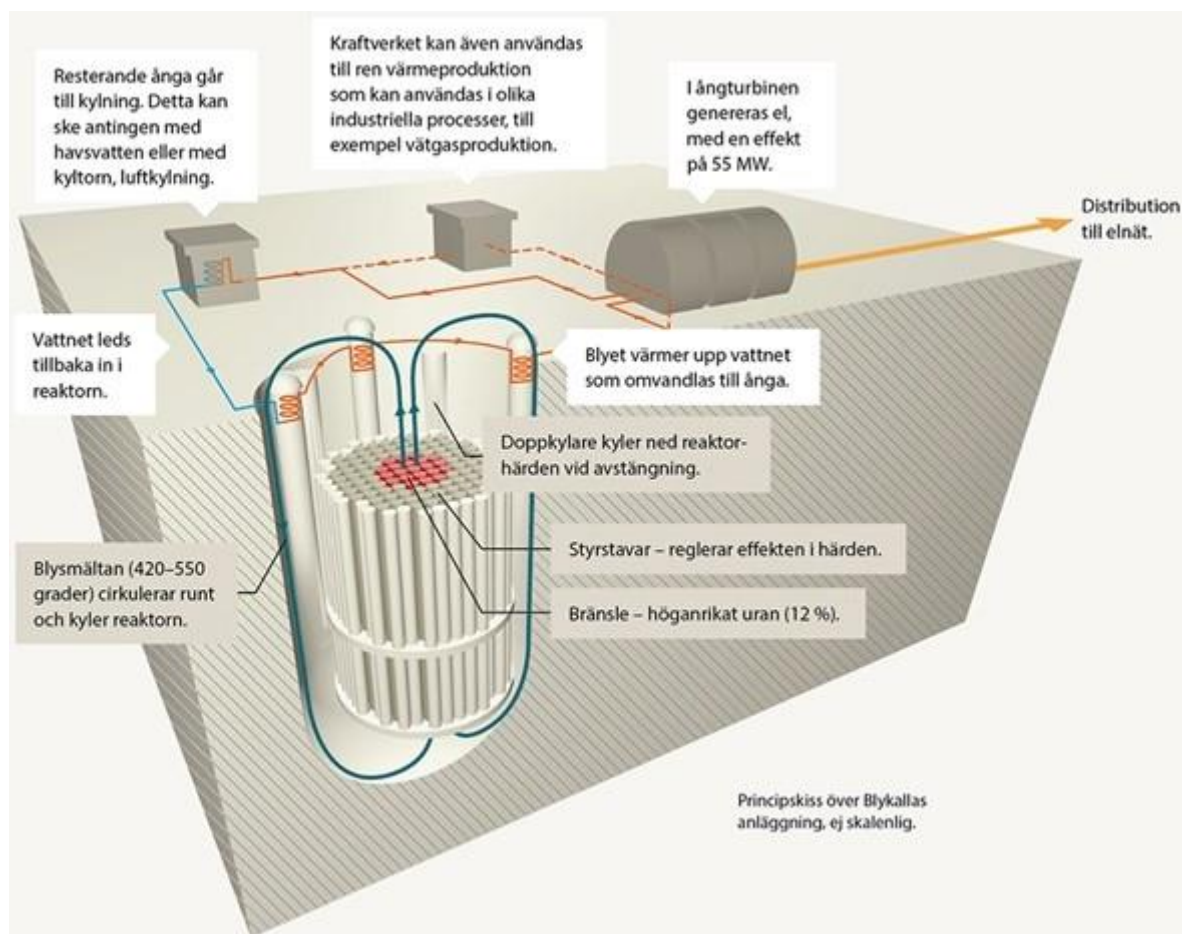
Energiförsörjning

Klimatet förändras redan nu i snabb takt och medför stor påverkan på många viktiga samhällsfunktioner och verksamheter. För att lyckas minska vår påverkan på klimatet och undvika att medeltemperaturen ökar mer än 1,5 grad globalt krävs stora insatser.

För att nå visionen om att bli ett klimatsmart plusenergilän krävs att produktionen från förnybara energikällor är större än den mängd vi använder och att energikällorna är förnybara. Jönköpings län behöver också förhålla sig till en ökad och ändrad efterfrågan på energi på grund av de klimatförändringar som sker.

Vi anser det nödvändigt att öka användningen av kärnkraft, både i större och mindre skala. Sverige behöver säkra sin energiförsörjning med säker elproduktion. Energiskatterna behöver sänkas.

Det finns idag serietillverkade småskaliga kärnreaktorer (SMR) som kan producera en hel del i framtidens energisystem. Jönköpings län ska vara drivande i denna utveckling för att bibehålla konkurrenskraften i våra industrier.

Region Jönköpings Län har i Klimat- och Energistrategin förbundit sig att stödja åtgärder för att:

- Öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor
- Främja den förnybara energiproduktionen

Energiförsörjning handlar också om att skapa ett hållbart näringsliv. Näringslivets behov av förnybar energi till stabila priser är en förutsättning för en hållbar utveckling av länet och för att kunna nya företag ska kunna

uppstå. Det är också en avgörande faktor för att länets befintliga tillverkningsindustri ska kunna fortsätta sin omställning till en hållbar verksamhet.

Länets förutsättningar för förnyelsebar energiproduktion är goda. ~~Det finns goda möjligheter till en fortsatt utbyggnad av vindkraft, som på kort tid kan öka tillgången på billig energi.~~ Det finns också goda förutsättningar för en fortsatt utbyggnad för produktion av solenergi. Omställningen av energiproduktionen till förnyelsebar energiproduktion ställer dock stora krav på infrastrukturen för kraftöverföring. Som det ser ut nu är infrastrukturen för kraftöverföring byggd på att koppla samman vatten- och kärnkraft med den befolkningsstruktur och näringslivsstruktur som då gällde. Att hantera omställningen till förnyelsebar energiproduktion och samtidigt möta förändringarna inom näringsliv och befolkningsstruktur, samt hantera andra samhällsutmaningar såsom elektrifieringen av fordonsflottan och den tunga trafiken, innebär att utvecklingen av kraftnäten blir en central utmaning för omställningen av samhället.

Digitalisering

Tillgänglighet genom informations- och kommunikationsteknik

Tillgång till fiberuppkoppling med hög hastighet och hög kvalitet är en förutsättning för att samhället ska klara välfärdstjänsterna över tid och servicen till invånarna – inte minst på landsbygden. Då fler och fler viktiga samhällstjänster- och funktioner erbjuds digitalt så måste den digitala infrastrukturen vara robust och säker. Tekniken används överallt och nya tjänster tillkommer löpande.

Länets invånare behöver känna till och ha möjlighet att använda tekniken, i arbetslivet och privat. Det handlar om demokrati och delaktighet.

Det finns stora vinster att hämta hem rent samhällsekonomiskt genom effektivisering, rationalisering och via gemensamt upphandlade system. Var i länet invånarna bor ska inte avgöra hur god tillgängligheten till bredband och höghastighetsuppkoppling är. Företag och privatpersoner ska kunna verka och bo på landsbygden och ha likvärdiga förutsättningar som i stadsnära områden. En attraktiv boendemiljö kan erbjuda digital delaktighet och det ska alla invånare ha möjlighet till i Jönköpings län.

Tillgängligheten på höghastighetsuppkoppling är även en förutsättning för att företag i hela länet ska kunna ta del av digitala lösningar för effektivisering, kompetens- och affärsutveckling. Jönköpings län ska vara ett län i framkant. Därför måste det ske gemensamma satsningar på fiber och bredband för att hela Jönköpings län ska vara livskraftigt och attraktivt.

Bredband och digitalisering

Digitaliseringen kan på många sätt bidra till ett mer hållbart samhälle. Artificiell intelligens och robotar kommer att underlätta och ta över många uppgifter som idag sköts av människor. Det kommer att lösa många av utmaningarna med arbetskraftsbrist och är en förutsättning för att de arbeten som bara kan skötas av människor kan bemannas i framtiden och för att lösa välfärdsutmaningarna. Digitaliseringen bidrar till möjligheten att bo och leva på landsbygden utan att välja bort attraktiva arbeten eller kulturella och sociala upplevelser. Samtidigt innebär bristerna i den digitala infrastrukturen en utmaning för att få till stånd digitaliseringen och förverkliga möjligheten att leva i hela länet. Särskilt på landsbygden kvarstår fortfarande stora utmaningar för att nå både företag och hushåll med bredband.

Digitaliseringen innebär också många utmaningar. Skulle el, mobiltelefoni och/eller internetuppkoppling slås ut som en konsekvens av klimathändelser, terroristhandlingar eller av en fientlig makt skulle både samhället och varje enskild individ påverkas på många sätt. Digitaliseringen behöver därför å ena sidan drivas framåt för att stärka konkurrenskraft, lösa välfärdsutmaningar, bidra till ett socialt sammanhållet samhälle samt att hela länet ska utvecklas. Samtidigt behöver å andra sidan länet utvecklas och byggas medvetet, med resiliens och redundans.

Regional utvecklingsstrategi i budget och flerårsplan

Utgångspunkten för den regionala utvecklingsstrategin är Agenda 2030 med de 17 globala målen för hållbar utveckling. Målen är integrerade i strategin och ska vara vägledande för en utveckling i riktning åt ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Den regionala utvecklingsstrategin omfattar sex strategier:

1. Hållbar region
2. Attraktiv region

3. Tillgänglig region
4. Smart region
5. Kompetent region
6. Global region

Strategierna förhåller sig till prioriteringarna i den nationella strategin för hållbar regional utveckling. Fyra strategier är vertikala medan två, Hållbar region och Global region är horisontella, vilket innebär att samtliga insatser måste förhålla sig till och har möjlighet att hämta kraft i dessa. Det innebär också att kraven på hållbarhetssäkring kan mötas.

Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län

I Region Jönköpings läns budget och flerårsplan fastställs vilka delstrategier som ska prioriteras och vilka delmål som ska uppnås. Prioriterade delstrategier, delmål samt uppdrag kan revideras i kommande budgetbeslut. Dessa omsätts i uppdrag till verksamheten för regional utveckling inom modellen för balanserade styrkort och lämnas i kapitlet Verksamheter för regional utveckling.

Prioriterade delstrategier och delmål i den Regionala utvecklingsstrategin

En hållbar region

För en långsiktigt hållbart regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete krävs att social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet och att länet genom samhandling utvecklas till en förebild i genomförandet av målen. Medvetet individuellt och kollektivt ansvarstagande och förändringsvilja är grundförutsättningar för att länet ska nå de långsiktiga hållbarhetsmålen.

2035 är Jönköpings län ett hållbart län

Prioriteringen av delstrategier för ”En hållbar region” har gjorts med utgångspunkt från vad som är angeläget och aktuellt, var det finns förmåga att samverka samt var vi har pågående arbete. Ska vi klara det gemensamma klimatmålet om en maximal temperaturökning på 1,5 grad är det bråttom. Därför är det prioriterat att under de närmsta åren rikta utvecklingsinsatser för att påverka vår miljö och klimatet i en positiv riktning och minska förbrukningen av jordens resurser. Pandemin har satt ljuset på de ökande klyftorna i samhället och det är därmed extra viktigt att arbeta för att skapa en social utveckling för människor och företag. Jönköpings län är ett av de län som har störst utmaningar på jämställdhetsområdet. Ett jämställt näringsliv och samhälle skapar förutsättningar för attraktivitet, kompetensförsörjning med mera och är därmed högt prioriterat. Ett aktivt fortsatt arbete för att genomföra den regionala livsmedelsstrategins handlingsplan är också angeläget.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser.

Vårt län ska vara ett attraktivt län för nuvarande och kommande generationer. För att nå dit ska vi vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetens samtliga tre dimensioner. De beslut som fattas ska genomsyras av en strävan att minska miljöpåverkan, tillämpa en hållbar resursanvändning samt minska klimatpåverkan.

Delmål

~~Länet ska kännetecknas som ett län som arbetar aktivt för de globala klimatmålen och Sveriges miljömål.~~

Jönköpings län ska medverka i att underlätta för forskning om småskalig kärnkraft i länet

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag*

En hållbar social utveckling i länet skapas genom ett samhälle där alla invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara.

Delmål

- Länet ska kännetecknas som ett län som bedriver ett aktivt arbete för Agenda 2030.
- Fler medborgare i länet känner en delaktighet och att de kan påverka samhällets utveckling.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa en jämställd regional utveckling och jämlika förutsättningar i samhället.*

Som aktör med regionalt utvecklingsansvar har Region Jönköpings län det nationella uppdraget att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla de verksamheter och program som ingår i det regionala tillväxtarbetet. Detta kallas jämställdhetsintegrering och är en politisk strategi som Sverige har jobbat efter sedan 1994. Jönköpings län har flera viktiga faktorer att arbeta med när det gäller jämställd regional tillväxt. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: lönerna behöver bli mer jämställda, fler kvinnor få förutsättningar att starta och driva företag, fler kvinnor behöver finnas i styrelser och fler kvinnor behöver bidra till innovation. Jönköpings län ska sträva efter jämlikhet i levnadsvillkor och det aktiva deltagandet i samhällslivet för alla människor i länet. Även ett jämlikt folkhälsoarbete och ett bra liv för alla ska prioriteras i länet.

Delmål

- ~~— Fler organisationer och företag som är jämställda i länet.~~
- **Främja jämställdhet i länet.**

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet.*

Den nationella livsmedelsstrategin med sikte mot år 2030, antogs av riksdagen den 20 juni 2017 och är den första svenska livsmedelsstrategin som omfattar hela livsmedelskedjan. Målet är en ökad och hållbar produktion av mat som kan leda till fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet och ge konsumenter, oavsett bakgrund, bättre förutsättningar att göra medvetna val. Detta är även målet för Jönköpings läns regionala livsmedelsstrategi. Den regionala livsmedelsstrategin har fem fokusområden: produktion, innovation, göra affärer, attityder, självförsörjningsgrad.

En ökad livsmedelsproduktion kommer också medföra en ökad belastning på klimatet och miljön. Därför är det särskilt viktigt att fokusera på en omställning till mer klimatpositiva grödor som möter konsumenternas efterfrågan och behov, på bevarande av de artrika betesmarkerna finnas samt omställning till biobaserade bränslen och eldrivna fordon.

Jordbrukets påverkan på vattendrag och våtmarker har stor betydelse för vår miljö. Då klimatet troligen kommer medföra stora utmaningar för vattenförsörjningen är det särskilt viktigt att skydda olika vattentäkter i landskapet och begränsa vattenanvändningen. Det finns en stor framtidstro hos länets livsmedelsproducenter och ett intresse för att vända utmaningarna till fördelar.

Delmål

- En ökad hållbar produktion och konsumtion av mat/livsmedel med syfte att bidra till en ökad självförsörjningsgrad i länet.
- Långsiktigt säkrad tillgång till dricksvatten.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Handlingsplan för klimat & miljö i det regionala tillväxtarbetet

- Livsmedelsstrategi för Jönköpings län 2030
- Skogs- och trästrategin
- Klimat- och Energistrategin

En attraktiv region

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region - en region som ser möjligheter i förändringar och värdesätter samverkan. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag, som investerar i kapital och som utvecklar samhällen. De attraheras av en öppen inkluderande, jämställd, mångkulturell och barnvänlig livsmiljö som ger möjligheter att kombinera ett bra boende med bland annat ett rikt kulturliv, god utbildning, arbete, service god hälsa, omsorg och fritid. En livsmiljö som lockar människor till attraherar ännu flera.

2035 är Jönköpings län den bästa platsen att besöka, växa upp, bo, leva, verka, åldras på och flytta till för alla.

Utifrån nio utpekade delstrategier inom en attraktiv region prioriteras fyra av dem under planperioden. Prioriteringsordningen tar sin utgångspunkt i en kartläggning av nuläget i länet kopplat till de utpekade områdena och hur vi på bästa sätt får kraft och förflyttning inom handlingsplansarbetet framöver. Pandemin har slagit särskilt hårt mot besöksnäring och kultursektorn. Samtidigt som pandemin bidragit till en kraftig ökning av att semestra på hemmaplan. Trender pekar även mot att människor föredrar att semestra på ett hållbart vis. Detta ger besöksnäringen möjligheter att återhämta sig samt växa sig starkare. De prioriterade delstrategierna påverkar och hjälper länets aktörer både på lång och kort sikt. Företagsfokus – samverkanfokus – inkludering – hållbarhet – attraktivitet. Inom de prioriterade delstrategierna pågår det aktiviteter som är viktiga att fånga upp i det kommande arbetet med delmål och handlingsplaner.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som präglas av mångfald.

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt. Det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer.

Det offentliga behöver bidra till att stödja civilsamhällets förutsättningar för att säkerställa ett rikt och varierat utbud av fritidsaktiviteter och länets infrastruktur behöver i högre grad stödja möjligheterna att ta sig till kultur och fritidsaktiviteter både i vardagen för länsinvånarna och för besökande och turister. Besöksmål Länet har ett rikt och varierat utbud av besöksmål, allt ifrån historiska platser och miljöer. Länets alla besöksmål har därmed stora möjligheter att både erbjuda länsinvånarna en berikande och varierad fritid men också att locka turister och andra besökare till länet - en viktig attraktivitetsfaktor även för länets invånare. *Det finns även många aktörer så som föreningar och kommuner som bidrar med rikt utbud av evenemang som lockar till sig deltagare och besökare utanför länsgränsen.*

OECD konstaterar i sin rapport att Jönköpings län har fokuserat för lite på attraktivitet för de människor som bor i eller kan tänka sig vilja flytta till länet. Rapporten är en viktig signal om nuläget, länets aktörer bör se det som en möjlighet och positiv utmaning till att utveckla kultur och fritidsutbud samt besöksmålen.

Delmål

Kultur- och fritidsutbudet är vitalt och närvarande i hela länet och tillgängligt för alla.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla attraktiva besöksmål i både stad och landsbygd.*

Delmål

- Utnyttja länets fulla potential inom besöksnäringen.
- Öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Driva en hållbar digital utveckling.*

Den demografiska utvecklingen utmanar svensk välfärd. Kommuner och regioner är mitt i en förändringsresa för att tillhandahålla välfärd på helt nya och smartare sätt. Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och likvärdig vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess och en effektiv och innovativ välfärd. Digitaliseringsrådet arbetar aktivt med e-förvaltningsområdet i Jönköpings län i syfte att öka nyttan för medborgare, näringsliv, föreningar och inre effektivisering i medlemmarnas organisationer. Region Jönköpings läns digitaliseringsstrategi anger inriktningen för regionens digitaliseringspolitik. Region Jönköpings län ska bli bäst i Sverige på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter. Ett mycket offensivt mål eftersom regeringens ambition är att Sverige ska bli bäst i världen. Bakgrunden till arbetet är den digitalisering som sker i samhället samtidigt som utvecklingen av digitala tjänster och infrastruktur är ett utpekat område i Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). De möjligheter och utmaningar som kommer med den digitala utvecklingen måste hanteras på rätt sätt för att tjäna människan, verksamheter och organisationer i hela länet. Vårt huvudmål är en hållbar digitaliserad region och vår målbild är att Jönköpings län är bäst i Sverige på digitalisering. Alla i Jönköpings län ska ha möjlighet att använda sig av digitala samhällstjänster.

Delmål

- Skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd för länets invånare – aktörer.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Skapa, upprätta en samverkansmodell med civilsamhället.*

Länet finns en stor resurs i vårt civilsamhälle. Ambitionen är att upprätta en produktiv dialog och avtala ett samverkansupplägg som ger länets aktörer ett bättre utgångsläge att genomföra förändringar och möta upp utmaningar. Det finns ett stort värde i engagemanget från civilsamhället. Det ger möjlighet till involvering och integrering i utveckling av vår gemensamma plats. Civilsamhällets aktörer enskilda individer få inflytande i olika samhällsfrågor, demokratin stärks, Involvering stärker folkhälsan. Ett län som ur alla perspektiv samverkar och är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och bra livsmiljöer.

Delmål

Stärka civilsamhällets roll i länets utvecklingsarbete.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Digitaliseringsstrategi
- Regionalt serviceprogram
- Regional besöksnäringstrategi
- Regional kulturplan

En tillgänglig region

Länets geografiskt strategiska läge har genom historien skapat förutsättningar för möten och handel som gett länet utmärkta förutsättningar att ta vara på framtidens möjligheter. En långsiktigt hållbar livsmiljö i länet förutsätter bostäder för människor i livet alla skeenden, attraktiva möjligheter att bo och leva i länets alla delar samt snabba och långsiktigt hållbara kommunikationer. En god tillgänglighet är en förutsättning för alla länsinvånare potential ska komma till sin rätt. Genom fysisk och digital infrastruktur skapar läget förutsättningar för att vara en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion.

2035 skapar tillgänglighet utvecklingskraft i Jönköpings län.

Näringslivet i Jönköpings län är uppkopplat i både globala och nationella leveranskedor genom sin dynamiska arbetsmarknad förse hela södra Sverige med arbetstillfällen. Genom nya stambanor för höghastighetståg kan detta uppnås, och göra Jönköpings län till navet i södra Sveriges transportsystem. Genom väl fungerande regional infrastruktur kan hela länet, både stad och landsbygd, kopplas upp mot stambanorna. Det är därför prioriterat att verka för en god utformning av nya stambanor samt att upprätta en ny regional plan för

transportinfrastruktur. Omställningen i arbetslivet och utbildningsväsendet som pandemin har skyndat på har också visat betydelsen av digital infrastruktur. Det är därför prioriterat att säkerställa att få ut det nya stödet för bredband. För att stärka arbetet kring transport- och bredbandsinfrastruktur, samt även för att belysa den geografiska aspekten av andra områden inom Regionala utvecklingsstrategin, är det prioriterat att ta fram regionala strukturbilder.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.*

Järnvägens betydelse för en hållbar tillväxt och utveckling är avgörande för Sverige som helhet och för Jönköpings län. För att kunna öka kapaciteten med järnväg för såväl person- som godstransporter behöver Sverige och Jönköpings län bygga nya stambanor. Det är den viktigaste samhällsbyggnadsfrågan för Sverige i modern tid. Nya stambanor för höghastighetståg ska byggas i ett sammanhållet system och kommer att bygga ihop stad och landsbygd. Det kommer generera fler arbetstillfällen, nya bostäder och bättre förutsättningar för omställningen till ett hållbart samhälle.

Delmål

~~Beslut om tidplan för höghastighetsbanan~~

**Verka för en ny järnväg mellan Göteborg-Jönköping
Höja standarden på befintliga järnvägar.**

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla infrastrukturen i länet så att den möjliggör hållbara, säkra och tillgängliga resor, transporter, logistik och turism.*

För att skapa förutsättningar för att nå målen inom Agenda 2030 krävs en utveckling av infrastrukturen i länet. För att klara målen behöver det ske en förflyttning av transporter från väg till järnväg. De befintliga vägarna behöver dock underhållas och utvecklas så att hög säkerhet kan hållas samt att alla former av miljövänliga transporter på väg kan underlättas. En välutvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för ett väl fungerande transportsystem. Det ska vara enkelt att resa, transportera gods och turista. Övergångar mellan olika transportslag ska förenklas och stimuleras.

Delmål

- Tillgång till säkra vägar
- Tillgång till vägar för tunga transporter
- Tillgång till/användning av fossilfria drivmedel
- Småskalig infrastruktur

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Skapa hållbar digital utveckling i hela länet genom tillgång till höghastighetsuppkoppling.*

Enligt prognosen blir det svårt att nå målet om att alla invånare i Jönköpings län ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025. Framförallt är det invånare på landsbygden och vid kommungränserna som är svårast att nå med bredband. För att uppfylla målet ska Region Jönköpings län ta ett större ansvar för samordningen med kommuner och andra aktörer som hanterar bredbandsutbyggnaden. Här behövs ett ökat arbete för att koordinera de insatser som idag pågår för att länets invånare och företag ska ha tillgång till ett snabbt och stabilt bredband. Arbetet görs inom samarbete med Regionssamarvetan i Sydsverige. Region Jönköpings län ska ta tillvara de medel som kommer från med regeringens budget för att fler hushåll och företag får tillgång till fiber/bredband.

Delmål

Alla medborgare i länet ska ha tillgång till säker och snabb tillgång till internet

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Gemensamma strukturbilder för länets framtida infrastruktursystem.*

Regionala strukturbilder är viktiga för att möta de nya krav som ställs på den kommunala översiktsplaneringen genom globaliseringen, specialiseringen, urbaniseringen och en ökande rörlighet. Strukturbilderna leder till relevanta och konkreta besluts- och planeringsunderlag för både lokal och regional utveckling när det gäller till exempel infrastruktur, boende, fritid, kultur, kompetensförsörjning och näringsliv.

Regionens roll är att bidra med ett regionalt perspektiv till översiktsplaner och bostadsförsörjningsplaner. På så sätt stärks hela länets konkurrenskraft. De regionala strukturbilderna är ett viktigt kunskapsunderlag för planerings- och strategiarbete, för både kommunala och regionala aktörer.

Genom arbetet med regionala strukturbilder främjas samverkan mellan olika aktörer i olika delar av regionen, på både kommunal och regional nivå. Tillsammans kan vi skapa en attraktiv plats för både näringsliv, arbetskraft och besökare, där alla delar av länet får verktyg till att utvecklas.

Delmål

Samverkan kring strukturbilder för länets utveckling

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa att kollektivtrafiken bidrar till en hållbar utveckling, arbetsmarknadsförstoring och länsinvånarnas resor till studier, fritidsaktiviteter och kultur.*

En utvecklad och tillgänglig kollektivtrafik bidrar även till ett mer jämlikt samhälle där alla invånare, oavsett ekonomisk förmåga har möjlighet att resa mellan studier, arbete och boende. Detta är en förutsättning för att invånare ska kunna ta del av kultur- och fritidsaktiviteter, service och omsorg. Även för besöksnäringen är ett välfungerande transportsystem av yttersta vikt för att lyckas locka turister till alla delar av länet.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Cykelstrategi
- Regional Transportplan
- Bredbandsstrategi

En smart region

Företagsamhet och samverkan är kännetecknande för länet sedan lång tid tillbaka. Genom innovations- och förändringskraft har länets näringsliv utvecklats och gått stärkt ur kriser och strukturomvandlingar. Mod, handlingskraft, stolthet och uppfinningsrikedom präglar företagen, deras ledare och medarbetare. Genom framgångsrika och prestigelösa småföretag blomstrar hela länet och sysselsättningen är hög.

2035 är Jönköpings län en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Hållbar tillväxt, stärkt konkurrenskraft, innovationskapacitet och förändringsledningsförmåga kommer behövas för att stärka företagen i Jönköpings län. En ökad samverkan mellan akademi, offentlig sektor och näringsliv ska resultera i kluster och innovationsmiljöer som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling för länet.

En strategi för smart specialisering har fastställts och ska bidra till ett växande och innovativt näringsliv. Strategin kommer ha stor betydelse för våra satsningar under de kommande åren.

För att klara omställning och ökad innovationsförmåga som näringslivet står inför måste kompetensförsörjning och kompetensutveckling stärkas. Det krävs samhandling från flera aktörer för att klara globala och nationella utmaningar Jönköpings University är härvidlag en viktig motor för ökad kompetens och innovationskapacitet.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Förstärka näringslivets och offentligas innovations- och förändringskraft.*

En stark industri är av stor betydelse för länet även framöver men en breddning av näringslivet är en viktig faktor för länets fortsatta utveckling. Därför måste nya näringar och affärsmöjligheter stödjas och stimuleras för att få möjlighet att växa. Nyföretagandet är relativt andra län lågt, vilket behöver ändras och företagsledarna är i huvudsak svenskfödda män varför företagsamheten behöver bli mer diversifierad. Förändringstakten är hög och

tekniska innovationer driver utvecklingen mot ett mer automatiserat, robotiserat och digitaliserat samhälle. Företag ställs inför utmaningar på en internationell arena och utsätts för allt hårdare konkurrens från hela världen. Innovation och kunskap är ur detta perspektiv nyckeln till framgång. Den regionala innovationsstrategin (RIS) tar sin utgångspunkt i samhällets utveckling och ger innovation ett tvärsektorieellt perspektiv. Det betyder att näringslivsdriven innovation, som ofta handlar om att tjäna pengar, berörs lika mycket som offentligt driven innovation, som ofta handlar om att effektivisera och utveckla nya processer. Akademiens roll för forskning och utbildning blir i allra högsta grad betydelsefull för länets samlade vitalitet och kreativitet liksom civilsamhällets engagemang i utveckling och förnyelse. Förmågan till förnyelse och förmågan att ta tillvara på ny kunskap och ny teknologi är central i dagens samhälle.

Delmål

- Ökad innovationskapacitet
- Fler nya företag
- Fler kvinnor som äger eller leder företag.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.*

För att hela länet fortsatt ska ha ett framgångsrikt näringsliv krävs förnyelse och utveckling inom alla sektorer samtidigt som ny affärslogik bejakas i takt med att digitaliseringens möjligheter tas tillvara och nyttiggörs alltmer. Förnyelse och utveckling innebär också ett ökat kunskapsinnehåll och en lyhörddhet mot marknadens förväntningar på miljömässig hållbarhet i de produkter och tjänster som länet erbjuder. Smart specialisering innebär att satsa på de områden länet ligger i världsklass eller har en relativ konkurrensfördel jämfört med andra regioner. Utvalda områden spetsas, breddas och diversifieras. Detta bidrar i sin tur till stärkt konkurrenskraft gentemot omvärlden.

Delmål

Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Smart specialisering S3
- Skogs- och trästrategin
- Digitaliserings-strategin
- Livsmedelsstrategin

En kompetent region

Förmågan att attrahera och rekrytera samt behålla och utveckla kompetenser är helt avgörande för att säkra näringslivets och den offentliga sektorns behov av medarbetare för att kunna möta välfärdens och näringslivets utmaningar. Förutsättningarna och utgångsläget varierar mellan länets kommuner, genom en väl fungerande samverkan i länet mellan Region Jönköpings län, kommunerna, akademi och övriga utbildningsanordnare samt arbetsförmedling och arbetsmarknadens parter säkerställs den långsiktiga kompetensutvecklingen och matchningen på arbetsmarknaden i hela länet.

2035 säkerställs matchningen på arbetsmarknaden i Jönköpings län genom det livslånga lärandet

Företag och offentlig sektor har problem med att rekrytera och hitta rätt kompetens. Det behöver inte vara så, utan alla människors potential borde kunna tillvaratas på arbetsmarknaden. Regional kompetensförsörjnings ambition är att matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns rekryteringsbehov och arbetskraftens kompetens är hög. Region Jönköpings län strävar efter att det finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling ska stödja näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånares potential och kompetens tas tillvara. Matchningen kan säkerställas genom att det livslånga lärandet stärks.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt.*

Region Jönköpings län har i egenskap av att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) ett särskilt ansvar för att stärka den regionala kompetensförsörjningen. Regionen ska arbeta för en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning. Vi vill stimulera kompetensutveckling som stärker kvinnors och mäns ställning på arbetsmarknaden, samt stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv. Regionen ska arbeta för att öka övergången till arbete bland kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden, samt underlätta unga kvinnors och mäns etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning.

För att stödja länets näringsliv behövs ett företagsforum där regionen kan vara en samordnare.

Länets kompetensbehov måste kontinuerligt analyseras. Prognoser om kompetensbehov på kort, och lång sikt ska regelbundet publiceras och utgöra underlag för kompetensförsörjningsinsatser. I en god dialog och samverkan mellan arbetsmarknadens parter och olika utbildningsanordnare kan dessa synliggjorda kompetensbehov tillgodoses genom olika utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser. Dialogen och samverkan mellan arbetsmarknadens parter och länets olika utbildningsaktörer ska säkerställas genom etablerandet av systematiska och strukturerade samverkansmodeller.

För att lyckas med en välfungerande matchning måste också effektiva strukturer för validering etableras. Det handlar framför allt om att tydliggöra de olika branschvisa valideringsmodeller som redan finns på plats, samt säkerställa hur dessa etablerade valideringsmodeller kan leda till konkreta kompetensutvecklingsinsatser.

Delmål

- Tillhandahålla analyser och prognoser av privat och offentlig sektors behov av kompetens på kort och lång sikt som underlag för kompetens-försörjningsinsatser.
- Det ska finnas effektiva strukturer för validering på regional nivå.
- **Anordna regelbundna företagsträffar med föreläsningar, diskussioner och nätverkande som är till nytta för enskilda näringsidkare. Agendan kan styras av angelägna frågor hos näringslivet, allt från tolkningar av regler och lagar till omvärldsbevakning.**

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.*

Delmål

- Medverka i planeringen av utbud och inriktning av regionalt yrkesvux.
- Kartlägga hur kommunala lärcentra arbetar med kompetensförsörjning.
- Folkhögskolors och studieförbunds möjligheter att stärka det regionala kompetens-försörjningsarbetet tillvaratas.

En global region

Länets strategiska läge, den internationellt profilerade högskolan och den ökande globaliseringen skapar förutsättningar för länet att bli en långsiktig hållbar och innovativ tillväxtregion. Exportmarknaden är central för många av länets företag. En förutsättning för länets långsiktigt hållbara utveckling är att länets företag erövrar och blir en del av de globala värdekedjorna. Insatser behöver därför kontinuerligt göras för att stödja företagets internationalisering- och exportambitioner. Globaliseringen ger även möjlighet till kunskaps- och kompetensinflenser samt ökar möjligheten för internationella företags direktinvesteringar och nyetableringar i länet.

2035 är Jönköpings län ett internationellt konkurrenskraftigt län.

I den regionala utvecklingsstrategin och i organiseringen hos Regional Utveckling är det internationella arbetet både ett eget och ett tvärsektorielt område. För länets utveckling, både det offentligas och näringslivets, är det viktigt med internationellt samarbete för att lära av andra, dra nytta av varandras likheter och olikheter, för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna. För att nå framgång på EU-arenan inom olika områden krävs kraftsamling och samordning. Detta är förutsättningsskapande för att på sikt nå andra mål.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Bidra till att utveckla EU och övriga världen i en mer hållbar riktning.

Globaliseringen påverkar också hur kultur, livsåskådningar och värderingar formas. Genom att aktivt delta i globaliseringen och den internationella konkurrensen kan länet skapa nya relationer med andra människor, med andra platser och med andra länder. Genom samverkan kan länet också påverka andra i en mer hållbar och fredlig inriktning utifrån perspektiven i de globala målen.

Delmål

- Främjande av mänskliga rättigheter
- Bedriva lärande för Agenda 2030
- Främjande av demokrati i ett europeiskt perspektiv
- Samverka med andra regioner i EU om förändring av regelverk så att man gynnar lokal livsmedelsproduktion.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder.

Jönköpings län har hittills utmärkt sig genom att i relativt låg utsträckning ta del av de ram- och sektorsprogram som finns för att EU:s gemensamma sammanhållningspolitik och mål ska bli verklighet. Därför behöver förutsättningar skapas för att fler aktörer ska vilja och kunna driva projekt. Det behövs också en större medvetenhet om de transnationella programmen och strategierna som Interreg och Östersjöstrategin och fler aktörer behöver stimuleras att delta i sektorsprogram och ramprogram för t.ex. forskning och innovation. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, och Europeiska Socialfonden ESF är en möjliggörare inte enbart för den regionala utveckling som skapas genom fonderna utan även för att skapa kapacitet för att nå andra medel inom EU.

Delmål

- Nyttjande av EU-medel
- Intresse av EU

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.

Samtidigt som globaliseringen skapar stora möjligheter, medför den också att förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Utvecklingen går allt snabbare och med hjälp av främst sociala medier sprids uppfattningar, trender och rörelser snabbt och får omedelbart stor global påverkan. För att hävda sig i denna miljö krävs en stor lyhördhet och förmåga att anpassa sig. Företags värdegrund och ansvarstagande när det gäller mänskliga rättigheter, produkter och processers hållbarhet samt arbetsmiljö och arbetsgivarvarumärke får allt större betydelse för konsumenters val och allmänhetens syn på ett företag. Företagets konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala.

Genom en proaktiv omvärldsanalys och att lära av andra kan det offentliga, näringsliv och civilsamhälle dra nytta av varandras likheter och olikheter för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del

av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Delmål

Omvärldsanalys utifrån länets perspektiv

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Den dubbla omställningen med EU:s gröna giv och EU:s digitala agenda
- Operativt program för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF) Småland och Öarna 2021–2027
- Programmet för Europeiska Socialfonden (ESF+) och dess handlingsplan för Småland och Öarna 2021–2027
- EU:s strategi för Östersjöregionen

Verksamhet för regional utveckling

Regional utvecklingsstrategi 2020–2035

Visionen i den regionala utvecklingsstrategin är inte bara en vägvisare, den är också ett löfte till länets invånare. Den innebär att Jönköpings län har bestämt sig för hur länet ska uppfattas i det långsiktiga perspektivet, såväl inifrån som utifrån. Tillsammans med strategins mål ska den leda till utvecklingen av ett hållbart län med goda möjligheter till boende i attraktiva miljöer. Den ska skapa förutsättningar för arbete, företagande, utbildning, bra kommunikationer samt ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för ett bra liv och god hälsa för alla länsbor. Strategin ska också bidra till att människor vill söka sig till och stanna i länet.

Den regionala utvecklingsstrategin är den långsiktiga planen för Jönköpings län. Arbetet med länets hållbara tillväxt och utvecklingsfrågor utgår från denna. Genomförandet av strategins handlingsplaner, andra beslutade program och planer för delområden som till exempel infrastruktur, trafik, kultur, digitalisering och hållbarhet, sker i ett etappvist arbete för att nå målen.

Ansvaret för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och för att nå målen till 2035 faller på många olika aktörer. Region Jönköpings län har uppdraget att leda och hålla samman arbetet i länet. Det sker i nära samverkan med kommuner, näringsliv, civilsamhälle, Jönköping University, övriga utbildningsaktörer, Länsstyrelsen och statens verksamheter i länet. Region Jönköpings län svarar också för analyser och utvärderingar samt nationella redovisningar.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundens och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt. Det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer.

Utvecklingsstatistik	Mätmetod	2022	2021	2020
Besökare				
Totalt	Gästnätter, antal		1 169 978	1 674 000
Varav utländska	Gästnätter, antal		154 279	471 000

Uppdrag

- Intensifiera arbetet med kulturella och kreativa näringar (KKN) i länet samt stötta och uppmuntra initiativ från andra aktörer inom KKN i länet
- Få länets invånare som våra bästa ambassadörer.
- Öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.

Framgångsfaktor: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Som aktör med regionalt utvecklingsansvar har Region Jönköpings län det nationella uppdraget att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla de verksamheter och program som ingår i det regionala tillväxtarbetet. Detta kallas jämställdhetsintegrering och är en politisk strategi som Sverige har jobbat efter sedan 1994. Förutsättningarna

för kvinnor behöver bli mer jämställda: Arbetsgivare ska sätta lön efter kompetens **och erfarenhet**, inte kön. Fler kvinnor ska få förutsättningar att starta och driva företag. Fler kvinnor behöver också finnas i styrelser och få möjlighet att bidra till innovation. Jönköpings län ska sträva efter jämlikhet i levnadsvillkor och det aktiva deltagandet i samhällslivet för alla människor i länet.

Uppdrag

- ~~• Utveckla arbetet med att minska oskäliga skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.~~
- Löpande insamling av data för att följa utvecklingen för att säkerställa att jämställdhetsmålen nås.
- **Vid lönesättning och anställning ska regionen jämna ut oskäliga löneskillnader mellan kvinnor och män. Erfarenhet ska värderas högt.**

Framgångsfaktor: Tillgänglig, säker och hållbar infrastruktur.

Jönköpings län har ett tydligt behov av omställning från fossila produkter till förnybar energi. Den fortsatta elektrifieringen är viktig. En stabil energiförsörjning är prioriterat mot bakgrund av den instabilitet som råder på marknaden, brister i infrastrukturen mm som i sin tur leder till brist på el i länet. Utveckling av ~~förnybara~~ **fossilfria** energislag såsom, **kärnkraft**, vind- sol- och vattenkraft ska främjas, liksom energieffektivisering och minskad energikonsumtion.

Jönköpings län har sett en kraftig utbyggnad av sol- och vindkraft, en utveckling som också väntas fortsätta och ytterligare tillta. Därtill har näringslivet fortsatt utvecklats och **ger** goda förutsättningar för **kärnkraft** **gällande** stark tillväxt. Detta ställer stora krav på energiförsörjningen, där infrastrukturen också behöver utvecklas och anpassas och ställas om för dagens behov och kommande utmaningar. Region Jönköpings län ska bygga upp kunskap, kapacitet och förmåga att genom samverkan bidra till denna omställning.

För att skapa förutsättningar för att nå målen inom Agenda 2030 krävs en utveckling av infrastrukturen i länet. För att klara målen behöver det ske en förflyttning av transporter från väg till järnväg. De befintliga vägarna behöver dock underhållas och utvecklas så att hög säkerhet kan hållas samt att alla former av miljövänliga transporter på väg kan underlättas. En välutvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för ett väl fungerande transportsystem. Det ska vara enkelt att resa, transportera gods och turister. Övergångar mellan olika transportslag ska förenklas och stimuleras.

Region Jönköpings län har under 2020 inlett arbetet med att ta fram en regional cykelstrategi. Syftet är att komplettera den regionala länstransportplanen för att förtydliga hur Region Jönköpings län kan bidra till en ökad, enkel och säker cykling till och från arbete och skola, samt turist och fritidscyklning, i hela länet. En regional cykelstrategi som kompletterar den regionala länstransportplanen kommer att behöva ta hänsyn till glappet mellan fysiska investeringar och övrigt regionalt och kommunalt ansvar för cykel frågan. En regional cykelstrategi tar sig an den del av länets transportinfrastruktur med cykelfokus som inte fullt ut fångas av den regionala länstransportplanens ansvar, Trafikverkets ansvar eller kommunernas ansvar. Istället bör den fokusera på att ena länet kring cykel frågan med utgångspunkt i de mjuka frågorna som folkhälsa, samhällsplanering, klimatpåverkan, ökad säker cykling, mobility management och liknande frågor.

Uppdrag

- Genomföra en analys om vilka ytterligare insatser som är nödvändiga för att uppnå breddbandsmålen.
- Utveckla metoder och arbetsformer för, samt att genomföra cykel främjande åtgärder. Genomförandet ska också följas upp i ett årligt cykelbokslut.
- Genomför en kartläggning och potentialstudie för regionala flygplatser.
- Ta fram nödvändiga beslutsprocesser och studier inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen.
- ~~• Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.~~
- I samverkan kartlägga energiförsörjningsbehoven nu och framgent, identifiera flaskhalsar för effektiv energiförsörjning och föreslå åtgärder.

Perspektiv: Process och produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter.

Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter

STRATEGISKT MÅL Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktor Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Den demografiska utvecklingen utmanar svensk välfärd. Kommuner och regioner är mitt i en förändringsresa för att tillhandahålla välfärd på helt nya och smartare sätt. Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och likvärdig vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess och en effektiv och innovativ välfärd. Digitaliseringsrådet arbetar aktivt med e-förvaltningsområdet i Jönköpings län i syfte att öka nyttan för medborgare, näringsliv, föreningar och inre effektivisering i medlemmarnas organisationer.

I den smarta staden skapar innovationer, digitalisering, miljö- och klimatteknik möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna behöver vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en central utgångspunkt för smarta städer.

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Sammanhållen digital service som baseras på samverkande processer och gemensamma lösningar innebär att välfärden kan erbjuda tjänster som utgår från användarnas behov och livshändelser. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt – till exempel genom effektiva infrastrukturlösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Länet har stora möjligheter att gå före i en hållbar stadsutveckling, och det blir då viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som idag finns tillgängliga. Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i högre grad än tätortens på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Nationella bredbands- och digitaliseringsstrategier ligger till grund för Region Jönköpings läns framtida strategi.

Region Jönköpings läns digitaliseringsstrategi anger inriktningen för Region Jönköpings läns digitaliseringspolitik. Region Jönköpings län ska bli bäst i Sverige på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter. Ett mycket offensivt mål eftersom regeringens ambition är att Sverige ska bli bäst i världen. Bakgrunden till arbetet är den digitalisering som sker i samhället samtidigt som utvecklingen av digitala tjänster och infrastruktur är ett utpekat område i Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). De möjligheter och utmaningar som kommer med den digitala utvecklingen måste hanteras på rätt sätt för att tjäna människan, verksamheter och organisationer i hela länet. Vårt huvudmål är ett hållbart digitaliserat län och vår målbild är att Jönköpings län är bäst i Sverige på digitalisering. Alla i Jönköpings län ska ha möjlighet att använda sig av digitala samhällstjänster.

Uppdrag

- Upprätta testbäddar för länets kommuner för att stödja hållbar digital utveckling.
- Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.

Framgångsfaktor Samverkan med andra aktörer

Civilsamhället är en stor och viktig resurs i Jönköpings län. Region Jönköpings län ska verka för en produktiv dialog samt upprätta en samverkansmodell som ger länets aktörer ett bättre utgångsläge att planera långsiktigt, genomföra förändringar och möta utmaningar. Det ger möjlighet till delaktighet, integrering och utveckling av vårt län. Civilsamhällets aktörer och enskilda individer ska ha inflytande i olika samhällsfrågor. Ett län som ur alla perspektiv samverkar och är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och bra livsmiljöer.

Uppdrag

- Stärka, formalisera och utveckla samverkan med civilsamhället i länet.
- I samverkan initiera en nätverksplattform för symbios mellan företag

STRATEGISKT MÅL: Kvalitet och hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet

Framgångsfaktor Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer.

Vårt län ska vara ett attraktivt län för nuvarande och kommande generationer. För att nå dit ska vi vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetens samtliga tre dimensioner. De beslut som fattas ska genomsyras av en strävan att minska miljöpåverkan, tillämpa en hållbar resursanvändning samt minska klimatpåverkan.

Agenda 2030: All regional tillväxt och utveckling ska utgå från en långsiktigt hållbar utveckling och de globala mål som identifierats i Agenda 2030. Därför behöver vi skapa förutsättningar i länet för att bidra till målen samt följa noga hur länet ligger till.

Klimat: Den globala uppvärmningen bromsas inte i den takt som behövs. Genom Parisavtalet har världens länder höjt ambitionsnivån och vill begränsa den globala uppvärmningen till under 2 grader och sträva efter att hålla den under 1,5 grader. Jönköpings län behöver särskilt se till vilka bidrag som kan göras från länet. Särskilt fokus bör vara på att ersätta fossila bränslen förnybara energikällor, energieffektivisering och minskad energikonsumtion.

Miljö: Om vi skyddar vår till delar unika miljö i Jönköpings län skapas goda förutsättningar för att bo, leva och verka här. Länet ska arbeta aktivt för att nå Sveriges miljö kvalitetsmål.

Regionen säger nej till eventuell brytning av sällsynta jordartsmetaller i Norra Kärr norr om Gränna. Gruvan utgör en betydande risk för bestående skador på miljön i Vättern och utmed Svartån. Vättern är i dag vattentäkt till hundratusentals hushåll och i framtiden kanske för mångdubbelt fler.

Ett risktagande med så viktiga ekologiska värden inte kan accepteras. Uppgifter om hundratusentals nya jobb förekommer men det är sällan det blir så många i verkligheten. De verkliga vinsterna riskerar istället hamna hos något utländskt gruvbolag.

Särskilda utmaningar som behöver lyftas fram är minska utarmningen av den biologiska mångfalden, minska föroreningar i luft och vattendrag, återställa förorenade områden, bevara och återställa våtmarker och hantering av avfall på ett hållbart sätt.

Uppdrag

- ~~Genom den framtagna koldioxidbudgeten kommunicera och skapa medvetenhet för ökad takt i klimatomställningen.~~
- Bidra till att öka andelen betesmark och ängsmark i länet.
- Bidra till att jordbruksmarken inte minskar i samband med byggnation.

Framgångsfaktor Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Jönköpings län tar i låg utsträckning del av de ram- och sektorsprogram som finns för att EU:s gemensamma sammanhållningspolitik och mål ska bli verklighet. Därför behöver förutsättningar skapas för att fler aktörer ska vilja och kunna driva projekt. Det behövs också en större medvetenhet om de transnationella programmen och strategierna som Interreg och Östersjöstrategin och fler aktörer behöver stimuleras att delta i sektorsprogram och ramprogram för t.ex. forskning och innovation. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, och Europeiska Socialfonden ESF är en möjliggörare inte enbart för den regionala utveckling som skapas genom fonderna utan även för att skapa kapacitet för att nå andra medel inom EU.

Region Jönköpings län deltar aktivt i samarbeten med andra län i Sverige. Tillsammans med Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Blekinge samt Jönköping University och Linnéuniversitetet drivs det gemensamma Brysselkontoret som sprider kunskap från Bryssel om EU:s sektorsprogram och ramprogram och hur de kan användas i Sverige.

Internationell policy och internationellt fokus som ett tvärsektoriellt perspektiv

När beroendet av omvärlden ökar och en del av de politiska besluten fattas på europeisk nivå blir det internationella arbetet en förutsättning för att skapa en långsiktig regional utveckling. Detta är bakgrunden till Region Jönköpings läns internationella policy. Den internationella policyn slår fast att Region Jönköpings läns internationella arbete ska främja den regionala utvecklingen och främja Region Jönköpings läns olika verksamheter. Region Jönköpings län är genom sina kunskaper och nätverk en resurs för länet vad gäller EU-finansiering och projektstöd.

Ett internationellt fokus är nödvändigt och kan öka potentialen för utveckling inom samtliga områdena i den regionala utvecklingsstrategin. Förutom att det internationella arbetet genomförs som ett eget område inom utvecklingsstrategin ska det därför dessutom integreras tvärsektoriellt inom andra områden.

Uppdrag

- Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

STRATEGISKT MÅL: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor Innovationsstödjande arbete

Ett starkt näringsliv med hög innovationsförmåga är av stor betydelse för länet. Nya näringar och affärsmöjligheter ska stödjas och ges möjlighet att växa. Nyföretagandet är relativt andra län lågt, vilket behöver ändras och företagsledarna är i huvudsak svenskfödda män varför företagsamheten behöver bli mer jämlik och diversifierad. Förändringstakten är hög och tekniska innovationer driver utvecklingen mot ett mer automatiserat, robotiserat och digitaliserat samhälle. Företag ställs inför globala och nationella utmaningar på en internationell arena och utsätts för allt hårdare konkurrens. Innovation och ökad kompetens är nyckeln till framgång.

Den av regionfullmäktige antagna *Smarta specialiseringsstrategin* tar sin utgångspunkt i länets utvecklingsmöjligheter och ger innovation ett tvärsektorielt perspektiv. Akademiens roll, genom utbildning och forskning, är mycket betydelsefull för länets samlade vitalitet och kreativitet. Förmåga till förnyelse och att tillvarata ny kunskap och teknologi är central i dagens samhälle.

Utvecklingsstatistik	Mätmetod	2021	2020	2019
Antal nystartade företag	SCB		1 809	1 809
Företagsledare, andel fördelat på kön	SCB		K: 25,3 % M: 74,7%	K: 25,3 % M: 74,7 %

Uppdrag

- I samverkan med forskningsinstitutioner utveckla formerna för att tillämpa aktuell forskning, utveckla forskningsinsatser eller testbäddar i arbetet med den regionala utvecklingen.
- Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.
- ~~Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna.~~
- Arbeta för att ~~öka andelen~~ **skapa nätverk** för kvinnor i bolagsstyrelser.
- Arbeta för att fler företag startas och stimulera nya näringar.
- Stödja affärs- och kompetensutveckling för företagare på landsbygden.

Framgångsfaktor Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.

Samtidigt som globaliseringen skapar stora möjligheter, medför den också att förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Utvecklingen går allt snabbare och med hjälp av främst sociala medier sprids uppfattningar, trender och rörelser snabbt och får omedelbart stor global påverkan. För att hävda sig i denna miljö krävs en stor lyhörddhet och förmåga att anpassa sig. Företags värdegrund och ansvarstagande när det gäller mänskliga rättigheter, produkter och processers hållbarhet samt arbetsmiljö och arbetsgivarvarumärke får allt större betydelse för konsumenters val och allmänhetens syn på ett företag. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala.

Genom en proaktiv omvärldsanalys och att lära av andra kan det offentliga, näringslivet och civilsamhället dra nytta av varandras likheter och olikheter för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt möjlighet till riktade projektutlysningar. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband såväl inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelningsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att de regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.

Uppdrag

- ~~Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning kopplad till den regionala utvecklingsstrategin.~~
- ~~Region Jönköpings län ska utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering med fokus på det de regionala utvecklingsåtgärderna effekter i länet på en aggregerad nivå.~~
- ~~Region Jönköpings län ska utveckla analys- och prognosarbetet för att säkerställa utgångspunkterna för det regionala utvecklingsarbetet.~~
- ~~Utveckla metoder för att koppla samman regional fysisk planering och infrastrukturplanering. Detta bör genomföras så att organisation och teknisk plattform kan hantera stora datamängder och analys av geografisk information för hela regional utvecklings verksamhetsområde.~~
- **Ta fram statistik och underlag i enlighet med statens minimikrav på återredovisning.**

Framgångsfaktor Etablera jämlika jämställda möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.

Företag och offentlig sektor har problem med att rekrytera och hitta rätt kompetens. Det behöver inte vara så, utan alla människors potential borde kunna tillvaratas på arbetsmarknaden. Regional kompetensförsörjnings ambition är att matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns rekryteringsbehov och arbetskraftens kompetens är hög. Region Jönköpings län strävar efter att det finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling ska stödja näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånarens potential och kompetens tas tillvara. Matchningen kan säkerställas genom att det livslånga lärandet stärks.

Region Jönköpings län har i egenskap av att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) ett särskilt ansvar för att stärka den regionala kompetensförsörjningen. Regionerna ska inom ramen för sitt tillväxtarbete fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet. I uppgiften ska det även ingå att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

Region Jönköpings län ska arbeta för en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning. Region Jönköpings län arbetar med att stärka kopplingen mellan skola-arbetsliv, utbildning och arbetslivets kompetensbehov samt kompetensutveckling som stärker individens ställning på arbetsmarknaden och näringslivets omställningsbehov. Region Jönköpings län ska arbeta för att öka övergången till studier eller arbete bland de individer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Uppdrag

- Presentera en årlig prognos över kompetensbehov i länet på kort och lång sikt. Särskilt uppmärksamma kompetensnivå på kommunal och delregional nivå. En framtidsspaning tas fram en gång per mandatperiod.
- Konkretisera den roll som folkbildningens aktörer kan spela i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

- ~~Kartlägga hur länets kommuner arbetar med lärcentra och hur Region Jönköpings län kan stödja arbetet.~~
- Arbeta för att det livslånga lärandet möjliggörs genom olika lokala och regionala modeller.

STRATEGISKT MÅL: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor Tillgång till regionala utvecklingsmedel utifrån länets behov ska öka.

Finansiering av arbetet med att leda, samordna och följa upp det regionala utvecklingsarbetet sker inom budgeten för Region Jönköpings län. Till stöd för olika former av projekt och verksamhet för riktade insatser som bidrar till tillväxt och utveckling finns egna regionala utvecklingsmedel på 18,1 mnkr. Region Jönköpings län disponerar årligen statliga utvecklingsmedel, så kallade 1:1 medel. Dessa styrs av förordning 2003:596. Med projektverksamhet avses i denna förordning sådan verksamhet som avser projekt med syfte att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Projektverksamheten ska vara förenlig med regionala strategier och program. Bidrag får lämnas med maximalt 50 procent i förhållande till total projektkostnad för att genomföra projekt som bidrar till att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Dessa pengar fördelas mellan olika projektstöd, företagsstöd och till kommersiell service.

Region Jönköpings läns finansiering ska i första hand inriktas till områden av strategisk kapacitetshöjande betydelse. Den årliga bemyndiganderamen för 2022 är 70 mnkr och anslaget som kan betalas ut är drygt 26 mnkr. Därutöver kommer aktiviteter kunna finansieras från olika källor som t.ex. EU:s strukturfonder och program samt svenska nationella insatser. Det finns enligt regeringens villkorsbeslut kring regionalt utvecklingsarbete krav på att återrapportera arbetet med hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet. Detta berör även regionala tillväxtmedel. Inför EU:s nya programperiod finns krav från EU-kommissionen att 30 procent av insatserna inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) ska genomföras inom politiskt mål 2 Ett grönare och koldioxidsnålare Europa 2021-2027.

Utöver ovanstående har Region Jönköpings län möjlighet att själv eller tillsammans med andra aktörer söka EU-medel eller statliga medel från särskilda utlysningar och insatser som ytterligare kan stärka det regionala utvecklingsarbetet. Den fleråriga finansieringen av regionala utvecklingsstrategin fastställs i egen process. En finansieringsstrategi för 1:1-medel kommer att fastställas under 2022. Strategin möjliggör en proaktiv finansiering och öppnar upp för portföljstyrning genom t.ex. riktade utlysningar. Finansieringsstrategin kommer på sikt att underlätta arbetet med utvärdering och uppföljning av insatser finansierade av 1:1-medel. Uppföljning och utvärdering görs idag primärt på projektnivå och som övergripande uppföljning av bemyndigande och anslag.

Utvecklingsstatistik	2022	2021	2020	2019
Bemyndiganderam regionala projektmedel	70 mnkr	70 mnkr	65 mnkr	56 mnkr
Utnyttjad andel bemyndiganderam	-	-	86 %	87 %
Nyttjande av anslag	-	-	60 %	64 %

Kultur

Kultur är en betydelsefull faktor för tillväxt och utveckling i länet. Ett rikt kulturliv och en levande kulturmiljö medverkar till ett områdes attraktivitet, ger ökad turism och arbetstillfällen. Dessutom är kulturupplevelser viktiga för individens välfärd och välbefinnande genom sin hälsofrämjande och rehabiliterande kraft. Kulturen har en given plats i arbetet med att öka intresset för Jönköpings län och för att göra det mera attraktivt för både besökande och boende. Genom att gemensamt värna om kulturens egenvärde och kulturutövares möjligheter blir kulturen en tillväxtfaktor.

Region Jönköpings län utvecklar kulturen inom områdena film, teater, musik, litteratur, dans, hemslöjd, bild och form samt stödjer folkbibliotekens samarbeten och utveckling. Region Jönköpings län är även huvudman för Smålands Musik och Teater och tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet stiftare av Jönköpings läns museum.

I Jönköpings län finns många kulturskatter och ett arv från tidigare generationer. Att dessa skyddas och bevaras har ett stort kulturhistoriskt värde.

Utöver statliga stöd som har till syfte att främja och bevara de historiska kulturella värdena vill vi att regionen engagerar sig i länet som en del i regionens ansvar för kulturen.

En kulturarvsfond har som syfte att ge aktörer och hembygdsföreningar som vill värna och utveckla vårt fina kulturarv fler möjligheter att lyfta dess historia ytterligare lite längre än vad de statliga anslagen ger.

Dessutom stödjer Region Jönköpings län verksamhet som främjar bildning, kulturell mångfald och konstnärligt skapande genom bidrag till föreningar och organisationer samt genom ekonomiskt stöd till kulturaktiviteter.

Regional kulturplan och kultursamverkansmodellen (Styrdokument och program)

Den regionala kulturplanen är ett styrdokument för det kulturpolitiska området på regional nivå och omfattar hela det regionala kulturansvaret, inklusive fördelning av statliga och regionala bidrag till regional kultur. Kulturplanen är ett verktyg för dialogen med staten avseende fördelning av statliga medel, samt en beskrivning om hur Region Jönköpings län vill att kulturområdet ska utvecklas.

Region Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer. Detta innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelningen av statsbidraget till regional kulturverksamhet. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara uppdragsbeskrivningar.

Regionala kulturverksamheter som finansieras med statliga medel via kultursamverkansmodellen:

- Sektionen för kulturutveckling, Region Jönköpings län
- Smålands Musik och Teater, Region Jönköpings län
- Jönköpings läns folkrörelsearkiv
- Jönköpings läns museum
- Riksteatern Jönköpings län
- Vandalorum, museum för konst och design
- Share music and performing arts

Sektionen för kulturutveckling, Smålands Musik och Teater och Jönköpings läns museum styrs av de regionala styrdokument som finns, exempelvis budget med verksamhetsplan. Dessutom ska dessa verksamheter långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt den regionala utvecklingsstrategin. Kulturplanen revideras under år 2022 då den nuvarande upphör att gälla.

Sektionen för kulturutveckling

Kulturutveckling är en verksamhet som, med den regionala kulturplanen som grund, arbetar strategisk för att stödja länets aktörer inom musik, teater, dans, film, bild och form, gestaltning, hemslöjd samt litteratur och regional biblioteksverksamhet. Med sin kompetens ska verksamheten förbättra förutsättningarna för ett rikt kulturliv i länet och stimulera utvecklingen av densamma. Verksamheten sker i dialog med och mellan civilsamhället och länets kulturaktörer. Verksamheten har i uppdrag att vara främjande, kunskapsbärande och bildande.

Kulturutveckling ansvarar för att utveckla de stöd som utgår till kulturlivet. I verksamhetens uppdrag ingår också att svara för forum och möten för dialog mellan kulturaktörerna och Region Jönköpings län. Samråd och samverkan med länets kommuner, civilsamhället, studieförbund, fria kulturutövare och institutioner är en central del av verksamheten. Ökat fokus ska läggas på det fria kulturlivet. Region Jönköpings läns kulturbidrag ska inte användas för organisationens egna kulturprojekt utan riktas till fristående kulturarbetare och det ideella kulturlivet. Genom den konstnärliga gestaltningen bidrar verksamheten till stimulerande miljöer i Region Jönköpings läns lokaler. Konstnärer, nationella såväl som internationella, ges möjlighet till arbete och länets invånare får tillfälle att möta samtidskonst i sin närmiljö.

Smålands Musik och Teater

Smålands Musik och Teater har ett länsuppdrag inom musik, teater och dans och ska, som nav för länets scenkonst, verka i länets samtliga kommuner. Genom sin teaterensemble och orkester, Jönköpings Sinfonietta, är Smålands Musik och Teater den största arbetsgivaren för konstnärlig personal i länet. Samverkan ska ske med det fria professionella kulturlivet, ideella krafter och civilsamhället. Smålands Musik och Teater ska bidra till att bredda intresset och engagemanget för kulturen i allmänhet och scenkonsten i synnerhet. Smålands Musik och Teaters verksamhet utgår ifrån Kulturhuset Spira i Jönköping. I den ingår att ansvara för ett brett utbud på Spiras fyra scener. Detta säkerställs genom egna produktioner, samarbeten, inköpta produktioner samt uthyrningar. Smålands Musik och Teater anordnar dessutom konferenser med kulturinslag. Verksamheten ska också bedrivas på platser ute i länet. Verksamhetens resurser ska fördelas så att Smålands musik och teater har en bred kulturverksamhet med scenkonstproduktioner som kommer hela länet till del samt god samverkan med det fria kulturlivet. Samverkan med andra professionella scenkonstverksamheter ska eftersträvas.

Smålands Musik och Teater (SMOT) omfattar regionens egen kulturverksamhet. Verksamheten ska kunna bära sig i högre grad av egna biljettintäkter.

Vi vill ha ett mål på egenfinansiering för SMOT på 25 % men kulturen ska ha stor frihet att planera sin verksamhet och bestämma biljettpriserna själva.

SMOT har påbörjat fler projekt ute i kommunerna vilket är positivt.

Under Coronapandemin har personal gått med oförändrad lön trots att verksamheten legat nere.

Vi vill att bemanningen i högre grad ska utgöras av projektanställningar beroende på projektens storlek och löptider.

Bidrag för kultur, demokrati och folkhälsa

Organisationer som får bidrag från Region Jönköpings län ska vara demokratiskt uppbyggda och ha hälsofrämjande, inkluderande, ideologiska, opinionsbildande, demokratiska och/eller sociala funktioner. Med demokratiskt uppbyggda avses att medlemmarna ska ha ett reellt inflytande över verksamheten. De organisationer som stöds av Region Jönköpings län ska bedriva sin verksamhet i större delen av länet. Målet med bidragen är att de ska stödja och stimulera verksamheter i hela länet som bidrar till länets utveckling. Det är även av stor vikt att skapa meningsfulla och inkluderande mötesplatser som främjar hälsa, kreativitet och integration i samverkan med civilsamhället.

När regionen delar ut kulturbidrag är det inte ovanligt att sökande får avslag. Inriktningen ska vara att hellre ge en lägre summa bidrag till fler sökande än större summor till färre sökande.

Stöd ges till organisationer som arbetar länsövergripande, självständigt och kontinuerligt för att bidra till demokrati, social inkludering och en meningsfull fritid för länets invånare. Bidragsgivningen inom kultur, demokrati och folkhälsa ska utgå från Region Jönköpings läns grundläggande värderingar och alla människors lika värde.

Stöden ska bidra till att:

- stärka och utveckla demokratin i hela länet.
- ge människor möjlighet att påverka sin livssituation i hela länet.
- utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i hela länet.
- bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet i hela länet.
- främja god hälsa och bättre livskvalitet för länets invånare.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundens och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

Strategiskt mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktor: *God och jämlik hälsa*

Uppdrag

- Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.

Framgångsfaktor: *Vitalt och tillgängligt kulturliv*

Uppdrag

- Stärka barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län.
- Utveckling av kulturens infrastruktur i länet.
- Utveckla, stödja och främja det fria kulturlivet
- Utveckla former som ger alla möjligheter att delta i och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021
Publik Smålands Musik och Teater	Statistik	50 000	Nytt mått 2023	
Konferensgäster Smålands Musik och Teater	Statistik	15 000	Nytt mått 2023	
Erbjuda scenkonst till länets kommuner	Statistik	13	Nytt mått 2023	
Egenfinansieringsgrad SMOT	Ekonomisk uppföljning	25 %	Nytt mått 2023	

Verksamhetsstatistik (nytt från 2023 därför saknas statistik från tidigare år)

Antal	2023	2022	2021
Publik/gäster Smålands Musik och Teater			
Publik vuxen			
Publik barn och ungdom			
Konferensgäster			
Erbjuda scenkonst till kommunerna (utifrån kommunernas behov)			
Turné			
Samverkan om bussresor till Spira			
Skolföreläsningar			

Perspektiv: Process produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

Strategiskt mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktor: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag

- Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.

Framgångsfaktor: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag

- Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell kulturutövare i länet.
- Utveckla hållbara strukturer för samråd, samverkan och dialog mellan aktörer inom kulturområdet.
- Bidra till att skapa en hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet genom att samverka inom ramen för Regionsamverkan Syd (RSS).
- Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.

Framgångsfaktor: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag

- Främja och delta i kulturellt samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen om kulturens och bildningens möjligheter och utveckling.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som

kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor: Förbättringskunskap

Uppdrag

- Genom kunskapsöverföring och stödjande insatser främja utveckling av berörda konst- och bildningsområden, med och mellan civilsamhället, kulturell verksamhet och konstnärliga utövare i länet.

Utbildning och bildning

Naturbruksskolor

Region Jönköpings läns naturbruksskolor, Stora Segerstads naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksgymnasium, ska utvecklas i samråd med länets kommuner och branschens aktörer. Detta sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter, samt i lokala programråd där företrädare för de gröna näringarna deltar. Naturbruksskolorna ska vara goda förebilder, sprida kunskap och arbetssätt som bidrar till att nå de globala målen och Sveriges miljömål. Naturbruksskolorna är viktiga för Region Jönköpings läns ansvar för regional kompetensförsörjning samt viktiga utbildnings- och kompetenscentra för de gröna näringarna.

Bredare utbildningsutbud för framtidens industri och lantbruk

I början på 1990-talet producerades 75 % av all vår mat inom Sverige. Idag är den siffran nere på 50 %. Det är en mycket allvarlig utveckling. Vi behöver ha som mål att öka självförsörjningen av livsmedel till 80 %.

Att inte vara självförsörjande på mat kan vara förödande vid kriser som begränsar både produktion och import av nödvändiga livsmedel. Sveriges bönder har i jämförelse med andra EU-länder en sämre konkurrenskraft. Det beror på dyrare bränsle, energipriser, regelsystem, byråkrati och högre skatter.

Region Jönköpings läns naturbruksskolor producerar volymer av både kött och mjölk som skulle kunna försörja sjukhusköken via återtag och/eller egen förädling. Detta är en viktig del i regionens självförsörjning vid beredskap och leveransstörningar.

På sikt behövs investeringar i lokaler som kan hantera detta. Under 2022 ska undersökas möjligheten att starta minimejeri och minislakteri inom ramen för naturbruksgymnasierna. Det ger också en attraktivare utbildning.

Det behövs:

- reducerad energi, och dieselskatt för bönder.
- att Regionen i första hand upphandlar närproducerade livsmedel inom 15 mil från Jönköpings län.
- att Regionen återtar kött och mjölk från våra naturbruksskolor som kan försörja sjukhusköken i kristid.
- att regionens lantbruksskolor får starta ett minimejeri och minislakteri. Det ger en attraktivare utbildning som kan locka fler yngre att satsa på lantbruk.

Dessa delar bidrar till regionens självförsörjning och lokal matproduktion.

Naturbruksskolorna ska vara ledande inom sina områden och det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte att bidra till de gröna näringarnas utveckling. För att bidra till det behöver tillämpad forskning, försöksverksamheter och öppna testbäddar utvecklas på skolorna i samarbete med akademi, forskningsinstitutioner och näringsliv. Detta skapar förutsättningar för att utveckla skolorna till reella kompetenscentrum för de gröna näringarnas långsiktigt hållbara utveckling.

Folkhögskolor och folkbildning

I det livslånga lärandet, för att stärka demokratin och för att förse länet med efterfrågad kompetens har folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer genom den långa bildningstraditionen och att den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos deltagare. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildningsbakgrund, deltagare med utländsk bakgrund och personer med funktionsvariationer. Folkhögskolorna har en viktig roll när det gäller att ge människor en andra chans till vidare studier, att möta människors unika behov och förutsättningar samt att bidra till det livslånga lärandet.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och hälsa för Värnamo folkhögskola. Dessa folkhögskolor tillsammans med länets rörelsedrivna folkhögskolor är en viktig resurs för länets kompetensförsörjning.

Folkhögskolorna utgör en arena som möjliggör för alla människor att inkluderas i det sociala och politiska livet. Studieförbund och folkhögskolor skapar mötesplatser som både bidrar till social sammanhållning och till en öppen och fri debatt. Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Det innebär att folkbildningens målgrupp är bredare än målgruppen för vuxenutbildningen.

Verksamheten ska utvecklas vidare för att ytterligare bidra till demokratin, att stödja människors handlingskraft, fylla utbildnings- och bildningsbehov i samhället och ge alla tillgång till kulturlivet. Folkhögskolorna kan snabbt anpassa sig till skiftande behov i samhället och hos individer och grupper med olika utmaningar.

Animationsutbildning

Sörängens folkhögskola har idag en tvåårig animationsutbildning men vill etablera en treårig praktisk utbildning. Denna utbildning kan då också utgöra stommen för att skapa ett nationellt center för animation. Genom att erbjuda ett tredje studieår ger det deltagarna en mer grundlig utbildning eftersom animation i sig är ett hantverk som kräver tid och fördjupning. Det saknas nationell motsvarighet och för Region Jönköpings läns del skulle en kreativ utbildning av riksintresse öka områdets attraktivitet. Dessutom skulle kompetens hos deltagarna också ge förutsättningar för att erbjuda olika verksamheter inom Region Jönköpings län möjlighet att beställa animerat informations- och marknadsföringsunderlag. Denna verksamhetsförändring ryms inte inom befintliga ramar. Under förutsättning att utökning av budget beviljas planeras start av ett tredje år påbörjas under 2023 och att utbildningen är i full drift läsåret 2025/26.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundens och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor: Nöjda kunder och intressenter

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021
Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (naturbruksskolorna)	Statistik	3,0 %	3,9 %	3,3 %

Resultat 2020

Resultat 2021

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sökande per utbildningsplats, folkhögskolorna	Statistik	≥ 2,0	1,5	0,8	2,3	1,6	0,8	

Uppdrag

- Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.
- Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Perspektiv: Process produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

Strategiskt mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktor Säker verksamhet

Uppdrag

- Utveckla formerna för att livsmedel som producerar på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.

Framgångsfaktor Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	Statistik	90 %						
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan	Statistik	90 %	89 %	90 %	89 %	93 %	84 %	90 %

Verksamhetsstatistik

Antal deltagarveckor* folkhögskolor	2021	2020	2019
Sörängens folkhögskola	7 090	6 839	6 732
Värnamo folkhögskola	7 632	7 477	7 120
Rörelsefolkhögskolor i länet**	27 240	26 389	26 576
Antal gymnasieelever***	Lå 2020/2021	Lå 2019/2020	Lå 2018/2019
Stora Segerstads naturbrukscentrum	182	181	172
Tenhults naturbruksgymnasium	218	192	194
Antal elever gymnasiesärskola****	Lå 2020/2021	Lå 2019/2020	Lå 2018/2019
Stora Segerstads naturbrukscentrum	16	10	15
Tenhults naturbruksgymnasium	24	22	19

* En deltagarvecka = en deltagare som studerar heltid fem dagar per vecka.

** Braheskolan, June, Mariannelunds, Mullsjö, Sommenbygdens, Södra Vätterbygdens och Ädelfors folkhögskolor

*** Statistik från Skolverket

**** Egen statistik

Uppdrag

- Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud med hög kvalitet på naturbruksskolorna och folkhögskolorna, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov.

- Utbildningar inom gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer som är anpassade efter näringsens behov ska erbjudas.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor: Professionell kunskap

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2022	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel behöriga lärare								

Uppdrag:

- Tillvarata den pedagogiska kompetensen

Perspektiv: Ekonomi

Leder för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

STRATEGISKT MÅL God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor: Kostnadseffektiv verksamhet

Avser samtlig verksamhet under ANA-nämnden.

Systemmätetal	Mål 2022	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Ekonomi i balans ANA-nämnd	Inte överstiga budget	14,1 mnkr	14,3 mnkr	Målet nått	Ej aktuellt	Negativ avvikelse	Månad

Länstrafiken

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i Jönköpings län styrs och påverkas av de visioner som fastställs av Region Jönköpings län och andra samhällsorgan. Region Jönköpings län bedriver sin verksamhet utifrån visionen: För ett bra liv i en attraktiv region. Ett bra liv förutsätter bl.a. goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att arbetsplatser, skolor, köpcentra, offentlig service som t ex sjukvård och kulturinrättningar ska nås med kollektivtrafik av så många regioninvånare som möjligt. En attraktiv region fordrar bl.a. en hög tillgänglighet till dessa funktioner.

En väl fungerande kollektivtrafik har en avgörande betydelse för att möjliggöra en sådan situation för såväl enskilda människor som näringsliv. Det ska vara lätt att resa till och från olika resmål inom och utanför länets gränser. Med utgångspunkt från sitt uppdrag har en verksamhetsidé formulerats för Region Jönköpings läns kollektivtrafik enligt följande: Kollektivtrafiken ska ses som ”Det naturliga resvalet” och bedrivs med omtanke om kunderna samt erbjuda prisvärda, enkla och säkra resor. Med det naturliga resvalet menas att det ska vara ett naturligt förstahandsval att resa med tåg och buss då man behöver en motoriserad resa. Inför varje beslut att resa ska den kollektiva resan alltid vara ett klart och tydligt alternativ till andra reseformer. Naturligt också i den bemärkelsen att kollektivresan sparar på vår miljö. Beslutet om hur man ska resa kommer inte alltid att resultera i att man väljer buss eller tåg, men det kollektiva resandet ska alltid ha en stark attraktionskraft för den enskilda människan.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Lagen innebär bland annat att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell trafik. En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Trafikförsörjningsprogram

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet ska beskriva mål och inriktning för all regional kollektivtrafik, det vill säga kollektivtrafik inom länet samt den kollektivtrafik över länsgräns som till störst del består av vardagsresande. Detta eftersom dagens regioner inte alltid slutar vid länsgränsen utan kan bestå av större arbetsmarknadsregioner där människor dagligen pendlar över länsgränser.

Beslut om nytt regionalt trafikförsörjningsprogram för länet togs under 2021 och omfattar tiden fram till 2035.

Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter, myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande mål till 2035

Marknadsandel

Andelen kollektivtrafik av det totala antalet motoriserade transporter ska vara 25 procent.

Antal resor

78 procents resandeökning jämfört med 2018 till sammanlagt 40 miljoner resor

Kundnöjdhet/kvalitet

(avser nöjda eller mycket nöjda)

Alla länsbor, allmän trafik, 60 procent

Resenärer, allmän trafik, 70 procent

Tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättningar

Fler ska kunna resa med allmän kollektivtrafik genom tillgänglighetshöjande åtgärder vid hållplatser och andra bytespunkter. Fler linjer ska kunna betraktas som fullt tillgängliga och redovisas i kommande Trafikförsörjningsprogram.

Nåbarhet

Av länets befolkning har 84 procent av befolkningen närmre än en kilometer till en hållplats eller station i kollektivtrafiksystemet med en turtäthet på minst 8-12 turer varje vardag (2017 års siffror SCB). Målet är att kunna hålla nåbarheten kring 85 procent.

Miljö och hållbart samhälle

All allmän kollektivtrafik drivs med förnybara drivmedel. År 2018 var denna andel 85 procent. Busstrafiken körs helt med förnyelsebart drivmedel från 2021.

Trafikens totala koldioxidutsläpp g CO₂/personkilometer minskar med minst 73 procent. Trafikens totala energianvändning kWh/personkilometer minskar med minst 38 procent.

Buller ska minska. Andel kilometer körda i stadstrafik ska till 50 procent utföras med eldrivna fordon. Till eldrivna fordon räknas även ladd-hybrider.

Sverigedemokraterna har en annan syn på Trafikförsörjningsprogrammet enligt följande:

Fem centrala målsättningar som ska vara uppnådda till 2035 finns idag:

- **Nåbarhet**
- **Kundnöjdhet/kvalitet**
- **Tillgänglighet**
- **Självfinansieringsgrad**
- **Miljö/hållbart samhälle**

Sverigedemokraterna tycker även **Självfinansieringsgrad** bör finnas med bland dessa mål.

Bland trender och nya resandemönster som beskrivs i programmet finns bara faktorer som förutspår ett ökat antal resande.

Sverigedemokraterna vill belysa att alltfler arbetar hemifrån vilket kan betyda ett lägre antal resande, vilket varit en tydlig trend senaste året. En del talar dessutom för att detta är en delvis bestående trend.

Vi vill att målen om Marknadsandel och Resandemål tas bort.

Koalitionen menar att ”Tillgång och prissättning av parkeringsplatser är effektiva styrmedel för bidra till ett ökat kollektivt resande.”

Sverigedemokraterna menar att kollektivtrafiken inte ska konkurrera med andra transportslag, exempelvis genom att göra det besvärligare att åka bil. Det är viktigt med god tillgänglighet till parkeringsplatser och rimliga P-avgifter.

När regionens personal ska få nyttja restid som arbetstid för att öka kollektivtrafikens marknadsandel, vilket koalitionen föreslår, får vi ojämlika förutsättningar beroende på var i länet man bor.

- Målet på Kundnöjdhet/kvalitet för resenärer höjs till 80 %.
- Mål på 50 % skattesubventionsgrad läggs till.

De senaste åren har Länstrafiken fått större budgetutökning än sjukvården procentuellt sett. Huruvida det är rimligt med ännu fler budgetutökningar framöver behöver diskuteras politiskt.

För att få fler resande har koalitionen satsat på att bygga ut fler linjer där resandeunderlaget är högt. Alltså har städerna gynnats med tätare linjer på bekostnad av landsbygden, som har lägre resandeunderlag. Detta behöver omprioriteras så landsbygden inte glöms bort. Fler pendlarparkeringar behövs på strategiska platser.

Vi behöver en utbyggd kollektivtrafik på landsbygden upphandlad av mindre aktörer, exempelvis lokala taxiföretag.

Det ska vara mindre upphandlingar där invånare på landsbygden är mer delaktig i val av tider och linjestråk, varefter trafiken kan planeras upphandlas exempelvis årsvis.

Idag upphandlas stora bussar på flerårskontrakt på landsbygden, även på linjer där resandet är lågt. Det är slöseri!

Syftet med kollektivtrafiken ska primärt vara att människor utan bil ska ha möjlighet ta sig till en större tätort för service, skola och arbete. För att bidra till närtrafiken kan möjlighet att åka med skolskjutsar utredas.

Kommunens ansvar för skolskjuts sträcker sig enbart till grundskolan därför behövs exempelvis skoltransporter även för gymnasieelever som bor långt från en busslinje.

Kollektivtrafikövergripande

Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafik kostnaderna. Aktiv marknadsföring, effektiva försäljningskanaler, till exempel till arbetsgivare och företag, och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet. Kollektivtrafiken har under pandemin tappat mer än hälften av resorna. För att få tillbaka resenärerna efter pandemin men även för att attrahera nya resenärer kommer det att krävas omfattande marknadsföringsinsatser och insatser för att förbättra kundupplevelsen.

Allmän kollektivtrafik

En avsiktsförklaring mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län har tecknats avseende stadstrafiken i Jönköping. Avsiktsförklaringen innebär bland annat införande av elbussar på stomlinjerna, en helt ny stomlinje 4 samt åtgärder som Jönköpings kommun behöver vidta för att förbättra framkomligheten i trafiken. För att genomföra satsningarna har en ny bussdepå uppförts i Jönköping. Den nya stadstrafiken startade i juni 2021 då även den nya depån började tas i bruk.

Det behövs ett trygghetsnummer för personal och resenärer dit man kan ringa om det uppstår hotfulla situationer.

Telefonnumret ska synas tydligt. Om någon befinner sig i en hotfull situation, om någon klottrar, eller vandaliserar, kan ett samtal till trygghetsnumret bidra att ordningsvakter snabbt kommer på plats och minska ekonomisk skada eller lidande.

Självklart ska även kameraövervakning finnas i anslutning till busschauffören och möjlighet till kroppskamera för tågvärdar.

På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Behov av underhåll på järnvägslinjerna i Jönköpings län är stort, södra stambanan behöver hålla hög kvalitet och de regionala tågbanorna behöver rustas upp. Det är prioriterat att i samverkan med Trafikverket driva frågan om ett järnvägsnät med hög kvalitet. Järnvägslinjen mellan Nässjö och Vetlanda behöver rustas upp och elektrifieras.

Eftersom regionaltågtrafiken har en långsiktigt strukturerande effekt i samhället, är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tågtrafikeringsuppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras. Länstrafiken förnyar sin fordonsflotta inom Krösatågen och ett projekt om fordonsanskaffning pågår tillsammans med länen inom Regionsamverkan Sydsverige och Transitio AB. De nya fordonen kan inte underhållas i nuvarande depå och därför byggs en ny tågdepå i Nässjö.

Serviceresor

Region Jönköpings län ansvarar genom Länstrafiken för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning.

Resursförstärkning

Sedan Coronapandemins start har resandet och biljettintäkterna minskat kraftigt vilket medfört ett betydande budgetunderskott inom Länstrafiken. Region Jönköpings län har erhållit statsbidrag för intäktsbortfall men det har inte täckt hela intäktsbortfallet. Beroende på resandeutvecklingen kommer budgetunderskottet bestå under flera år framåt.

~~Med den bakgrunden och med de målsättningar som finns i trafikförsörjningsprogrammet om ett ökat resande, kommer det krävas betydande resursförstärkningar, men också omDispositionering av resurser från trafikutbud med lågt resandeunderlag.~~

~~För att finansiera fortsatta satsningar som exempelvis anskaffning av nya Krösatåg och ny tågdepå, tillförs en resursförstärkning enligt intentionerna i trafikförsörjningsprogrammet 2023 och 2024. om 35 miljoner kronor årligen.~~

Förväntade kostnadsökningar 2023 och framåt innebär att en genomsnittlig uppräknings av biljettpriserna enligt index behöver göras vid årsskiftet 2022/23. Prishöjningarna är en förutsättning för att bibehålla en budget i balans förutom ytterligare budgetkompensation. Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prisförändringar. För 2023 föreslås en höjning av egenavgiften för sjukresor till 135 kr. Ersättning för resa med egen bil samt boende föreslås vara oförändrade.

Hållbar utveckling

Region Jönköpings län har åtagit sig att göra sin del för att bidra till att nå 1,5-gradersmålet i Parisavtalet. Genom att uppfylla de mål som är uppsatta i Region Jönköpings läns program för hållbar utveckling bidrar vi till att uppfylla vårt åtagande.

Enligt hållbarhetsprogrammet ska år 2025 bussar i allmän kollektivtrafik drivas med 100 procent förnybara drivmedel, dieseltåg drivas med den andel förnybara drivmedel som är godkänt, dock minst 20 procent förnybara drivmedel, eltåg drivas med 100 procent förnybar el och fordon inom serviceresor drivas med minst 40 procent förnybara drivmedel. Omställning till förnybara drivmedel innebär ökade kostnader.

Perspektiv Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundernas och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor Nöjda kunder och intressenter

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Andel nöjda index (NKI) (kollektivbarometern) Allmän kollektivtrafik							
-alla länsbor	55 %	49 %	46 %	>54 %	>46 %	<46 %	Tertial
resenärer	80 %	60 %	58 %	>64 %	>54 %	<54 %	Tertial
Serviceresor	85 %	83 %	85 %	>84 %	>70 %	<70 %	Tertial

Uppdrag

- Se över biljettsortiment och prissättning med tanke på nya resandemönster efter pandemin.
- Inrätta trygghetsnummer för bussförare och resenärer och erbjud kroppskamera för tågvårdar.

Perspektiv: Process och produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunder och intressenter.

Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

STRATEGISKT MÅL: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Antal resor, allmän kollektivtrafik	22,6 miljoner	22,1 miljoner	-20 %	Ökn jmf 2020	Ej ökn	Minsk	Månad
Andel förnybara drivmedel i dieseltåg	20 %	19 %	19 %	>20%	>16%	<16%	Helår

Uppdrag

- Ta avstamp i nytt Trafikförsörjningsprogram för att få igång det kollektiva resandet efter pandemin.
- Fortsätta med upphandlings- och leveransprojekt av nya tågfordon samt bidra till arbetet med ny tågdepå.
- Förbereda upphandling kollektivtrafik på landsbygden upphandlad av mindre aktörer, exempelvis lokala taxiföretag.

Perspektiv: Ekonomi

Leder för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

STRATEGISKT MÅL: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor Kostnadseffektiv verksamhet

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Ekonomi i balans TIM-nämnd	Inte överstiga budget	-7,3 miljoner kr	-22,2 miljoner kr	Målet nått	Ej aktuell	Negativ avvikelse	Månad

Uppdrag

- Att genomlysna resandemönster och ekonomiska effekter på kort och lång sikt utifrån pandemin och som ska utgöra underlag inför budget och översyn av Trafikförsörjningsprogram.

Vänsterpartiets budgetförslag 2023

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

I Vänsterpartiets förslag till budget för Nämnden för arbetsmarknad, attraktivitet och näringsliv fortsätter tidigare beslutade satsningar i flerårsplanen för 2022-2024 med vederbörliga förändringar utifrån Vänsterpartiets förslag till flerårsplan. Utöver redan fattade beslut förslår Vänsterpartiet en rad viktiga satsningar inom nämndens ansvarsområden. Bilagor justeras i enlighet med budgetförslagets intentioner.

- En översyn av biljettpriser och övrig prissättning vid Smålands Musik och Teater med syfte att göra verksamheten mer tillgänglig för allmänheten.
- Uppgradering av arbetet med ”Kultur för hälsa” genom att inrätta en tjänst med syfte att samordna arbetet samt ytterligare en tjänst som kulturarvsutvecklare, **se FS-budget**
- Fokus på att stödja företag, bland annat i deras omställningsprocess, genom att stärka företagsjouren, **1 miljon.**
- Ökad samverkan för att stärka spelkulturen. Goda möjligheter och rätt förutsättningar behöver råda för att exempelvis barn och unga ska kunna växa inom exempelvis gaming och e-sport. Folkhälsoarbetet integreras i samverkan, **1 miljon.**
- Mer stöd till det fria kulturlivet, **7 miljoner.**
- Animationsutbildning Sörängen, **1,5 miljoner.**
- Samverka för att möjliggöra att barn med funktionsnedsättningar och NPF-diagnoser kan delta i kulturaktivitet och medskapna på lika villkor som alla andra barn i länet, **2 miljoner.**
- Arbeta för att fler utrikesfödda kvinnor ska komma in i arbetslivet samt starta och driva företag.
- Säkra pedagoger vid Vandalorum, Länsmuseet och Folkrorelsearkivet samt fortsätta ”Kulturrätten” och gör så att det även omfattar gymnasiet, **1,5 miljoner.**

Regional utveckling

Bild 1: Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård Region Jönköpings län ska vara bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Den regionala utvecklingsstrategi visar hur Region Jönköpings län ska uppfattas i det långsiktiga perspektivet. Den ska leda till utvecklingen av ett hållbart län med goda möjligheter i attraktiva miljöer för arbete, företagande, utbildning och utveckling, bra kommunikationer samt ett rikt fritids- och kulturliv som ger förutsättningar för god hälsa och ett bra liv för alla. Strategin ska bidra till att människor vill söka sig till länet och få dem att stanna. För att lyckas med det krävs både legitimitet och mandat för att samla aktörer och att utveckla och driva det regionala tillväxtarbetet. Utmaningar ska vändas till möjligheter och styrkor.

Förmågan att attrahera, behålla, utveckla kompetenser och företag är avgörande för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region. Det är människor som bidrar med kompetens och arbetskraft, som driver företag framåt och investerar. I länet finns många små och medelstora företag, både inom tillverkningsindustrin och inom andra branscher, inte minst inom skogsnäringen. Traditionen av entreprenörskap i länet är stor. För att behålla och utveckla denna behövs förutsättningar att nå framgång. Det kan handla om möjligheter att rekrytera, konkurrenskraftiga priser på el och goda transportmöjligheter via järnväg. Nya möjligheter ska tas tillvara inom exempelvis besöksnäringen. Tanken att eget företagande är ett reellt alternativ till anställning behöver planteras tidigt hos länets ungdomar och detta sker i samverkan med flera organisationer.

En viktig del är de personella resurser som krävs för olika verksamheter inom Region Jönköpings län. Förmågan att ta tillvara på hela arbetskraftens kompetens, kreativitet och erfarenhet oavsett bakgrund, kön, härkomst, ålder eller boendeort är helt avgörande för länets sociala sammanhållning och för att säkra välfärden. Det finns till exempel stor kunskap och kompetens hos människor som på grund av en funktionsnedsättning inte har fått en anställning eller kan tillgodogöra sig utbudet av kultur- och fritidsliv. Här måste en tillgänglighetsanpassning ske. Personer med funktionsnedsättningar ska inte betraktas som ett särintresse, utan integreras i ordinarie verksamheter, kultur- och fritidsliv.

Samverkan med Jönköping University och vuxenutbildning har en strategisk roll för forskning, innovation, utveckling och kompetens i hela länet. Det är också en viktig faktor för ungdomar att stanna kvar i länet efter gymnasiet och inte tvingas flytta för att nå högre utbildningar.

Vid sidan av naturbruks- och folkhögskolornas historiskt väl förankrade och viktiga arbete och som redan ingår i Region Jönköpings läns ansvar, har yrkesutbildningar på gymnasiet och yrkeshögskolenivå en särskild betydelse för kompetensförsörjningen i länet för att säkra den direkta kopplingen till näringslivets behov. Efterfrågan på arbetskraft inom nya yrkeskategorier betonar ytterligare individens behov av kompetensutveckling, livslångt lärande och rätt till omställning. Här bidrar vuxenutbildningar och studieförbundens kurser på många områden.

Under kulturens stora paraply ryms samhällets verksamheter på olika sätt. Saknaden av kultur tydliggjordes under pandemin, då mycket låg nere. Motsatsen har upplevts genom rapporter från kriget i Ukraina, där kulturyttringar av skilda slag genom tradition spelar stor roll för gemensamma kulturella upplevelser och kulturinsatserna ger framtidshopp. Den kulturella kraften behöver medvetandegöras också hos oss i fredstid. Inte minst innebär det fler pedagoger till våra kulturinstitutioner så att barn och unga kan ledas och läras. Redan tidigt ska man räkna in utbildningarna vid länets kommunala kulturskolor. Det är av stort värde att attraktiviteten hos de olika utbildningsgrenar/kurser som erbjuds där framhålls i avsikt att locka intresserade elever. Region Jönköpings län har en nyligen tillträdd kulturskolesamordnare för att koordinera verksamheterna och göra dem tillgängliga i större utsträckning för fler grupper – geografiskt, socialt och funktionsmässigt. Den verksamheten behöver utvecklas och integreras i arbetet för barns och ungas möjlighet att i hela länet tillägna sig olika former av konst och kultur. Intresset att delta i olika kulturaktiviteter kan uppstå när elever återkommande stadiervis presenteras olika kulturinslag i skolan genom den så kallade "Kulturrätten" som administreras av Riksteatern på uppdrag av Region Jönköpings län. Den försöksverksamheten för grundskolan måste få sin fortsättning och att den också omfattar gymnasiet årskurser.

Tillgängligheten till kultur för äldre personer behöver även uppmärksammas. Det kan handla om kulturmöten på äldreboenden, men också möjligheten att kunna gå på ett kulturevenemang dagtid, om man inte vill ge sig ut en mörk kväll. Här kan digitaliseringen bidra positivt som ett komplement under förutsättning att det tekniska handhavandet är möjligt.

Det är nödvändigt att Region Jönköpings län fortsätter att stödja Smålands Musik och Teater (SMOT) och Kulturhuset Spira.

Smålands Musik och Teater har ett länsuppdrag som nav för länets scenkonst verka i alla dess kommuner. Det kan innebära att framträda såväl i centralorter som i omkringliggande mindre samhällen, samt i Kulturhuset Spira. Verksamheten omfattar framtagandet och uppsättandet av egna konstnärliga produktioner med verksamhetens egna resurser som grund. Uppdraget innebär också att samverka med det professionella fria kulturlivet, ideella krafter och civilsamhället inom teater, dans, musik, opera och musikteater. Smålands Musik och Teaters verksamhet är inte bara geografiskt betingad utan även ekonomiskt. Antalet publik behöver ökas och där spelar också biljettpriser en stor roll. Är kostnaderna för höga påverkar de tillgängligheten att nå en bredare publik.

Spira är ett kulturhus öppet för länets kultur- och konferensverksamheter och utgör också hemvist för Smålands Musik och Teater. Därmed är det en viktig kulturell mötesplats för föreningar och fria kulturgrupper. Tillgängligheten styrs även här av ekonomi i det att prissättningen för den regionala uthyrning behöver sänkas. Exempelvis skulle kostnaderna kunna harmonieras med Jönköpings Teaters eller andra lokaler med liknande kapacitet.

Länsmuseet, Vandalorum och Folkrorelsearkivet är institutioner som tillsammans med Hembygdsförbundet svarar för att länets kulturarv bevaras, och utvecklas in i vår tid. Besökare ska möta såväl sin historia som en föränderlig samtid och upprätthålla betydelsen för demokrati och samhällsengagemang. För att uppnå detta är behovet av pedagoger av stor vikt. Det gäller inte minst att möta besökande grupper av barn och unga, eller insatser vid besök i skolor. För att öka tillgängligheten krävs också att tillgången och närheten av lokaler ses över och anpassas. Behovet av en samordnare för arkiven är av största vikt.

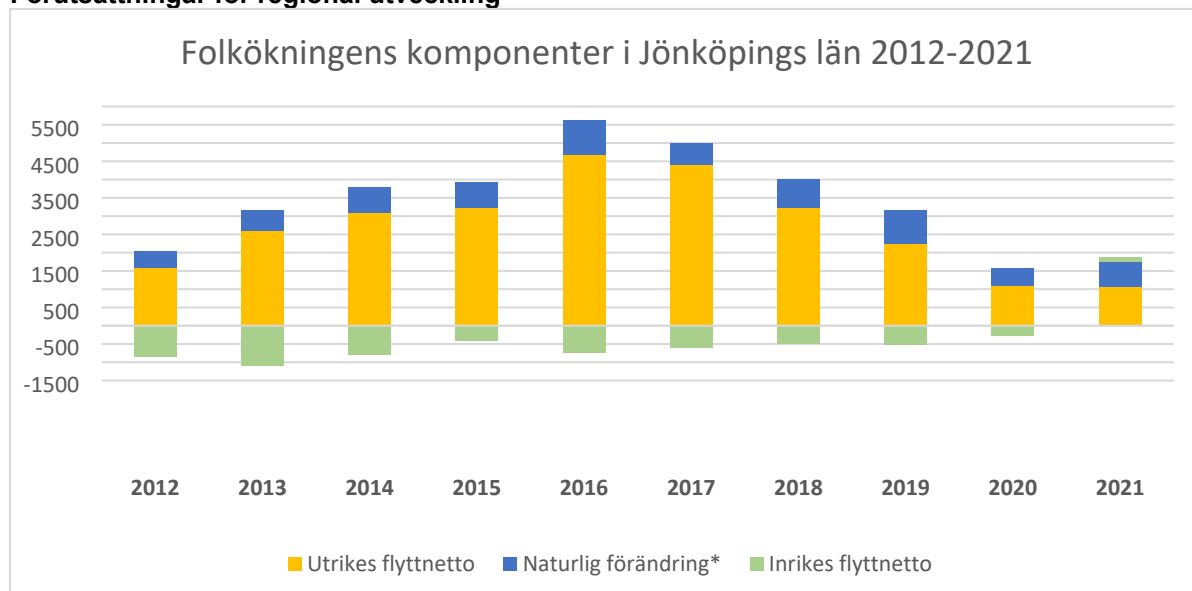
Stora mängder konst finns i Region Jönköpings läns ägo. De hänger på väggar i väntrum och korridorer eller står som skulpturer i gröna miljöer. Åter andra har sett sina öden beseglade och samlat damm i arkiv. Genom en tidigare motion från Vänsterpartiet har under 2022 en stor inventering av konst inköpt av Region Jönköpings län genomförts och dokumenterats. Av olika skäl har den inte lyfts fram till allmänheten tidigare, men nu pågår en planering för att lämpliga delar ska tillgängliggöras allmänheten på olika sätt.

En satsning på mångfald hos länets kulturliv måste ses som en långsiktig investering, inte en kostnad. Tillgången till kultur i bred bemärkelse måste ses som en demokratisk rättighet för alla i hela länet.

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

Region Jönköpings län har tillsammans med länets kommuner tagit fram en gemensam regional utvecklingsstrategi för perioden fram till år 2035. Strategin ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla invånare trivs, utvecklas och mår bra. Arbetet med att nå målen i strategin genomsyrar all verksamhet under kommande år. Region Jönköpings län ska leda och driva arbetet för att strategin ska bli verklighet i nära samverkan med länets kommuner, organisationer och med civilsamhället.

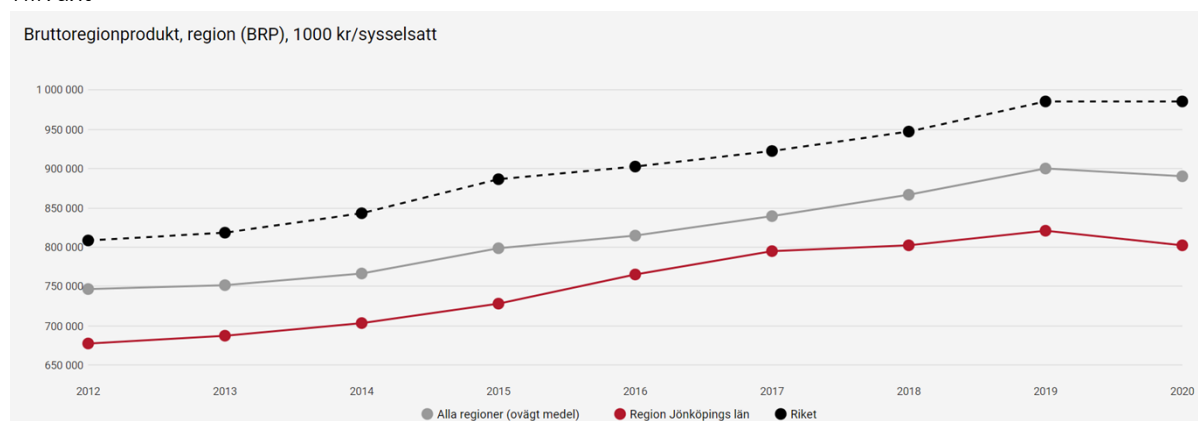
Förutsättningar för regional utveckling

Jönköpings län ska vara den bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på. Ett mått på hur länets förmåga att leva upp till detta kan vara vår förmåga att attrahera nya invånare. Länet har under de senaste tio åren präglats av hög invandring samt utflyttning till andra delar av landet. Jönköpings läns attraktivitet har haft en långsamt ökande trend och under år 2021 blev länet en plats som fler flyttar till än från, något som inte skett sedan år 2000.

Det kan bero på att pandemin ökat landsbygdens attraktivitet som livsmiljö i och med ändrade möjligheter att både leva och arbeta på landsbygden. Tillgången till bredband och digitala tjänster är en förutsättning för att denna utveckling ska bibehållas liksom arbetsgivarnas positiva inställning till distansarbete. Region Jönköpings län ska uppmuntra denna utveckling och i nära samarbete med länets kommuner verka för en god tillgång till samhällsservice och tjänster utanför stadsområdena.

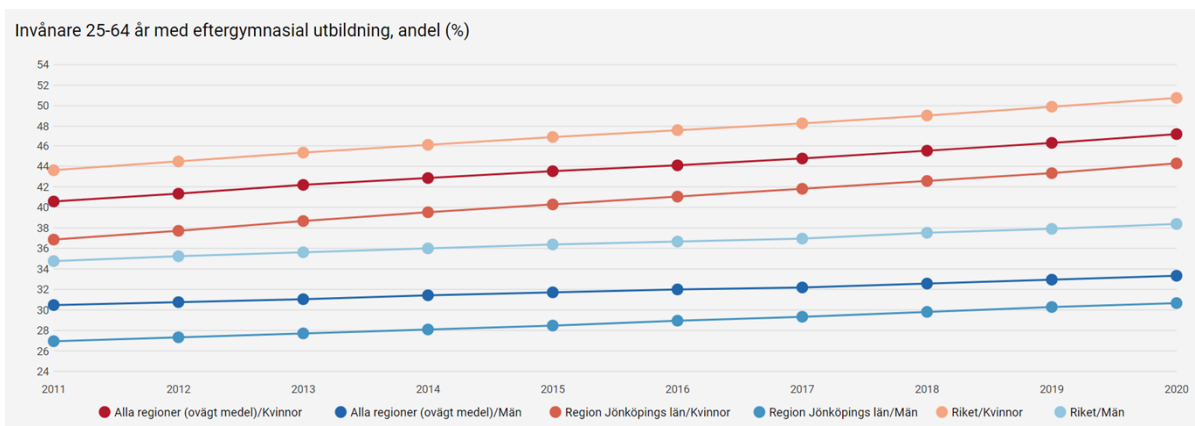
Tillväxt

Tillväxten för länets näringsliv har en svag och vikande utveckling. Till viss del kan detta härledas till påverkan från pandemin men den vikande trenden inleddes redan före pandemin. Detta är en stor utmaning för länet och för att bryta utvecklingen behövs ett aktivt arbete inriktat på flera områden.

I våra egna analyser såväl som de analyser som gjorts av bland andra OECD och Nord Regio, framgår att Jönköpings län står inför stora behov av strukturomvandling. Länets näringsliv har relativt sett lågt kunskaps- och teknologiinnehåll i produkter och tjänster, en låg digital transformationstakt, en lägre grad av hållbarhetsdriven näringslivsutveckling än andra samt bedöms ligga lågt när det gäller jämställd regional tillväxt. Dessa faktorer är samtidigt identifierade som avgörande för länets långsiktiga konkurrenskraft och fortsatta välfärd.

Kompetensförsörjning

Jönköpings län har en lågutbildad arbetskraft jämfört med övriga landet. Det finns mycket som tyder på att den befintliga arbetskraftens kompetensnivå inte matchar näringslivets behov. Detta är en avgörande fråga, inte bara för att trygga en fortsatt god ekonomisk tillväxt, utan också för att trygga en låg arbetslöshet, god hälsa och länets attraktivitet. Historiskt sett så har, framför allt, tillverkningsindustrin varit duktig på att själva lösa sin kompetensförsörjning genom utbildning och upplärning på arbetsplatserna. Dagens högteknologiska och globala samhälle ställer dock högre krav där tillgång på högskolekompetens är avgörande.

Region Jönköpings län måste i nära samverkan med näringslivets aktörer och utbildningsaktörer aktivt arbeta för att höja kompetensnivåerna, säkerställa validering av den kompetens som faktiskt finns samt matcha behov med kompetenser. Det är också viktigt att länet är en attraktiv plats för personer med akademisk utbildning att bosätta sig på och forma sitt liv.

Påverkan från omvärlden och omvärldsfaktorer

Jönköpings län har påverkats kraftfullt av pandemin och varit det län som, utifrån sin storlek, utnyttjat möjligheterna till stöd för korttidsarbete mest. En stor del av den privatanställda arbetskraften var permitterad i början av pandemin, men under hösten 2020 återhämtade sig en stor del av industrin. Besöksnäringen har dock drabbats hårt under hel pandemin. Tack vare stödet har dock den höga sysselsättningen kunna bibehållas och länets näringsliv gick ur pandemin med goda förutsättningar för återhämtning och tillväxt.

Kriget i Ukraina har åter försatt länet i en osäkerhet inför den framtida utvecklingen. Kriget påverkar länet på flera områden men inom vilka och i vilken omfattning är oklart. Det är även oklart vilken påverkan som är bestående över tid. Ett antagande är att antalet flyktingar till länet kommer att öka, de höga priserna på energi och drivmedel belastar näringslivet negativt och vi kan förutsätta att de globala transportkedjorna kommer att störas. Dessa utmaningar måste hanteras i den korta sikten för att undvika företagsnedläggningar. Samtidigt visar utmaningarna mycket tydligt på vikten av en fortsatt och accelererad omställning bort från det ohållbara fossilberoende näringslivet till ett mer långsiktigt hållbart där länet kan producera mer av sin egen energi och sina egna bränslen. Arbetet mot att bli ett plusenergilän behöver stärkas.

Länets jordbruk är extra utsatt av den negativa påverkan och behöver stötts så att inte möjligheterna till en fortsatt hållbar livsmedelsproduktion och ökad grad av självförsörjning går om intet.

Den största påverkan från kriget är dock inte dess påverkan på näringslivet utan att det är en utmaning på det demokratiska och fria samhället och vår grundläggande trygghet. Det har inte sedan andra världskrigets efterspel varit viktigare att stå fast vid vår öppenhet och våra grundläggande mänskliga rättigheter. Kriget utmanar oss som offentlig, demokratisk myndighet att stå fast och tydlig i våra värderingar.

Region Jönköpings läns verksamheter spelar en viktig roll i detta arbete. Våra skolor ska lära ut demokratiska principer, våra kulturverksamheter ska skapa förutsättningar för det demokratiska samtalet och förmedla vad

som det innebär att vara människa och det regionala utvecklingsarbetet ska skapa förutsättningar för att våra länsinvånare – både nuvarande och framtida – ska kunna forma sina egna liv utifrån sina önskningar och drömmar.

Påverkan av pandemin

Coronapandemin har starkt påverkat länets utveckling under de senaste åren. De stödåtgärder som genomförts under pandemin har motverkat arbetslöshet och konkurser i länet. Trots detta har dock näringslivet drabbats negativt. Särskilt företag inom besöksnäringen, kulturella och kreativa näringarna och delar av servicesektorn har drabbats negativt.

Digitaliseringen har förstärkts under pandemin. Webbhandeln har ökat, många har arbetat eller studerat på distans och deltagit i kulturupplevelser via internet. Samtidigt har resande minskat kraftigt, både med bil och med kollektivtrafik.

Hur detta kommer att påverka länets utveckling långsiktigt är oklart men kraven på Region Jönköpings län som en av länets ledande aktörer för att skapa en hållbar regional utveckling har ökat. Förväntan på att Region Jönköpings län kan bistå och stärka de trender som föranleder en hållbar regional utveckling i länet är stora. Den regionala utvecklingsstrategin tillsammans med de olika riktade insatser och program som gjorts tillgängliga skapar mycket goda förutsättningar för vår förmåga att möta dessa förväntningar. Det ställer samtidigt stora krav på vår egen förmåga att kunna analysera utvecklingen och att bedöma vilka insatser som är mest strategiskt avgörande för att uppfylla regionala utvecklingsstrategins löfte.

Regional utveckling för social hållbarhet

Att förändra vår värld, så inleds Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan identifierar 17 globala mål för hållbar utveckling som Sverige förbundit sig att nå. De flesta målen ska vara uppnådda just 2030, men det finns också delar som ska vara uppnådda redan 2020. Utifrån en genomförd GAP-analys av Jönköpings län i förhållande till Agenda 2030 och Region Jönköpings läns arbete med att stödja utveckling i andra delar av världen, har de 17 målen integrerats i mål och indikatorer.

Viktiga områden som behöver utvecklas i länet är till exempel jämställdhet, hållbar miljö, hållbar konsumtion och god utbildning för alla. Det globala perspektivet är viktigt och det handlar både om att bidra till utveckling i andra delar av världen samt att sätta länets utveckling i ett globalt perspektiv.

Jämställdhet

I Jönköpings län ska kvinnor och män, flickor och pojkar ha samma förutsättningar till inflytande i det regionala tillväxtarbetet. De ska på lika villkor kunna ta del av länets resurser. I länets utveckling ska jämställdhet och likabehandling vara en självklarhet. För att lyckas med att stärka attraktionskraften, tillväxtpotentialen och sysselsättningen i hela länet ska allas potential tas till vara. Ett län där det finns en jämn fördelning av makt mellan kvinnor och män är också ett län som ser allas kompetenser, erfarenheter och olikheter som tillgångar. För att länet ska lyckas skapa en gynnsam utvecklingsanda, innovationskraft och hållbar tillväxt måste jämställdhetsperspektivet involveras i alla områden inom regional utveckling.

Jönköpings län har flera viktiga faktorer att arbeta med när det gäller jämställd regional tillväxt och att motverka en könssegregerad arbetsmarknad. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: Arbetsgivare ska sätta lön efter kompetens, inte kön. Fler kvinnor ska ha förutsättningar att starta och driva företag. Fler kvinnor behöver också finnas i styrelser och ha möjlighet att bidra till innovation. Kvinnor utbildar sig i högre grad eftergymnasialt och den nuvarande utvecklingen leder till att en betydligt större andel kvinnor än män skaffar sig en högre utbildning. Högre utbildnings urbaniserande effekt riskerar att leda till att länet får en allt större andel män i förhållande till kvinnor. Utvecklingen leder också till att männen halkar efter kvinnorna när det gäller utbildning och framtida utvecklingsmöjligheter, något som leda till stora utmaningar inte minst socioekonomiskt. Andelen pojkar och män som väljer att läsa vidare efter gymnasiet behöver därför öka.

Integration

Integration är en förutsättning för att Jönköpings län ska kunna nå den tillväxt och utveckling som förutsätts i den regionala utvecklingsstrategin. Men integration är också en förutsättning för ett socialt inkluderande samhälle. Social sammanhållning uppnås genom människors lika möjligheter att delta och bidra i samhället. Att öka människors delaktighet är viktigt inte bara ur demokratisk synvinkel utan också ur ett folkhälsoperspektiv.

De som är födda utanför Norden har ett 30 procent lägre socialt och kulturellt deltagande än personer födda i Sverige. Andelen som saknar praktiskt stöd, det vill säga om de kan få hjälp av någon/några personer om de har praktiska problem eller är sjuka, är också större bland utrikes födda (både kvinnor och män) än bland de som är födda i Sverige.

Mångfald och jämlikhet

Jämlikhet är ett tillstånd där alla människor har samma status, åtnjuter samma respekt och är lika mycket värda. Jämlikhet innebär också att alla människor har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, vilka omfattar samhället i sin helhet. Med mångfald menas olika bakgrunder såsom religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Detta kan man kalla kategorisk mångfald. Även värderingar, olika erfarenheter, egenskaper, förmågor, färdigheter och kompetenser utgör en stor del av mångfalden. Detta kallas individuell mångfald. I Jönköpings län uppmuntras och värdesätts såväl kategorisk som individuell mångfald. Insatser behöver ske för att stärka mångfaldsarbetet i länet både när det gäller kategorisk mångfald och individuell mångfald.

Energiförsörjning

Klimatet förändras redan nu i snabb takt och medför stor påverkan på många viktiga samhällsfunktioner och verksamheter. För att lyckas minska vår påverkan på klimatet och undvika att medeltemperaturen ökar mer än 1,5 grad globalt krävs stora insatser.

För att nå visionen om att bli ett klimatsmart plusenergilän krävs att produktionen från förnybara energikällor är större än den mängd vi använder och att energikällorna är förnybara. Jönköpings län behöver också förhålla sig till en ökad och ändrad efterfrågan på energi på grund av de klimatförändringar som sker.

Region Jönköpings Län har i Klimat- och Energistrategin förbundit sig att stödja åtgärder för att:

- Öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor
- Främja den förnybara energiproduktionen
- Stöd företag i sin omställningsprocess

Det är viktigt att se att flera företag i Region Jönköpings län befinner sig i elområde 4. Priset på el har kraftigt drabbat dessa företag och påverkat deras möjligheter att konkurrera på lika villkor, detta gäller även många företag i elområde 3. Det är viktigt att dessa företag får stöttning i sin omställning med bland annat solpaneler så att de kan växa. Mycket av pengarna som kunde gått till omställning går nu till att betala elräkningen.

Energiförsörjning handlar också om att skapa ett hållbart näringsliv. Näringslivets behov av förnybar energi till stabila priser är en förutsättning för en hållbar utveckling av länet och för att kunna nya företag ska kunna uppstå. Det är också en avgörande faktor för att länets befintliga tillverkningsindustri ska kunna fortsätta sin omställning till en hållbar verksamhet.

Länets förutsättningar för förnyelsebar energiproduktion är goda. Det finns goda möjligheter till en fortsatt utbyggnad av vindkraft, som på kort tid kan öka tillgången på billig energi. Det finns också goda förutsättningar för en fortsatt utbyggnad för produktion av solenergi. Omställningen av energiproduktionen till förnyelsebar energiproduktion ställer dock stora krav på infrastrukturen för kraftöverföring. Som det ser ut nu är infrastrukturen för kraftöverföring byggd på att koppla samman vatten- och kärnkraft med den befolkningsstruktur och näringslivsstruktur som då gällde. Att hantera omställningen till förnyelsebar energiproduktion och samtidigt möta förändringarna inom näringsliv och befolkningsstruktur, samt hantera andra samhällsutmaningar såsom elektrifieringen av fordonsflottan och den tunga trafiken, innebär att utvecklingen av kraftnäten blir en central utmaning för omställningen av samhället.

Digitalisering

Tillgänglighet genom informations- och kommunikationsteknik

Tillgång till fiberuppkoppling med hög hastighet och hög kvalitet är en förutsättning för att samhället ska klara välfärdstjänsterna över tid och servicen till invånarna – inte minst på landsbygden. Då fler och fler viktiga samhällstjänster- och funktioner erbjuds digitalt så måste den digitala infrastrukturen vara robust och säker. Tekniken används överallt och nya tjänster tillkommer löpande.

Länets invånare behöver känna till och ha möjlighet att använda tekniken, i arbetslivet och privat. Det handlar om demokrati och delaktighet.

Var i länet invånarna bor ska inte avgöra hur god tillgängligheten till bredband och höghastighetsuppkoppling är. Företag och privatpersoner ska kunna verka och bo på landsbygden och ha likvärdiga förutsättningar som i stadsnära områden. En attraktiv boendemiljö kan erbjuda digital delaktighet och det ska alla invånare ha möjlighet till i Jönköpings län.

Tillgängligheten på höghastighetsuppkoppling är även en förutsättning för att företag i hela länet ska kunna ta del av digitala lösningar och genom det växa och bli mer konkurrenskraftiga. Jönköpings län ska vara ett län i framkant. Därför måste det ske gemensamma satsningar på fiber och bredband för att hela Jönköpings län ska vara livskraftigt och attraktivt.

Bredband och digitalisering

Digitaliseringen kan på många sätt bidra till ett mer hållbart samhälle. Artificiell intelligens och robotar kommer att underlätta och ta över många uppgifter som idag sköts av människor. Det kommer att lösa många av utmaningarna med arbetskraftsbrist och är en förutsättning för att de arbeten som bara kan skötas av människor kan bemannas i framtiden. Digitalisering och robotisering kan i framtiden innebära att alla invånare kan få mer fritid och möjlighet till rekreation förutsatt att vinsterna med robotisering kommer invånarna till gagn och att effekten inte bara mynnar ut vinster för samhällets elit och vidgade samhällsklyftor. Digitaliseringen bidrar till möjligheten att bo och leva på landsbygden utan att välja bort attraktiva arbeten eller kulturella och sociala upplevelser. Samtidigt innebär bristerna i den digitala infrastrukturen en utmaning för att få till stånd digitaliseringen och förverkliga möjligheten att leva i hela länet. Särskilt på landsbygden kvarstår fortfarande stora utmaningar för att nå både företag och hushåll med bredband.

Digitaliseringen innebär också många utmaningar och risker. Om el, mobiltelefoni och/eller internetuppkoppling slås ut som en konsekvens av klimathändelser, terroristhandlingar eller av en fientlig makt skulle både samhället och varje enskild individ påverkas på många sätt. Digitaliseringen behöver därför å ena sidan drivas framåt för att stärka konkurrenskraft, lösa välfärdsutmaningar, bidra till ett socialt sammanhållet samhälle samt att hela länet ska utvecklas. Samtidigt behöver å andra sidan länet utvecklas och byggas medvetet, med resiliens och redundans. Digitaliseringen behöver visa särskild omsorg mot äldre och andra personer som är ovana att använda tekniken eller de som av andra anledningar inte kan använda eller lära sig den nya tekniken. Det är viktigt att behålla äldre system, inte bara för att ha en extra säkerhetslina utan också får att möjliggöra att alla kan vara delaktiga i samhället.

Regional utvecklingsstrategi i budget och flerårsplan

Utgångspunkten för den regionala utvecklingsstrategin är Agenda 2030 med de 17 globala målen för hållbar utveckling. Målen är integrerade i strategin och ska vara vägledande för en utveckling i riktning åt ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Den regionala utvecklingsstrategin omfattar sex strategier:

1. Hållbar region
2. Attraktiv region
3. Tillgänglig region
4. Smart region
5. Kompetent region
6. Global region

Strategierna förhåller sig till prioriteringarna i den nationella strategin för hållbar regional utveckling. Fyra strategier är vertikala medan två, Hållbar region och Global region är horisontella, vilket innebär att samtliga insatser måste förhålla sig till och har möjlighet att hämta kraft i dessa. Det innebär också att kraven på hållbarhetssäkring kan mötas.

Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län

I Region Jönköpings läns budget och flerårsplan fastställs vilka delstrategier som ska prioriteras och vilka delmål som ska uppnås. Prioriterade delstrategier, delmål samt uppdrag kan revideras i kommande budgetbeslut. Dessa omsätts i uppdrag till verksamheten för regional utveckling inom modellen för balanserade styrkort och lämnas i kapitlet Verksamheter för regional utveckling.

Prioriterade delstrategier och delmål i den Regionala utvecklingsstrategin

En hållbar region

För en långsiktigt hållbart regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete krävs att social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet och att länet genom samhandling utvecklas till en förebild i genomförandet av målen. Medvetet individuellt och kollektivt ansvarstagande och förändringsvilja är grundförutsättningar för att länet ska nå de långsiktiga hållbarhetsmålen.

2035 är Jönköpings län ett hållbart län

Prioriteringen av delstrategier för ”En hållbar region” har gjorts med utgångspunkt från vad som är angeläget och aktuellt, var det finns förmåga att samverka samt var vi har pågående arbete. Ska vi klara det gemensamma klimatmålet om en maximal temperaturökning på 1,5 grad är det bråttom. Därför är det prioriterat att under de närmsta åren rikta utvecklingsinsatser för att påverka vår miljö och klimatet i en positiv riktning och minska förbrukningen av jordens resurser. Pandemin har satt ljuset på de ökande klyftorna i samhället och det är därmed extra viktigt att arbeta för att skapa en social utveckling för människor och företag. Jönköpings län är ett av de län som har störst utmaningar på jämställdhetsområdet. Ett jämställt näringsliv och samhälle skapar förutsättningar för attraktivitet, kompetensförsörjning med mera och är därmed högt prioriterat. Ett aktivt fortsatt arbete för att genomföra den regionala livsmedelsstrategins handlingsplan är också angeläget.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Säkerställa ett miljömässigt hållbart län som minskar belastningen på miljö, klimat och förbrukningen av jordens resurser.

Vårt län ska vara ett attraktivt län för nuvarande och kommande generationer. För att nå dit ska vi vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetens samtliga tre dimensioner. De beslut som fattas ska genomsyras av en strävan att minska miljöpåverkan, tillämpa en hållbar resursanvändning samt minska klimatpåverkan.

Delmål

Länet ska kännetecknas som ett län som arbetar aktivt för de globala klimatmålen och Sveriges miljömål.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag

En hållbar social utveckling i länet skapas genom ett samhälle där alla invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara.

Delmål

- Länet ska kännetecknas som ett län som bedriver ett aktivt arbete för Agenda 2030.
- Fler medborgare i länet känner en delaktighet och att de kan påverka samhällets utveckling.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa en jämställd regional utveckling och jämlika förutsättningar i samhället.*

Som aktör med regionalt utvecklingsansvar har Region Jönköpings län det nationella uppdraget att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla de verksamheter och program som ingår i det regionala tillväxtarbetet. Detta kallas jämställdhetsintegrering och är en politisk strategi som Sverige har jobbat efter sedan 1994. Jönköpings län har flera viktiga faktorer att arbeta med när det gäller jämställd regional tillväxt. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: lönerna behöver bli mer jämställda, fler kvinnor få förutsättningar att starta och driva företag, fler kvinnor behöver finnas i styrelser och fler kvinnor behöver bidra till innovation. Jönköpings län ska sträva efter jämlikhet i levnadsvillkor och det aktiva deltagandet i samhällslivet för alla människor i länet. Även ett jämlikt folkhälsoarbete och ett bra liv för alla ska prioriteras i länet.

Delmål

- Fler organisationer och företag som är jämställda i länet.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa en ökad hållbar produktion av livsmedel och en god vattenkvalitet i hela länet.*

Den nationella livsmedelsstrategin med sikte mot år 2030, antogs av riksdagen den 20 juni 2017 och är den första svenska livsmedelsstrategin som omfattar hela livsmedelskedjan. Målet är en ökad och hållbar produktion av mat som kan leda till fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet och ge konsumenter, oavsett bakgrund, bättre förutsättningar att göra medvetna val. Detta är även målet för Jönköpings läns regionala livsmedelsstrategi. Den regionala livsmedelsstrategin har fem fokusområden: produktion, innovation, göra affärer, attityder, självförsörjningsgrad.

En ökad livsmedelsproduktion kommer också medföra en ökad belastning på klimatet och miljön. Därför är det särskilt viktigt att fokusera på en omställning till mer klimatpositiva grödor som möter konsumenternas efterfrågan och behov, på bevarande av de artrika betesmarkerna finnas samt omställning till biobaserade bränslen och eldrivna fordon. För en hållbar närproduktion av livsmedel ska också transportsträckors längd beaktas såväl inom länet som för vidaretransporter. De påverkar klimat likväl som produktkvalitet. Jordbrukets påverkan på vattendrag och våtmarker har stor betydelse för vår miljö. Då klimatet troligen kommer medföra stora utmaningar för vattenförsörjningen är det särskilt viktigt att skydda olika vattentäkter i landskapet och begränsa vattenanvändningen. Det finns en stor framtidstro hos länets livsmedelsproducenter och ett intresse för att vända utmaningarna till fördelar.

Delmål

- En ökad hållbar produktion och konsumtion av mat/livsmedel med syfte att bidra till en ökad självförsörjningsgrad i länet.
- Långsiktigt säkrad tillgång till dricksvatten.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Handlingsplan för klimat & miljö i det regionala tillväxtarbetet
- Livsmedelsstrategi för Jönköpings län 2030
- Korta transportsträckor för livsmedel mellan producent och konsument
- Skogs- och trästrategin
- Klimat- och Energistrategin

En attraktiv region

Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla en attraktiv och konkurrenskraftig region - en region som ser möjligheter i förändringar och värdesätter samverkan. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag, som investerar i kapital och som utvecklar samhällen. De attraheras av en öppen inkluderande, jämställd, mångkulturell och barnvänlig livsmiljö som ger möjligheter att kombinera ett bra boende med bland annat ett rikt kulturliv, god utbildning, arbete, service god hälsa, omsorg och fritid. En livsmiljö som lockar människor till attraherar ännu flera.

2035 är Jönköpings län den bästa platsen att besöka, växa upp, bo, leva, verka, åldras på och flytta till för alla.

Utifrån nio utpekade delstrategier inom en attraktiv region prioriteras fyra av dem under planperioden. Prioriteringsordningen tar sin utgångspunkt i en kartläggning av nuläget i länet kopplat till de utpekade områdena och hur vi på bästa sätt får kraft och förflyttning inom handlingsplansarbetet framöver. Pandemin har slagit särskilt hårt mot besöksnäring och kultursektorn. Samtidigt som pandemin bidragit till en kraftig ökning av att semestra på hemmaplan. Trender pekar även mot att människor föredrar att semestra på ett hållbart vis. Detta ger besöksnäringen möjligheter att återhämta sig samt växa sig starkare. De prioriterade delstrategierna påverkar och hjälper länets aktörer både på lång och kort sikt. Företagsfokus – samverkanfokus – inkludering – hållbarhet – attraktivitet. Inom de prioriterade delstrategierna pågår det aktiviteter som är viktiga att fånga upp i det kommande arbetet med delmål och handlingsplaner.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla ett attraktivt kultur- och fritidsutbud som präglas av mångfald.*

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både grupperna landsortsbor och stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt. Det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag eller i större städer.

Det offentliga behöver bidra till att stödja civilsamhällets förutsättningar för att säkerställa ett rikt och varierat utbud av fritidsaktiviteter. Länet infrastruktur behöver i högre grad stödja möjligheterna att ta sig till kultur och fritidsaktiviteter för såväl länsinvånarna som för besökande och turister. Besöksmål

Länet har ett rikt och varierat utbud av besöksmål, alltifrån historiska platser till nuvarande miljöer. Länet alla besöksmål har därmed stora möjligheter att både erbjuda länsinvånarna en berikande och varierad fritid men också locka turister och andra besökare till länet - en viktig attraktivitetsfaktor även för länets invånare. *Det finns även många aktörer såsom föreningar och kommuner vilka bidrar med ett rikt utbud av evenemang som lockar till sig deltagare och besökare.*

OECD konstaterar i sin rapport att Jönköpings län har fokuserat för lite på attraktivitet för de människor som bor i eller kan tänka sig vilja flytta till länet. Rapporten är en viktig signal om nuläget, länets aktörer bör se det som en möjlighet och positiv utmaning till att utveckla kultur och fritidsutbud samt besöksmålen.

Delmål

Kultur- och fritidsutbudet är vitalt och närvarande i hela länet och tillgängligt för alla.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla attraktiva besöksmål i både stad och landsbygd.*

Delmål

- Utnyttja länets fulla potential inom besöksnäringen.
- Öka nyttjandegraden av våra besöksmål för länsbor.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Driva en hållbar digital utveckling.*

Den demografiska utvecklingen utmanar svensk välfärd. Kommuner och regioner är mitt i en förändringsresa för att tillhandahålla välfärd på helt nya och smartare sätt. Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och likvärdig vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess och en effektiv och

innovativ välfärd. Digitaliseringsrådet arbetar aktivt med e-förvaltningsområdet i Jönköpings län i syfte att öka nyttan för medborgare, näringsliv, föreningar och inre effektivisering i medlemmarnas organisationer. Region Jönköpings läns digitaliseringsstrategi anger inriktningen för regionens digitaliseringspolitik. Region Jönköpings län ska bli bäst i Sverige på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter. Ett , ett mycket offensivt mål eftersom regeringens ambition är att Sverige ska bli bäst i världen. Bakgrunden till arbetet är den digitalisering som sker i samhället samtidigt som utvecklingen av digitala tjänster och infrastruktur är ett utpekat område i Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). De möjligheter och utmaningar som kommer med den digitala utvecklingen måste hanteras på rätt sätt för att tjäna människan, verksamheter och organisationer i hela länet. Vårt huvudmål är en hållbar digitaliserad region och vår målbild är att Jönköpings län är bäst i Sverige på digitalisering. Alla i Jönköpings län ska ha möjlighet att använda sig av digitala samhällstjänster.

Delmål

- Skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd för länets invånare – aktörer.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Skapa, upprätta en samverkansmodell med civilsamhället.*

Civilsamhället utgör en stor resurs i länet. Ambitionen är att upprätta en produktiv dialog och avtala ett samverkansupplägg som ger länets aktörer ett bättre utgångsläge att genomföra förändringar och möta upp utmaningar. Det finns ett stort värde i engagemanget från civilsamhället. Det ger möjlighet till involvering och integrering i utveckling av vår gemensamma plats. Civilsamhällets aktörer enskilda individer få inflytande i olika samhällsfrågor, demokratin stärks, Involvering stärker folkhälsan. Ett län som ur alla perspektiv samverkar och är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och bra livsmiljöer.

Delmål

Stärka civilsamhällets roll i länets utvecklingsarbete.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Digitaliseringsstrategi
- Regionalt serviceprogram
- Regional besöksnäringstrategi
- Regional kulturplan

En tillgänglig region

Länets geografiskt strategiska läge har genom historien skapat förutsättningar för möten och handel som gett länet utmärkta förutsättningar att ta vara på framtidens möjligheter. En långsiktigt hållbar livsmiljö i länet förutsätter bostäder för människor i livet alla skeenden, attraktiva möjligheter att bo och leva i länets alla delar samt snabba och långsiktigt hållbara kommunikationer. En god tillgänglighet är en förutsättning för alla länsinvånare potential ska komma till sin rätt. Genom fysisk och digital infrastruktur skapar läget förutsättningar för att vara en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion.

2035 skapar tillgänglighet och utvecklingskraft i Jönköpings län.

Näringslivet i Jönköpings län är uppkopplat i både globala och nationella leveransled genom att med sin dynamiska arbetsmarknad förse hela södra Sverige med arbetstillfällen. Genom nya stambanor för höghastighetståg kan detta uppnås, och göra Jönköpings län till navet i södra Sveriges transportsystem. Genom väl fungerande regional infrastruktur kan hela länet, både stad och landsbygd, kopplas upp mot stambanorna. Det är därför prioriterat att verka för en god utformning av nya stambanor samt att upprätta en ny regional plan för transportinfrastruktur. Omställningen i arbetslivet och utbildningsväsendet som pandemin har skyndat på har också visat betydelsen av digital infrastruktur. Det är därför prioriterat att säkerställa att få ut det nya stödet för bredband. För att stärka arbetet kring transport- och bredbandsinfrastruktur, samt även för att belysa den geografiska aspekten av andra områden inom Regionala utvecklingsstrategin, är det prioriterat att ta fram regionala strukturbilder.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.*

Järnvägens betydelse för en hållbar tillväxt och utveckling är avgörande för Sverige som helhet och för Jönköpings län. För att kunna öka kapaciteten med järnväg för såväl person- som godstransporter behöver Sverige och Jönköpings län bygga nya stambanor. Det är den viktigaste samhällsbyggnadsfrågan för Sverige i modern tid. Nya stambanor för höghastighetståg ska byggas i ett sammanhållet system och kommer att bygga hålla ihop stad och landsbygd. Det kommer generera fler arbetstillfällen, nya bostäder och bättre förutsättningar för omställningen till ett hållbart samhälle.

Delmål

Beslut om tidplan för höghastighetsbanan

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla infrastrukturen i länet så att den möjliggör hållbara, säkra och tillgängliga resor, transporter, logistik och turism.*

För att skapa förutsättningar för att nå målen inom Agenda 2030 krävs en utveckling av infrastrukturen i länet. För att klara målen behöver det ske en förflyttning av transporter från väg till järnväg. De befintliga vägarna behöver dock underhållas och utvecklas så att hög säkerhet kan hållas samt att alla former av miljövänliga transporter på väg kan underlättas. En välutvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för ett väl fungerande transportsystem. Det ska vara enkelt att resa, transportera gods och turista. Övergångar mellan olika transportslag ska förenklas och stimuleras.

Delmål

- Tillgång till säkra vägar
- Tillgång till vägar för tunga transporter
- Tillgång till/ användning av fossilfria drivmedel
- Småskalig infrastruktur

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Skapa hållbar digital utveckling i hela länet genom tillgång till höghastighetsuppkoppling.*

Enligt prognosen blir det svårt att nå målet om att alla invånare i Jönköpings län ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025. Framförallt är det invånare på landsbygden och vid kommungränserna som är svårast att nå med bredband. För att uppfylla målet ska Region Jönköpings län ta ett större ansvar för samordningen med kommuner och andra aktörer som hanterar bredbandsutbyggnaden. Här behövs ett ökat arbete för att koordinera de insatser som idag pågår för att länets invånare och företag ska ha tillgång till ett snabbt och stabilt bredband. Arbetet görs inom samarbete med Regionssamverkan i Sydsverige. Region Jönköpings län ska ta tillvara de medel som kommer från med regeringens budget för att fler hushåll och företag får tillgång till fiber/bredband.

Delmål

Alla medborgare i länet ska ha tillgång till säker och snabb tillgång till internet

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Gemensamma strukturbilder för länets framtida infrastruktursystem.*

Regionala strukturbilder är viktiga för att möta de nya krav som ställs på den kommunala översiktsplaneringen genom globaliseringen, specialiseringen, urbaniseringen och en ökande rörlighet. Strukturbilderna leder till relevanta och konkreta besluts- och planeringsunderlag för både lokal och regional utveckling när det gäller till exempel infrastruktur, boende, fritid, kultur, kompetensförsörjning och näringsliv.

Regionens roll är att bidra med ett regionalt perspektiv till översiktsplaner och bostadsförsörjningsplaner. På så sätt stärks hela länets konkurrenskraft. De regionala strukturbilderna är ett viktigt kunskapsunderlag för planerings- och strategiarbete, för både kommunala och regionala aktörer.

Genom arbetet med regionala strukturbilder främjas samverkan mellan olika aktörer i olika delar av regionen, på både kommunal och regional nivå. Tillsammans kan vi skapa en attraktiv plats för både näringsliv, arbetskraft och besökare, där alla delar av länet får verktyg till att utvecklas.

Delmål

Samverkan kring strukturbilder för länets utveckling

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Säkerställa att kollektivtrafiken bidrar till en hållbar utveckling, arbetsmarknadsförstoring och länsinvånarnas resor till studier, fritidsaktiviteter och kultur.*

En utvecklad och tillgänglig kollektivtrafik bidrar även till ett mer jämlikt samhälle där alla invånare, oavsett ekonomisk förmåga har möjlighet att resa mellan studier, arbete och boende. Detta är en förutsättning för att invånare ska kunna ta del av kultur- och fritidsaktiviteter, service och omsorg. Även för besöksnäringen är ett väl fungerande transportsystem av yttersta vikt för att lyckas locka turister till alla delar av länet.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Cykelstrategi
- Regional Transportplan
- Bredbandsstrategi

En smart region

Företagsamhet och samverkan är kännetecknande för länet sedan lång tid tillbaka. Genom innovations- och förändringskraft har länets näringsliv utvecklats och gått starkt ur kriser och strukturomvandlingar. Mod, handlingskraft, stolthet och uppfinningsrikedom präglar företagen, deras ledare och medarbetare. Genom framgångsrika och prestigelösa småföretag blomstrar hela länet och sysselsättningen är hög.

2035 är Jönköpings län en långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Hållbar tillväxt, stärkt konkurrenskraft, innovationskapacitet och förändringsledningsförmåga kommer att behövas för att stärka företagen i Jönköpings län. En ökad samverkan mellan akademi, offentlig sektor och näringsliv ska resultera i kluster och innovationsmiljöer som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling för länet.

En strategi för smart specialisering har fastställts och ska bidra till ett växande och innovativt näringsliv. Strategin kommer ha stor betydelse för våra satsningar under de kommande åren.

För att klara omställning och ökad innovationsförmåga som näringslivet står inför måste kompetensförsörjning och kompetensutveckling stärkas. Det krävs samhandling från flera aktörer för att klara globala och nationella utmaningar. Jönköpings University är härvidlag en viktig motor för ökad kompetens och innovationskapacitet.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Förstärka näringslivets och offentligas innovations- och förändringskraft.

En stark industri är av stor betydelse för länet även framöver men en breddning av näringslivet är en viktig faktor för länets fortsatta utveckling. Därför måste nya näringar och affärsmöjligheter stödjas och stimuleras för att få möjlighet att växa. I det sammanhanget spelar Företagsjouren en viktig roll som samtalspartner och hjälp med handlingsplaner och juridik. Nyföretagandet är i andra län relativt lågt, vilket behöver ändras.

Företagsledarna är i huvudsak svenskfödda män varför företagsamheten behöver bli mer diversifierad för att ta tillvara på hela samhällets potential. Förändringstakten är hög och tekniska innovationer driver utvecklingen mot ett mer automatiserat, robotiserat och digitaliserat samhälle. Företag ställs inför utmaningar på en internationell arena och utsätts för allt hårdare konkurrens från hela världen. Innovation och kunskap är ur detta perspektiv nyckeln till framgång.

Den regionala innovationsstrategin (RIS) tar sin utgångspunkt i samhällets utveckling och ger innovation ett tvärsektorielt perspektiv. Det betyder att näringslivsdriven innovation, som ofta handlar om att tjäna pengar, berörs lika mycket som offentligt driven innovation, som ofta handlar om att effektivisera och utveckla nya processer. Akademiens roll för forskning och utbildning blir i allra högsta grad betydelsefull för länets samlade vitalitet och kreativitet liksom civilsamhällets engagemang i utveckling och förnyelse. Förmågan till förnyelse och förmågan att ta tillvara på ny kunskap och ny teknologi är central i dagens samhälle.

Delmål

- Ökad innovationskapacitet
- Fler nya företag
- Fler kvinnor som äger eller leder företag

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Utveckla ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.

För att hela länet fortsatt ska ha ett framgångsrikt näringsliv krävs förnyelse och utveckling inom alla sektorer samtidigt som ny affärslogik bejakas i takt med att digitaliseringens möjligheter tas tillvara och nyttiggörs alltmer. Förnyelse och utveckling innebär också ett ökat kunskapsinnehåll och en lyhörddhet mot marknadens förväntningar på miljömässig hållbarhet i de produkter och tjänster som länet erbjuder. Smart specialisering innebär att satsa på de områden där länet ligger i världsklass eller har en relativ konkurrensfördel jämfört med andra regioner. Utvalda områden spetsas, breddas och diversifieras. Detta bidrar i sin tur till stärkt konkurrenskraft gentemot omvärlden.

Delmål

Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Smart specialisering S3
- Skogs- och trästrategin
- Digitaliserings-strategin
- Livsmedelsstrategin

En kompetent region

Förmågan att attrahera och rekrytera samt behålla och utveckla kompetenser är helt avgörande för att säkra näringslivets och den offentliga sektorns behov av medarbetare för att kunna möta välfärdens och näringslivets utmaningar. Förutsättningarna och utgångsläget varierar mellan länets kommuner, genom en väl fungerande samverkan i länet mellan Region Jönköpings län, kommunerna, akademi och övriga utbildningsanordnare samt arbetsförmedling och arbetsmarknadens parter säkerställs den långsiktiga kompetensutvecklingen och matchningen på arbetsmarknaden i hela länet.

2035 säkerställs matchningen på arbetsmarknaden i Jönköpings län genom det livslånga lärandet

Företag och offentlig sektor har problem med att rekrytera och hitta rätt kompetens. Det behöver inte vara så, utan alla människors potential borde kunna tillvaratas på arbetsmarknaden. Regional kompetensförsörjnings ambition är att matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns rekryteringsbehov och arbetskraftens kompetens är hög. Region Jönköpings län strävar efter att det finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling ska stödja näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånares potential och kompetens tas tillvara. Matchningen kan säkerställas genom att det livslånga lärandet stärks.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: Stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen och matchningen för integration och hållbar tillväxt.

Region Jönköpings län har i egenskap av att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) ett särskilt ansvar för att stärka den regionala kompetensförsörjningen. Regionen ska arbeta för en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning. Vi vill stimulera kompetensutveckling som stärker kvinnors och mäns ställning på arbetsmarknaden, samt stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv. Regionen ska arbeta för att öka övergången till arbete bland kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden, samt underlätta unga kvinnors och mäns etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning.

Länets kompetensbehov måste kontinuerligt analyseras. Prognoser om kompetensbehov på kort, och lång sikt ska regelbundet publiceras och utgöra underlag för kompetensförsörjningsinsatser. I en god dialog och samverkan mellan arbetsmarknadens parter och olika utbildningsanordnare kan dessa synliggjorda kompetensbehov tillgodoseas genom olika utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser. Dialogen och samverkan mellan arbetsmarknadens parter och länets olika utbildningsaktörer ska säkerställas genom etablerandet av systematiska och strukturerade samverkansmodeller.

För att lyckas med en välfungerande matchning måste också effektiva strukturer för validering etableras. Det handlar framför allt om att tydliggöra de olika branschvisa valideringsmodeller som redan finns på plats, samt säkerställa hur dessa etablerade valideringsmodeller kan leda till konkreta kompetensutvecklingsinsatser.

Delmål

- Tillhandahålla analyser och prognoser av privat och offentlig sektors behov av kompetens på kort och lång sikt som underlag för kompetens-försörjningsinsatser.
- Det ska finnas effektiva strukturer för validering på regional nivå.

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.*

Delmål

- Medverka i planeringen av utbud och inriktning av regionalt yrkesvux.
- Kartlägga hur kommunala lärcentra arbetar med kompetensförsörjning.
- Folkhögskolors och studieförbunds möjligheter att stärka det regionala kompetens-försörjningsarbetet tillvaratas.

En global region

Länets strategiska läge, den internationellt profilerade högskolan och den ökande globaliseringen skapar förutsättningar för länet att bli en långsiktig hållbar och innovativ tillväxtregion. Exportmarknaden är central för många av länets företag. En förutsättning för länets långsiktigt hållbara utveckling är att länets företag erövrar och blir en del av de globala värdekedjorna. Insatser behöver därför kontinuerligt göras för att stödja företagets internationalisering- och exportambitioner. Globaliseringen ger även möjlighet till kunskaps- och kompetensinflenser samt ökar möjligheten för internationella företags direktinvesteringar och nyetableringar i länet.

2035 är Jönköpings län ett internationellt konkurrenskraftigt län.

I den regionala utvecklingsstrategin och i organiseringen hos Regional Utveckling är det internationella arbetet både ett eget och ett tvärsektorieellt område. För länets utveckling, både det offentliga och näringslivet, är det viktigt med internationellt samarbete för att lära av andra, dra nytta av varandras likheter och olikheter, för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna. För att nå framgång på EU-arenan inom olika områden krävs kraftsamling och samordning. Detta är förutsättningskapande för att på sikt nå andra mål.

Arbetet med delstrategierna bidrar till att uppnå följande mål i Agenda 2030:

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Bidra till att utveckla EU och övriga världen i en mer hållbar riktning.*

Globaliseringen påverkar också hur kultur, livsåskådningar och värderingar formas. Genom att aktivt delta i globaliseringen och den internationella konkurrensen kan länet skapa nya relationer med andra människor, med andra platser och med andra länder. Genom samverkan kan länet också påverka andra i en mer hållbar och fredlig inriktning utifrån perspektiven i de globala målen.

Delmål

- Främjande av mänskliga rättigheter

- Bedriva lärande för Agenda 2030
- Främjande av demokrati i ett europeiskt perspektiv

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder.*

Jönköpings län har hittills utmärkt sig genom att i relativt låg utsträckning ta del av de ram- och sektorsprogram som finns för att EU:s gemensamma sammanhållningspolitik och mål ska bli verklighet. Därför behöver förutsättningar skapas för att fler aktörer ska vilja och kunna driva projekt. Det behövs också en större medvetenhet om de transnationella programmen och strategierna som Interreg och Östersjöstrategin och fler aktörer behöver stimuleras att delta i sektorsprogram och ramprogram för t.ex. forskning och innovation. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, och Europeiska Socialfonden ESF är en möjliggörare inte enbart för den regionala utveckling som skapas genom fonderna utan även för att skapa kapacitet för att nå andra medel inom EU.

Delmål

- Kunskap om EU
- Nyttjande av EU-medel

PRIORITERAD DELSTRATEGI: *Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.*

Samtidigt som globaliseringen skapar stora möjligheter, medför den också att förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Utvecklingen går allt snabbare och med **ed** hjälp av främst sociala medier sprids uppfattningar, trender och rörelser snabbt och får omedelbart stor global påverkan. För att hävda sig i denna miljö krävs en stor lyhörddhet och förmåga att anpassa sig. Företags värdegrund och ansvarstagande när det gäller mänskliga rättigheter, produkter och processers hållbarhet samt arbetsmiljö och arbetsgivarvarumärke får allt större betydelse för konsumenters val och allmänhetens syn på ett företag. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala.

Genom en proaktiv omvärldsanalys och att lära av andra kan det offentliga, näringslivet och civilsamhället dra nytta av varandras likheter och olikheter för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Delmål

Omvärldsanalys utifrån länets perspektiv

Strategier, planer och program kopplade mot arbetet inom strategiområdet

- Den dubbla omställningen med EU:s gröna giv och EU:s digitala agenda
- Operativt program för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF) Småland och Öarna 2021–2027
- Programmet för Europeiska Socialfonden (ESF+) och dess handlingsplan för Småland och Öarna 2021–2027
- EU:s strategi för Östersjöregionen

Verksamhet för regional utveckling

Regional utvecklingsstrategi 2020–2035

Den regionala utvecklingsstrategin är den långsiktiga planen för Jönköpings län. Arbetet med länets hållbara tillväxt och utvecklingsfrågor utgår från denna. Genomförandet av strategins handlingsplaner, andra beslutade program och planer för delområden som till exempel infrastruktur, trafik, kultur, digitalisering och hållbarhet, sker i ett etappvist arbete för att nå målen.

Ansvaret för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och för att nå målen till 2035 faller på många olika aktörer. Region Jönköpings län har uppdraget att leda och hålla samman arbetet i länet. Det sker i nära samverkan med kommuner, näringsliv, civilsamhälle, Jönköping University, övriga utbildningsaktörer, Länsstyrelsen och statens verksamheter i länet. Region Jönköpings län svarar också för analyser och utvärderingar samt nationella redovisningar.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med **de dem** som den finns till för. Kundens och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor Vitalt och tillgängligt kulturliv

Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både grupperna landsortsbor och stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt, synligt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva hela länet som attraktivt. Det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer, samt för återvändare.

Utvecklingsstatistik	Mätmetod	2022	2021	2020
Besökare				
Totalt	Gästnätter, antal		1 169 978	1 674 000
Varav utländska	Gästnätter, antal		154 279	471 000

Uppdrag

- Intensifiera arbetet med kulturella och kreativa näringar (KKN) i länet samt stötta och uppmuntra initiativ från andra aktörer inom KKN i länet
- Gör länets invånare till våra bästa ambassadörer.
- Synliggöra och öka nyttjandegraden av våra besöksmål av länsbor.

Framgångsfaktor: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Som aktör med regionalt utvecklingsansvar har Region Jönköpings län det nationella uppdraget att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla de verksamheter och program som ingår i det regionala tillväxtarbetet. Detta kallas jämställdhetsintegrering och är en politisk strategi som Sverige har jobbat efter sedan 1994. Förutsättningarna för kvinnor behöver bli mer jämställda: Arbetsgivare ska sätta lön efter kompetens, inte kön. Fler kvinnor ska få förutsättningar att starta och driva företag. Fler kvinnor behöver också finnas i styrelser och få möjlighet att bidra till innovation. Jönköpings län ska sträva efter jämlikhet i levnadsvillkor och det aktiva deltagandet i samhällslivet för alla människor i länet.

Uppdrag

- Utveckla arbetet med att minska oskäligen skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.
- Löpande insamling av data för att följa utvecklingen för att säkerställa att jämställdhetsmålen nås.

Framgångsfaktor: Tillgänglig, säker och hållbar infrastruktur.

Jönköpings län har ett tydligt behov av omställning från fossila produkter till förnybar energi. Den fortsatta elektrifieringen är viktig. En stabil energiförsörjning är prioriterat mot bakgrund av den instabilitet som råder på marknaden, brister i infrastrukturen mm som i sin tur leder till brist på el i länet. Utveckling av förnybara energislag såsom, vind- sol- och vattenkraft ska främjas, liksom energieffektivisering och minskad energikonsumtion.

Jönköpings län har sett en kraftig utbyggnad av sol- och vindkraft, en utveckling som också väntas fortsätta och ytterligare tillta. Därtill har näringslivet fortsatt utvecklats och har goda förutsättningar för stark tillväxt. Detta ställer stora krav på energiförsörjningen, där infrastrukturen också behöver utvecklas och anpassas och ställas om för dagens behov och kommande utmaningar. Region Jönköpings län ska bygga upp kunskap, kapacitet och förmåga att genom samverkan bidra till denna omställning.

För att skapa förutsättningar för att nå målen inom Agenda 2030 krävs en utveckling av infrastrukturen i länet. För att klara målen behöver det ske en förflyttning av transporter från väg till järnväg. De befintliga vägarna behöver dock underhållas och utvecklas så att hög säkerhet kan hållas samt att alla former av miljövänliga transporter på väg kan underlättas. En välutvecklad infrastruktur skapar förutsättningar för ett väl fungerande transportsystem. Det ska vara enkelt att resa, transportera gods och turister. Övergångar mellan olika transportslag ska förenklas och stimuleras.

Region Jönköpings län har under 2020 inlett arbetet med att ta fram en regional cykelstrategi. Syftet är att komplettera den regionala länstransportplanen för att förtydliga hur Region Jönköpings län kan bidra till en ökad, enkel och säker cykling till och från arbete och skola, samt turist och fritidscyklning, i hela länet. En regional cykelstrategi som kompletterar den regionala länstransportplanen kommer att behöva ta hänsyn till glappet mellan fysiska investeringar och övrigt regionalt och kommunalt ansvar för cykel frågan. En regional cykelstrategi tar sig an den del av länets transportinfrastruktur med cykelfokus som inte fullt ut fångas av den regionala länstransportplanens ansvar, Trafikverkets ansvar eller kommunernas ansvar. Istället bör den fokusera på att ena länet kring cykel frågan med utgångspunkt i de mjuka frågorna som folkhälsa, samhällsplanering, klimatpåverkan, ökad säker cykling, mobility management och liknande frågor.

Uppdrag

- Genomföra en analys om vilka ytterligare insatser som är nödvändiga för att uppnå breddbandsmålen.
- Utveckla metoder och arbetsformer för, samt att genomföra cykel främjande åtgärder. Genomförandet ska också följas upp i ett årligt cykelbokslut.
- Ta fram nödvändiga beslutsprocesser och studier inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen.
- Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor och höghastighetståg.
- I samverkan kartlägga energiförsörjningsbehoven nu och framgent, identifiera flaskhalsar för effektiv energiförsörjning och föreslå åtgärder.
- Värna länets dricksvattentäkter från exploatering genom samverkan och opinionsbildning.
- Stöd företag i omställningsprocessen.

Perspektiv: Process och produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att

faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter

STRATEGISKT MÅL Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktor Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Den demografiska utvecklingen utmanar svensk välfärd. Kommuner och regioner är mitt i en förändringsresa för att tillhandahålla välfärd på helt nya och smartare sätt. Digitalisering är aldrig ett mål i sig. Det är däremot högkvalitativ och likvärdig vård och skola, en effektiv och hållbar stadsbyggnadsprocess och en effektiv och innovativ välfärd. Digitaliseringsrådet arbetar aktivt med e-förvaltningsområdet i Jönköpings län i syfte att öka nyttan för medborgare, näringsliv, föreningar och inre effektivisering i medlemmarnas organisationer.

I den smarta staden skapar innovationer, digitalisering, miljö- och klimatteknik möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna behöver vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en central utgångspunkt för smarta städer.

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Sammanhållen digital service som baseras på samverkande processer och gemensamma lösningar innebär att välfärden kan erbjuda tjänster som utgår från användarnas behov och livshändelser. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt – till exempel genom effektiva infrastrukturlösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Länet har stora möjligheter att gå före i en hållbar stadsutveckling, och det blir då viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som idag finns tillgängliga. Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i högre grad än tätortens på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Nationella bredbands- och digitaliseringsstrategier ligger till grund för Region Jönköpings läns framtida strategi.

Region Jönköpings läns digitaliseringsstrategi anger inriktningen för Region Jönköpings läns digitaliseringspolitik. Region Jönköpings län ska bli bäst i Sverige på att ta till vara på digitaliseringens möjligheter. Ett mycket offensivt mål eftersom regeringens ambition är att Sverige ska bli bäst i världen. Bakgrunden till arbetet är den digitalisering som sker i samhället samtidigt som utvecklingen av digitala tjänster och infrastruktur är ett utpekad område i Region Jönköpings läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). De möjligheter och utmaningar som kommer med den digitala utvecklingen måste hanteras på rätt sätt för att tjäna människan, verksamheter och organisationer i hela länet. Vårt huvudmål är ett hållbart digitaliserat län och vår målbild är att Jönköpings län är bäst i Sverige på digitalisering. Alla i Jönköpings län ska ha möjlighet att använda sig av digitala samhällstjänster.

Uppdrag

- Upprätta testbäddar för länets kommuner för att stödja hållbar digital utveckling.
- Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.

Framgångsfaktor Samverkan med andra aktörer

Civilsamhället är en stor och viktig resurs i Jönköpings län. Region Jönköpings län ska verka för en produktiv dialog samt upprätta en samverkansmodell som ger länets aktörer ett bättre utgångsläge att planera långsiktigt, genomföra förändringar och möta utmaningar. Det ger möjlighet till delaktighet, integrering och utveckling av vårt län. Civilsamhällets aktörer och enskilda individer ska ha inflytande i olika samhällsfrågor. Ett län som ur alla perspektiv samverkar och är tillgängligt för alla bidrar till inkludering, sammanhållning, attraktivitet, näringslivsutveckling, tillväxt och bra livsmiljöer.

Uppdrag

- Stärka, formalisera och utveckla samverkan med civilsamhället i länet.
- I samverkan initiera en nätverksplattform för symbios mellan företag

STRATEGISKT MÅL: Kvalitet och hållbarhet genomsyrar alla aspekter av arbetet

Framgångsfaktor Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer.

Vårt län ska vara ett attraktivt län för nuvarande och kommande generationer. För att nå dit ska vi vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetens samtliga tre dimensioner. De beslut som fattas ska genomsyras av en strävan att minska miljöpåverkan, tillämpa en hållbar resursanvändning samt minska klimatpåverkan.

Agenda 2030: All regional tillväxt och utveckling ska utgå från en långsiktigt hållbar utveckling och de globala mål som identifierats i Agenda 2030. Därför behöver vi skapa förutsättningar i länet för att bidra till målen samt följa noga hur länet ligger till.

Klimat: Den globala uppvärmningen bromsas inte i den takt som behövs. Genom Parisavtalet har världens länder höjt ambitionsnivån och vill begränsa den globala uppvärmningen till under 2 grader och sträva efter att hålla den under 1,5 grader. Jönköpings län behöver särskilt se till vilka bidrag som kan göras från länet. Särskilt fokus bör vara på att ersätta fossila bränslen förnybara energikällor, energieffektivisering och minskad energikonsumtion.

Miljö: Om vi skyddar vår tilldelade unika miljö i Jönköpings län skapas goda förutsättningar för att bo, leva och verka här. Länet ska arbeta aktivt för att nå Sveriges miljö kvalitetsmål. Särskilda utmaningar som behöver lyftas fram är minskningen av den biologiska mångfalden, minska föroreningar i luft och vattendrag, återställa förorenade områden, bevara och återställa våtmarker och hantering av avfall på ett hållbart sätt.

Uppdrag

- Genom den framtagna koldioxidbudgeten kommunicera och skapa medvetenhet för ökad takt i klimatomställningen.

Framgångsfaktor Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Jönköpings län tar i låg utsträckning del av de ram- och sektorsprogram som finns för att EU:s gemensamma sammanhållningspolitik och mål ska bli verklighet. Därför behöver förutsättningar skapas för att fler aktörer ska vilja och kunna driva projekt. Det behövs också en större medvetenhet om de transnationella programmen och strategierna som Interreg och Östersjöstrategin och fler aktörer behöver stimuleras att delta i sektorsprogram och ramprogram för t.ex. forskning och innovation. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, och Europeiska Socialfonden ESF är en möjliggörare inte enbart för den regionala utveckling som skapas genom fonderna utan även för att skapa kapacitet för att nå andra medel inom EU.

Region Jönköpings län deltar aktivt i samarbeten med andra län i Sverige. Tillsammans med Region Kalmar län, Region Kronoberg och Region Blekinge samt Jönköping University och Linnéuniversitetet drivs det gemensamma Brysselkontoret som sprider kunskap från Bryssel om EU:s sektorsprogram och ramprogram och hur de kan användas i Sverige.

Internationell policy och internationellt fokus som ett tvärsektorielt perspektiv

När beroendet av omvärlden ökar och en del av de politiska besluten fattas på europeisk nivå blir det internationella arbetet en förutsättning för att skapa en långsiktig regional utveckling. Detta är bakgrunden till Region Jönköpings läns internationella policy. Den internationella policyn slår fast att Region Jönköpings läns internationella arbete ska främja den regionala utvecklingen och främja Region Jönköpings läns olika verksamheter. Region Jönköpings län är genom sina kunskaper och nätverk en resurs för länet vad gäller EU-finansiering och projektstöd.

Ett internationellt fokus är nödvändigt och kan öka potentialen för utveckling inom samtliga områdena i den regionala utvecklingsstrategin. Förutom att det internationella arbetet genomförs som ett eget område inom utvecklingsstrategin ska det därför dessutom integreras tvärsektorielt inom andra områden.

Uppdrag

- Genomföra satsningar och samarbeten i syfte att hämta hem medel och resurser som tidigare skickats från Sverige till EU.
- Stärka det internationella arbetet även utanför EU.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

STRATEGISKT MÅL: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor Innovationsstödjande arbete

Ett starkt näringsliv med hög innovationsförmåga är av stor betydelse för länet. Nya näringar och affärsmöjligheter ska stödjas och ges möjlighet att växa. Nyföretagandet är i jämförelse med andra län relativt lågt, vilket behöver ändras. Företagsledarna är i huvudsak svenskfödda män varför företagsamheten behöver bli mer jämlik och diversifierad. Förändringstakten är hög och tekniska innovationer driver utvecklingen mot ett mer automatiserat, robotiserat och digitaliserat samhälle. Företag ställs inför globala och nationella utmaningar på en internationell arena och utsätts för allt hårdare konkurrens. Innovation och ökad kompetens är nyckeln till framgång.

Den av regionfullmäktige antagna *Smarta specialiseringsstrategin* tar sin utgångspunkt i länets utvecklingsmöjligheter och ger innovation ett tvärsektorielt perspektiv. Akademiens roll, genom utbildning och forskning, är mycket betydelsefull för länets samlade vitalitet och kreativitet. Förmåga till förnyelse och att tillvarata ny kunskap och teknologi är central i dagens samhälle.

Utvecklingsstatistik	Mätmetod	2021	2020	2019
Antal nystartade företag	SCB		1 809	1 809
Företagsledare, andel fördelat på kön	SCB		K: 25,3 % M: 74,7%	K: 25,3 % M: 74,7 %

Uppdrag

- I samverkan med forskningsinstitutioner utveckla formerna för att tillämpa aktuell forskning, utveckla forskningsinsatser eller testbäddar i arbetet med den regionala utvecklingen.
- Stödja utvecklingen av ett hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv i hela länet genom smart specialisering.
- Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna.
- Arbeta för att öka andelen kvinnor i bolagsstyrelser.
- Arbeta för att fler företag startas och stimulera nya näringar.
- Stödja affärs- och kompetensutveckling för företagare på landsbygden.
- Arbeta för att fler utrikesfödda kvinnor skall koma in i arbetslivet samt att fler av dem ska äga och driva företag.

Framgångsfaktor Arbeta proaktivt med omvärldsanalys.

Samtidigt som globaliseringen skapar stora möjligheter, medför den också att förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Utvecklingen går allt snabbare och med hjälp av främst sociala medier sprids uppfattningar, trender och rörelser snabbt och får omedelbart stor global påverkan. För att hävda sig i denna miljö krävs en stor lyhördhet och förmåga att anpassa sig. Företags värdegrund och ansvarstagande när det gäller mänskliga rättigheter, produkter och processers hållbarhet samt arbetsmiljö och arbetsgivarvarumärke får allt större betydelse för konsumenters val och allmänhetens syn på ett företag. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala.

Genom en proaktiv omvärldsanalys och att lära av andra kan det offentliga, näringslivet och civilsamhället dra nytta av varandras likheter och olikheter för att hitta nya marknader och kompetens. För att länet ska vara en del av de globala värdekedjorna krävs samverkan och samarbete, internationellt utbyte och anpassning till de globala förutsättningarna.

Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringslivet och civilsamhället, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt möjlighet till riktade projektutlysningar. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband såväl inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelningsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att de regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.

Uppdrag

- Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning kopplad till den regionala utvecklingsstrategin.
- Region Jönköpings län ska utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering med fokus på de regionala utvecklingsåtgärdernas effekter i länet på en aggregerad nivå.
- Region Jönköpings län ska utveckla analys- och prognosarbetet för att säkerställa utgångspunkterna för det regionala utvecklingsarbetet.
- Utveckla metoder för att koppla samman regional fysisk planering och infrastrukturplanering. Detta bör genomföras så att organisation och teknisk plattform kan hantera stora datamängder och analys av geografisk information för hela regionala utvecklingsverksamhetsområdena.
- Genomför en resevaneundersökning kring hur pandemin har påverkat invånare resmönster med syfte att hitta lösningar för öka det kollektiva resandet

Framgångsfaktor Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet.

Företag och offentlig sektor har problem med att rekrytera och hitta rätt kompetens. Det behöver inte vara så, utan alla människors potential borde kunna tillvaratas på arbetsmarknaden. Regional kompetensförsörjnings ambition är att matchningen mellan näringslivets och den offentliga sektorns rekryteringsbehov och arbetskraftens kompetens är hög. Region Jönköpings län strävar efter att det finns en proaktiv samverkan inom länet i syfte att öka samhandling och kommunikation mellan utbildningsaktörer samt mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Strukturerna för utbildning och kompetensutveckling ska stödja näringslivets, den offentliga sektorns och det omgivande samhällets utveckling så att alla invånarens potential och kompetens tas tillvara. Matchningen kan säkerställas genom att det livslånga lärandet stärks.

Region Jönköpings län har i egenskap av att vara en regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) ett särskilt ansvar för att stärka den regionala kompetensförsörjningen. Regionerna ska inom ramen för sitt tillväxtarbete fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet. I uppgiften ska det även ingå att tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.

Region Jönköpings län ska arbeta för en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning. Region Jönköpings län arbetar med att stärka kopplingen mellan skola-arbetsliv, utbildning och arbetslivets kompetensbehov samt kompetensutveckling som stärker individens ställning på arbetsmarknaden och näringslivets omställningsbehov. Region Jönköpings län ska arbeta för att öka övergången till studier eller arbete bland de individer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Uppdrag

- Presentera en årlig prognos över kompetensbehov i länet på kort och lång sikt. Särskilt uppmärksamma kompetensnivå på kommunal och delregional nivå. En framtidsspaning tas fram en gång per mandatperiod.
- Konkretisera den roll som folkbildningens aktörer kan spela i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.
- Kartlägga hur länets kommuner arbetar med lärcentra och hur Region Jönköpings län kan stödja arbetet.
- Arbeta för att det livslånga lärandet möjliggörs genom olika lokala och regionala modeller.

STRATEGISKT MÅL: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor Tillgång till regionala utvecklingsmedel utifrån länets behov ska öka.

Finansiering av arbetet med att leda, samordna och följa upp det regionala utvecklingsarbetet sker inom budgeten för Region Jönköpings län. Till stöd för olika former av projekt och verksamhet för riktade insatser som bidrar till tillväxt och utveckling finns egna regionala utvecklingsmedel på 18,1 mnkr. Region Jönköpings län disponerar årligen statliga utvecklingsmedel, så kallade 1:1 medel. Dessa styrs av förordning 2003:596. Med projektverksamhet avses i denna förordning sådan verksamhet som avser projekt med syfte att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Projektverksamheten ska vara förenlig med regionala strategier och program. Bidrag får lämnas med maximalt 50 procent i förhållande till total projektkostnad för att genomföra projekt som bidrar till att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Dessa pengar fördelas mellan olika projektstöd, företagsstöd och till kommersiell service.

Region Jönköpings läns finansiering ska i första hand inriktas till områden av strategisk kapacitetshöjande betydelse. Den årliga bemyndiganderamen för 2022 är 70 mnkr och anslaget som kan betalas ut är drygt 26 mnkr. Därutöver kommer aktiviteter kunna finansieras från olika källor som t.ex. EU:s strukturfonder och program samt svenska nationella insatser. Det finns enligt regeringens villkorsbeslut kring regionalt utvecklingsarbete krav på att återrapportera arbetet med hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet. Detta berör även regionala tillväxtmedel. Inför EU:s nya programperiod finns krav från EU-kommissionen att 30 procent av insatserna inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) ska genomföras inom politiskt mål 2 Ett grönare och koldioxidsnålare Europa 2021-2027.

Utöver ovanstående har Region Jönköpings län möjlighet att själv eller tillsammans med andra aktörer söka EU-medel eller statliga medel från särskilda utlysningar och insatser som ytterligare kan stärka det regionala utvecklingsarbetet. Den fleråriga finansieringen av regionala utvecklingsstrategin fastställs i egen process. En finansieringsstrategi för 1:1-medel kommer att fastställas under 2022. Strategin möjliggör en proaktiv finansiering och öppnar upp för portföljstyrning genom t.ex. riktade utlysningar. Finansieringsstrategin kommer på sikt att underlätta arbetet med utvärdering och uppföljning av insatser finansierade av 1:1-medel. Uppföljning och utvärdering görs idag primärt på projektnivå och som övergripande uppföljning av bemyndigande och anslag.

Utvecklingsstatistik	2022	2021	2020	2019
Bemyndiganderam regionala projektmedel	70 mnkr	70 mnkr	65 mnkr	56 mnkr
Utnyttjad andel bemyndiganderam	-	-	86 %	87 %
Nyttjande av anslag	-	-	60 %	64 %

Kultur

Kultur har sitt skapande egenvärde som bas och utgör därigenom även en betydelsefull faktor för tillväxt och utveckling i länet. Ett rikt kulturliv och en levande kulturmiljö medverkar till ett områdes attraktivitet, ger ökad turism och arbetstillfällen. Dessutom är kulturupplevelser viktiga för individens välfärd och välbefinnande genom sin hälsofrämjande och rehabiliterande kraft. Kulturen har en given plats i arbetet med att öka intresset för Jönköpings län och för att göra det mera attraktivt både för besökande och boende. Genom att gemensamt värna om kulturen och kulturutövares möjligheter blir kulturen en tillväxtfaktor.

Region Jönköpings län utvecklar kulturen inom områdena film, teater, musik, litteratur, dans, hemslöjd, bild och form samt stödjer folkbibliotekens samarbeten och utveckling. Region Jönköpings län är även huvudman för Smålands Musik och Teater, och tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet stiftare av Jönköpings läns museum. Dessutom stödjer Region Jönköpings län verksamhet som främjar bildning, kulturell mångfald och konstnärligt skapande genom bidrag till föreningar och organisationer samt genom ekonomiskt stöd till kulturaktiviteter.

Regional kulturplan och kultursamverkansmodellen (Styrdokument och program)

Den regionala kulturplanen är ett styrdokument för det kulturpolitiska området på regional nivå och omfattar hela det regionala kulturansvaret, inklusive fördelning av statliga och regionala bidrag till regional kultur. Kulturplanen är ett verktyg för dialogen med staten avseende fördelning av statliga medel, samt en beskrivning om hur Region Jönköpings län vill att kulturområdet ska utvecklas.

Region Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer. Detta innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelningen av statsbidraget till regional kulturverksamhet. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara uppdragsbeskrivningar.

Regionala kulturverksamheter som finansieras med statliga medel via kultursamverkansmodellen:

- Sektionen för kulturutveckling, Region Jönköpings län
- Smålands Musik och Teater, Region Jönköpings län
- Jönköpings läns folkrörelsearkiv
- Jönköpings läns museum
- Riksteatern Jönköpings län
- Vandalorum, museum för konst och design
- Share music and performing arts

Gemensamt för Folkrörelsearkivet, Jönköpings läns museum och Vandalorum är behovet av pedagoger för att möta de grupper som kommer till institutionerna. Det gäller inte minst tillgängligheten för skolklasser och andra grupper med barn och unga. Dessutom finns ett aktuellt behov att utöka lokaliteter för verksamheterna. Riksteaterns uppdrag i grundskolan, den så kallade "Kulturrätten" ska också tillåtas fortsätta och förlängas att även omfatta gymnasiet.

Sektionen för kulturutveckling, Smålands Musik och Teater och Jönköpings läns museum styrs av de regionala styrdokument som finns, exempelvis budget med verksamhetsplan. Dessutom ska dessa verksamheter långsiktigt planera och agera enligt de nationella och regionala kulturpolitiska målen, kulturplanens prioriteringar samt den regionala utvecklingsstrategin. Kulturplanen revideras under år 2022 då den nuvarande upphör att gälla.

Sektionen för kulturutveckling

Kulturutveckling är en verksamhet som, med den regionala kulturplanen som grund, arbetar strategisk för att stödja länets aktörer inom musik, teater, dans, cirkus, film, bild och form, gestaltning, hemslöjd samt litteratur, regional biblioteksverksamhet och arkiv. I det samlande perspektivet ryms också en kulturarvsutvecklare för såväl länets invånare som besöksnäringen. Med sin kompetens ska verksamheten förbättra förutsättningarna för ett rikt kulturliv i länet och stimulera utvecklingen av densamma. Verksamheten sker i dialog med och mellan civilsamhället och länets kulturaktörer. Verksamheten har i uppdrag att vara främjande, kunskapsbärande och bildande.

Kulturutveckling ansvarar för att utveckla de stöd som utgår till kulturlivet. I verksamhetens uppdrag ingår också att svara för forum och möten för dialog mellan kulturaktörerna och Region Jönköpings län. Samråd och

Samverkan med länets kommuner, civilsamhället, studieförbund, fria kulturutövare och institutioner är en central del av verksamheten. Ökat fokus ska läggas på det fria kulturlivet. Region Jönköpings läns kulturbidrag ska inte användas för organisationens egna kulturprojekt utan riktas till fristående kulturarbetare och det ideella kulturlivet. Genom den konstnärliga gestaltningen bidrar verksamheten till stimulerande miljöer i Region Jönköpings läns lokaler. Konstnärer, nationella såväl som internationella, ges möjlighet till arbete och länets invånare får tillfälle att möta samtidskonst i sin närmiljö.

Smålands Musik och Teater

Smålands Musik och Teater har ett länsuppdrag inom musik, teater och dans och ska, som nav för länets scenkonst, verka i länets samtliga kommuner. Genom sin teater och dans, samt orkestern Jönköpings Sinfonietta, är Smålands Musik och Teater den största arbetsgivaren för konstnärlig personal i länet. Samverkan ska ske med det fria professionella kulturlivet, ideella krafter och civilsamhället. Det är angeläget att fortsätta satsningen på dans genom Dans Spira Extended (DSE) även under 2023. Smålands Musik och Teater ska bidra till att bredda intresset och engagemanget för kulturen i allmänhet och scenkonsten i synnerhet. Smålands Musik och Teaters verksamhet utgår ifrån Kulturhuset Spira i Jönköping. I den ingår att ansvara för ett brett utbud på Spiras fyra scener. Detta säkerställs genom egna produktioner, samarbeten, inköpta produktioner samt uthyrningar. Smålands Musik och Teater anordnar dessutom konferenser med kulturinslag. Verksamheten ska också bedrivas på platser ute i länet. Verksamhetens resurser ska fördelas så att Smålands musik och teater har en bred kulturverksamhet med scenkonstproduktioner som kommer hela länet till del samt god samverkan med det fria kulturlivet. Samverkan med andra professionella scenkonstverksamheter ska eftersträvas. Detsamma gäller prissättningen för biljetter och uthyrning av lokaler, som behöver anpassas. Därigenom kan publikunderlaget breddas, när fler får tillgänglighet ekonomiskt.

Bidrag för kultur, demokrati och folkhälsa

Kultur och hälsa är starkt förknippade och kan sägas vara en förutsättning för varandra sett i ett välfärdsperspektiv. Organisationer som får bidrag från Region Jönköpings län ska vara demokratiskt uppbyggda och ha hälsofrämjande, inkluderande, ideologiska, opinionsbildande, demokratiska och/eller sociala funktioner. Med demokratiskt uppbyggda avses att medlemmarna ska ha ett reellt inflytande över verksamheten. De organisationer som stöds av Region Jönköpings län ska bedriva sin verksamhet i större delen av länet. Målet med bidragen är att de ska stödja och stimulera verksamheter i hela länet som bidrar till länets utveckling.

Ett parlamentariskt sammansatt beredande kulturutskott knutet till nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet har på försök tillkommit under innevarande mandatperiod. Förutom beskrivna beredande bidragsstöd till verksamheter i länet har även kulturutskottet genomfört strukturerade dialoger med Regionens verksamheter inom kultursamverkansmodellen. Utgångslägena har varit respektive uppdragsbeskrivningar och dess konkretiseringar. Närheten mellan den politiska nivån och den konstnärligt utförande har upplevts som positiv av båda parter. Det är dock viktigt att betona medvetenheten om de olika rollerna. Den politiska nivån har informerats om den verksamheten, men undvikit att gå in i konstnärliga processer, allt enligt principen om "armslängds avstånd". Dialogerna har medfört utökad förståelse för varandras uppdrag, vilket i sin tur främjat utvecklingen. Det är av stor betydelse att kulturutskottet ges möjlighet att fortsätta också nästa mandatperiod för att senare bli permanent.

Framgent kunde man se en kulturnämnd med eget budgetansvar, eftersom ANAs arbetsområden som helhet är disparata. Det handlar inte om att skapa "stuprör" i organisationen, utan istället att ge identitet till kulturområdet. I en separat kulturnämnd kunde övriga nämnder ansluta vid kulturbehov för bredare samverkan. Ett särskilt fokus är de gynnsamma effekter som redan sker i samarbetet mellan kultur och hälsa. Exempelen är många och effekterna väl beforskade. Sedan länge pågår projekt, men behovet av koordination är tydligt. Därför bör en samordnande tjänst inrättas i Region Jönköpings län. Därmed kan synergieffekter skapas och projekt synliggöras.

Det är även av stor vikt att skapa meningsfulla och inkluderande mötesplatser som främjar hälsa, kreativitet och integration i samverkan med civilsamhället. Förutom att tillgängliggöra lämpliga lokaler, ska dessa erbjudas till rimliga priser. Det gäller även när länets kulturgrupper framträder i kulturhuset Spira.

Stöd ges till organisationer som arbetar länsövergripande, självständigt och kontinuerligt för att bidra till demokrati, social inkludering och en meningsfull fritid för länets invånare. Ett sådant exempel på samverkande kraftsamling för kultur är Regionsamverkan i Sydsverige (RSS). I dess kulturavdelning ingår vid sidan av

Region Jönköpings län ytterligare fem sydliga regioner. Man agerar gemensamt på nationell nivå, men har även interregionala utbyten.

Bidragsgivningen inom kultur, demokrati och folkhälsa ska utgå från Region Jönköpings läns grundläggande värderingar och alla människors lika värde.

Stöden ska bidra till att:

- stärka och utveckla demokratin i hela länet.
- ge människor möjlighet att påverka sin livssituation i hela länet.
- utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i hela länet.
- bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet i hela länet.
- främja god hälsa och bättre livskvalitet för länets invånare.

Uppdrag

- Inrätta en tjänst som samordnare för kultur och hälsa.
- Inrätta en tjänst som kulturarvsutvecklare.

Perspektiv: Medborgare

Skapa värde med intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

Strategiskt mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktor: *God och jämlik hälsa*

Uppdrag

- Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.

Framgångsfaktor: *Vitalt och tillgängligt kulturliv*

Uppdrag

- Stärka barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län.
- Utveckling av kulturens infrastruktur i länet.
- Utveckla, stödja och främja det fria kulturlivet .
- Utveckla former som ger alla möjligheter att delta i och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Arbeta för att tillgängliggöra kulturaktiviteter och möjliggöra deltagande i skapande aktiviteter för exempelvis barn med funktionsnedsättningar och NPF-diagnoser. Sker genom samverkan med exempelvis kulturaktörer och föreningslivet.
- Samverka för att stärka spelkulturen genom att skapa goda möjligheter och rätt förutsättningar för barn och unga att växa inom exempelvis gaming och e-sport. Ett folkhälsoarbete ska integreras i detta arbete.
- Biljettpriser och övriga prissättning behöver ses över så att de sätts på rätt nivå i syfte att främja deltagandet och tillgängligheten för allmänheten.
- Öka stödet till det fria kulturlivet.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021
Publik Smålands Musik och Teater	Statistik	50 000	Nytt mått 2023	
Konferensgäster Smålands Musik och Teater	Statistik	15 000	Nytt mått 2023	
Erbjuda scenkonst till länets kommuner	Statistik	13	Nytt mått 2023	

Verksamhetsstatistik (nytt från 2023 därför saknas statistik från tidigare år)

Antal	2023	2022	2021
Publik/gäster Smålands Musik och Teater			
Publik vuxen			
Publik barn och ungdom			
Konferensgäster			
Erbjuda scenkonst till kommunerna (utifrån kommunernas behov)			
Turné			
Samverkan om bussresor till Spira			
Skolföreställningar			

Perspektiv: Process produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processorientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

Strategiskt mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktor: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag

- Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.

Framgångsfaktor: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag

- Skapa bättre förutsättningar att verka som professionell kulturutövare i länet.
- Utveckla hållbara strukturer för samråd, samverkan och dialog mellan aktörer inom kulturområdet.
- Bidra till att skapa en hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet genom att samverka inom ramen för Regionsamverkan Syd (RSS).
- Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.

Framgångsfaktor: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag

- Främja och delta i kulturellt samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen om kulturens och bildningens möjligheter och utveckling. I ett internationellt perspektiv och förutom den planerade hjälpinsatsen kan Fristadskonstnärer tillföra nya aspekter inom kulturområdet.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor: Förbättringskunskap

Uppdrag

- Genom kunskapsöverföring och stödjande insatser främja utveckling av berörda konst- och bildningsområden, med och mellan civilsamhället, kulturell verksamhet och konstnärliga utövare i länet.

Utbildning och bildning

Naturbruksskolor

Region Jönköpings läns naturbruksskolor, Stora Segerstads naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksgymnasium, ska utvecklas i samråd med länets kommuner och branschens aktörer. Detta sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter, samt i lokala programråd där företrädare för de gröna näringarna deltar. Naturbruksskolorna ska vara goda förebilder, sprida kunskap och arbetssätt som bidrar till att nå de globala målen och Sveriges miljömål. Naturbruksskolorna är viktiga för Region Jönköpings läns ansvar för regional kompetensförsörjning samt viktiga utbildnings- och kompetenscentra för de gröna näringarna.

Naturbruksskolorna ska vara ledande inom sina områden och det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete i syfte att bidra till de gröna näringarnas utveckling. För att bidra till det behöver tillämpad forskning, försöksverksamheter och öppna testbäddar utvecklas på skolorna i samarbete med akademi, forskningsinstitutioner och näringsliv. Detta skapar förutsättningar för att utveckla skolorna till reella kompetenscentrum för de gröna näringarnas långsiktigt hållbara utveckling. Under 2023 ska ansträngningar göras för att återta den pausade trädgårdsutbildningen.

Folkhögskolor och folkbildning

I det livslånga lärandet, för att stärka demokratin och för att förse länet med efterfrågad kompetens har folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer genom den långa bildningstraditionen och att den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos deltagare. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildningsbakgrund, deltagare med utländsk bakgrund och personer med funktionsvariationer. Folkhögskolorna har en viktig roll när det gäller att ge människor en andra chans till vidare studier, att möta människors unika behov och förutsättningar samt att bidra till det livslånga lärandet.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och hälsa för Värnamo folkhögskola. Dessa folkhögskolor tillsammans med länets rörelsedrivna folkhögskolor är en viktig resurs för länets kompetensförsörjning.

Folkhögskolorna utgör en arena som möjliggör för alla människor att inkluderas i det sociala och politiska livet. Studieförbund och folkhögskolor skapar mötesplatser som både bidrar till social sammanhållning och till en öppen och fri debatt. Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Det innebär att folkbildningens målgrupp är bredare än målgruppen för vuxenutbildningen.

Verksamheten ska utvecklas vidare för att ytterligare bidra till demokratin, att stödja människors handlingskraft, fylla utbildnings- och bildningsbehov i samhället och ge alla tillgång till kulturlivet. Folkhögskolorna kan snabbt anpassa sig till skiftande behov i samhället och hos individer och grupper med olika utmaningar.

Animationsutbildning

Sörängens folkhögskola har idag en tvåårig animationsutbildning men vill etablera en treårig praktisk utbildning. Denna utbildning kan då också utgöra stommen för att skapa ett nationellt center för animation. Genom att erbjuda ett tredje studieår ger det deltagarna en mer grundlig utbildning eftersom animation i sig är ett hantverk som kräver tid och fördjupning. Det saknas nationell motsvarighet och för Region Jönköpings läns del skulle en kreativ utbildning av riksintresse öka områdets attraktivitet. Dessutom skulle kompetens hos deltagarna också ge förutsättningar för att erbjuda olika verksamheter inom Region Jönköpings län möjlighet att beställa animerat informations- och marknadsföringsunderlag. Denna verksamhetsförändring ryms inte inom befintliga ramar. Under förutsättning att ökning av budget beviljas planeras start av ett tredje år påbörjas under 2023 och att utbildningen är i full drift läsåret 2025/26.

Perspektiv: Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundernas och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor: Nöjda kunder och intressenter

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021
Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (naturbruksskolorna)	Statistik	3,0 %	3,9 %	3,3 %

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sökande per utbildningsplats, folkhögskolorna	Statistik	≥ 2,0	1,5	0,8	2,3	1,6	0,8	

Uppdrag

- Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.
- Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Perspektiv: Process produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde med kunden och intressenter. Processororientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov från kunden och intressenter.

Strategiskt mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktor Säker verksamhet

Uppdrag

- Utveckla formerna för att livsmedel som produceras på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.

Framgångsfaktor Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2023	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	Statistik	90 %						
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan	Statistik	90 %	89 %	90 %	89 %	93 %	84 %	90 %

Verksamhetsstatistik

Antal deltagarveckor* folkhögskolor	2021	2020	2019
Sörängens folkhögskola	7 090	6 839	6 732
Värnamo folkhögskola	7 632	7 477	7 120
Rörelsefolkhögskolor i länet**	27 240	26 389	26 576
Antal gymnasieelever***	Lå 2020/2021	Lå 2019/2020	Lå 2018/2019
Stora Segerstads naturbrukscentrum	182	181	172
Tenhults naturbruksgymnasium	218	192	194
Antal elever gymnasiesärskola****	Lå 2020/2021	Lå 2019/2020	Lå 2018/2019
Stora Segerstads naturbrukscentrum	16	10	15
Tenhults naturbruksgymnasium	24	22	19

* En deltagarvecka= en deltagare som studerar heltid fem dagar per vecka.

** Braheskolan. June, Mariannelunds, Mullsjö, Sommenbygdens, Södra Vätterbygdens och Ädelfors folkhögskolor

*** Statistik från Skolverket

**** Egen statistik

Uppdrag

- Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud med hög kvalitet på naturbruksskolorna och folkhögskolorna, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov.
- Utbildningar inom gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer som är anpassade efter näringens behov ska erbjudas.

Perspektiv: Lärande och förnyelse

Förbättra verksamheten och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer få ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktor: Professionell kunskap

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2022	Resultat 2020			Resultat 2021		
			Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Andel behöriga lärare								

Uppdrag:

- Tillvarata den pedagogiska kompetensen

Perspektiv: Ekonomi

Leder för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

STRATEGISKT MÅL God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor: Kostnadseffektiv verksamhet

Avser samtlig verksamhet under ANA-nämnden.

Systemmätetal	Mål 2022	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Ekonomi i balans ANA-nämnd	Inte överstiga budget	14,1 mnkr	14,3 mnkr	Målet nått	Ej aktuellt	Negativ avvikelse	Månad

Länstrafiken

Det behöver bli billigare att resa kollektivt. Det senaste decenniet har priserna i kollektivtrafiken ökat kraftigt och mer än många andra varor och tjänster. Det gör att många väljer bort att resa kollektivt och omställningen till ett mer hållbart samhälle försvåras still följd av det.

Bensin- och dieselpriiserna har ökat med 70 procent under 2000-talet och det är ett stort bekymmer för alla som idag är beroende av bilen. Men biljettpriserna i kollektivtrafiken har också ökat markant, nästan dubbelt så mycket under samma period enligt SCB:s konsumentprisindex (KPI).

Varje år räknar Region Jönköpings län upp priserna inom kollektivtrafiken enligt index. Det måste få ett slut. Det ska bli billigare att resa kollektivt, inte dyrare! På sikt är nolltaxa lösningen. Detta gäller såklart även den särskilda kollektivtrafiken så som färdtjänst.

Dessutom är upphandlingarnas tid förbi och istället ska direkttilldelning av driften ske i framtiden. Det får vara slut på kaoset nu. För att garantera att personalen inom kollektivtrafiken får bra löner, trygghet samt goda arbets- och förhandlingsförhållanden så ska driften direkttilldelas ett gemensamt bolag. Då får regionen rådighet över personalpolitiken. Buss och tåg i egen regi är framtidens melodi.

Systemförändringar inom kollektivtrafiken är helt nödvändiga för att få till en socialt och miljömässigt hållbar kollektivtrafik.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i Jönköpings län styrs och påverkas av de visioner som fastställs av Region Jönköpings län och andra samhällsorgan. De övergripande målen inom kollektivtrafiken ska handla om tillgänglighet, samhällsservice och punktlighet. Ett bra liv förutsätter bland annat goda möjligheter att resa med en fungerande kollektivtrafik i det dagliga livet. Det innebär möjlighet att resa till arbetsplatser, skolor, köpcentra, offentlig service som exempelvis sjukvård och kulturinrättningar ska nås med kollektivtrafik av så många regioninvånare som möjligt. Om en region ska vara attraktiv på riktigt så fordras hög tillgänglighet med kollektivtrafik till dessa funktioner.

En väl fungerande kollektivtrafik har en avgörande betydelse för att möjliggöra en sådan situation för såväl enskilda människor som näringsliv. Det ska vara lätt att resa till och från olika resmål inom och utanför länets gränser. Med utgångspunkt från sitt uppdrag har en verksamhetsidé formulerats för Region Jönköpings läns kollektivtrafik enligt följande: Kollektivtrafiken ska ses som ”Det naturliga resvalet” och bedrivs med omtanke om medborgarna samt erbjuda prisvärda, enkla och säkra resor. Målet är att på sikt införa nolltaxa för all kollektivtrafik. Med det naturliga resvalet menas att det ska vara ett naturligt förstahandsval att resa med tåg och buss då man behöver en motoriserad resa. Inför varje beslut att resa ska den kollektiva resan alltid vara ett klart och tydligt alternativ till andra reseformer. Naturligt också i den bemärkelsen att kollektivresan sparar på vår miljö. Beslutet om hur man ska resa kommer inte alltid att resultera i att man väljer buss eller tåg, men det kollektiva resandet ska alltid ha en stark attraktionskraft för den enskilda medborgaren.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Trafikförsörjningsprogram

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet ska beskriva mål och inriktning för all regional kollektivtrafik, det vill säga kollektivtrafik inom länet samt den kollektivtrafik över länsgräns som till störst del består av vardagsresande. Detta eftersom dagens regioner inte alltid slutar vid länsgränsen utan kan bestå av större arbetsmarknadsregioner där människor dagligen pendlar över länsgränser.

Beslut om nytt regionalt trafikförsörjningsprogram för länet togs under 2021 och omfattar tiden fram till 2035.

Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter, myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

Vänsterpartiet menar att upphandlingskaoset måste upphöra. Istället kollektivtrafiken drivs i egen regi genom direkttilldelning av driften. Vad avser Krösatågssystemet kan detta ske i samverkan med övriga regioner i systemet. Vi behöver ett systemskifte i sättet att sköta kollektivtrafiken.

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande mål för 2035

Marknadsandel

Andelen kollektivtrafik av det totala antalet motoriserade transporter ska vara 25 procent.

Antal resor

78 procents resandeökning jämfört med 2018 till sammanlagt 40 miljoner resor

Kundnöjdhet/kvalitet

(avser nöjda eller mycket nöjda)

Alla länsbor, allmän trafik, 60 procent

Resenärer, allmän trafik, 70 procent

Tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättningar

Fler ska kunna resa med allmän kollektivtrafik genom tillgänglighetshöjande åtgärder vid hållplatser och andra bytespunkter. Fler linjer ska kunna betraktas som fullt tillgängliga och redovisas i kommande Trafikförsörjningsprogram.

Näbarhet

Av länets befolkning har 84 procent av befolkningen närmre än en kilometer till en hållplats eller station i kollektivtrafiksystemet med en turtäthet på minst 8-12 turer varje vardag (2017 års siffror SCB). Målet är att kunna hålla näbarheten kring 85 procent.

Miljö och hållbart samhälle

All allmän kollektivtrafik drivs med förnybara drivmedel. År 2018 var denna andel 85 procent. Busstrafiken körs helt med förnyelsebart drivmedel från 2021.

Trafikens totala koldioxidutsläpp g CO₂/personkilometer minskar med minst 73 procent. Trafikens totala energianvändning kWh/personkilometer minskar med minst 38 procent.

Buller ska minska. Andel kilometer körda i stadstrafik ska till 50 procent utföras med eldrivna fordon. Till eldrivna fordon räknas även ladd-hybrider.

Revidering av Trafikförsörjningsprogrammet

Trafikförsörjningsprogrammet innehåller många bra mål men det kan behöva revideras. En del målsättningar är i behov av en skärpning dessutom behöver ett systemskifte inom kollektivtrafiken med syfte att nå nolltaxa och att driften skall ske i egen regi arbetas in.

Kollektivtrafikövergripande

Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafikflödet. Aktiv marknadsföring, effektiva kanaler till exempel till arbetsgivare och företag, och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet. Kollektivtrafiken har under pandemin tappat mer än hälften av resorna. För att få tillbaka resenärerna efter pandemin men även för att attrahera nya resenärer gäller det att se över biljettpriset. Inga indexhöjningar kan genomföras och resan mot nolltaxa måste påbörjas.

Allmän kollektivtrafik

En avsiktsförklaring mellan Jönköpings kommun och Region Jönköpings län har tecknats avseende stadstrafiken i Jönköping. Avsiktsförklaringen innebär bland annat införande av elbussar på stomlinjerna, en helt ny stomlinje 4 samt åtgärder som Jönköpings kommun behöver vidta för att förbättra framkomligheten i trafiken. För att genomföra satsningarna har en ny bussdepå uppförts i Jönköping. Den nya stadstrafiken startade i juni 2021 då även den nya depån började tas i bruk.

På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Behov av underhåll på järnvägslinjerna i Jönköpings län är stort, södra stambanan behöver hålla hög kvalitet och de regionala tågbanorna behöver rustas upp. Det är prioriterat att i samverkan med Trafikverket driva frågan om ett järnvägsnät med hög kvalitet. Järnvägslinjen mellan Nässjö och Vetlanda behöver rustas upp och elektrifieras.

Eftersom regionaltågtrafiken har en långsiktigt strukturerande effekt i samhället, är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tågtrafikeringsuppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras. Vilket innebär att regionaltågtrafiken bör drivas i egen regi. Då ökar även råddigheten över personalpolitiken och de lokala facken kommer närmre sin förhandlingspart. Upphörandet med kostsamma upphandlingar som överklagas till olika rättsinstanser är centralt. Istället ska direkttilldelning genomföras. Rådighet och trygghet för att garantera personalen inom kollektivtrafiken bra löner, goda arbets- och förhandlingsförhållande där drift och underhåll är endast möjligt om direkttilldelning sker till ett gemensamt bolag.

Regionen förnyar sin fordonsflotta inom Krösatågen och ett projekt om fordonsanskaffning pågår tillsammans med länen inom Regionsamverkan Sydsverige och Transitio AB. De nya fordonen kan inte underhållas i nuvarande depå och därför byggs en ny ny tågdepå i Nässjö som kommer att vara i egen regi.

Serviceresor

Region Jönköpings län ansvarar genom Länstrafiken för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning.

Resursförstärkning

Mot bakgrund av vad som hänt under pandemin så behöver kollektivtrafiken få stabila förutsättningar. Det krävs ett systemskifte inom trafiken som sätter medborgaren i fokus. Med den bakgrunden och med de målsättningar som finns i trafikförsörjningsprogrammet om ett ökat resande, behöver regionen påbörja ett långsiktigt arbete med egen regi och nolltaxa.

För att finansiera fortsatta satsningar som exempelvis anskaffning av nya Krösatåg och ny tågdepå, tillförs en resursförstärkning enligt intentionerna i trafikförsörjningsprogrammet 2023 och 2024 om 35 miljoner kronor årligen.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prisförändringar. Eftersom resan mot nolltaxa börjar här och nu så ska inga indexuppräknings av biljettpriser genomföras de kommande åren. Istället ska fokus vara på att göra biljetterna billigare.

Hållbar utveckling

Region Jönköpings län har åtagit sig att göra sin del för att bidra till att nå 1,5-gradersmålet i Parisavtalet. Genom att uppfylla de mål som är uppsatta i Region Jönköpings läns program för hållbar utveckling bidrar vi till att uppfylla vårt åtagande.

Enligt hållbarhetsprogrammet ska år 2025 bussar i allmän kollektivtrafik drivas med 100 procent förnybara drivmedel, dieseltåg drivas med den andel förnybara drivmedel som är godkänt, dock minst 20 procent förnybara drivmedel, eltåg drivas med 100 procent förnybar el och fordon inom serviceresor drivas med minst 40 procent förnybara drivmedel. **Omställning till förnybara drivmedel innebär ökade kostnader.**

Perspektiv Medborgare och kund

Skapa värde med kunden och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundens och intressenternas uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

STRATEGISKT MÅL: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras

Framgångsfaktor Nöjda kunder och intressenter

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Andel nöjda index (NKI) (kollektivbarometern) Allmän kollektivtrafik							
alla länsbor	55 %	49 %	46 %	>54 %	>46 %	<46 %	Tertial
resenärer	65 %	60 %	58 %	>64 %	>54 %	<54 %	Tertial
Serviceresor	85 %	83 %	85 %	>84 %	>70 %	<70 %	Tertial

Uppdrag

- Se över biljettsortiment och prissättning med tanke på nya resandemönster efter pandemin, påbörja resan mot nolltaxa. Inga indexuppräknings.

Perspektiv: Process och produktion

Utveckla värdeskapande processer

Organisationens verksamhet ses som processer som skapar värde för medborgarna och intressenter. Processororientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas. Processerna är utformade för att skapa förutsägbara resultat. Samtidigt finns förmågan att snabbt ställa om med hänsyn till förändrade behov.

STRATEGISKT MÅL: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat 2020	Resultat 2021	Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
Antal resor, allmän kollektivtrafik	22,6 miljoner	22,1 miljoner	-20 %	Ökn jmf 2020	Ej ökn	Minskn	Månad

Andel förnybara drivmedel i dieseltåg	20 %	19 %	19 %	>20%	>16%	<16%	Helår
---------------------------------------	------	------	------	------	------	------	-------

Uppdrag

- Ta avstamp i nytt Trafikförsörjningsprogram för att få igång det kollektiva resandet efter pandemin.
- Påbörja arbetet för egen och gemensam regi inom hela kollektivtrafiken. Direkttilldelning istället för upphandlingskaos.
- Nattstopp på samtliga bussturer kvälls- och nattetid.
- Förbättrad service inom färdtjänst- och sjukresor.

Perspektiv: Ekonomi

Leder för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

STRATEGISKT MÅL: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktor Kostnadseffektiv verksamhet

Systemmätetal	Mål 2023	Resultat		Grönt	Gult	Rött	Periodicitet
		2020	2021				
Ekonomi i balans TIM-nämnd	Inte överstiga budget	-7,3 miljoner kr	-22,2 miljoner kr	Målet nått	Ej aktuell	Negativ avvikelse	Månad

Uppdrag

- Att genomlysa resandemönster och ekonomiska effekter på kort och lång sikt utifrån trafikförsörjningsprogrammet
- Påbörja arbetet för egen regi i kollektivtrafiken för invånarnas bästa
- Få bukt med upphandlingskaoset.
- Inga fler indexuppräknningar i kollektivtrafiken.
- Förmånliga biljettpreiser samt påbörjad resa mot nolltaxa.
- Tätare trafik på landsbygden.
- Planering för elektrifiering
- Planering för utfasning av diesellok
- Häv beslut om att avgiftsbelägga personalparkeringen vid Länssjukhuset Ryhov

Missiv budget 2023 – Nämnden för Arbetsmarknad, Näringsliv och Attraktivitet

Moderaterna utgår från förvaltningens förslag med kompletteringar och ändringar enligt nedan.

Industrin och den industrinära tjänstesektorn är en tillväxtmotor i länets ekonomi och har stor betydelse för länets välstånd och välfärd. Länet har förutsättningar att vara världsledande inom modern och hållbar industriell produktion – en produktion som är smart, flexibel, resurseffektiv och samtidigt erbjuder attraktiva arbetsplatser. För att kunna tillgodose industrier och företag i länet med arbetskraft, med en adekvat utbildning anser Moderaterna att det behövs mer kompetens av teknik och programmering.

Moderaterna menar att redan i grundskolan ska det arbetas för att öka intresset för teknik, naturvetenskap och matematik. Därmed bidrar det till att säkra länets framtida kompetensförsörjning, där bland annat programmering kan erbjudas på ett kreativt och pedagogiskt sätt. Fokus är digital och teknisk kompetens.

För ungas tillträde till arbetsmarknaden är det av största vikt att de fullföljer sin utbildning. I "Projekt Kraftsamling ökad kunskapsnivå" är uppdraget fullföljd utbildning där man riktar sig mot unga i gymnasiet och yrkesutbildningar. Moderaterna vill att fler unga fullföljer studierna med godkända resultat, vilket skapar stora och långsiktiga vinster både för individen och samhället. Region Jönköpings län ska stödja en ökad samverkan mellan skolhuvudmän för att möjliggöra att ungdomar kan välja det yrkesprogram som arbetsmarknaden efterfrågar och passar individen.

Tillsammans med näringslivet och Jönköping University behöver länets politiker titta på hur utbildningsnivåerna i länet kan höjas. Yrkesutbildningar på gymnasial och yrkeshögskolenivå har en särskilt stor betydelse för kompetensförsörjningen i länet för att säkra den direkta kopplingen till näringslivets behov av arbetskraft. En generell höjning av länets relativt sett låga formella kompetensnivå är också av central betydelse för en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling. Genom två projekt vill Moderaterna säkra länets kompetensförsörjning:

- Starta projekt "Utbildningssatsning ny teknik och naturvetenskap"
- Starta projekt "Kraftsamling för ökad kunskapsnivå och fullföljd gymnasieutbildning"

Moderaterna vill att kulturen ska vara mer lättillgänglig för invånarna. Ett sätt att göra det är genom att skapa bättre förutsättningar för länets kulturaktörer att använda digital teknik, för att producera och sprida kultur i olika former och uttryck.

Moderaterna i Region Jönköpings län

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-108

Tid: 2022-06-09 kl. 09:00

Plats: Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13

§ 102

Policy för regionalt stöd till civilsamhället

Diarienummer: RJL 2022/1068

Beslut

Presidiet föreslår nämnden föreslå regionfullmäktige

1. Anta Policy för regionalt stöd till civilsamhället.
2. Att policy för regionalt stöd till civilsamhället ersätter den gamla policyn benämnd Policy för bidragsgivning inom områdena folkhälsa och utbildning och kultur.

Sammanfattning

En översyn har genomförts av Policyn för bidragsgivning inom områdena folkhälsa och utbildning och kultur. Detta arbete har lett fram till en ny policy med namnet Policy för regionalt stöd till civilsamhället.

Ärendet sambehandlas med nämnd för folkhälsa och sjukvård och nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Beslutsunderlag

- Missiv daterat 2022-06-02
- Förslag till ny policy för regionalt stöd till civilsamhället

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Regionfullmäktige

Policy för regionalt stöd till civilsamhället

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt nämnd för folkhälsa och sjukvård föreslår regionfullmäktige

1. Anta Policy för regionalt stöd till civilsamhället.
2. Policy för regionalt stöd till civilsamhället ersätter den gamla policyn benämnd Policy för bidragsgivning inom områdena folkhälsa och utbildning och kultur.

Sammanfattning

En översyn har genomförts av Policyn för bidragsgivning inom områdena folkhälsa och utbildning och kultur. Detta arbete har lett fram till en ny policy med namnet Policy för regionalt stöd till civilsamhället.

Information i ärendet

Policy för bidragsgivning inom områdena folkhälsa och utbildning och kultur reviderades senast under 2020 inom områdena folkhälsa och kultur. I samband med beslut gällande bidrag för år 2022 till pensionärsorganisationer, studiedistrikt, politiska ungdomsorganisationer och övriga ungdomsorganisationer gavs regional utveckling i uppdrag att se över fördelningsmodeller och handläggningsrutiner samt att ta fram reviderade förslag av policy och riktlinjer inför bidragsgivningen år 2023. Då nuvarande policy även inkluderar folkhälsoområdet och kulturstöd har ett utökat arbete gjorts som inkluderar även dessa verksamheter.

Arbetet har genomförts av handläggare från folkhälsa och regional utveckling, med representanter från flera sektioner. Utgångspunkt har varit nuvarande policy, regionens budget och vision samt den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Viss omvärldsbevakning har genomförts genom att söka motsvarande information hos andra regioner. I inledningsskedet genomfördes även en enkät till de som fått bidrag senaste året avseende pensionärsorganisationer, studiedistrikt, politiska ungdomsorganisationer samt övriga ungdomsorganisationer. Svarefrekvensen uppgick till 75 procent. Frågorna var i huvudsak inriktade på handläggningsrutiner som till exempel lämplig tidpunkt för inlämnande av

komplett ansökan samt upplevelsen vid förra ansökningsförfarandet samt hur man önskar genomföra dialoger med regional utveckling framöver.

Folkhälsa och kulturutveckling har sedan tidigare arbetat systematiskt med olika former av dialoger med de som erhåller regionalt stöd enligt denna policy. Med start till hösten 2022 kommer även övriga bidragsmottagare enligt denna policy att bjudas in till dialoger.

Sammanfattningsvis har följande revideringar genomförts:

- Rubriken ändras från Policy för bidragsgivning inom områdena folkhälsa och utbildning och kultur till Policy för regionalt stöd till civilsamhället.
- Skrivningen om den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är utbytt mot Region Jönköpings läns vision.
- Hållbarhetsperspektivet har tillkommit.
- Policyn är mer generell och skrivningar i policyn som enbart gällde en form av bidrag och dess handläggning har flyttats till riktlinjerna.
- Policyn är mer tydlig för vilka olika organisationer som den gäller för.
- Vissa begrepp är moderniserade.
- Ordet bidrag har ersatts av ordet stöd.
- Fördelning av stöden har flyttats till riktlinjerna.
- Studiedistrikt: syftet vad stödet ska användas till är ändrat från administration och utbildning till folkbildning.
- Politiska ungdomsorganisationer: ny skrivning om att organisationen ska vara verksam i minst fem kommuner och att moderpartiet ska vara representerat i regionfullmäktige.
- Pensionärsorganisationer: reviderad text från att ha lokalavdelning i minst fem av länets kommuner till att bedriva verksamhet i minst fem av länets kommuner. Vidare har även en skrivning lagts till om att pensionärsorganisationen ska tillhöra en riksorganisation.

Enligt Region Jönköping läns regler kring styrande dokument exkluderas riktlinjerna i detta beslut då dessa beslutas av respektive direktör.

Beslutsunderlag

- Missiv daterat 2022-06-02
- Förslag till ny policy för regionalt stöd till civilsamhället

Beslut skickas till

Regional utveckling
Folkhälsa sjukvård

REGIONLEDNINGSKONTORET

Jane Ydman
Regiondirektör

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Mats Bojestig
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Policy för regionalt stöd till civilsamhället

Denna policy avser stöd till organisationer inom folkhälsa (folkhälsa, funktionshinder och projekt) och regional utveckling (kulturbidrag samt stöd till ungdomsorganisationer, pensionärsorganisationer och studiedistrikt). Policyn utgår från Region Jönköpings läns vision ”För ett bra liv i en attraktiv region”, vilket innebär ett län med bra miljö, goda möjligheter till arbete, utbildning och utveckling, bra kommunikationer och ett rikt kulturliv.

Stöd ges till organisationer som arbetar länsövergripande, självständigt och kontinuerligt för att bidra till demokrati, social inkludering och en meningsfull fritid för länets invånare. Regionalt stöd ska utgå från regionens grundläggande värderingar och alla människors lika värde.

Stöden ska bidra till att:

- stärka och utveckla demokratin i hela länet
- ge invånare i hela länet möjlighet att påverka sin livssituation
- höja bildnings- och utbildningsnivån för invånare i hela länet
- ge bättre livskvalitet för länets invånare

Vid arbete med stöden är det särskilt viktigt att beakta:

- FN:s barnkonvention och deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna
- ett mångfaldsperspektiv med tillgänglighet och användbarhet även för personer med olika funktionsnedsättning
- hållbar utveckling inom de tre dimensionerna social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Allmänna villkor för stöd

Verksamheter som får stöd från Region Jönköpings län ska vara demokratiskt uppbyggda och ha hälsofrämjande, inkluderande, ideologiska, opinionsbildande, demokratiska och/eller sociala funktioner.

Administrativa rutiner och beslutsordning

Ansökan

Ansökan om stöd ska ske via Region Jönköpings läns plattformar. Ansökan ska vara inlämnad senast sista ansökningsdatum och vara komplett med samtliga begärda handlingar. Sent inkommen eller ej fullständig ansökan handläggs inte.

Handläggning

Efter sista ansökningsdatum bereds ansökningar i enlighet med gällande riktlinjer.

Beslut

Beslut om stödets storlek fattas av politisk nämnd eller enligt delegationsordning.

Uppföljning och kontroll

Alla former av stöd ska återrapporteras i enlighet med framtagna riktlinjer i syfte att säkerställa att stöd används på ett korrekt sätt.

Ett stöd som inte används på det sätt som beslutats ska återbetalas. Återbetalningsskyldighet föreligger om beslut om stöd har fattats på felaktiga grunder, om villkor inte har uppfyllts, om medlen används felaktigt eller om redovisning uteblir.

Region Jönköpings län har rätt att ta del av räkenskaper och andra uppgifter som krävs för kontroll av beviljade stöd, i syfte att säkerställa att stöden används för avsedda ändamål. Uppföljning av beviljade stöd sker med föreningarna vid redovisning eller möten för att säkerställa att stödet används på rätt sätt.

Stöd inom folkhälsoområdet

Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen". För att bidra till att uppnå målet har strategin "Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län" tagits fram på uppdrag av den politiska ledningen i Region Jönköpings län tillsammans med länets kommuner och andra aktörer.

Folkhälsoarbetet i regionen bedrivs i samverkan mellan en mängd aktörer, där civilsamhället är en viktig aktör. Tillsammans kan vi bidra till att stärka individer att påverka sin livssituation, öka sin livskvalitet och leva ett hälsosamt liv i ett socialt sammanhang. För att uppnå en mer jämlik hälsa är det av stort värde att samskapa med personer som annars har svårt att göra sin röst hörd i samhället.

Stödet kan sökas för hälsofrämjande och förebyggande insatser för att förbättra invånarens hälsa med fokus på en eller flera av de fyra hälsodimensionerna:

- Fysisk hälsa
- Psykisk hälsa
- Social hälsa
- Existentiell hälsa

Stöd inom Regional utveckling

Den regionala utvecklingsstrategin är en viktig utgångspunkt för att skapa attraktivitet och tillväxt tillsammans med andra aktörer i Jönköpings län där förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser företag och kapital är avgörande för att utveckla ett attraktivt och konkurrenskraftigt län. Det regionala stödet till studiedistrikt, ungdomsorganisationer och pensionärsorganisationer är en viktig del för att uppnå detta.

Stöd till studiedistrikt

Stöd kan utgå till studiedistrikt som är verksamma inom länet och som främjar länsinvånarnas behov och intressen av bildning, gemenskap och kultur. Studiedistriktet ska vara anslutet till ett studieförbund som får statsbidrag via Folkbildningsrådet samt ha verksamhet i minst fem av länets kommuner.

Studiedistriktet ska använda stödet för den regionala verksamheten i Jönköpings län för stöd och samordning av:

- folkbildning
- anordnande av kulturarrangemang

Syftet med stödet är att främja studiedistriktets utveckling att skapa likvärdiga förutsättningar och arbeta inkluderande för alla i länet.

Stöd till politiska ungdomsorganisationer

Stöd kan utgå till politiska ungdomsorganisationer som är verksamma i minst fem av länets kommuner. Dessutom ska moderpartiet vara representerat i regionfullmäktige.

Syftet med stödet är att främja barns och ungdomars demokratiska fostran genom engagemang och deltagande i samhällsutvecklingen.

Stöd till övriga ungdomsorganisationer

Stöd kan utgå till ungdomsorganisationer som är verksamma i minst fem av länets kommuner och som har en riksorganisation som får statsbidrag till sin centrala verksamhet. Organisationen ska ha minst 300 medlemmar bosatta inom länet i åldern 6-25 år.

Syftet är att stödja barn- och ungdomars engagemang i föreningslivet och därigenom medverka till en meningsfull fritid utifrån föreningens syfte och målsättning.

Stöd till pensionärsorganisationer

Stöd kan utgå till pensionärsorganisationer som bedriver verksamhet i minst fem av länets kommuner samt ha minst 1 000 pensionärsmedlemmar. Organisationen ska vara öppen för medlemskap för alla pensionärer och tillhöra en riksorganisation. Syftet med stödet är att främja pensionärers intressen.

Kulturstöd

Stödets syfte är att det ska bidra till att uppnå målen i den regionala kulturplanen och ges i form av fyra olika stöd.

Verksamhetsstöd

Stödet utgår till i länet verksamma organisationer (juridiska personer) som bedriver stadigvarande verksamhet inom kulturområdet i huvudsak och där verksamheten bedöms vara viktig i länets kulturpolitiska infrastruktur.

Arrangemangsstöd

Stöd i form av arrangörsstöd riktar sig till föreningar som genomför kulturarrangemang i Jönköpings län inom områdena dans, musik, teater, hemslöjd, bild och form, film och rörlig bild, bildning, litteratur samt museum och kulturarv.

Projektstöd

Stödet syftar till att stödja, bredda och förnya kulturlivet och öka tillgängligheten till kulturyttringar i hela länet och har tre delar; utveckling, etablering och produktion. Stödet kan sökas av juridiska personer såsom föreningar, bolag utan vinstintresse, stiftelser och kommuner.

Kultur- och arbetsstipendier

Region Jönköpings län delar varje år ut kultur- och arbetsstipendier för stöd och uppmuntran inom litteratur, folkbildning, dans, film och rörlig bild, musik, bild och form, hemslöjd, teater, museum och kulturarv.

Kulturstipendiet ska stödja och uppmuntra förtjänstfull verksamhet inom konstområdena. Arbetsstipendiet ska ge aktiva kulturarbetare möjlighet att under viss tid ägna sig åt kulturarbete utan avbrott eller för att ta tillvara idéer och uppslag samt stimulera till experiment inom det kulturella området.

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 107-109

Tid: 2022-06-22 kl. 08:00

Plats: Alba, Rosenlunds vårdcentrum

§ 108

Tillfällig förstärkning till regional kulturverksamhet 2022

Diarienummer: RJL 2022/659

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna förslag till fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag till kultursamverkansmodellen.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har beviljats 1 022 000 kr i tillfällig förstärkning av bidrag till regional kulturverksamhet från Kulturrådet. Fyra verksamheter inom kultursamverkans-modellen i Jönköpings län har inkommit med äskanden och fördelning har skett utifrån dessa, med fokus på intäktsbortfall och ökade kostnader på grund av framskjuten verksamhet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2022-06-10
- Beslut om tillfällig förstärkning 2022, Kulturrådet 2020/659
- Äskanden från verksamheter

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Förslag till fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag till kultursamverkansmodellen

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner följande förslag till fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag till kultursamverkansmodellen

Sammanfattning

Region Jönköpings län har beviljats 1 022 000 kr i tillfällig förstärkning av bidrag till regional kulturverksamhet från Kulturrådet. Fyra verksamheter inom kultursamverkans-modellen i Jönköpings län har inkommit med äskanden och fördelning har skett utifrån dessa, med fokus på intäktsbortfall och ökade kostnader på grund av framskjuten verksamhet.

Information i ärendet

Den 9 mars 2022 utlyste Kulturrådet en tillfällig förstärkning av bidrag till regional kulturverksamhet, mot bakgrund av förlängning av restriktionerna på grund av fortsatt spridning av covid-19 under början av året. Av utlysningen framgick att regionerna kunde äska om en tillfällig generell förstärkning till konst- och kulturverksamheter som samfinansieras inom kultursamverkansmodellen inom områdena: utveckling och omställning, intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag, samverkan och övrigt.

Beslut om en generell tillfällig förstärkning på 2,3 % av vår statliga grundfinansiering, 1 022 000 kr, skickades ut från Kulturrådet den 31 maj. Dialog fördes med verksamheter inom kultursamverkansmodellen (18 mars och 31 maj) och fyra verksamheter inkom med äskanden.

- Jönköpings läns museum äskar medel för att tillgängliggöra Kampen i tiden digitalt, utveckla ”Onsdagskväll på museet” samt för inkomstbortfall.
- Vandalorum äskar medel för att möta digitaliseringen för att nå nya målgrupper, anpassa hemsida och möjliggöra digitala biljettköp och bokningar.

- Riksteatern Jönköpings län äskar medel för kompetensutveckling, publikutveckling och att finansiellt stödja lokala föreningars för minskade intäkter till följd av möjligt publikbortfall.
- ShareMusic & Performing Arts äskar medel på grund av framskjuten verksamhet som medfört extra kostnader i form av lokalbyte och säkerställande av tillgänglighet i dessa, resor, arvoden, logi och extra repetitioner.

I fördelningen har intäktsbortfall och ökade kostnader för framskjuten verksamhet prioriterats. Därefter fördelas medel till utvecklingsområden. För Riksteatern Jönköpings län hänvisas också till beslut om förändring av riktlinjer för arrangemangsbidrag.

Förslag till fördelning:

	Äskat	Förslag
Jönköpings läns museum	437 000	312 500
Vandalorum	500 000	344 500
Riksteatern Jönköpings län	*	115 000
ShareMusic & Performing Arts	250 000	250 000

**Inkom ej med fast summa*

Det tillfälliga verksamhetsbidraget ska redovisas till Kulturrådet 12 maj 2023.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2022-06-10
- Beslut om tillfällig förstärkning 2022, Kulturrådet 2020/659
- Äskanden från verksamheter 2022/659

Beslut skickas till

Sektionen för kulturutveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

Ärende

Fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag för 2022 till regional kulturverksamhet i regioner inom kultursamverkansmodellen.

Kulturrådets beslut

Statens kulturråd beviljar bidrag och bidragsbelopp enligt *bilaga 1*.

Totalt beviljat belopp vid denna fördelning är 33 699 000 kronor.
Detta beslut belastar anslag 1:6, projektkod 302023.

Villkor

Kulturrådets villkor för bidraget framgår bilaga 2.

Ärendets handläggning och beredning

Ansökningar

Till detta fördelningstillfälle har samtliga 20 regioner inom kultursamverkansmodellen äskat om en generell tillfällig förstärkning.

Därutöver har det inkommit regionala äskanden om särskild prioritering från sju av regionerna. Totalt ansökt belopp för särskilda prioriteringar uppgår till totalt 17 225 000 kr. De sju regionerna har i sina äskanden beskrivit vilka regionala verksamheter det gäller och på vilket sätt dessa har en särskilt utsatt situation med anledning av pandemin alternativt har de äskat om medel för särskilda insatser för återstart efter pandemin.

Sammanläggning

Alla ansökningar har lagts samman till detta ärende (se dnr ovan) eftersom ansökningarna bedöms i ett sammanhang.

Beslutet och beredningen

Samtidigt som detta beslut om tillfälligt förstärkt verksamhetsbidrag fördelar Kulturrådet stöd till regionala konst- och kulturverksamheter i Region Stockholm.

Detta beslut har fattats av Kulturrådets styrelse genom ordförande Ulrika Årehed Kågström och ledamöterna Aris Fioretos, Ann-Sofie Köping Olsson, Po Tidholm, Ellen Nyman, Thomas Pålsson och generaldirektör Kajsa Ravin.

På grund av jäv har Kajsa Ravin inte deltagit i de delarna av samlingsbeslutet som rör KUR 2022/4979 Region Uppsala och KUR 2022/5231 Västra Götalandsregionen.

På grund av jäv har Ellen Nyman inte deltagit i de delarna av samlingsbeslutet som rör KUR 2022/5231 Västra Götalandsregionen och KUR 2022/4805 Region Örebro län.

I beredningen av samlingsbeslutet har även handläggaren Andreas Åberg deltagit.

Ärendet har föredragits för styrelsen av regionala koordinatören Margareta Brilioth. I den slutliga beredningen har dessutom enhetschefen Veronica Lamppa Lönnbro stabschefen Klara Tomson, chefsjuristen Greta von Rosen Stövind och handläggaren Ove Bengtsson deltagit.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser m.m.

Kulturrådet beslutar om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet med stöd av förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (nedan kallad förordningen) under anslag 1:6 ap.1 i Kulturrådets regleringsbrev för budgetår 2022. Ändamålet med bidraget är att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

Den 7 februari 2022 fattade regeringen beslut om ändring av Kulturrådets regleringsbrev som innebar en tillfällig förstärkning av anslag 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet. Detta gjordes mot bakgrund av förlängning av restriktionerna på grund av fortsatt spridning av covid-19 under början av året.

Det extra stödet till regionerna inom kultursamverkansmodellen utlystes den 9 mars 2022, med sista ansökningssdag den 7 april. Av utlysningen framgick att regionerna kunde åska om en tillfällig generell förstärkning till konst- och kulturverksamheter som samfinansieras inom kultursamverkansmodellen mot bakgrund av behov inom dessa fyra områden:

- **Utveckling och omställning**

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper med mera.

- **Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag**

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

- **Samverkan**

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera och samverka med det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

- **Övrigt**

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser som regionen önskar prioritera i enlighet med fastställd regional kulturplan.

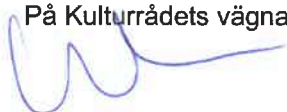
Regionernas kulturförvaltningar har även haft möjlighet att utöver detta beskriva eventuella *akuta* ekonomiska behov som i dagsläget kan identifieras under 2022 för de regionala konst- och kulturverksamheter som samfinansieras inom kultursamverkansmodellen.

Kulturrådets bedömning

För att fastställa hur stor den generella förstärkningen ska vara har Kulturrådet först gjort en bedömning av de inkomna särskilda äskandena från regionerna. Mot bakgrund av inkomna underlag och tillgängliga medel att fördela vid detta tillfälle beslutar Kulturrådet inte om några särskilda prioriteringar.

Kulturrådet bedömer att den tillfälliga förstärkningen för 2022 ska fördelas proportionerligt till regionerna baserat på storleken på verksamhetsbidrag. Samtliga regioner inom kultursamverkansmodellen tilldelas en tillfällig förstärkning motsvarande 2,3 procent av tidigare beslutade nivå för verksamhetsbidrag för 2022. Respektive region prioriterar hur den generella förstärkningen ska fördelas utifrån behov hos de samfinansierade regionala verksamheterna inom kultursamverkansmodellen.

På Kulturrådets vägnar

Ulrika Årehed Kågström
ordförande

Margareta Brilioth
koordinator

Villkor för bidrag från Kulturrådet

1. Bidragsmottagarens åtaganden

Alla som får bidrag från Kulturrådet måste följa våra villkor. Om innehållet i verksamheten förändras väsentligt jämfört med ansökan måste bidragsmottagaren meddela Kulturrådet så snart som möjligt. Detta gäller exempelvis väsentliga förändringar av budget.

Kulturrådet har stor förståelse för bidragsmottagarens situation och tar hänsyn till att utbrottet av covid-19 utgör särskilda skäl för förändringar i verksamheten.

I övrigt gäller följande:

1.1. Att tillhandahålla information

Bidragsmottagaren är skyldig att ge Kulturrådet information och svara på frågor som Kulturrådet ställer i samband med uppföljning. Det gäller både under och efter avslutad bidragsperiod.

1.2. Att ta emot besök från Kulturrådet

Kulturrådet har rätt att besöka verksamhet eller projekt som finansierats med medel från Kulturrådet.

1.3. Att följa gällande rätt

Bidragsmottagaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande svensk författning.

För att göra det vi kan för att underlätta så kommer Kulturrådet vara så flexibla som möjligt och beviljade bidrag kommer som regel inte att krävas tillbaka även om aktiviteter skjuts upp eller förändras inom ramen för beviljad bidragsansökan.

1.4. Redovisning

Bidragsmottagaren ska lämna redovisningen av verksamheten enligt nedan och den ska innehålla de uppgifter som efterfrågas av Kulturrådet. Kompletterande instruktioner för redovisning kan tillkomma. Redovisningsvillkoren gäller även för de särskilt utsatta verksamheterna som beviljas medel.

Medel som fördelas i detta beslut ska användas för att stärka de verksamheter som sedan tidigare erhåller statlig finansiering inom kultursamverkansmodellen.

Bidragsmottagaren ska i samband med ordinarie redovisning av det regionala verksamhetsbidraget den 11 maj 2023 redovisa till Kulturrådet hur denna tillfälliga förstärkning har använts.

Av redovisningen ska det framgå vilka verksamheter som tagit del av medlen, hur mycket medel de fått samt hur medlen har använts. Insatserna ska beskrivas utifrån ett eller flera av de fyra områden som medlen kan användas inom:

- **Utveckling och omställning**

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper med mera.

- **Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag**

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

- **Samverkan**

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera och samverka med det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

- **Övrigt**

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser som regionen önskar prioritera i enlighet med fastställd regional kulturplan.

En företrädare för bidragsmottagaren ska bekräfta för Kulturrådet när uppgifter från verksamheterna lämnats in samt att de är granskade av bidragsmottagaren.

1.5. Förlängning av perioden för medlens användning

Medel kan användas under 2023 års första kvartal utan att förlängning begärs.

Om bidragsmottagaren inte använder medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Ansökan om att förlänga perioden ska skickas in till Kulturrådet så snart bidragsmottagaren inser att perioden behöver förlängas och som senast när den ursprungliga bidragsperioden går ut. Kulturrådet beslutar om eventuell förlängning.

1.6. Återbetalning av outnyttjade medel

Eventuella outnyttjade medel ska betalas tillbaka till Kulturrådet. Den ansvarige bidragshandläggaren på Kulturrådet ska informeras i förväg om att återbetalning kommer att göras. Bidragsbeslutets diarienummer ska anges som referens vid återbetalning.

1.7. Återkrav

Om bidragsmottagaren inte genomför det som den åtagit sig kan Kulturrådet besluta att kräva tillbaka hela eller delar av bidraget.

Bidragsmottagaren blir återbetalningsskyldig om

1. mottagaren har lämnat oriktiga uppgifter eller på något annat sätt orsakat att bidraget har beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. bidraget av något annat skäl har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,

3. bidraget helt eller delvis inte har utnyttjats eller om det inte använts för det ändamål som låg till grund för att bidraget beviljades,
4. mottagaren inte lämnar in en korrekt redovisning, i enlighet med informationen i avsnitt 1.4 *Redovisning* ovan,
5. i övrigt inte följt villkoren för bidraget.

2. Informera om att Kulturrådet bidragit med medel

Det ska framgå av informationsmaterial och liknande att Kulturrådet stödjer verksamheten, exempelvis på webbplats, tidskrifter, i programblad eller på affischer. Kulturrådet ska däremot aldrig anges som medarrangör. Kulturrådets logotyp kan laddas ned från Kulturrådets webbplats.

3. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar

3.1. Organisationer som arrangerar publik verksamhet

Alla organisationer som arrangerar publik verksamhet med bidrag från Kulturrådet och via kultursamverkansmodellen ska ha information om tillgängligheten till sin publika verksamhet eller sitt arrangemang på sin webbplats, i sociala medier eller i fristående evenemangskalendrar som används.

3.2. Organisationer med egen lokal för publik verksamhet

Alla organisationer som har verksamhetsbidrag från Kulturrådet eller via kultursamverkansmodellen, och har egen lokal för publik verksamhet, ska ha åtgärdat så kallade enkelt avhjälpna hinder¹ i sina publika lokaler.

3.3. Kulturinstitutioner

Varje kulturinstitution med statligt bidrag via Kultursamverkansmodellen, eller bidrag direkt från Kulturrådet ska ha:

- Handlingsplan för tillgänglighet
- Information om tillgängligheten till publik verksamhet på webbplats, och/eller på de olika sociala medier eller fristående evenemangskalendrar som används
- Ska ha åtgärdat enkelt avhjälpna hinder i sina publika lokaler
- Uppfylla standard WCAG 2.1 för sin webbplats och mobila applikationer enligt gällande EU direktiv

¹ Läs mer i Boverkets broschyr Enkelt avhjälpna hinder. Länk: <http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2015/enkelt-avhjalpt-i-lokaler/>

Beslut om bidrag

Dnr	Region	Org. nummer	Statlig finansiering 2022	Åskar för särskilda behov/återstart	Förslag till prioritering	Generell förstärkning	2,3% förstärkning	Beslut	Tillfällig förstärkning totalt
KUR 2022/2625	Blekinge	232100-0081	26 653 000	0	0	0	614 000	Beviljas	614 000
KUR 2022/4505	Dalarna	232100-0180	42 454 000	0	0	0	977 000	Beviljas	977 000
KUR 2022/4969	Gotland	212000-0803	27 356 000	0	0	0	630 000	Beviljas	630 000
KUR 2022/4782	Gävleborg	232100-0198	49 424 000	502 500	0	0	1 137 000	Beviljas	1 137 000
KKUR 2022/5508	Halland	232100-0115	37 011 000	0	0	0	852 000	Beviljas	852 000
KUR 2022/5258 *	Jämtland Härjedalen	232100-0214	37 243 000	2 710 000	0	0	926 000	Beviljas	926 000
KUR 2022/4804	Jönköping	232100-0057	44 417 000	415 000	0	0	1 022 000	Beviljas	1 022 000
KUR 2022/3170	Kalmar	232100-0073	37 759 000	0	0	0	869 000	Beviljas	869 000
KUR 2022/4615	Kronoberg	232100-0065	38 126 000	0	0	0	877 000	Beviljas	877 000
KUR 2022/4563 *	Norrbottnen	232100-0230	54 705 000	698 000	0	0	1 328 000	Beviljas	1 328 000
KUR 2022/5145	Skåne	232100-0255	235 680 000	7 250 000	0	0	5 421 000	Beviljas	5 421 000
KUR2022/4968	Sörmland	232100-0032	35 036 000	500 000	0	0	806 000	Beviljas	806 000
KUR 2022/4979	Uppsala	232100-0024	46 735 000	5 150 000	0	0	1 075 000	Beviljas	1 075 000
KUR 2022/5509	Värmland	232100-0156	62 688 000	0	0	0	1 442 000	Beviljas	1 442 000
KUR 2022/3855 *	Västerbotten	232100-0222	95 326 000	0	0	0	1 986 000	Beviljas	1 986 000
KUR 2022/3424 *	Västernorrland	232100-0206	51 931 000	0	0	0	1 264 000	Beviljas	1 264 000
KUR 2022/3678	Västmanland	232100-0172	36 822 000	0	0	0	847 000	Beviljas	847 000
KUR 2022/5231	Västra Götaland	232100-0131	373 056 000	0	0	0	8 581 000	Beviljas	8 581 000
KUR 2022/4805	Örebro	232100-0164	46 876 000	0	0	0	1 079 000	Beviljas	1 079 000
KUR 2022/5230	Östergötland	232100-0040	85 451 000	0	0	0	1 966 000	Beviljas	1 966 000
Totalt:			1 464 749 000	17 225 500	0	0	33 699 000		33 699 000

*Den generella förstärkningen till Region Västerbotten som är kopplad till den interregionala verksamheten NMD (Norrlands Nätverk för musikteater & dans) har fördelats lika mellan de fyra regionerna.

From: Johan Gärskog
Sent: Tue, 7 Jun 2022 14:15:26 +0000
To: Löf Cajsa
Subject: Sv: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet
Attachments: Ansökan om tillfälligt verksamhetsbidrag 2022.pdf

Hej Cajsa,
Bifogar länsmuseumets ansökan om tillfälligt verksamhetsbidrag 2022.

Vänliga hälsningar

Johan Gärskog
Länsmuseichef
Museum director

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

Box 2133, 550 02 Jönköping • Besöksadress: Dag Hammarskjölds plats 2
Tel: 036-30 18 10 • Mobil: 0720-710224 • Växel: 036-30 18 00
Johan.garskog@jkpglm.se • www.jonkopingslansmuseum.se

Enligt GDPR vill vi informera dig om att dina personuppgifter via denna e-post kommer att behandlas.
Läs mer på www.jonkopingslansmuseum.se/integritetspolicy

Från: Löf Cajsa <cajsa.lof@rjl.se>

Skickat: den 31 maj 2022 14:17

Till: Jonsson Magnus <magnus.jonsson@rjl.se>; Elna Svenle; Josefsson Ulrika <ulrika.josefsson@smot.se>; Johan Gärskog <johan.garskog@jkpglm.se>; Sophia Alexandersson <sophia@sharemusic.se>; Lars Ostvall <lars.ostvall@jlfa.se>; Anna Persson Kjellerstedt <anna.perssonkjellerstedt@riksteatern.se>

Ämne: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Prioritet: Hög

Hej!

Vi har nu fått beslut från Kulturrådet gällande fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag för 2022 inom kultursamverkansmodellen. Region Jönköpings län tilldelas 1 022 000 kr (en generell förstärkning på 2,3 % av vår statliga grundfinansiering). Hur medlen fördelas mellan verksamheterna i Jönköpings län beslutas av nämnd och vi undersöker möjligheten att få upp ärendet redan i juni. För att kunna bereda ärendet behöver vi snabb information från er. **Svara på frågorna nedan senast 8 juni.**

- Vill ni ta del av det tillfälliga verksamhetsbidraget?

- Om ja, beskriv *kortfattat* era behov och vad ni ämnar använda det tillfälliga bidraget till (utifrån ett eller flera av områdena nedan).

- *Utveckling och omställning*

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper m.m.

- *Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag*

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

- *Samverkan*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera och samverka med det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

- *Övrigt*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser som regionen önskar prioritera i enlighet med fastställd regional kulturplan.

Hur medlen använts ska redovisas till Kulturrådet i maj 2023. Av redovisningen ska framgå hur medlen använts utifrån ovanstående områden.

Om verksamheten inte använder medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Eventuella utnyttjade medel ska återbetalas till Kulturrådet.

Om ärendet inte tas upp i juni, dröjer det till september. Jag hör av mig när jag vet.

Hör av er om ni har frågor,
Cajsa

Cajsa Löf
Kulturstrateg
Sektionen för kulturutveckling
010-2428497
072-2251480
cajsa.lof@rjl.se

Region Jönköpings län
www.rjl.se

[Följ Kultur, Region Jönköpings län på Facebook](#)

 Region
Jönköpings län

ENHETENS NAMN

Johan Gärskog
Dag Hammarskjölds plats 2
Box 2133, 550 02 Jönköping
036 - 30 18 10. Växel 036 - 30 18 00
072-071 02 24
johan.garskog@jkpglm.se

JLM DNR: 2022-157

Region Jönköpings län
Sektionen för kulturutveckling

Ansökan om tillfälligt verksamhetsbidrag för 2022

Som svar på frågor som Sektionen för kulturutveckling skickade den 31 maj lämnas här en sammanställning kring Jönköpings läns museums behov av tillfälligt verksamhetsbidrag 2022.

Utveckling och omställning

Länsmuseet vill tillgängliggöra basutställningen Kampen i Tiden genom en virtuell rundtur.

Satsningen skulle innebära att digitala besökare kan klicka sig runt i en 360-fotograferad vy inne i utställningen. Besökaren kan då navigera mellan olika intresspunkter och även se material som är länkat till utställningen på t ex DigitaltMuseum.

Uppskattad kostnad 80 000 kr vilket inkluderar

En virtuell tur med 10-20 scener

- 1-3 hotspots per scen
- Interaktiv karta eller planlösning som fungerar som ytterligare navigation i miljön

Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag

På grund av pandemin hade länsmuseet under januari och februari intäktsbortfall enligt följande:

Utebliven butiksförsäljning 37.000 kr

Utebliven lokaluthyrning 8.000 kr

Uteblivna intäkter för visningar och pedagogiska program 57.000 kr

Samverkan

Länsmuseet ser ett stort värde i att samverka mer med det professionella kulturlivet och vill därför utveckla satsningen "onsdagskväll med museet" genom att engagera fler professionella aktörer inom olika konstområden.

Vi ser denna satsning som en viktig del i att främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.

För att kunna förstärka denna del av verksamheten behövs utökade ekonomiska medel för att täcka kostnader för arvoden, resor och logi motsvarande 200.000 kr.

Övrigt

Jönköpings läns museum har i ett helt nytt samarbete med företag i länet, tagit fram en ökad möjlighet för länets unga att ta del av sin historia.

För många skolor innebär just resekostnaden ett hinder när det gäller att besöka länsmuseet – detta vill initiativet råda bot på.

Från och med i höst erbjuds därför 1 000 elever från länets grund- och gymnasieskolor fri bussresa med sin klass till museet, tack vare ett unikt samarbete med Länsförsäkringar Jönköping, Simonssonggruppen samt HAGS Aneby.

Behoven är naturligtvis större än så och Länsmuseet vill därför förstärka denna möjlighet genom att fördubbla antalet elever som får denna möjlighet. Detta förutsätter ett ökat verksamhetsbidrag på 100.000 kr.

På detta sätt kan vi starkt bidra till Regionens kulturpolitiska mål:

- Alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv
- Konst och kultur ska vara tillgängliga i och en angelägenhet för hela länet
- Länets kulturliv ska sträva efter kvalitet i både bredd och spets

Totalt för ovanstående satsningar ansöks härmed om ett tillfälligt verksamhetsbidrag på 437.000 kr.

Johan Gärskog

Länsmuseichef

From: Malena Sandahl
Sent: Wed, 8 Jun 2022 09:32:17 +0000
To: Löf Cajsa
Cc: Elna Svenle
Subject: SV: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet
Attachments: VANDALORUM Tillfällig förstärkning 220608.pdf

Hej Cajsa,
med anledning av Kulturrådets tillfälliga förstärkning till Region Jönköping äskar Vandalorum härmed om stöd inom kategorin *utveckling och omställning*, vänligen se bifogad pdf.

Vänliga hälsningar,
Malena

Vänliga hälsningar/Kind regards,
Malena Sandahl
Administrativ chef/Administrative Director

Stiftelsen Museum Vandalorum
Box 404
SE-331 24 Värnamo
Tel. +46 (0)370 30 22 03

malena.sandahl@vandalorum.se
www.vandalorum.se

[Gilla Vandalorum på Facebook!](#)

Från: Elna Svenle
Skickat: den 1 juni 2022 14:48
Till: Löf Cajsa <cajsa.lof@rjl.se>
Kopia: Malena Sandahl <malena.sandahl@vandalorum.se>
Ämne: Re: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Hej Cajsa,

Tack för info! Vi återkommer inom kort.

Mvh,

Elna

Från: Löf Cajsa <cajsa.lof@rjl.se>

Skickat: Tuesday, May 31, 2022 2:16:58 PM

Till: Jonsson Magnus <magnus.jonsson@rjl.se>; Elna Svenle ; Josefsson Ulrika <ulrika.josefsson@smot.se>; Johan Gärskog <johan.garskog@jkpglm.se>; Sophia Alexandersson <sophia@sharemusic.se>; lars.ostvall@jlfa.se <lars.ostvall@jlfa.se>; Anna Persson Kjellerstedt <anna.perssonkjellerstedt@riksteatern.se>

Ämne: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Hej!

Vi har nu fått beslut från Kulturrådet gällande fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag för 2022 inom kultursamverkansmodellen. Region Jönköpings län tilldelas 1 022 000 kr (en generell förstärkning på 2,3 % av vår statliga grundfinansiering). Hur medlen fördelas mellan verksamheterna i Jönköpings län beslutas av nämnd och vi undersöker möjligheten att få upp ärendet redan i juni. För att kunna bereda ärendet behöver vi snabb information från er. **Svara på frågorna nedan senast 8 juni.**

- Vill ni ta del av det tillfälliga verksamhetsbidraget?

- Om ja, beskriv *kortfattat* era behov och vad ni ämnar använda det tillfälliga bidraget till (utifrån ett eller flera av områdena nedan).

- *Utveckling och omställning*

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper m.m.

- *Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag*

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

- *Samverkan*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera och samverka med det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

- *Övrigt*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser som regionen önskar prioritera i enlighet med fastställd regional kulturplan.

Hur medlen använts ska redovisas till Kulturrådet i maj 2023. Av redovisningen ska framgå hur medlen använts utifrån ovanstående områden.

Om verksamheten inte använder medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Eventuella outnyttjade medel ska återbetalas till Kulturrådet.

Om ärendet inte tas upp i juni, dröjer det till september. Jag hör av mig när jag vet.

Hör av er om ni har frågor,
Cajsa

Cajsa Löf

Kulturstrateg

Sektionen för kulturutveckling

010-2428497

072-2251480

cajsa.lof@rjl.se

Region Jönköpings län

www.rjl.se

[Följ Kultur, Region Jönköpings län på Facebook](#)

 Region
Jönköpings län

Tillfällig förstärkning Kulturrådet

VANDALORUM

- Vill ni ta del av det tillfälliga verksamhetsbidraget?

Ja, Vandalorum äskar härmed om 500.000 kr

- Om ja, beskriv *kortfattat* era behov och vad ni ämnar använda det tillfälliga bidraget till (utifrån ett eller flera av områdena nedan).

- **Utveckling och omställning**

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper m.m.

Det digitala utbudet har ej varit prioriterat under de första 10 åren av Vandalorums existens, då fokus istället legat på uppbyggnad av verksamheten samt nationella och internationella samarbeten. Pandemin och samhällsförändringar har dock gjort det uppenbart att en ökad digitalisering för att nå ut till nya målgrupper är ett viktigt steg för verksamheten. Vandalorum vill tillgängliggöra utställningar, föreläsningar, intervjuer, seminarier, workshops och visningar digitalt så att fler kan ta del av programverksamheten. Det innebär att den som inte kan komma till Vandalorum, ändå kan ta del av utbudet. Ett utökat digitalt utbud möjliggör också en fördjupning för dem som besöker museet vilket bland annat gagnar konstnärer och formgivare i länet. Det ger också en möjlighet att förbereda sitt besök vilket exempelvis är viktigt för skolor och universitet. Digitaliseringen innebär vidare att besöket kan återupplevas och fördjupas på distans och fungera som ett minnes- och undervisningsstöd för fortsatt arbete.

Vandalorum söker härmed medel för att under projektperioden kunna genomföra följande:

- Skapa 360-gradersvideodokumentation av alla huvudutställningar för personer som inte kan besöka museet samt för eftervärlden. Tillgängliggöra dessa 3D-rundvandringar på hemsidan. Upprätta en struktur för digital dokumentation och sändning av föreläsningar, visningar och seminarier
- Anpassa hemsidan till att kunna spela upp videomaterial, 3D-rundvandringar mm
- Inspelning av film och podd med utställande konstnärer och formgivare
- Anpassa hemsidan till att fungera väl såväl på smartphone och surfplatta som för dator
- Närvaro i fler sociala medier samt specialanpassat material för sociala medier (t ex Twitter och TikTok)
- Möjliggöra interaktivitet inom pedagogiken på hemsidan såsom deltagande i workshops mm
- Tillgängliggöra information på engelska digitalt
- Möjliggöra programanmälningar, biljettköp och andra bokningar på hemsidan
- Förbättrat bildstöd
- Digitala informationsskyltar i byggnad och utställningar
- Inköp av teknik

För vidare frågor, vänligen kontakta Malena Sandahl, administrativ chef Vandalorum
malena.sandahl@vandalorum.se / 0370-302203

From: Anna Persson Kjellerstedt
Sent: Fri, 3 Jun 2022 10:46:27 +0000
To: Löf Cajsa
Subject: Re: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Hej Cajsa!

Ja, vi önskar ta del av det tillfälliga bidraget.

- *Utveckling och omställning*

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper m.m.

Vi önskar medel för att kompetensutveckla våra föreningar inom området publikutveckling. Tillsammans med det regionala samarbetet Riksteatern Mittsydväst har vi en satsning under året på publikutveckling.

- *Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag*

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

Våra teaterföreningar behöver finansiellt stöd för publikbortfall eftersom det är trögt att få tillbaka folk till salongerna. Innebär att föreningarna inte får lika mkt publik vilket gör att intäkterna minskar.

Hälsningar

Anna Kjellerstedt

Verksamhetsledare

RIKSTEATERN JÖNKÖPINGS LÄN

E-post: anna.perssonkjellerstedt@riksteatern.se

Telefon: 070-0862559

Postadress: Box 683, 55119, Jönköping

<http://jonkopingslan.riksteatern.se>

RIKSTEATERN – Scenkonst som sätter tankar och känslor i rörelse, för alla överallt.

Från: Löf Cajsa <cajsa.lof@rjl.se>

Datum: tisdag 31 maj 2022 14:17

Till: Jonsson Magnus <magnus.jonsson@rjl.se>, Elna Svenle, "ulrika.josefsson@smot.se" <ulrika.josefsson@smot.se>, Johan Gärskog <johan.garskog@jkpglm.se>, Sophia Alexandersson <sophia@sharemusic.se>, "lars.ostvall@jlfa.se" <lars.ostvall@jlfa.se>, Anna Persson Kjellerstedt

<anna.perssonkjellerstedt@riksteatern.se>

Ämne: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Hej!

Vi har nu fått beslut från Kulturrådet gällande fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag för 2022 inom kultursamverkansmodellen. Region Jönköpings län tilldelas 1 022 000 kr (en generell förstärkning på 2,3 % av vår statliga grundfinansiering). Hur medlen fördelas mellan verksamheterna i Jönköpings län beslutas av nämnd och vi undersöker möjligheten att få upp ärendet redan i juni. För att kunna bereda ärendet behöver vi snabb information från er. **Svara på frågorna nedan senast 8 juni.**

- Vill ni ta del av det tillfälliga verksamhetsbidraget?

- Om ja, beskriv kortfattat era behov och vad ni ämnar använda det tillfälliga bidraget till (utifrån ett eller flera av områdena nedan).

- *Utveckling och omställning*

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper m.m.

- *Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag*

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

- *Samverkan*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera och samverka med det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

- *Övrigt*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser som regionen önskar prioritera i enlighet med fastställd regional kulturplan.

Hur medlen använts ska redovisas till Kulturrådet i maj 2023. Av redovisningen ska framgå hur medlen använts utifrån ovanstående områden.

Om verksamheten inte använder medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Eventuella outnyttjade medel ska återbetalas till Kulturrådet.

Om ärendet inte tas upp i juni, dröjer det till september. Jag hör av mig när jag vet.

Hör av er om ni har frågor,
Cajsa

Cajsa Löf

Kulturstrateg

Sektionen för kulturutveckling

010-2428497

072-2251480

cajsa.lof@rjl.se

Region Jönköpings län

www.rjl.se

[Följ Kultur, Region Jönköpings län på Facebook](#)

From: Sophia Alexandersson
Sent: Wed, 8 Jun 2022 09:34:33 +0000
To: Löf Cajsa
Subject: Sv: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Hej,

Vi vill gärna ta del av det tillfälliga förstärkningsbidraget. Vi avser att använda det inom området

- *Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag*

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

Då en av våra produktioner – Min konvention ej gått att genomföra som planerat har det uppstått extra kostnader som ej fanns i budget. Det gäller bl a - kostnader för arvoden, resor och logi för ny period, Spira, vecka 9 (2023) och kostnader för upprepning av långt speluppehåll samt arbetstid kopplat till lokalbyte, och säkerställande av tillgängligheten i den alternativa lokalen.

Cajsa – det fanns ju önskemål om att besöka rep i Spira under v 24 – tänkte skicka ut till Kulturutskottet – men är osäker på mejladresser till samtliga – kan du dela?

Vänligen

Sophia

Sophia Alexandersson

Verksamhetschef/konstnärlig ledare
Chief Executive/Artistic Director
+46 705798855
sophia@sharemusic.se
Skype: sophia.alexandersson

ShareMusic & Performing Arts

Box 56, 563 22 Gränna

Webb www.sharemusic.se
Twitter @SophiaAlexand @sharemusicswed
Instagram/FB @sharemusicandperformingarts
Nyhetsbrev newsletter@sharemusic.se

Från: Löf Cajsa <cajsa.lof@rjl.se>

Skickat: den 31 maj 2022 14:17

Till: Jonsson Magnus <magnus.jonsson@rjl.se>; Elna Svenle; Josefsson Ulrika <ulrika.josefsson@smot.se>; Johan Gärskog <johan.garskog@jkpglm.se>; Sophia Alexandersson <sophia@sharemusic.se>; lars.ostvall@jlfa.se; Anna Persson Kjellerstedt <anna.perssonkjellerstedt@riksteatern.se>

Ämne: Beslut tillfällig förstärkning Kulturrådet

Prioritet: Hög

Hej!

Vi har nu fått beslut från Kulturrådet gällande fördelning av tillfälligt verksamhetsbidrag för 2022 inom kultursamverkansmodellen. Region Jönköpings län tilldelas 1 022 000 kr (en generell förstärkning på 2,3 % av vår statliga grundfinansiering). Hur medlen fördelas mellan verksamheterna i Jönköpings län beslutas av nämnd och vi undersöker möjligheten att få upp ärendet redan i juni. För att kunna bereda ärendet behöver vi snabb information från er. **Svara på frågorna nedan senast 8 juni.**

- Vill ni ta del av det tillfälliga verksamhetsbidraget?
- Om ja, beskriv *kortfattat* era behov och vad ni ämnar använda det tillfälliga bidraget till (utifrån ett eller flera av områdena nedan).

- *Utveckling och omställning*

Tillfälliga insatser i syfte att vid behov ställa om och stärka de regionala verksamheterna inför omstart. Till exempel digitala satsningar, kompetensutveckling, anpassning till mindre publikgrupper m.m.

- *Intäktsbortfall eller framskjuten ordinarie verksamhet enligt grunduppdrag*

Särskilda insatser som kan innebära tillfälligt ökade utgifter på grund av att ordinarie verksamhet enligt uppdrag har ställts in eller skjutits fram.

- *Samverkan*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser för att stimulera och samverka med det fria professionella kulturlivet och med arrangörsledet.

- *Övrigt*

Verksamhetsrelaterade tillfälliga insatser som regionen önskar prioritera i enlighet med fastställd regional kulturplan.

Hur medlen använts ska redovisas till Kulturrådet i maj 2023. Av redovisningen ska framgå hur medlen använts utifrån ovanstående områden.

Om verksamheten inte använder medlen inom utsatt tid kan bidragsmottagaren ansöka om förlängning av den tid som bidraget får användas. Eventuella outnyttjade medel ska återbetalas till Kulturrådet.

Om ärendet inte tas upp i juni, dröjer det till september. Jag hör av mig när jag vet.

Hör av er om ni har frågor,
Cajsa

Cajsa Löf

Kulturstrateg

Sektionen för kulturutveckling

010-2428497

072-2251480

cajsa.lof@rjl.se

Region Jönköpings län

www.rjl.se

[Följ Kultur, Region Jönköpings län på Facebook](#)

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-108

Tid: 2022-06-09 kl. 09:00

Plats: Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13

§ 104

Projekt - Studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings Län

Diarienummer: RJL 2022/1375

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja projektet studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings Län 2 200 000 kr.
2. Finansierings sker med 50% av statliga 1:1-medel och 50% av regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Projektet avser att genomföra en studie av hur innovation uppstår i näringslivet i Jönköpings län. Studien kommer att bidra med ökad kunskap om näringslivsstrukturerna, framför allt inom de mindre företagen, och förbättra möjligheterna till att stödja näringslivsutvecklingen i länet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2022-06-01
- Projektansökan RU-medel
- Projektansökan 1:1-medel

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings län

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beviljar

1. Projektet studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings Län 2 200 000 kr.
2. Finansiering sker med 50% av statliga 1:1-medel och 50% av regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Projektet avser att genomföra en studie av hur innovation uppstår i näringslivet i Jönköpings Län. Studien kommer att bidra med ökad kunskap om näringslivsstrukturerna, framför allt inom de mindre företagen, och förbättra möjligheterna till att stödja näringslivsutvecklingen i länet.

Information i ärendet

Innovation är en hörnsten i svensk näringspolitik och nyckeln till såväl företagens konkurrenskraft som för ekonomisk tillväxt. Med detta sagt är innovation inte ett självändamål utan ett verktyg för att åstadkomma andra typer av förändringar i samhället. Ett gott innovationsklimat kan sägas vara en förutsättning för förnyelse och omställning och är i grunden ett sätt att möta förändrade villkor i omvärlden. Det kan exempelvis handla om skärpta konkurrensvillkor, förändrade konsumtionsmönster, ändrad tillgång på råvaror och andra insatsvaror, ny lagstiftning eller andra förändringar i människors sätt att leva eller hur samhället organiseras. Innovationsförmågan på en plats eller i en region kan utifrån dessa resonemang förväntas påverka förmågan till omvandling och förnyelse på såväl mikro som makro-nivå. Mot denna bakgrund har svensk innovationspolitik skiftat från att ha ett tydligt näringslivsperspektiv till att verka för landets förmåga att möta ett brett spektrum av samhällsutmaningar och verka för systemtransformation.

Kunskapen om hur innovation uppstår bland företagen i Jönköping län är bristande. Detta gäller framför allt för mindre företag eller företag med få anställda. De studier som har genomförts indikerar att länets näringsliv brister i innovationsförmåga men dessa studier har inte undersökt mindre företag eller undersökt hur innovationerna uppstår och dess strukturer. En liknande studie som i detta projekt genomfördes 2013 vilket gör förutsättningar för att göra jämförelse

över tid. Någon motsvarande studie är inte gjord någonstans i landet vilket skulle skapa en unik kunskap.

Mot denna bakgrund syftar projektet till att göra fördjupande analyser av det datamaterial som kan samlas in genom ovanstående innovationsundersökning i syfte att stärka kunskapen om hur innovation uppstår i länet. Det kan finnas egenskaper såväl i företagsstrukturen som i arbetskraftsstrukturen som påverkar innovationskraften i den typ av företag som finns i Jönköpings Län. För att undersöka detta närmare ämnar projektet att bidra med ny forskning, baserad på den enkät som riktas till företagen i Jönköpings Län, och applicera forskningsresultaten i kartläggningar av a) länets företagsstruktur och b) länets arbetskraftsstruktur.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2022-06-01
- Projektansökan RU-medel
- Projektansökan 1:1-medel

Beslut skickas till

Regional utveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Peter Friberg
Sektionschef Uppföljning, Samordning,
Analys

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings län

Ansökansid: 351724

Ärendeid:

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag:

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: Region Jönköpings Län

BOX 1024

55111 JÖNKÖPING

Sverige

Org.Nr: 232100-0057

Antal anställda: 10000

Arbetsställe

Namn: Regional Utveckling - Telia Huset Arb.ställenr.: 66707084

Jönköping

Postadress:

Klubbhusgatan 13

55303 Jönköping

Besöksadress:

Klubbhusgatan 13

55303 Jönköping

Region: Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

Hemsida

www.rjl.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto:

Kontonummer:

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Innovation är en hörnsten i svensk näringspolitik och nyckeln till såväl företagens konkurrenskraft som för ekonomisk tillväxt. Med detta sagt är innovation inte ett självändamål utan ett verktyg för att åstadkomma andra typer av förändringar i samhället. Ett gott innovationsklimat kan sägas vara en förutsättning för förnyelse och omställning och är i grunden ett sätt att möta förändrade villkor i omvärlden. Det kan exempelvis handla om skärpta konkurrensvillkor, förändrade konsumtionsmönster, ändrad tillgång på råvaror och andra insatsvaror, ny lagstiftning eller andra förändringar i människors sätt att leva eller hur samhället organiseras. Innovationsförmågan på en plats eller i en region kan utifrån dessa resonemang förväntas påverka förmågan till omvandling och förnyelse på såväl mikro som makro-nivå. Mot denna bakgrund har svensk innovationspolitik skiftat från att ha ett tydligt

näringslivsperspektiv till att verka för landets förmåga att möta ett brett spektrum av samhällsutmaningar och verka för systemtransformation.

Kunskapen om hur innovation uppstår bland företagen i Jönköping län är bristande. Detta gäller framför allt för mindre företag eller företag med få anställda. De studier som har genomförts indikerar att länets näringsliv brister i innovationsförmåga men dessa studier har inte undersökt mindre företag eller undersökt hur innovationerna uppstår och dess strukturer. En liknande studie som i detta projekt genomfördes 2013 vilket gör förutsättningar för att göra jämförelse över tid. Någon motsvarande studie är inte gjord någonstans i landet vilket skulle skapa en unik kunskap.

Mot denna bakgrund syftar projektet till att göra fördjupande analyser av det datamaterial som kan samlas in genom ovanstående innovationsundersökning i syfte att stärka kunskapen om hur innovation uppstår i länet. Det kan finnas egenskaper såväl i företagsstrukturen som i arbetskraftsstrukturen som påverkar innovationskraften i den typ av företag som finns i Jönköpings Län. För att undersöka detta närmare ämnar projektet att bidra med ny forskning, baserad på den enkät som riktas till företagen i Jönköpings Län, och applicera forskningsresultaten i kartläggningar av a) länets företagsstruktur och b) länets arbetskraftsstruktur.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Projektet kopplar an mot målet i den regionala utvecklingsstrategin om att Förstärka näringslivets och offentligas innovations- och förändringskraft, ett mål inom delstrategin för en smart region.

Syftet med projektet är att kartlägga förutsättningarna för innovation inom näringslivet i Jönköpings län. Målet är att fördjupade analyser av företagsstruktur och arbetskraftsstruktur sammantaget ska ge en nyanserad bild av innovationsaktiviteten samt utbud och efterfrågan på kompetens i regionen. Utifrån denna kunskap kan projektet också peka på områden där kompetensförsörjningen i regionen riskerar att hämma näringslivets innovation och utveckling. På så vis ämnar denna studie att komplettera tidigare studier kring näringslivsstrukturer i Jönköpings län (bland annat årlig sammanställning utifrån aktiebolags årsredovisningar och studie inom projektet Kvalitetsutveckling 2.0) för att ge en mer sammansatt bild av både utbud och efterfrågan på kompetens i region Jönköping.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Den direkta målgruppen är beslutsfattare och strateger inom det näringsfrämjande systemet. Indirekta målgrupper är de som förväntas påverkas av projektets effekter, såsom arbetstagar i länet, småföretagare samt utbildningsanordnare.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Målet är att få en nyanserad bild av innovationsaktiviteten samt utbud och efterfrågan på kompetens i regionen. Detta sker genom fördjupade analyser av företagsstruktur och arbetskraftsstruktur. Utifrån denna kunskap förväntas projektet också peka på områden där kompetensförsörjningen i regionen riskerar att hämma näringslivets innovation och utveckling. På så vis ämnar projektet att komplettera tidigare studier kring kompetensförsörjning för att ge en mer sammansatt bild av både utbud och efterfrågan på kompetens i region Jönköping.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

Genom bättre kunskap om mindre företags förutsättningar för innovation och hållbar utveckling, kompetensbehov och övriga stödstrukturer för att växa och vidareutvecklas, förväntar Region Jönköpings län att nya utbildningar skapas utifrån näringslivets behov, som därmed leder till en förbättrad matchning på arbetsmarknaden.

Region Jönköpings Län förväntar sig också att genom bättre kunskap om hur innovationer uppstår i länet företag bättre kunna stödja näringslivets utveckling. Det förväntas på lång sikt leda till ett mer dynamiskt näringslivet som har en god förmåga till anpassning och utveckling.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Region Jönköpings län kommer att vara projektägare och säkerställa kopplingen till RUS:en med dess samtliga delar. Forskningen och undersökningen i projektet ska genomföras av forskare. Styrningen sker genom en styrgrupp av sektionschefer vid Regional utveckling, Region Jönköpings Län. Projektet kommer att ledas och samordnas av en projektledare från Regional Utveckling, Region Jönköpings Län.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Ordinarie verksamhet saknar relevanta kompetenser och resurser för att genomföra motsvarande projekt inom ordinarie verksamhet.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Projektet ingår i arbetet med att genomföra den Regionala Utvecklingsstrategin för Jönköpings Län. Strategin är hållbarhetssäkrad med en tydligt koppling till målen i Agenda 2030. Projektet ligger inom regionens arbete för att nå Agenda 2030-målen 1, 4 och 9. Samtliga hållbarhetsaspekter i utförandet beaktas löpande under projektets genomförande samt inom strukturerna för regionens hållbarhetsarbete.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj kommun

Gislaved, Jönköping, Mullsjö, Vaggeryd, Gnosjö, Sävsjö, Vetlanda, Habo, Eksjö, Aneby, Värnamo, Nässjö, Tranås

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj land

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj län

Jönköping

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Enkätundersökning som resulterar i en kartläggning av innovationsgraden i Region Jönköpings.	<ul style="list-style-type: none"> - Anpassning av enkätfrågor i dialog med uppdragstagaren - Stratifiering av urval i dialog med uppdragstagaren - Insamling av data (ca 1000 observationer) - Sammanställning av statistiken i populärvetenskaplig rapport 	2022-09-01 - 2023-03-31	480 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	- Presentation av materialet vid 1 tillfälle		
Forskning om innovation i småföretag och kartläggning av regionens företagsstruktur utifrån faktorer som är centrala för innovation i småföretag.	- Sammanföra data från enkätundersökning med befintliga registerdata - Analyser - Forskningsrapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle	2023-01-01 - 2024-01-01	550 000
Forskning om kompetensbehov för innovation i småföretag och kartläggning av regionens arbetskraftsstruktur utifrån kompetenser som är kritiska för innovation i småföretag.	- Analyser - Forskningsrapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle	2023-01-01 - 2024-01-01	500 000
Sammanfattande rapport med policyrekommendationer.	- Policyrapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle	2024-01-01 - 2024-06-30	150 000

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadslag	2022	2023	2024								Totalt
Personal: Ekonom (5%)	7 600	23 256	23 721								54 577
Personal: Projektledare (10%)	20 000	61 200	62 424								143 624
Personal: Kommunikatör (5%)	12 420	38 005	38 766								89 191
Personal: Lönebikostnader	18 169	55 597	56 710								130 476
Externa tjänster: Forskning Innovation	0	550 000	0								550 000
Externa tjänster: Enkätundersökning	0	480 000	0								480 000
Externa tjänster: Forskning Kompetens	0	500 000	0								500 000
Externa tjänster: Slutrapportering	0	0	150 000								150 000
Externa tjänster: Seminarium/kommunikationsinsats	0	25 000	34 452								59 452
Schablonkostnader: Indirekta kostnader	8 728	26 709	27 243								62 680
Summa kostnader	66 917	1 759 767	393 316								2 220 000
Projektintäkter											
Summa faktiska kostnader	66 917	1 759 767	393 316								2 220 000
Bidrag annat än pengar											
Summa bidrag i annat än pengar											0
Summa totala kostnader	66 917	1 759 767	393 316								2 220 000

Finansiering

Finansiär	2022	2023	2024								Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar											
Total offentligt bidrag annat än pengar											0
Offentlig kontantfinansiering											
Region Jönköpings Län: RU-medel	33 458	879 884	196 658								1 110 000
Total offentlig kontantfinansiering	33 458	879 884	196 658								1 110 000
Total offentlig finansiering	33 458	879 884	196 658								1 110 000
Privata bidrag annat än pengar											
Total privat bidrag annat än pengar											0
Privat kontantfinansiering											
Total privat kontantfinansiering											0
Total privat finansiering											0
Summa medfinansiering	33458	879884	196658								1 110 000

Stödfinansiering

Finansiering	2022	2023	2024								Totalt
Stödfinansiering	33 459	879 883	196 658								1 110 000

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	50,00%
Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00%
Stödandel av total finansiering	50,00%

Andel annan offentlig finansiering	50,00%
Andel offentlig finansiering	100,00 %
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

1.10 Dokument

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Studie av innovationskraft och näringslivsförnyelse i Jönköpings län - 1:1

Ansökansid: 358955

Ärendeid:

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag:

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: Region Jönköpings Län

BOX 1024

55111 JÖNKÖPING

Sverige

Org.Nr: 232100-0057

Antal anställda: 10000

Arbetsställe

Namn: Regional Utveckling - Telia Huset Arb.ställenr.: 66707084
Jönköping

Postadress:

Klubbhusgatan 13

55303 Jönköping

Besöksadress:

Klubbhusgatan 13

55303 Jönköping

Region: Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto:

Kontonummer:

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Innovation är en hörnsten i svensk näringspolitik och nyckeln till såväl företagens konkurrenskraft som för ekonomisk tillväxt. Med detta sagt är innovation inte ett självändamål utan ett verktyg för att åstadkomma andra typer av förändringar i samhället. Ett gott innovationsklimat kan sägas vara en förutsättning för förnyelse och omställning och är i grunden ett sätt att möta förändrade villkor i omvärlden. Det kan exempelvis handla om skärpta konkurrensvillkor, förändrade konsumtionsmönster, ändrad tillgång på råvaror och andra insatsvaror, ny lagstiftning eller andra förändringar i människors sätt att leva eller hur samhället organiseras. Innovationsförmågan på en plats eller i en region kan utifrån dessa resonemang förväntas påverka förmågan till omvandling och förnyelse på såväl mikro som makro-nivå. Mot denna bakgrund har svensk innovationspolitik skiftat från att ha ett tydligt näringslivsperspektiv till att verka för landets förmåga att möta ett brett spektrum av samhällsutmaningar och verka för systemtransformation.

Kunskapen om hur innovation uppstår bland företagen i Jönköping län är bristande. Detta gäller framför allt för mindre företag eller företag med få anställda. De studier som har genomförts indikerar att länets näringsliv brister i innovationsförmåga men dessa studier har inte undersökt mindre företag eller undersökt hur innovationerna uppstår och dess strukturer. En liknande studie som i detta projekt genomfördes 2013 vilket gör förutsättningar för att göra jämförelse över tid. Någon motsvarande studie är inte gjord någonstans i landet vilket skulle skapa en unik kunskap.

Mot denna bakgrund syftar projektet till att göra fördjupande analyser av det datamaterial som kan samlas in genom ovanstående innovationsundersökning i syfte att stärka kunskapen om hur innovation uppstår i länet. Det kan finnas egenskaper såväl i företagsstrukturen som i arbetskraftsstrukturen som påverkar innovationskraften i den typ av företag som finns i Jönköpings Län. För att undersöka detta närmare ämnar projektet att bidra med ny forskning, baserad på den enkät som riktas till företagen i Jönköpings Län, och applicera forskningsresultaten i kartläggningar av a) länets företagsstruktur och b) länets arbetskraftsstruktur.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Projektet kopplar an mot målet i den regionala utvecklingsstrategin om att Förstärka näringslivets och offentligas innovations- och förändringskraft, ett mål inom delstrategin för en smart region.

Syftet med projektet är att kartlägga förutsättningarna för innovation inom näringslivet i Jönköpings län. Målet är att fördjupade analyser av företagsstruktur och arbetskraftsstruktur sammantaget ska ge en nyanserad bild av innovationsaktiviteten samt utbud och efterfrågan på kompetens i regionen. Utifrån denna kunskap kan projektet också peka på områden där kompetensförsörjningen i regionen riskerar att hämma näringslivets innovation och utveckling. På så vis ämnar denna studie att komplettera tidigare studier kring näringslivsstrukturer i Jönköpings län (bland annat årlig sammanställning utifrån aktiebolags årsredovisningar och studie inom projektet Kvalitetsutveckling 2.0) för att ge en mer sammansatt bild av både utbud och efterfrågan på kompetens i region Jönköping.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Den direkta målgruppen är beslutsfattare och strateger inom det näringsfrämjande systemet. Indirekta målgrupper är de som förväntas påverkas av projektets effekter, såsom arbetstagare i länet, småföretagare samt utbildningsanordnare.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Målet är att få en nyanserad bild av innovationsaktiviteten samt utbud och efterfrågan på kompetens i regionen. Detta sker genom fördjupade analyser av företagsstruktur och arbetskraftsstruktur. Utifrån denna kunskap förväntas projektet också peka på områden där kompetensförsörjningen i regionen riskerar att hämma näringslivets innovation och utveckling. På så vis ämnar projektet att komplettera tidigare studier kring kompetensförsörjning för att ge en mer sammansatt bild av både utbud och efterfrågan på kompetens i region Jönköping.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

Genom bättre kunskap om mindre företags förutsättningar för innovation och hållbar utveckling, kompetensbehov och övriga stödstrukturer för att växa och vidareutvecklas, förväntar Region Jönköpings län att nya utbildningar skapas utifrån näringslivets behov, som därmed leder till en förbättrad matchning på arbetsmarknaden.

Region Jönköpings Län förväntar sig också att genom bättre kunskap om hur innovationer uppstår i länets företag bättre kunna stödja näringslivets utveckling. Det förväntas på lång sikt leda till ett mer dynamiskt näringslivet som har en god förmåga till anpassning och utveckling.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Region Jönköpings län kommer att vara projektägare och säkerställa kopplingen till RUS:en med dess samtliga delar. Forskningen och undersökningen i projektet ska genomföras av forskare. Styrningen sker genom en styrgrupp av sektionschefer vid Regional utveckling, Region Jönköpings Län. Projektet kommer att ledas och samordnas av en projektledare från Regional Utveckling, Region Jönköpings Län.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Ordinarie verksamhet saknar relevanta kompetenser och resurser för att genomföra motsvarande projekt inom ordinarie verksamhet.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Projektet ingår i arbetet med att genomföra den Regionala Utvecklingsstrategin för Jönköpings Län. Strategin är hållbarhetssäkrad med en tydligt koppling till målen i Agenda 2030. Projektet ligger inom regionens arbete för att nå Agenda 2030-målen 1, 4 och 9. Samtliga hållbarhetsaspekter i utförandet beaktas löpande under projektets genomförande samt inom strukturerna för regionens hållbarhetsarbete.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj land

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj kommun

Gislaved, Jönköping, Mullsjö, Vaggeryd, Gnosjö, Sävsjö, Vetlanda, Habo, Eksjö, Aneby, Värnamo, Nässjö, Tranås

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj län

Jönköping

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Enkätundersökning som resulterar i en kartläggning av innovationsgraden i Region Jönköpings.	- Anpassning av enkätfrågor i dialog med uppdragstagaren - Stratifiering av urval i dialog med uppdragstagaren - Insamling av data (ca 1000 observationer) - Sammanställning av statistiken i populärvetenskaplig rapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle	2022-09-01 - 2023-03-31	480 000
Forskning om innovation i småföretag och	- Sammanföra data från enkätundersökning med befintliga	2023-01-01 - 2024-01-01	550 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
kartläggning av regionens företagsstruktur utifrån faktorer som är centrala för innovation i småföretag.	registerdata - Analyser - Forskningsrapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle		
Forskning om kompetensbehov för innovation i småföretag och kartläggning av regionens arbetskraftsstruktur utifrån kompetenser som är kritiska för innovation i småföretag.	- Analyser - Forskningsrapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle	2023-01-01 - 2024-01-01	500 000
Sammanfattande rapport med policyrekommendationer.	- Policyrapport - Presentation av materialet vid 1 tillfälle	2024-01-01 - 2024-06-30	150 000

1.7 Budget Kostnader

Kostnad sslag	2022	2023	2024							Totalt
Persona l: Kommu nikatör (5%)	12 420	38 005	38 766							89 191
Persona l: Ekonom (5%)	7 600	23 256	23 721							54 577
Persona l: Projektl edare (10%)	20 000	61 200	62 424							143 624
Persona l: Lönebik ostnade r	18 169	55 597	56 710							130 476
Externa tjänster : Forskni ng Innovati on	0	550 00 0	0							550 000
Externa tjänster : Seminar ium/ko mmunik ationsin sats	0	25 000	34 452							59 452
Externa tjänster : Enkätun dersökn ing	0	480 00 0	0							480 000
Externa tjänster : Slutrap porterin g	0	0	150 00 0							150 000
Externa tjänster : Forskni ng Kompet ens	0	500 00 0	0							500 000
Schablo nkostna der: Indirekt a kostnad er	8 728	26 709	27 243							62 680

Kostnadsslag	2022	2023	2024							Totalt
Summa kostnader	66 917	1 759 767	393 316							2 220 000
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	66 917	1 759 767	393 316							2 220 000
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	66 917	1 759 767	393 316							2 220 000

Finansiering

Finansiär	2022	2023	2024							Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Total offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Region Jönköpings Län: 1:1-medel	33 458	879 884	196 658							1 110 000
Total offentlig kontantfinansiering	33 458	879 884	196 658							1 110 000
Total offentlig finansiering	33 458	879 884	196 658							1 110 000
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0
Summa medfinansiering	33 458	879 884	196 658							1 110 000

Stödfinansiering

Finansiering	2022	2023	2024							Totalt
Stödfinansiering	33 459	879 883	196 658							1 110 000

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	50,00%
---------------------------------	--------

Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00%
Stödandel av total finansiering	50,00%
Andel annan offentlig finansiering	50,00%
Andel offentlig finansiering	100,00 %
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

1.10 Dokument

Presidium - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet §§ 94-108

Tid: 2022-06-09 kl. 09:00

Plats: Regional utveckling, Store Mosse plan 1, Klubbhusgatan 13

§ 103

Projekt - Nuläge och framtid, Regionala kompetensbehov, stärkt analys- och prognosarbete

Diarienummer: RJL 2022/1304

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Region Jönköpings län, regional utveckling, 4 852 481 kr.
2. Finansiering sker med 2 426 240 kr ur det statliga anslaget 1:1, 2 426 241 kr med RU-medel.

Sammanfattning

I projektet ska Regional utveckling skapa ett systematiskt och strukturerat arbetssätt med att ta fram regionala kompetensbehov på kort och lång sikt. Den interna kompetensen ska stärkas när det gäller att ta fram, bearbeta, paketera och kommunicera ut dessa behovsunderlag i länet. Ett underlag som är grunden för ett framgångsrikt kompetensförsörjningsarbete i länet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2022-05-23
- Projektmedelansökan

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutets antal sidor

1

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Projekt – Nuläge och framtid, Regionala kompetensbehov och stärkt analys och prognosarbete

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Region Jönköpings län, Regional utveckling, 4 852 481 kr.
2. Finansiering sker med 2 426 240 kr ur det statliga anslaget 1:1, 2 426 241 kr med RU-medel.

Sammanfattning

I projektet ska Regional utveckling skapa ett systematiskt och strukturerat arbetssätt med att ta fram regionala kompetensbehov på kort och lång sikt. Den interna kompetensen ska stärkas när det gäller att ta fram, bearbeta, paketera och kommunicera ut dessa behovsunderlag i länet. Ett underlag som är grunden för ett framgångsrikt kompetensförsörjningsarbete i länet.

Information i ärendet

Projektet utgår från den nationella strategin för hållbar regional utveckling 2021-2030. I denna skrivelse står det tydligt att regionala analyser och kunskapsunderlag ska utgöra en grund för kompetensförsörjningsarbetet och de insatser som genomförs på regional nivå. Det är inskrivet i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning att utbudet ska planeras i samråd med regionerna detsamma gäller yrkeshögskoleutbildningar. Till detta har propositionen "Dimensionering av gymnasiala utbildningar för bättre kompetensförsörjning" tillkommit som tydligt pekar på att utbildningar och utbildningsplatser ska anpassas efter arbetsmarknadens behov samt att en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret kommer vara att bedöma regionens kompetens inom privat och offentlig sektor på kort och lång sikt.

Vad ovan visar på är att det finns ett stort behov av att stärka vår interna kompetens och skapa ett tvärsektoriellt arbetssätt i hur vi tar fram rapporter och prognoser. Omvärldsanalys och framtidsspaning bör ses som en kontinuerlig process som görs gemensamt.

Projektets målgrupper är bland annat Regional utveckling, Region Jönköpings län, utbildningsanordnare inom gymnasiet, yrkesvux, YH och Högskolan, branschorganisationer, arbetsmarknadens parter och länets kommuner.

På **kort sikt** ska projektet leda till att:

- arbeta proaktivt och bygga våra insatser och aktiviteter på kunskapsunderlag
- ha en gemensam referensram i form av underlagen som tas fram vilket underlättar samverkan
- ha en gemensam djupare förståelse för vad som behöver göras på kort och lång sikt

På **lång sikt** ska projektet leda till att:

- en intern kompetens kring omvärldsanalys och framtidsspaning är utvecklad och integrerad i det dagliga arbetet
- utbildningsplaneringen för länet sker på ett systematiskt och strukturerat sätt som möter arbetslivets behov
- arbetet sker proaktivt och framtidsdrivet tillsammans med länets aktörer inom kompetensförsörjningsarbetet. Detta bidrar till ökad förändringskraft, möjlighet till snabbare omställning och ett attraktivare län

Projektperiod: 2022-07-01 – 2024-06-30

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2022-05-23
- Projektmedelansökan

Beslut skickas till

Regional utveckling

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Thomas Strand
Sektionschef

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Nuläge och framtid: Regionala kompetensbehov och stärkt analys-och prognosarbete RUmedel

Ansökansid: 350648

Ärendeid: 20357141

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag:

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: Region Jönköpings Län

BOX 1024

55111 JÖNKÖPING

Sverige

Org.Nr: 232100-0057

Antal anställda: 10000

Arbetsställe

Namn: Regional Utveckling - Telia Huset Arb.ställenr.: 66707084

Jönköping

Postadress:

Klubbhusgatan 13

55303 Jönköping

Besöksadress:

Klubbhusgatan 13

55303 Jönköping

Region: Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

Hemsida

www.rjl.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningsätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 5327-1672

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Det pågår stora förändringar i omvärlden: digitaliseringens framfart som ständigt förändrar förutsättningarna, klimatfrågan som växer, kriser som blir globala och som ställer allt på sin spets och som testar både samhällets beredskap och individens. De snabba förändringarna ställer stora krav på regioner, kommuner och arbetsliv att ständigt vara uppdaterad, att kunna ställa om och att kunna tänka nytt.

2035 ska Jönköpings län bli Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region. Genom innovation och förändringskraft utvecklar vi vårt näringsliv och vi ska gå stärkta ur kriser och strukturomvandlingar. Vi ska ha förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser för

att säkra näringslivets utveckling. För att komma dit så måste vi lösa en av våra största utmaningar: kompetensförsörjningen.

I den senaste enkäten gjord av Handelskammaren, Företagarna samt Svenskt Näringsliv så säger företagen att ett av de största hindren till tillväxt är bristen på kompetens. Vi fyller inte våra utbildningar och vi har svårt att rekrytera rätt kompetens. Vi vet att vi har en stor matchningsproblematik i länet, en könssegregerad arbetsmarknad samt att våra utbildningar inte alltid matchar näringslivets behov.

I den nya nationella strategin för hållbar utveckling står det tydligt att regionala analyser och kunskapsunderlag ska utgöra en grund för kompetensförsörjningsarbetet och de insatser som genomförs. Det är inskrivet i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning att utbudet ska planeras i samråd med regionerna. Detsamma gäller yrkeshögskoleutbildningar. Till detta har propositionen "Dimensionering av gymnasiala utbildningar för bättre kompetensförsörjning" tillkommit som tydligt pekar på att utbildningar och utbildningsplatser ska anpassas efter arbetsmarknadens behov samt att en grunduppdrag i det regionala utvecklingsansvaret kommer vara att bedöma regionens kompetens inom privat och offentlig sektor på kort och lång sikt.

I dialog med utbildningsanordnare och näringslivsrepresentanter samt internt inom de olika sektionerna på regional utveckling har det framkommit att det finns ett stort behov av att vi systematiskt och strukturerat genomför omvärldsanalyser, framtidspaning samt kartlägger kompetensbehovet hos arbetsliv i länet. Kartläggning av kompetensbehov betyder att vi tittar på vilka kompetenser som behövs i länet på kort och lång sikt. Omvärldsanalys kan beskrivas som en systematisk process för att bevaka och analysera information från omvärlden för att sedan kunna dra strategiska slutsatser utifrån den. Framtidspaning handlar i sin tur om att skapa scenarier när framtiden är oviss och kan ligga som underlag till en dialog om vart vi vill driva utvecklingen. Idag så finns det ingen som på länsnivå gör det här arbetet.

Vad ovan visar på är att det finns ett stort behov att arbeta med frågan samtidigt som det visar också att det finns en ganska stort glapp. För att lösa problemet så behöver vi arbeta internt och externt.

Vi behöver:

Öka vår interna kompetens och skapa ett tvärsektorieellt arbetssätt i hur vi tar fram underlag, rapporter, prognoser. Omvärldsanalys och framtidspaning bör ses som en kontinuerlig process som görs gemensamt.

Vi behöver se över hur vi tillsammans med våra aktörer kan plocka fram kompetensbehov på regional nivå och detta kan användas som underlag till utbildningsplanering och andra insatser.

Vi behöver bli bättre på att lyfta blicken och genomföra omvärldsanalyser och framtidsscenarier så att vi kan ställa rätt frågor och tillsammans med våra aktörer driva utvecklingen åt rätt håll.

Vi som regional utvecklingsaktör behöver göra detta arbete och ta den här rollen annars finns det en risk att vi 2035 fortfarande står och skriker efter kompetens.

Projektet har koppling till andra projekt som genomförs inom länet: Preview, Kvalitetsutveckling 2.0 samt Koncept- och kompetensutveckling för hotell- och restaurangnäringen och kommer synkas med dessa.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

2035 ska Jönköpings län bli Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region. Genom innovation och förändringskraft utvecklar vi vårt näringsliv och vi ska gå stärkta ur kriser och strukturomvandlingar. Vi ska ha förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetenser för att säkra näringslivets utveckling. För att komma dit så måste vi lösa en av våra största utmaningar: kompetensförsörjningen. Företag upplever att största hinder till tillväxt är brist på rätt kompetens. Vi vet att vi har en stor matchningsproblematik i länet, en könssegregerad arbetsmarknad samt att våra utbildningar inte alltid matchar näringslivets behov.

I dialog med länets utbildningsanordnare, branschorganisationer, sakkunniga på regional utveckling och andra aktörer har det framkommit att det finns ett stort behov av att vi

systematiskt, strukturerar och regelbundet kartlägger kompetensbehovet hos arbetslivet, genomför omvärldsanalyser och framtidspaning. Idag finns ingen som gör detta på regional nivå. Det behövs för att hantera utmaningarna som länet står inför och för att proaktivt kunna planera för utbildningar, insatser och aktiviteter som ska driva utvecklingen åt rätt håll.

Inom ramen för projektet ska vi därför:

Öka vår interna kompetens i att ta fram och ta emot rapporter och prognoser samt att paketera och kommunicera kunskapsunderlagen så vi och våra aktörer kan använda det i vårt arbete.

Arbeta systematiskt och strukturerat med att ta fram regionala kompetensbehov på kort och lång sikt och detta ska ligga som grund i våra bedömningar av utbildningsutbudet, dialog med våra aktörer och andra insatser och aktiviteter som vi vill göra kopplat till kompetensförsörjningsområdet.

Arbetar systematiskt och strukturerat med omvärldsbevakning och framtidspaning kopplat till kompetensbehov och detta ska ligga som grund för våra bedömningar av utbildningsutbudet, dialog med våra aktörer och andra insatser och aktiviteter vi vill göra kopplat till kompetensförsörjningsområdet.

Långsiktigt så kommer projektet bidra till att:

Vi har byggt upp intern kompetens kring omvärldsanalys och framtidsspaning och integrerat det i det dagliga arbetet. Genom detta har vi en effektiv planering och akan utveckla verksamheten i rätt riktning.

Vi arbetar systematiskt och strukturerat med utbildningsplaneringen så att den möter arbetslivet behov. Detta bidrar till en bättre matchning på arbetsmarknaden och stärker vår förmåga att behålla och utveckla kompetenser som bidrar till utvecklingen av länet.

Vi arbetar proaktivt och framtidsdrivet tillsammans med våra utbildningsanordnare, branschorganisationer, näringslivet och andra när det kommer till kompetensbehov. Det bidrar till förändringskraft, möjlighet till snabbare omställning men också attraktivitet i länet.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Primär målgrupp:

Regional utveckling (internt)

Region Jönköpings län (som arbetsgivare)

Länets yrkeshögskoleanordnare, gymnasieskolor, yrkesvux

Teknikcollege, Vård och omsorgscollege

Jönköping University TC, VO, JU

Branschorganisationer, fackliga organisationer, näringslivsenheterna, kommunerna

Sekundär målgrupp:

Företag & offentlig sektor

Myndigheter så som myndigheten för yrkeshögskolan, Skolverket

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Effekter på kort sikt:

Vi använder våra begränsade resurser så bra som möjligt.

Vi minskar kunskapsglappet mellan nutid och framtid

Vi arbetar proaktivt och bygger våra insatser och aktiviteter på kunskapsunderlag.

Vi har en gemensam referensram i form av underlagen som tas fram vilket gör det enklare att samverka.

Vi har en djupare förståelse för vad som behöver göras på kort och lång sikt och kan planera verksamheten utifrån det.

Projekt mål

Vi har ökat vår interna kompetens i att ta fram och ta emot rapporter och prognoser samt att paketera och kommunicera kunskapsunderlagen så vi och våra aktörer kan använda det i sitt arbete.

Vi arbetar systematisk och strukturerat med att ta fram regionala kompetensbehov på kort och lång sikt och detta ligger som grund i våra bedömningar av utbildningsutbudet, dialog med våra aktörer och andra insatser och aktiviteter som vi vill göra kopplat till kompetensförsörjningsområdet.

Vi arbetar systematiskt och strukturerat med omvärldsbevakning och framtidspaning kopplat till kompetensbehov och detta ligger som grund i våra bedömningar av utbildningsutbudet, dialog med våra aktörer och andra insatser och aktiviteter vi vill göra kopplat till kompetensförsörjningsområdet.

Delmål:

Analysgrupp bildas som består av statistiker, analytiker, sakkunniga och kommunikatör.

Vi har metoder och arbetssätt för att fånga in och analysera kompetensbehov i länet.

Vi har arbetssätt kring hur vi arbetar med omvärldsanalys och framtidsspaning.

En kompetensanalys är framtagen och förslag finns på hur vi kan genomföra denna i framtiden.

En framåtsyftade kompetensprognos är framtagen och har förslag på hur vi kan ta fram denna i framtiden.

En årlig och målgruppsanpassad redovisning av framtaget material till berörda aktörer är genomförd.

Framtaget material är publicerat och synliggjort.

Metod och arbetssätt är utvärderat.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

Vi har byggt upp intern kompetens kring omvärldsanalys och framtidsspaning och integrerat det i det dagliga arbetet. Genom detta har vi en effektiv planering och akan utveckla verksamheten i rätt riktning.

Vi arbetar systematisk och strukturerat med utbildningsplaneringen så att den möter arbetslivet behov. Detta bidrar till en bättre matchning på arbetsmarknaden och stärker vår förmåga att behålla och utveckla kompetenser som bidrar till utvecklingen av länet.

Vi arbetar proaktivt och framtidsdrivet tillsammans med våra utbildningsanordnare, branschorganisationer, näringslivet och andra när det kommer till kompetensbehov. Det bidrar till förändringskraft, möjlighet till snabbare omställning men också attraktivitet i länet.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Advisory board som består av medarbete från RUA men också av externa aktörer som har spetskompetens som är viktig i frågan.

Intern arbetsgrupp som säkerställer att vi arbetar tvärasektoriellt och som kan identifiera vad som redan görs idag och vad vi behöver göra tillsammans framöver.

Projektledare som driver projektet.

Projektsamordnare som stöttar med det administrativa.

Kommunikatör som säkerställer att vi arbetar och kommunicera på ett sätt som passar målgruppen.

Analytiker som tar fram, sammanställer och analyserar material som tas fram eller beställs.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Resurser för detta arbete finns inte inom ordinarie verksamhetsbudget idag.

Projektet avgränsas på så sätt att det under ledning av en projektledare arbetar fram och testar nya arbetssätt och metoder som man tidigare inte har arbetat med, både internt och externt. Man arbetar tvärssektoriellt med intern arbetsgrupp och med en advisory board som säkerställer att metoder, arbetssätt och underlag blir till nytta för alla externa användare. Vidare så köper man in en analytiker och kommunikator som kommer arbeta specifikt kopplat till kartläggning av kompetensbehov, analys och prognos och som kommer arbeta med att målgruppsanpassa materialet.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Generellt: Att arbeta med att plocka fram regionala kompetensbehov på kort och lång sikt, omvärldsanalys och framtidsspaning innebär att på ett kunskapsbaserat och proaktivt sätt arbeta med de utmaningar länet har kopplat till kompetensförsörjningsfrågan. Genom att låta detta vara underlaget för planering av utbildningar, insatser och aktiviteter så arbetar man också parallellt med mångfald och jämställdhetsfrågan. Man arbetar också med den ekonomiska och sociala hållbarhetsaspekten.

Inför projektet: Inför planering av projektet har dialog förts internt och externt för att säkerställa en bredd förankring och representation. Dialog har förts med sakkunniga på regional utveckling, med utbildningsanordnare, branschorganisationer, näringslivschefer och andra aktörer som arbetar med eller mot företagen. Dialogen visar att finns ett stort behov av att arbeta strukturerat och systematiskt med kartläggning av behov, omvärldsanalys och framtidsspaning. Det är viktigt att arbeta med det nämnda för att verkligen förstå varför hur vi kan arbeta effektivt och proaktivt med de utmaningar vi har idag: matchningsproblematik, låg utbildningsnivå, könssegregerad arbetsmarknad. Det är också viktigt att arbeta systematiskt och strukturerat med ovannämnda eftersom vi skapar ett gemensamt kunskapsunderlag som styr samtalet. Det är också mer resurseffektivt att arbeta på detta sätt.

Genomförande: Projektet kommer arbeta med intern arbetsgrupp för att säkerställa tvärssektoriellt perspektiv men också för att fånga upp alla branscher som vi faktiskt arbetar med. Inom projektet kommer det finnas ett advisoryboard som kommer bestå av olika kompetenser som behövs för att driva arbetet framåt men också för att säkerställa att nya metoder och arbetssätt faktiskt testas. De kommer också säkerställa att materialet som tas fram målgruppsanpassas och används. Under hela projektet genomförande så kommer de olika målgrupperna involveras för att säkerställa det som tas fram metod, arbetssätt eller material som är rätt och används. Det är resurseffektivt sätt att arbeta på. Då målgrupperna som involveras i projektet kommer från olika sektorer: utbildning, bransch, näringsliv, offentlig förvaltning så får vi bred representation och kan föra samtal med många som arbetar med att lösa utmaningar kopplade till kompetensförsörjningsfrågan. Projektets aktiviteter och mål kommer också leda till ett gemensamt kunskapsunderlag, att vi använder våra resurser på bästa sätt och att vi minskar kunskapsglappet mellan nutid och framtid. Detta gör att vi kan arbeta proaktivt men också att vi kan bygga våra beslut, insatser och aktiviteter på gemensamt underlag. Det gör det enklare att samverka och vi kommer få en gemensam förståelse för vad som behöver göras på kort och lång sikt för att lösa matchningsproblematiken.

Uppföljning: Projektet metoder och arbetssätt kommer löpande utvärderas och man kommer att under ramen för projektet förslå hur man kan arbeta systematiskt och strukturerat med kompetenskartläggning, omvärldsanalys och framtidsspaning efter projektet slut.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj län

Jönköping

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj land

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Välj kommun

Gislaved, Jönköping, Mullsjö, Vaggeryd, Gnosjö, Sävsjö, Vetlanda, Habo, Eksjö, Aneby, Värnamo, Nässjö, Tranås

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Egen personal	Personalkostnader för projektledning, samordning, ekonomi, kommunikation	2022-07-01 - 2024-06-30	1 003 724
Projektarbete	Skapa processplan, skapa kommunikationsplan, bilda intern arbetsgrupp, bilda advisoryboard	2022-07-01 - 2022-09-30	0
Internt arbete	Kartläggning: Vilka kartläggningar, analyser, prognoser tar vi fram idag, vilka verktyg och kompetenser har vi tillgång till idag, vilka externa aktörer möter vi idag. Gemensam behovsanalys: utmaningar, möjligheter, vad behöver vi för att komma framåt i frågan. Processplan för internt arbete Test av metoder och arbetssätt: framtagning av material, målgruppsanpassning, systematiskt arbete med omvärldsbevakning och framtidsspaning Gemensamt lärande: goda exempel och utvärdering av framtagen material, metoder och arbetssätt	2022-09-30 - 2024-06-30	500 000
Externt arbete	Kartläggning av vad som görs extern i länet vad gäller kompetenskartläggning, omvärldsanalys, framtidsplaning	2022-09-30 - 2024-06-30	519 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	<p>Gemensam behovsanalys: utmaningar, möjligheter och hur vi kan arbeta tillsammans</p> <p>Dialog kring utformningar av metod och arbetssätt</p> <p>Testa arbetssätt/metoder tillsammans</p> <p>Gemensamt lärande: goda exempel och utvärdering av framtagen material, metoder och arbetssätt</p>		
Ta fram kompetensanalys	<p>Kartlägga behov</p> <p>Analysera material</p> <p>Framtagning och kommunikation av rapport</p> <p>Målgruppsanpassa material</p> <p>Utvärdera</p>	2022-09-30 - 2023-06-30	1 000 000
Ta fram framtidspanande kompetensprognos	<p>Omvärldsbevakning och framtidsspaning</p> <p>Analys</p> <p>Framtagning och kommunikation av rapport</p> <p>Målgruppsanpassa material</p> <p>Utvärdera</p>	2023-06-30 - 2024-06-30	1 000 000
Dialog med utbildningsanordnare kring utbildningsplanering	Dialog baserat på framtaget underlag och rapporter	2022-09-30 - 2024-06-30	50 000
Dialog med branscher, näringsliv, offentlig sektor kring kompetensbehov och utbildningsplanering	Dialog kring kompetensbehov nu och i framtiden baserat på kartläggning, underlag och rapporter.	2022-09-30 - 2024-06-30	80 000

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadslag	2022	2023	2024								Totalt
Personal:											
Projektsamordnare 25%	52 500	105 000	52 500								210 000
Personal: Projektledare 50%	111 000	226 440	115 484								452 924
Personal:											
Kommunikatör 20%	73 800	147 600	73 800								295 200
Personal: Ekonom 5%	11 400	22 800	11 400								45 600
Externa tjänster:											
Analytiker	300 000	800 000	600 000								1 700 000
Externa tjänster:											
Workshops/dialogmöten	20 000	50 000	50 000								120 000
Externa tjänster:											
Kommunikation	20 000	50 000	40 000								110 000
Externa tjänster:											
Processledning	60 000	80 000	80 000								220 000
Externa tjänster:											
Omvärldsanalys, framtidsprognos	0	500 000	500 000								1 000 000
Resor och logi: Resor och logi	6 000	10 000	10 000								26 000
Schablonkostnader:											
Lönebikostnader	112 512	227 032	114 541								454 085
Schablonkostnader:											
Indirekta kostnader	54 182	109 331	55 159								218 672
Summa kostnader	821 394	2 328 203	1 702 884								4 852 481
Projektintäkter											
Summa faktiska kostnader	821 394	2 328 203	1 702 884								4 852 481
Bidrag annat än pengar											
Summa bidrag i annat än pengar											0
Summa totala kostnader	821 394	2 328 203	1 702 884								4 852 481

Finansiering

Finansiär	2022	2023	2024								Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar											
Total offentligt bidrag annat än pengar											0
Offentlig kontantfinansiering											
Regionala utvecklingsmedel: RU medel	410 697	1 164 101	851 442								2 426 240
Total offentlig kontantfinansiering	410 697	1 164 101	851 442								2 426 240
Total offentlig finansiering	410 697	1 164 101	851 442								2 426 240
Privata bidrag annat än pengar											
Total privat bidrag annat än pengar											0
Privat kontantfinansiering											
Total privat kontantfinansiering											0

Finansiär	2022	2023	2024							Totalt
Total privat finansiering										0
Summa medfinansiering	410697	1164101	851442							2 426 240

Stödfinansiering

Finansiering	2022	2023	2024							Totalt
Stödfinansiering	410 697	1 164 102	851 442							2 426 241

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	50,00%
Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00%
Stödandel av total finansiering	50,00%
Andel annan offentlig finansiering	50,00%
Andel offentlig finansiering	100,00 %
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn: Jelena Trupina
Telefonnummer: 0703058934
Mobiltelefonnummer:
E-postadress: jelena.trupina@rjl.se
Roll: Projektledare

1.10 Dokument

Filnamn: Originalansökan
Beskrivning: Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum: 2022-05-23